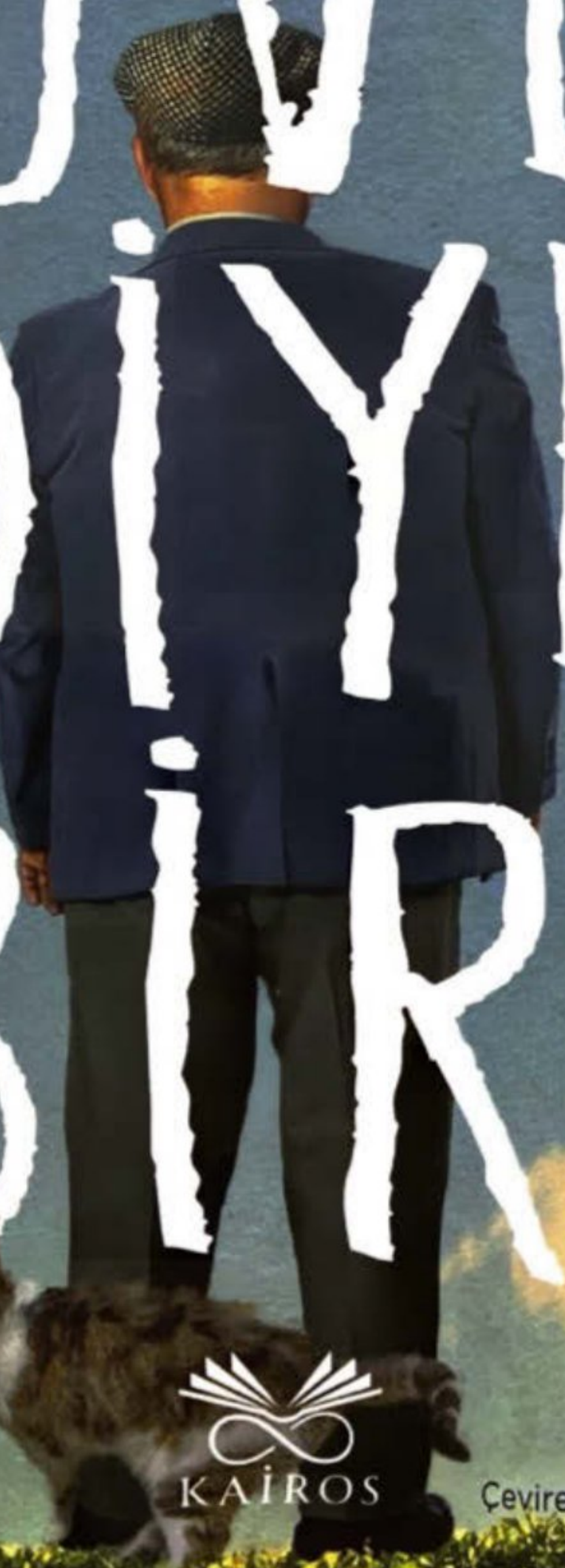
FREDRIK BACKMAN

OVE DİYE BİRİ

KAİROS

Çeviren: Elif Nihan Akbaş

"Büyüleyici bir ilk roman... Hem gülecek hem ağlayacak hem de hayatınızdaki huysuzlara sempati duymaya başlayacaksınız."

—*PEOPLE*

"*Yılın En Büyüleyici Kitabı* diye bir ödül olsaydı bu ilk roman... açık ara kazanırdı."

—*BOOKLIST* (yıldızlı yorum)

"Kitleleri memnun eden, bir yandan kahkaha 'tırırken bir yandan da kayıp ve sevgi üzerine düşünmeye de alan tanıyan bir roman."

—*PUBLISHERS WEEKLY* (yıldızlı yorum)

"Muazzam bir kitap."

—*SAN FRANCISCO CHRONICLE*

FREDRIK BACKMAN

OVE DİYOR Kİ

Çeviren: Elif Nihan Akbaş

KAİROS

"Bu eser, intihar temasını ele almaktadır."

1

OVE DİYE BİRİ BİLGİSAYAR OLMAYAN BİR BİLGİSAYAR ALIYOR

Ove elli dokuz yaşında.

Arabası Saab. Görünüşünden hoşlanmadığı insanlara sanki karşısındakiler hırsızmış da kendi işaret parmağı bir polis feneriymiş gibi parmak doğrultan şu adamlardan. Japon arabası kullanan adamların beyaz kablo almaya geldiği bir dükkânın bankosunda dikiliyor. Ove, orta boy beyaz bir kutuyu gözüne sokar gibi sallamadan önce satış görevlisini uzun uzun süzüyor.

"Yani bu şu O-Padlerden, değil mi?" diye soruyor.

Vücut kitle indeksi tek haneli bir rakamdan oluşan genç satış görevlisi huzursuz görünüyor. Kutuyu Ove'nin elinden kapma dürtüsünü güç bela kontrol ettiği yüzünden okunuyor.

"Evet, aynen. iPad. Rica etsem onu o şekilde sallamayı bırakır mısınız?.."

Ove kutuya sanki son derece şüpheli bir paketmiş; skutır kullanan, eşofman altı giyen ve Ove'ye önce "dostum" deyip sonra da saat satmaya çalışacak bir kutuymuş gibi kuşkuyla bakıyor.

"Anladım. Yani bu bir bilgisayar, değil mi?"

Satış görevlisi başıyla onaylıyor. Sonra tereddüt edip başını hızla iki yana sallıyor.

"Evet... yani daha doğrusu bu bir iPad. Bazı insanlar *tablet* diyor, bazıları da *internet cihazı*. Nasıl baktığınıza bağlı..."

Ove satış görevlisine sanki tersten konuşuyormuş gibi bakıyor, sonra bir kez daha kutuyu sallamaya başlıyor.

"Peki ama bu iyi bir şey mi?"

Satış görevlisi, yüzünde kafası karışmış gibi bir ifadeyle başını sallayarak onaylıyor. "Evet. Yani... ne anlamda?"

Ove iç çekiyor ve ağır ağır konuşmaya, sözcükleri sanki sorun karşısındaki görevlinin duyma problemiymiş gibi tane tane söylemeye başlıyor.

"İyi. Mi. Buuuu? İyi bir bilgisayar mı?"

Görevli çenesini kaşıyor.

"Yani... evet... cidden iyidir... ama ne tür bir bilgisayar istediğinize göre değişir."

Ove ona ters ters bakıyor.

"Ben bilgisayar istiyorum işte! Normal bir bilgisayar!"

İki adamın üzerine kısa süren bir sessizlik çöküyor. Görevli boğazını temizliyor.

"Şey... yani bu tam olarak normal bir bilgisayar sayılmaz. Belki bunun yerine..."

Görevli duruyor, karşısındaki adamın algı sınırları içinde kalacak doğru kelimeyi arar gibi görünüyor. Sonra yeniden boğazını temizleyerek devam ediyor:

"... bir laptop alsanız?"

Ove başını hararetle iki yana sallıyor ve tehditkâr bir tavırla bankoya doğru eğiliyor.

"Hayır, ben *laptop* falan istemiyorum. Ben *bilgisayar* istiyorum."

Görevli, öğretmen edasıyla başını öne doğru sallıyor.

"Laptop da bilgisayar."

Hakarete uğrayan Ove adama ters ters bakıyor ve işaret parmağını bankoya bastırıyor.

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun?!"

Yine bir sessizlik oluyor. Sanki iki silahşor, tabancalarını yanlarında getirmeyi unuttuklarını fark etmiş gibi. Ove kutuya bir itirafta bulunmasını beklermiş gibi uzun uzun bakıyor.

"Klavyesi nereden çıkıyor bunun?" diye mırıldanıyor sonunda.

Satış görevlisi avuçlarını tezgâhın kenarına sürüyor ve perakende mağazalarında çalışan gençlerin bir şeyin tahmin ettiklerinden çok daha uzun süreceğini anladıklarında yaptıkları gibi gergin bir tavırla ağırlığını bir ayağından diğerine veriyor.

"Şey, aslında bunun klavyesi yok."

Ove kaşlarıyla bir hareket yapıyor. "Hah, tabii ya," diyor tükürükler saçarak. "Çünkü onu *ekstra* olarak almak gerekiyor, değil mi?"

"Hayır, demek istediğim bu bilgisayarın *ayrı* bir klavyesi yok. Her şeyi ekrandan kontrol ediyorsunuz."

Ove az önce görevlinin bankonun etrafından dolanıp teşhir vitrininin camını yaladığına tanık olmuş gibi inanmaz bir tavırla başını iki yana sallıyor.

"İyi de bana klavye lazım. Bunu anlıyor musun?"

Genç adam içinden sabırla ona kadar sayarmış gibi derin derin iç geçiriyor.

"Tamam. Anladım. O zaman bence bu bilgisayarı almamalısınız. Onun yerine MacBook gibi bir şey alabilirsiniz belki."

"McBook mu?" diyor Ove hiç ikna olmamış gibi. "Herkesin bahsettiği şu kutsal *e-kitap okuyuculardan* mı o?"

"Hayır. MacBook bir... bir... laptop. Klavyeli."

"Tamam!" diyor Ove tıslar gibi. Bir süre dükkâna şöyle bir bakıyor. "Peki *onlar* iyi mi?"

Satış görevlisi yüzünü gözünü parçalamamak için kendini zor tutarmış gibi bankoya bakıyor. Sonra aniden yüzü ışıldıyor ve enerjik bir gülümsemeyle Ove'ye bakıyor.

"Bakın ne diyeceğim, gidip çalışma arkadaşımın müşterisiyle işi bitmiş mi diye bakayım. O gelip sizi bilgilendirebilir."

Ove saatine bakıyor ve isteksizce homurdanarak kabul etse de görevliye bazı insanların bütün gün orada durup beklemekten daha önemli işleri olduğunu hatırlatmaktan da geri kalmıyor. Görevli başını hızlıca sallayarak onaylayıp gözden kayboluyor ve birkaç dakika sonra da çalışma arkadaşlarından biriyle geri geliyor. Bu yeni arkadaş, henüz satış görevlisi olmanın yıpratıcı yanıyla tanışacak kadar çalışmamış insanlar gibi mutlu görünüyor.

"Merhaba, size nasıl yardımcı olabilirim?"

Ove polis fenerini andıran işaret parmağını bankoya bastırıyor.

"Bilgisayar istiyorum!"

Yeni arkadaş artık o kadar da mutlu görünmüyor. İlk satış görevlisine bunun bedelini ödeyeceğini söyler gibi bir ifadeyle bakıyor.

Bu arada ilk satış görevlisi, "Daha fazla dayanamayacağım, ben öğle yemeğine çıkıyorum," diye mırıldanıyor.

"Öğle yemeği," diye homurdanıyor Ove. "Son zamanlarda insanların tek umursadığı şey bu."

Yeni görevli ona dönerek, "Pardon?" diyor.

Ove, "*Öğle yemeğiymiş!*" diye dudak bükerek elindeki kutuyu bankonun üzerine fırlatıyor ve hızlı adımlarla dükkândan çıkıyor.

2

(ÜÇ HAFTA ÖNCE)
OVE DIYE BIRI
MAHALLE TEFTİŞİNE ÇIKIYOR

Ove ve kedi ilk karşılaştıklarında saatler sabah altıya beş kalayı gösteriyordu. Kedi, görür görmez Ove'den nefret etti. Bu hisleri karşılıklıydı.

Ove her zamanki gibi on dakika erken kalkmıştı. Uyuyakalan ve suçu "alarmın çalmamasına" atan insanları hiç anlamazdı. Ove'nin ömrü boyunca hiç çalar saati olmamıştı. Saat altıya çeyrek kala uyanır, uyanır uyanmaz da yataktan kalkardı.

Bu evde yaşadıkları kırk yıl boyunca Ove her sabah kahve makinesine aynı miktarda kahve koymuş, sonra da karısıyla birlikte bir fincan kahve içmişti. Her fincan için bir ölçü, ekstradan bir ölçü de demlik için. Ne eksik ne fazla. İnsanlar artık bunu nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı. Doğru düzgün kahve demlemeyi. Tıpkı artık kimsenin kalemle yazmayı beceremediği gibi.

Çünkü artık her yer bilgisayar ve espresso makinesi kaynıyordu. İnsanlar doğru düzgün yazmayacak ya da adamakıllı kahve demleyemeyecekse nereye gidiyordu bu dünya?

Tam kararındaki kahvesi demlenirken Ove lacivert pantolonu ile ceketini giyip tahta takunyalarını ayağına geçirir, dışarıdaki o beş para etmez dünyanın onu hayal kırıklığına uğratacağından emin orta yaşlı adamlara has bir tavırla ellerini cebine sokardı. Sonra da sokağa çıkıp sabah teftişini gerçekleştirirdi. O kapıdan çıkarken civardaki sıra evlerde sessizlik ve karanlık hüküm sürer, etrafta kimsecikler olmazdı. *Ya ne olacaktı,* diye düşünürdü Ove. Bu sokakta mecbur kalmadıkça kimse erken kalkmazdı. Son zamanlarda burada sadece kendi işini kurmuş insanlar ve diğer itibarsız tipler yaşıyordu.

Kedi, evlerin arasındaki yürüyüş yolunun ortasında kayıtsız bir ifadeyle oturuyordu. Kuyruğu yarımdı ve tek bir kulağı vardı. Tüyleri sanki birileri avuç avuç yolmuş gibi yer yer dökülmüştü. Öyle pek de etkileyici bir kedi değildi.

Ove bir adım ilerledi. Kedi ayağa kalktı. Ove durdu. İkisi de birkaç dakika boyunca oldukları yerde durup küçük bir kasaba barında her an sorun çıkarma potansiyeli taşıyan iki adam gibi birbirlerini süzdüler. Ove ayağındaki takunyalardan birini ona fırlatmayı düşündü. Kedi, adama fırlatmak için kendi takunyalarını getirmediğine pişman olmuş gibiydi.

Ove öyle ani bir hamleyle, "Çek git şuradan!" diye bağırdı ki kedi geriye doğru sıçradı. Elli dokuz yaşındaki adamı ve takunyalarını kısa bir süre inceledikten sonra arkasını dönüp salına salına uzaklaştı. Ove kedinin çekip gitmeden önce gözlerini devirdiğine yemin edebilirdi.

Baş belası, diye düşündü saatine bakarak. Altıya iki vardı. Hemen harekete geçmezse bu lanet kedi yüzünden bütün teftiş gecikecekti. İşte o zaman durum vahim bir hâl alırdı.

Evlerin arasındaki yürüyüş yolunda ilerlemeye başladı. Motorlu taşıtların yerleşim alanına giremeyeceğini belirten trafik

levhasının yanında durdu. Metal direğe sağlam bir tekme savurdu. Eğri falan durduğu yoktu aslında ama arada kontrol etmekten zarar gelmezdi. Ove, her şeyi tekmeleyerek kontrol eden şu adamlardandı.

Otopark alanından geçtikten sonra garajların önünde bir aşağı bir yukarı yürüyerek gece boyunca içlerinden herhangi birinin soyulup soyulmadığını ya da bir grup vandal tarafından ateşe verilip verilmediğini kontrol etti. Burada böyle şeyler olmazdı ama Ove de denetimlerini hiç aksatmazdı. Saab marka arabasının durduğu garajın koluna üç kere asıldı. Her sabah yaptığı gibi.

Daha sonra misafir otoparkında turladı. Buraya en fazla yirmi dört saatliğine park edilebiliyordu. Ceketinin cebinden çıkardığı küçük not defterine plakaları teker teker yazdı, ardından bir gün önce yazdığı plakalarla karşılaştırdı. Not defterinde iki gün üst üste aynı plaka göründüğünde Ove eve gider ve Motorlu Taşıtlar Dairesi'ni arayarak araç sahibinin bilgilerini alır, sonra da aracın sahibine ulaşarak onu tabela okumayı bilmeyen işe yaramaz bir dangalak olduğu konusunda bilgilendirirdi. Misafir otoparkına kimin aracını park ettiği umurunda değildi aslında. Ama bu bir prensip meselesiydi. Tabelada yirmi dört saat yazıyorsa orada daha fazla kalamazdınız. Herkes istediği yere park ederse ne olurdu? Kaos patlak verirdi. Her taraf lanet arabalarla dolup taşardı.

Neyse ki bugün misafir otoparkında kuralı ihlal eden bir araba yoktu ve Ove günlük teftişinin bir sonraki aşaması olan çöp odasına geçebilirdi. Tabii aslında bu onun işi değildi. Yeni taşınan jip tayfasının zorla kabul ettirdiği çöplerin "ayrıştırılması gerektiği" saçmalığına en başından beri karşı çıkmıştı. Ancak madem bir kere karar verilmişti, birilerinin buna gerçekten uyulduğundan emin olması gerekiyordu. Kimse Ove'den bunu yapmasını istememişti lakin Ove gibi adamlar inisiyatif almazsa anarşi baş gösterirdi. Her taraf çöp torbalarıyla dolardı.

Çöp kutularını hafifçe tekmeledi, bir küfür savurdu ve camlara ayrılan geri dönüşüm kutusundan bir kavanoz çıkarıp metal kapağını sökerken, "Beceriksizler," diye mırıldandı. Kavanozu tekrar cam kutusuna atıp metal kapağı da ona ayrılan geri dönüşüm kutusuna bıraktı.

Eskiden, Ove Site Sakinleri Birliği'nin başkanıyken çöp odasını denetleyip insanların izinsiz çöp atmalarını engelleyebilmesi adına güvenlik kamerası takılması için çok uğraşmıştı. Bu teklifin reddedilmesi Ove'yi müthiş bir hayal kırıklığına uğratmıştı. Komşular bundan "rahatsız" olmuştu. Bir yandan da bütün o videoları arşivlemenin başlarına bela olacağını düşünüyorlardı. Hem de Ove'nin "iyi niyetli" insanların korkmasına "gerçekten" hiç gerek olmadığını defalarca söylemesine rağmen.

İki yıl sonra, Ove'nin Site Sakinleri Birliği'nin başkanlığından indirilmesinin ardından (ki Ove ilerleyen günlerde bu ihanetten "darbe" olarak bahsedecekti) konu tekrar gündeme geldi. Yeni yönetim kurulu site sakinlerine hareket sensörü bulunan ve çekilen görüntüleri doğrudan internete yükleyen son teknoloji bir kameradan bahsetti. Bu kameraların yardımıyla yalnızca çöp odası değil otopark da izlenebilir, böylece vandallık ve hırsızlık girişimleri önlenebilirdi. En güzeli de video kayıtları yirmi dört saat içinde otomatik olarak silinecek, dolayısıyla "site sakinlerinin mahremiyeti hususunda herhangi bir ihlale" neden olmayacaktı. Bu kameraların kurulabilmesi için oybirliği şartı aranıyordu. Yalnızca bir üye aleyhte oy kullandı.

Bunun sebebi Ove'nin internete güvenmemesiydi. Konuşurken hep *net* kısmına vurgu yapıyor, eşi ise asıl *inter* kısmına vurgu yapması gerektiğini söyleyip duruyordu. Yeni yönetim çok geçmeden internetin Ove'nin çöplerini atışını izleyebilmesi için adamın cesedini çiğnemesi gerektiğini anladı. Sonunda da kamera falan takılmadı. Ove böylesinin daha iyi olduğunu düşündü. Zaten günlük denetim daha etkiliydi. Kimin ne yap-

tığını, kimin kontrolü elinde tuttuğunu görüyordu böylece. Yarım akıllı biri bile bunun ardındaki mantığı anlardı.

Çöp odasındaki teftişini tamamladıktan sonra, yine her sabah yaptığı gibi kapıyı kilitledi ve düzgünce kapandığından emin olmak için üç kere sertçe çekiştirdi. Ardından arkasına döndü ve bir bisikletin, bisiklet kulübesinin dışında, düzgünce duvara yaslanmış olduğunu gördü. Hem de site sakinlerinin bisikletlerini oraya bırakmamasını söyleyen koca bir levha olduğu hâlde. Levhanın hemen yanına komşulardan birinin sinirli bir el yazısıyla kaleme aldığı bir not yapıştırılmıştı: "Burası bisiklet park yeri değil! Tabelaları okumayı öğrenin!" Ove işe yaramaz ahmaklarla ilgili bir şeyler mırıldandı, bisiklet kulübesinin kapısını açtı, bisikleti alıp düzgünce içeri soktu, ardından da kulübeyi kilitleyip kapı kolunu üç kez çekiştirdi.

Öfkeli notu duvardan söküp aldı. Yönetim kuruluna gidip bu duvara doğru düzgün bir "İlan Asılamaz" tabelası asılmasını önerecekti. İnsanlar son zamanlarda öfkeli notlarını oraya buraya, diledikleri her yere asabileceklerini sanıyorlardı galiba. Burası bir duvardı, lanet olası bir ilan panosu değil.

Ove evlerin arasındaki küçük yürüyüş yolunda ilerledi. Kendi evinin önünde durdu, kaldırım taşlarına doğru eğildi ve çatlakların arasını hararetle kokladı.

Sidik. Sidik kokuyordu.

Bu gözlemin ardından evine girip kapısını kilitledi ve kahvesini içti.

Kahvesini bitirdikten sonra telefon hattıyla gazete aboneliğini iptal etti. Küçük banyodaki musluğu tamir etti. Mutfaktan verandaya açılan kapının koluna yeni vidalar taktı. Tavan arasındaki kutuları düzenledi. Bahçe kulübesindeki aletlerini derleyip toparladı ve Saab'ın kış lastiklerini yeni yerlerine taşıdı. İşte şimdi de burada.

Hayatın böyle olmaması gerekiyordu.

Bir kasım öğleden sonrası, günlerden salı, saat dört. Ove radyatörleri, kahve makinesini ve bütün ışıkları çoktan kapamış. Her ne kadar IKEA'daki ahmaklar ahşabın yağlanmasına gerek olmadığını söylese de mutfaktaki ahşap tezgâhı yağlamış. Bu evde bütün ahşap yüzeyler altı ayda bir yağlanır, gerek olsa da olmasa da. Self servis bir depodaki sarı sweatshirt giymiş bir minnoşun bu konuda ne söylediği umurunda bile değil.

Arka tarafta yarım bir tavan arası bulunan iki katlı sıra evin oturma odasında durmuş, pencereden dışarı bakıyor. Kırklı yaşlarında, sakallı bir züppe caddenin karşısındaki evin önünden koşarak geçiyor. Adı Anders galiba. Yakın zamanda taşındı, dört ya da beş yıldır falan burada oturuyor. Ama şimdiden Site Sakinleri Birliği'nin yönetim kuruluna girmeyi başarmış. Sinsi yılan. Sokağı kendisinin sanıyor. Boşandıktan sonra taşınmış galiba, piyasa değerinin de epey üzerinde bir para vermiş. Bu şerefsizler hep öyle yapar zaten, birden ortaya çıkıp dürüst insanları düşünmeden emlak fiyatlarını yükseltirler. Sanki burası lüks bir muhitmiş gibi. Adamın Audi kullandığı da Ove'nin gözünden kaçmış değil. Tam tahmin ettiği gibi. Kendi işinin patronu olan insanlar ve diğer ahmaklar kullanır o arabayı. Ove ellerini ceplerine sokuşturuyor. Süpürgeliğe hafiften sert bir tekme indiriyor. Bu sıra ev Ove ve karısı için fazla büyük gerçekten de, bunu inkâr edemez. Ama tamamının parasını ödedi bir kere. Kuruşu kuruşuna. Kredi borcu kalmadı. Ki o gösteriş düşkününün borcu olmadığını kimse söyleyemezdi. Bugünlerde yer gök kredi; herkes de biliyor insanların yola nasıl devam ettiğini. Ove ev kredisini ödedi. Görevini tamamladı. İşine gitti. Bir gün bile hastalık izni almadı. Bu yükün ona düşen kısmını taşıdı. Biraz sorumluluk aldı. Artık kimse yapmıyor bunu, kimse sorumluluk üstlenmiyor. Artık her yer bilgisayarlar, danışmanlar ve striptiz kulübüne gidip sarhoş kafayla el altından daire satan belediye ekabirleriyle dolu. Vergi cennetleri ve hisse portföyleri. Kimse çalışmak istemiyor. Bir

ülke dolusu insan sabahtan akşama kadar öğle yemeği yeme derdinde.

Dün iş yerinde Ove'ye, "Biraz yavaşlamak iyi olmaz mı?" diye sordular. İş imkânlarının kısıtlı olduğunu, bu nedenle de "bir önceki nesli emekli ettiklerini" açıklıyorlardı. Bir asrın üçte birini aynı iş yerinde çalışarak geçirmişti ama ondan artık böyle bahsediyorlardı. Birdenbire "nesil" oluverdi. Çünkü artık herkes otuz bir yaşında. Hepsi aşırı dar pantolonlar giyiyor ve kimse normal kahve içmiyor. Üstelik sorumluluk almak da istemiyorlar. Sakallarına özenle bakan, sürekli iş, eş ve araba markası değiştiren bir sürü adam. Öyle pat diye. Sırf canları istedi diye.

Ove pencereden dışarı bakıyor. Züppe herif koşmaya devam ediyor. Ove'nin koşan insanlardan rahatsız olduğu falan yok. Ne münasebet. Koşan insanlar umurunda bile değil aslında. Onun anlayamadığı, bunu neden bu kadar abarttıkları. Yüzlerinde kibirli sırıtışlarla sanki akciğer amfizemini tedavi eder gibi takılıyorlar. Ya hızlı yürüyorlar ya da yavaşça koşuyorlar, koşucuların yaptığı bu. Kırk yaşındaki bir adamın dünyaya hiçbir şeyi düzgün yapamadığını ilan etme şeklinden başka bir şey değil. Peki bunu yapmak için sahiden de on dört yaşındaki Romanyalı bir jimnastikçi gibi giyinmek şart mı? Ya da Olimpiyat kızak takımı gibi? Sırf bir mahallenin etrafında kırk beş dakika ya da bir saat kadar amaçsızca dolaşacaklar diye?

Züppe herifin bir kız arkadaşı var. Adamdan on yaş genç. Ove ona Saman Kafa diyor. Kadın sokakta yıldız anahtar boyundaki topuklarıyla ayyaş bir panda gibi sendeleyerek dolaşıyor, yüzüne de palyaçolar gibi makyaj yapıyor. Güneş gözlükleri o kadar büyük ki insan gözlük mü yoksa bir çeşit kask mı, tam anlayamıyor. Bir de el çantasında taşınan şu evcil hayvanı var. Etrafta tasmasız gezinip Ove'nin evinin önündeki kaldırım taşlarına işiyor. Kadın, Ove'nin fark etmediğini sanıyor ama Ove her şeyin farkında.

Hayatının böyle olmaması gerekiyordu. Nokta. Dün iş yerinde Ove'ye, "Biraz yavaşlamak iyi olmaz mı?" diye sordular. O da şimdi yağlı mutfak tezgâhının başında dikiliyor. Bir salı öğleden sonrası için hiç de uygun bir iş değil bu.

Pencereden dışarı bakıyor, tam karşıdaki eve. Kendi evinin aynısı. Geçenlerde çocuklu bir aile taşındı oraya. Galiba yabancılar. Henüz ne tür bir araba kullandıklarını bilmiyor. Tanrı yardımcıları olsun, muhtemelen bir Japon arabasıdır. Ove sanki az önce yürekten katıldığı bir şey söylemiş gibi kendi kendine başını sallıyor. Oturma odasının tavanına bakıyor. Bugün oraya bir kanca asacak. Öyle herhangi bir kanca olmaması gerekiyor. Bugünlerde herkesin giymeyi âdet edindiği şu cinsiyetsiz hırkalardan giyen ve bilgisayar kodlarından bahsedip duran bilgi işlem danışmanları herhangi bir kanca takardı. Fakat Ove'nin kancası kaya gibi sağlam olacak. Onu öyle bir vidalayacak ki ev yerle bir olsa bile o kanca ayakta kalan son şey olacak.

Birkaç gün içinde kravatının düğümü bebek kafası gibi kocaman olan ukala bir emlakçı burada dikilip "yenileme potansiyeli" ve "mekân verimliliği" gibi laflar edecek ve piç kurusunun Ove hakkında türlü türlü fikri olacak. Ancak Ove'nin kancası hakkında tek kelime edemeyecek.

Oturma odasının zemininde Ove'nin "işe yarar şeyler" kutuları duruyor. Evi böyle ayırıyorlar. Ove'nin karısının aldığı her şey "sevimli" ya da "tatlı". Ove'nin aldığı şeylerse kullanışlı. Fonksiyonel şeyler. Onları biri büyük biri küçük, iki ayrı kutuda tutuyor. Yanındaki küçük olan. İçinde vida, çivi, anahtar takımı gibi şeyler var. İnsanların artık işe yarar şeyleri yok. Sadece ıvır zıvırları var. Yirmi çift ayakkabıları var ama ayakkabı çekeceğinin nerede olduğundan bihaberler; evler mikrodalga fırınlar ve düz ekran televizyonlarla dolu ama onları falçatayla tehdit etseniz bile beton duvarda hangi dübeli kullanacaklarını söyleyemezler.

Ove'nin işe yarar şeyler kutusunda yalnızca beton duvarda kullanılacak dübellere ayrılmış koca bir çekmece var. Başında dikilmiş, satranç taşlarına bakar gibi bakıyor onlara. Beton dübelleriyle ilgili kararlarını aceleye getirmiyor. Her şeyin bir zamanı var. Her dübel bir süreç sonuçta, hepsinin kendine has kullanım alanları var. İnsanlar makul, dürüst işlevselliğe zerre saygı duymuyor artık. Bilgisayarda her şeyin düzgün ve gösterişli görünmesi yetiyor onlara. Ancak Ove her şeyi yapılması gerektiği gibi yapıyor.

Pazartesi sabahı işe gittiğinde "hafta sonunu mahvetmemek" için kararlarını cuma günü bildirmek istemediklerini söylediler.

"Biraz yavaşlamak sana iyi gelecek," diye geveledi̇ler. Yavaşlamak mı? Bir salı sabahı uyanıp da artık hiçbir amacı olmadığını fark etmekten ne anlar onlar? O internetleri, espresso kahveleriyle falan bir şeyler için ellerini taşın altına sokmaktan ne anlarlar?

Ove tavana bakıyor. Gözlerini kısıyor. Kancanın ortalanmasının önemli olduğuna karar veriyor.

Tam da bunun önemine odaklanmış hâlde öylece dikilirken uzun bir fren sesi acımasızca dikkatini dağıtıyor. Arkasına römork takılmış bir Japon arabasıyla geri geri giderken römorku Ove'nin evinin dış duvarına sürten koca bir ahmağın çıkaracağı bir sese benziyor.

3

OVE DİYE BİRİ BİR RÖMORKLA GERİ GERİ GİDİYOR

Ove karısının yıllardır değiştirmesi için başının etini yiyip durduğu yeşil çiçekli perdeleri hızla açıyor. Otuzlu yaşlarda kısa, siyah saçlı ve yabancı olduğu anlaşılan bir kadın görüyor. Kadın orada öylece dikilmiş onunla hemen hemen aynı yaşlardaki iri yarı, sarışın, sırık gibi bir adama öfkeli el kol hareketleri yapıyor. Adam arkasına römork bağlanmış aşırı küçük bir Japon arabasının şoför mahalline sıkışıp kalmış gibi. Römork da şu an Ove'nin evinin dış duvarına değiyor.

Fasulye Sırığı narin hareketler ve işaretler eşliğinde kadına bu işlerin göründüğü kadar kolay olmadığını anlatır gibi. Kadınsa adama kıyasla pek de narin sayılamayacak hareketlerle durumun söz konusu Fasulye Sırığı'nın ahmak tabiatıyla alakalı olabileceğini söylemek ister gibi.

Römorkun tekerleği çiçek tarhına girdiği anda Ove pencereden, "Yani, yok artık..." diye bağırıyor. Birkaç saniye sonra

evinin kapısı Ove'nin içinden geçip gitmesinden korkarmış gibi kendiliğinden açılıp savruluyor.

"Ne halt ediyorsun sen?" diye bağırıyor Ove, kadına.

"Evet, ben de kendime aynısını soruyorum!" diye bağırıyor kadın da.

Ove anlık bir şaşkınlığa kapılıyor. Kadına dik dik bakıyor. Kadın da ona bakıyor.

"Burada araba kullanamazsın! Okuman yok mu senin?"

Ufak tefek, yabancı kadın ona doğru bir adım atıyor ve Ove ancak o zaman kadının ya hamile ya da Ove'nin seçici obezite olarak tanımlayacağı bir şeyden mustarip olduğunu fark ediyor.

"Arabayı ben sürmüyorum herhâlde, değil mi?"

Ove birkaç saniyeliğine sessizce kadını izliyor. Ardından da Japon arabasından zar zor çıkmayı başarmış, iki elini havaya kaldırıp yüzüne mahcup bir tebessüm yerleştirmiş olan kocasına dönüyor. Adamın üzerinde örgü bir hırka var ve duruşuna bakılırsa kalsiyum eksikliği çektiği aşikâr. En aşağı iki metre boyu var. Ove 1,80'den uzun adamlara karşı içgüdüsel bir şüphe besliyor. Kan onca yolu aşıp beyne ulaşamazmış gibi geliyor.

"Sen kimsin peki?" diye soruyor Ove.

Fasulye Sırığı rahat bir tavırla, "Sürücüyüm," diyor.

"Aa, cidden mi? Buradan pek öyle görünmüyorsun!" diye patlıyor hamile kadın. Adamdan en az kırk elli santim daha kısa. İki eliyle birden adamın koluna vurmaya çalışıyor.

"Peki bu kim?" diye soruyor Ove kadına bakarak.

"Benim karım." Adam gülümsüyor.

Kadın, "O kadar da emin olma, çok sürmeyebilir," diye çıkışırken hamile göbeği hoplayıp duruyor.

Fasulye Sırığı, "Hiç de göründüğü kadar kolay de–" diye söze girmeye çalışıyor ama lafı hemen kesiliyor.

"Sana SAĞ dedim! Ama sen geri geri giderken SOLA kırdın! Dinlemiyorsun! HİÇ dinlemiyorsun!"

Bunun ardından Ove'nin ancak karmaşık Arapça küfürlerden oluştuğunu tahmin edebildiği yarım dakikalık bir fırça faslına girişiyor kadın.

Kocası yüzünde müthiş uyumlu bir gülümsemeyle başını emme basma tulumba gibi sallayıp duruyor. Yüzündeki gülümseme ancak makul insanların Budist rahiplerin suratına bir tokat aşk etme arzusuna kapılmasına neden olan o gülümsemelerden biri şeklinde tanımlanabilir.

"Of hadi ama. Özür dilerim," diyor adam neşeyle. Sonra cebinden çiğnemelik tütün kutusu çıkarıp içinden ceviz büyüklüğünde bir top alıyor. "Küçük bir kaza sadece, hallederiz!"

Ove, Fasulye Sırığı'na adam sanki az önce Ove'nin arabasının kaputuna çömelip dışkılamış gibi bakıyor.

"Halleder misin? Çiçek tarhımın içindesin be!"

Fasulye Sırığı ağır ağır römorkun tekerleklerine bakıyor.

"Yani, pek de çiçek tarhı sayılmaz, değil mi?" Korkusuzca gülümsüyor ve dilinin ucuyla tütününü düzeltiyor. "I-ıh, hadi ama, sırf toprak bu," diye diretiyor sanki Ove onunla kafa buluyormuş gibi.

Ove'nin alnında geniş, tehditkâr bir çizgi beliriyor.

"O. Bir. Çiçek. Tarhı."

Fasulye Sırığı karmaşık saçlarının arasında tütün kalmış gibi kafasını kaşıyor.

"İyi de orada bir şey yetiştirmiyorsun..."

"Kendi çiçek tarhımda ne yapacağımı sana mı soracağım?!"

Fasulye Sırığı başını hızla sallayarak onaylıyor, tanımadığı bu adamı daha fazla kışkırtmak istemediği açık. Yardımına gelmesini beklermiş gibi karısına dönüyor. Kadın pek de yardım edecekmiş gibi durmuyor. Fasulye Sırığı tekrar Ove'ye bakıyor.

"Hamile işte. İki can taşımak, hormonlar falan..." diye sırıtıyor.

İki Canlı sırıtmıyor. Ove de öyle. Kadın kollarını kavuşturuyor. Ove ellerini beline götürüyor. Fasulye Sırığı devasa elle-

riyle ne yapacağını bilemediğinden hafiften mahcup bir edayla iki yana sallayıp duruyor ellerini. Sanki kumaştan yapılmış da rüzgârda savruluyormuş gibi görünüyorlar.

"Ben şunu çekip bir kez daha deneyeyim," diyor sonunda ve Ove'ye bir kez daha dostça gülümsüyor.

Ove karşılık vermiyor.

"Bu alana motorlu araçlar giremez. Tabela var."

Fasulye Sırığı bir adım gerileyerek başını hevesle sallıyor. Hemen koşup cüssesini o minicik Japon arabasına sığdırmaya çalışıyor. Ove ile İki Canlı aynı anda bıkkın bir edayla, "Tanrım," diye mırıldanıyorlar. Ki bu da Ove'nin kadına daha az uyuz olmasını sağlıyor.

Fasulye Sırığı arabayı birkaç metre öne çekiyor; Ove, römorkun yeterince düzelmediğini çok net görebiliyor. Sonra adam tekrar geri geri gelmeye başlıyor. Doğruca Ove'nin posta kutusuna çarparak yeşil sac levhayı büküyor.

Ove ileri fırlayıp arabanın kapısını hışımla açıyor.

Fasulye Sırığı yine kollarını savurmaya başlıyor.

"Benim hatam, benim hatam! Çok özür dilerim, dikiz aynasında posta kutusunu görmedim, biliyor musun? Bu römork olayı çok zor, insan direksiyonu ne tarafa çevireceğini bilemiyor..."

Ove yumruğunu arabanın tavanına öyle sert indiriyor ki Fasulye Sırığı yerinden sıçrıyor ve kafasını kapının çerçevesine çarpıyor. "İn arabadan!"

"Ne?"

"İn arabadan, dedim!"

Fasulye Sırığı, Ove'ye hafiften ürkmüş gibi bakıyor ama cevap verecek cesareti bulamıyor. Arabadan inip cezalı bir öğrenci gibi kenarda süklüm püklüm dikiliyor. Ove sıra evlerin arasındaki yürüme yolunu, bisiklet kulübesini ve otopark alanını işaret ediyor.

"Şuraya git, ayak altında durma."

Fasulye Sırığı hafif bir şaşkınlıkla başını sallayarak onaylıyor.

Ove arabaya binerken, "Tanrım. Tek kolu kesilmiş kataraktlı biri bile bu römorku senden daha iyi geri geri götürürdü," diye mırıldanıyor.

Bir insan nasıl olur da römorku geri geri süremez ki? diye soruyor kendi kendine. *Nasıl? Sağ ve sol olayının temelini kavramak, sonra da tam tersini yapmak ne kadar zor olabilir? Bu insanlar hayatlarını nasıl sürdürüyorlar?*

Ove arabanın –elbette– otomatik olduğunu fark ediyor. Tahmin etmeliydi. Bu ahmaklar kendi arabalarını bile süremiyor ki park alanına geri geri girsinler. Arabayı çalıştırıp biraz ileri alıyor. *Gerçek bir araba yerine Japonların robot arabalarını kullanan birine ehliyet verilmeli mi gerçekten,* diye düşünüyor. Ove'nin bir arabayı doğru düzgün park edemeyenlerin oy kullanmasına izin verilmesi konusunda da şüpheleri var.

İleri gidip römorku düzelttikten sonra –ki bütün medeni insanlar römorklu bir aracı park etmeden önce böyle yapar– arabayı geri vitese alıyor. Ânında bir ciyaklama yükseliyor arabadan. Ove öfkeyle etrafına bakınıyor.

"Bu ne gıcık şey böyle... neden o sesi çıkarıyorsun?" diyor gösterge paneline öfkeyle bakarak. Ardından direksiyona bir tane indiriyor.

"Kes şunu, dedim!" diye haykırıyor bilhassa ısrarcı bir tavırla yanıp sönen kırmızı ışığa.

O esnada Fasulye Sırığı arabanın yan tarafında belirip temkinli bir edayla cama tıklatıyor. Ove pencereyi indirip adama ters ters bakıyor.

"O sesi çıkaran arka park sensörü," diyor Fasulye Sırığı bir baş işaretiyle.

Ove, "Sence ben bunu bilmiyor muyum?" diye hırlıyor.

"Bu arada biraz farklıdır. İstersen sana neyin nerede olduğunu gösterebilirim..."

"Aptal değilim ben!" diye homurdanıyor Ove.

Fasulye Sırığı hevesle başını sallıyor.

"Evet, evet, elbette değilsin."
Ove gösterge paneline bakıyor.
"Ne yapıyor şu an?"
Fasulye Sırığı coşkuyla başını sallıyor.

"Bataryada ne kadar güç kaldığını ölçüyor. Bilirsin, elektrikli motoru kapatıp benzinli motora geçmek için. Bu araba hibrit de..."

Ove yanıt vermiyor. Camı ağır ağır kapayarak Fasulye Sırığı'nı ağzı yarı açık hâlde dışarıda bırakıyor. Sol aynayı kontrol ediyor. Ardından sağ aynaya bakıyor. Japon arabası dehşet içinde ciyaklarken geri geri gidiyor, römorku muhteşem bir manevrayla kendi evi ile beceriksiz yeni komşusunun evinin arasına sokuyor, arabadan inip salak herife anahtarlarını fırlatıyor.

"Arka park sensörleri, ön park sensörleri, kameralar ve diğer zırvalıklar... Bunlar olmadan römorkla geri geri gidemeyen birinin zaten en baştan öyle bir işe kalkışmaması gerekir."

Fasulye Sırığı neşeyle başını sallıyor.

Sonra sanki Ove son on dakikasını onu aşağılayarak geçirmemiş gibi, "Yardımın için teşekkürler," diye sesleniyor arkasından.

"Kaset bile sarmana izin verilmemeli senin," diye homurdanıyor Ove. Hamile kadın kollarını kavuşturup orada öylece dikiliyor ama artık o kadar da sinirli görünmüyor. Buruk bir tebessümle Ove'ye teşekkür ederken kahkaha atmamaya çalışıyormuş gibi görünüyor. Kadının kahverengi gözleri, Ove'nin şimdiye dek gördüğü en büyük gözler.

Ove evine girmeden önce, "Site Yönetimi bu bölgede araba kullanılmasına izin vermiyor, siz de buna paşa paşa uyacaksınız," diyor oflayarak.

Evi ile garajı arasındaki kaldırım taşı döşeli yolun yarısında duruyor. Onun yaşındaki erkeklerin hep yaptığı gibi burnunu kırıştırıyor, kırışıklık üst bedeninin tamamına yayılıyor. Sonra dizlerinin üzerine çökerek yüzünü, ihtiyaç olsa da olmasa da

iki yılda bir tek tek söküp düzgünce yeniden döşediği taşlara doğru eğiyor. Bir kez daha kokluyor. Başını kendini onaylar gibi sallayarak ayağa kalkıyor.

Yeni komşularının gözü hâlâ onun üzerinde.

"Sidik! Her tarafı sidik götürüyor!" diyor Ove huysuzca.

Taşlara el kol hareketleri yapıyor.

"Tam-mam bakalım," diyor siyah saçlı kadın.

"Hayır! Hiçbir şey tamam değil buralarda!"

Ove lafını bitirdikten sonra evine girip kapısını kapıyor.

Holdeki tabureye çöküyor ve epey bir zaman orada kalıyor. Lanet kadın. Gözünün önündeki bir tabelayı bile okuyamıyorsa ne demeye ailesini alıp buraya taşınıyor ki? Buralarda araba kullanmak yasak. Herkes bilir bunu.

Ove montunu askıya, karısına ait montlardan oluşan bir deryanın ortasına asıyor. Ne olur ne olmaz diye kapalı pencereye doğru, "Ahmaklar," diye mırıldanıyor. Sonra da oturma odasına geçip tavana bakıyor.

Orada öylece ne kadar dikildiğini bilmiyor. Kendi düşüncelerinde kayboluyor. Bir sisin içindeymiş gibi süzülüp gidiyor. Hiçbir zaman şu hayalperest insanlardan olmadı ama son zamanlarda sanki zihninin içinde bir şeyler değişti. Bir şeylere odaklanmakta gitgide daha çok zorlanıyor. Bu da hiç hoşuna gitmiyor.

Kapının zili çaldığında tatlı bir uykudan uyanmış gibi hissediyor kendini. Gözlerini sertçe ovuşturuyor, sanki birilerinin onu gördüğünden endişe edermiş gibi etrafa bakınıyor.

Zil bir kez daha çalıyor. Ove arkasına dönerek zile onu utandırmak istermiş gibi bakıyor. Hole doğru birkaç adım attıktan sonra bedeninin bir kalıp alçı gibi kaskatı olduğunu fark ediyor. O gıcırtı döşemelerden mi yoksa ondan mı geliyor, hiç emin değil.

Daha kapıyı açmadan, sanki cevap verebilirmiş gibi, "Yine ne oldu?" diye soruyor kapıya.

"Yine ne oldu?" diye tekrarlarken kapıyı öyle bir hışımla açıyor ki üç yaşında bir kız hava akımıyla savrulup pat diye popo üstü düşüveriyor.

Hemen yanında dehşete kapılmış gibi görünen yedi yaşında bir kız var. Saçları kömür karası. İkisinin de gözleri kahverengi ve Ove'nin şimdiye dek gördüğü en büyük gözler.

"Evet?" diyor Ove.

Büyük kız temkinli görünüyor. Ove'ye plastik bir saklama kabı uzatıyor. Ove kabı gönülsüzce alıyor. Kap sıcak.

Üç yaşındaki kız çevik bir hareketle ayağa kalkarak neşeyle, "Pilav!" deyiveriyor.

"Safranlı. Bir de tavuklu," diye açıklıyor yedi yaşındaki. Ove'ye karşı fazlasıyla temkinli.

Ove kızları şüpheyle süzüyor.

"Satıyor musunuz?"

Yedi yaşındaki kız alınıyor.

"Biz BURADA YAŞIYORUZ, tamam mı?"

Ove bir an sessiz kalıyor. Ardından bu ifadeyi açıklama olarak kabul etmesi mümkün olabilirmiş gibi başını onaylarcasına sallıyor.

"Peki."

Küçük olan da tatminkâr bir ifadeyle başını sallarken kıyafetinin ona uzun gelen kollarını çırpıyor.

"Annem senin kurut gibi olduğunu söyledi!"

Ove kızın dilinin dönmeyişi karşısında şaşkınlıkla bakakalıyor.

"Ne?"

"Annem dedi ki aç kurt gibi *görünüyormuşsun*. Biz de sana yemek getirdik," diye açıklıyor yedi yaşındaki kız hafiften sinir olmuş gibi. "Hadi gel, Nasanin," diyerek kardeşinin elini tutuyor, ardından Ove'ye dargın bir bakış atarak uzaklaşıyor.

Ove kızların uzaklaşmasını izliyor. Hamile kadının kapının eşiğinde dikildiğini, kızlar koşarak eve girmeden önce ona gü-

lümsediğini görüyor. Üç yaşındaki kız arkasına dönüp neşeyle Ove'ye el sallıyor. Annesi de el sallıyor. Ove kapıyı kapıyor.

Yine koridorda dikiliyor. Tavuklu ve safranlı pilavla dolu sıcak kaba, nitrogliserin kutusuna bakan biri gibi bakıyor. Sonra mutfağa gidip kabı buzdolabına koyuyor. Ne idüğü belirsiz yabancı çocuklar tarafından kapısına getirilen herhangi bir yemeği oturup afiyetle yemek gibi bir alışkanlığı yok. Ama Ove'nin evinde yemekler atılmaz. Bu bir prensip meselesidir.

Oturma odasına gidiyor. Ellerini cebine sokuyor. Başını kaldırıp tavana bakıyor. Orada epeyce bir süre dikilip aklındaki işe en uygun beton duvar dübelinin hangisi olacağını düşünüyor. Gözleri yanmaya başlayana kadar kısık gözlerle öylece dikilip bakmaya devam ediyor. Sonra biraz şaşkın bir ifadeyle çizikler içindeki kol saatine bakıyor. Ardından tekrar pencereden dışarı bakıyor ve karanlığın çöktüğünü fark ediyor. Teslimiyetle başını iki yana sallıyor.

Hava karardıktan sonra matkap çalıştırılmaz, herkesin bildiği bir kuraldır bu. Tüm ışıkları açması gerekecek ve o ışıkların ne zaman söneceği de belirsiz. Elektrik şirketine o keyfi yaşatmaya hiç niyeti yok, sayacın birkaç bin kron daha yazmasına izin vermeyecek. Unutsunlar bunu.

Ove işe yarar şeyler kutusunu topluyor ve üst kattaki büyük hole çıkarıyor. Küçük holdeki radyatörün arkasında duran çatı katı anahtarını alıyor. Geri dönüp yukarı uzanıyor ve tavandaki kapağı açıyor. Katlı merdiveni indiriyor. Çatı katına tırmanıp kutuyu, karısının çok gıcırdadıkları gerekçesiyle yukarı koydurttuğu mutfak sandalyelerinin arkasındaki yerine yerleştiriyor. Aslında sandalyelerin gıcırdadığı falan yok. Ove bunun yalnızca bir bahane olduğunu çok iyi biliyor, karısı yeni sandalyeler almak istiyordu. Sanki hayat sadece bundan ibaret-

miş gibi: Mutfak sandalyesi almak, restoranda yemek yemek ve hayatına devam etmek.

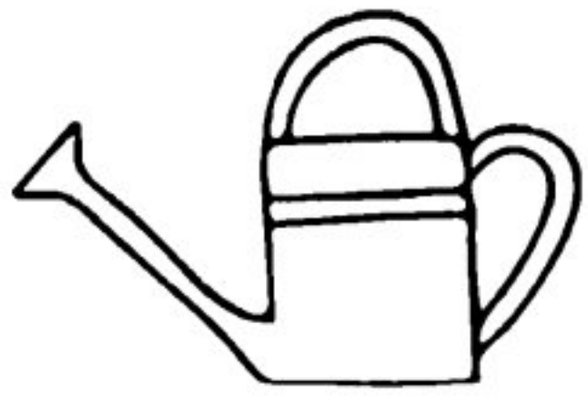
Merdivenden tekrar aşağı iniyor. Çatı anahtarını küçük holdeki radyatörün arkasına geri koyuyor. "Biraz yavaşla," demişlerdi ona. Bilgisayar başında çalışan ve doğru düzgün kahve içmeyi reddeden otuz bir yaşlarında bir yığın gösteriş budalası. Römorkla geri geri gitmeyi bile bilmeyen koca bir toplum. Sonra gelip artık *ona* ihtiyaç duyulmadığını söylüyorlar. Mantıklı mı şimdi bu?

Ove oturma odasına inip televizyonu açıyor. Programları izlediği yok aslında ama bütün akşam öylece oturup mal mal duvarları izleyecek hâli de yok. Buzdolabından yabancı yemeği çıkarıyor ve doğruca plastik kabın içinden çatalla yiyor.

Bir salı gecesi. Gazete aboneliğini iptal etmiş, radyatörleri kapatmış, bütün ışıkları söndürmüş durumda.

Yarın da o kancayı asacak.

4

OVE DİYE BİRİ
ÜÇ KRONLUK EK ÜCRETİ ÖDEMİYOR

Ove kadına çiçekleri uzatıyor. İki tane. İki tane olacak diye bir kaide yok elbette. Ama bir yerde sınır konması gerekiyor. *Prensip meselesi,* diye açıklıyor Ove kadına. Nihayetinde iki çiçek almasının nedeni bu.

"Sen evde olmayınca işler yürümüyor," diye homurdanıyor ve donmuş toprağı hafif hafif tekmeliyor.

Karısı cevap vermiyor.

"Bu gece kar yağacak," diyor Ove.

Gerçi haberlerde kar yağmayacak dediler ama Ove'nin sık sık belirttiği gibi, onların tahminleri hiç tutmuyor. Karısına da bunu söylüyor; kadın yine cevap vermiyor. Ove ellerini cebine koyup başını hafifçe eğerek karısını selamlıyor.

"Sen yokken evde kendi başıma dolanıp durmak hiç normal gelmiyor. Böyle yaşanmaz. Söyleyeceklerim bu kadar."

Karısı buna da cevap vermiyor.

Ove başını öne doğru sallıyor ve yere bir tekme daha koyuyor. Emekli olmayı dört gözle bekleyen insanları bir türlü anlayamıyor. İnsan nasıl olur da tüm hayatını işe yaramaz hâle geleceği günü arzulayarak geçirebilir ki? Ortalıkta boş boş dolaşıp topluma yük olmak! Ne tür bir adam ister böyle bir şeyi? Evde oturup ölmeyi beklemek. Hatta daha da kötüsü: Gelip seni almalarını ve bir huzurevine tıkmalarını beklemek. Tuvalete gitmek için başkalarına bağımlı olmak. Ove bundan daha kötü bir şey düşünemiyor. Karısı onunla sık sık dalga geçer, Ove'nin özel ulaşım aracına binmektense tabutta yatmayı tercih edecek tek adam olduğunu söylerdi. Eh, pek de haksız sayılmayabilir.

Ove sabah altıya çeyrek kala kalkardı. Kendisine ve karısına kahve demler, radyatörleri kontrol etmek için evi dolaşır, karısının gizlice ısıyı artırıp artırmadığına bakardı. Bütün rakamlar bir önceki günle aynı olsa bile işi garantiye almak için biraz daha kısardı. Sonra antredeki portmantodan montunu alırdı; altı askıdan karısının kıyafetlerinin olmadığı tek kancadan. Ardından da rutin denetimine başlardı. Havaların soğuduğunu fark etmişti. Artık lacivert sonbahar ceketinin yerini lacivert kış ceketine bırakma zamanı yavaş yavaş geliyordu belli ki.

Karısı yatak odasının ısısını artırmasını istemeye başladı mı anlar ki yakında kar yağacak. Bu tam anlamıyla delilik, Ove bunu her yıl yeniden teyit ediyor. Mevsim değişiklikleri neden elektrik şirketi yöneticilerinin ceplerini doldurmasına yarasın ki? Sıcaklığı beş derece artırmak yıllık birkaç bin krona mal oluyor. Bunu biliyor çünkü bizzat oturup hesapladı. Bu yüzden her kış, çatı katından, bit pazarında gramofonla takas ettiği eski dizel jeneratörü indiriyor. Jeneratörü, indirimden otuz dokuz krona aldığı elektrikli ısıtıcıya bağlıyor. Alet, ısıtıcıyı şarj ettikten sonra, Ove'nin bağladığı küçük aküyle otuz dakika çalışıyor ve karısı onu yatağın kendi tarafında tutuyor. Karısı yatmadan önce ısıtıcıyı iki kez çalıştırabiliyor. Ama yalnızca iki kez. Abartmanın âlemi yok ("Su yakmıyor bu, biliyorsun değil

mi"). Ove'nin karısı da her zamanki cevabını veriyor: Başını onaylar gibi sallıyor ve Ove'nin muhtemelen haklı olduğunu söylüyor. Sonra da koca kış gizlice radyatörleri açıyor. Her yıl aynı lanet şey.

Ove yine yeri tekmeliyor. Karısına kediden bahsetmeyi düşünüyor. O uyuz, kel şeye kedi denebilirse tabii. Denetimden döndüğünde yine orada oturuyordu, resmen kapının hemen önünde. Ove parmağını hayvana doğrultarak öyle bir bağırdı ki sesi evlerin arasında yankılandı. Ama kedi orada öylece oturup Ove'ye baktı. Sonra da sanki Ove öyle istediğinden değil de yapacak daha iyi işleri olduğu için gidiyormuş gibi ağır ağır doğruldu ve köşeyi dönüp gözden kayboldu.

Ove karısına kediden bahsetmemeye karar veriyor. Bahsederse karısının kediyi kovduğu için ona kızacağını düşünüyor. Zaten ona kalsa ev tüylü ya da tüysüz, bir sürü serseriyle dolup taşardı.

Ove'nin üzerinde lacivert takımı var ve beyaz gömleğinin bütün düğmelerini iliklemiş. Karısı, kravat takmadığında en üstteki düğmeyi açık bırakmasını söylüyor sürekli; Ove ise banklarda yatıp kalkan bir berduş olmadığını söyleyerek buna karşı çıkıyor ve düğmesini meydan okurcasına ilikliyor. Çizik içindeki eski kol saati bileğinde; babasının on dokuz yaşındayken büyükbabasından devraldığı, Ove'nin on altıncı doğum gününden birkaç gün sonra babası öldüğünde de Ove'ye kalan o saat.

Ove'nin karısı bu takımı seviyor. Sürekli Ove'nin bu takımla çok yakışıklı göründüğünü söylüyor. Ove de her aklı başında insan gibi bir tek züppelerin en iyi takım elbiselerini hafta içi giydiği kanaatinde. Ama bu sabah bir istisna yapmaya karar verdi. Hatta gezmelik ayakkabılarını bile giydi ve makul miktarda boya kullanarak gıcır gıcır parlattı.

Dışarı çıkarken sonbahar ceketini antredeki askıdan almadan önce, karısının palto koleksiyonuna şöyle bir baktı. Bu kadar küçük bir insanın neden bu kadar çok kışlık paltosu olduğunu

merak etti. "Bu ceketlerin arasından geçsen kendini Narnia'da bulursun," diye takılmıştı Ove'nin karısının bir arkadaşı bir keresinde. Ove kadının ne demek istediğini hiç anlamamıştı ama ceketlerin çokluğu konusunda onunla hemfikirdi.

Sokakta henüz kimse uyanmamışken evden çıktı. Yavaş yavaş otopark alanına doğru ilerledi. Anahtarla garajını açtı. Kapı için kumandası da vardı ama öyle bir şeye neden gerek duyulduğunu hiçbir zaman anlayamamıştı. Makul bir insan kapıyı kendi elleriyle açabilmeli sonuçta. Saab'ın kapısını da anahtarla açtı: Sistem hep tıkır tıkır işliyordu, değiştirmesi için hiçbir sebep yoktu. Sürücü koltuğuna oturdu ve her seferinde yaptığı gibi radyonun ayar düğmesini yarım tur ileri, sonra yarım tur geri çevirdi, ardından da aynaları tek tek ayarladı. Sanki biri sürekli gizlice Saab'a girip sırf gıcıklığına aynaları ve radyo ayarlarını değiştiriyormuş gibi.

Otoparktan geçerken yan komşusuyla, şu İki Canlı Yabancı'yla karşılaştı. Kadın üç yaşındaki çocuğunun elini tutuyordu. Koca sarışın Fasulye Sırığı da kadının yanında yürüyordu. Üçü aynı anda Ove'yi gördü ve neşeyle el salladılar. Ove karşılık vermedi. Önce durup çocukların belediyenin oyun parkıymış gibi koşturmasına izin vermeleri hakkında bir nutuk atmayı düşündü ama vakti olmadığına karar verdi.

Yoluna devam etti, kendi evine tıpatıp benzeyen sıra sıra evlerin önünden geçti. Buraya ilk taşındıklarında yalnızca altı ev vardı; şimdiyse yüzlercesi var. Eskiden burada orman vardı, şimdi evden başka bir şey yok. Elbette hepsi krediyle alınmış. Artık işler böyle yürüyordu. Krediyle alışveriş yapmak, elektrikli araba sürmek ve ampul değiştirmek için bile usta çağırmak. Zeminlere geçmeli parke döşemek, elektrikli şömine kullanmak ve öylece yaşayıp gitmek. Beton duvar dübeliyle suratına inen tokat arasındaki farkı bile göremeyen bir toplum. Görünüşe göre işler artık böyle yürüyordu.

Alışveriş merkezindeki çiçekçiye ulaşması tam on dört dakika sürdü. Ove her hız sınırına harfiyen uydu, o yeni türemiş takım elbiseli dangalakların 90 bastığı 55'lik yolda bile. Kendi evlerinin önüne hız tümsekleri ve "Çocuklar Oynuyor" tabelaları koyarlar ama başkalarının evlerinin önünden geçerken bunlar nedense o kadar da önemli değildir. Ove son on yılda her arabaya bindiklerinde karısına tekrar tekrar söylemişti bunu.

Hani olur da karısı ilk seferinde duymamışsa diye, "Ve gittikçe daha da kötüleşiyor," diye eklemeyi de ihmal etmezdi.

Bugün daha bir buçuk kilometre bile gitmemişken siyah bir Mercedes, Saab'ının dibine kadar yanaştı. Ove üç kez fren lambasını yakıp sinyal verdi. Mercedes habire selektör yapıp durdu. Ove dikiz aynasına bakarak homurdandı. Sırf bu dangalaklar hız sınırlarını hiçe saymaya karar verdi diye yolun ortasından çekilmesi mi gerekiyordu yani? Gerçekten mi? Ove kılını bile kıpırdatmadı. Mercedes bir selektör daha çaktı. Ove yavaşladı. Mercedes kornaya bastı. Ove hızını saatte yirmi beş kilometreye indirdi. Tepeye ulaştıklarında Mercedes motorunu gümbürdeterek onu solladı. Direksiyonda kırklı yaşlarda, kravatlı, kulaklarından beyaz kablolar sarkan bir adam vardı. Ove'ye camdan orta parmağını gösterdi. Ove ise bu harekete yaşını başını almış her terbiyeli adamın yapacağı gibi karşılık verdi: Parmağının ucunu yavaşça şakağına dokundurdu. Mercedes'in şoförü camın arkasında tükürükler saçarak bağırdı, sonra gaza basıp gözden kayboldu.

İki dakika sonra Ove kırmızı ışığa denk geldi. Mercedes de sıranın arkasındaydı. Ove arkadan ona selektör yaptı. Mercedes'in sürücüsü başını çevirirken kulaklığı düşüp torpido gözüne çarptı. Ove memnuniyetle başını salladı.

Işık yeşile döndü. Sıra ilerlemedi. Ove kornaya bastı. Yine tık yok. Ove başını iki yana salladı. Kesin kadın şofördü. Ya da yol çalışması. Ya da Audi. Otuz saniye geçmesine rağmen hâlâ ilerleme olmayınca Ove vitesi boşa aldı, kapıyı açtı ve

motor hâlâ çalışırken Saab'dan indi. Ellerini beline koyarak yolda dikildi, Superman'in trafik sıkışıklığına yakalandığında alacağı pozisyonda, Herkül'e has bir öfkeyle ileri baktı.

Mercedes kornaya bastı. *Aptal,* dedi Ove içinden. Tam o anda trafik hareketlendi. Ove'nin önündeki arabalar ilerlemeye başladı. Arkadan gelen bir Volkswagen ona korna çaldı. Şoför Ove'ye sabırsızca el kol hareketleri yaptı. Ove ona dik dik baktıktan sonra Saab'a geri binip kapısını ağır ağır kapadı. "Ne acayip bir acele içindeyiz," diye homurdandı dikiz aynasına, ardından da yoluna devam etti.

Bir sonraki kırmızı ışıkta yine Mercedes'in arkasında kaldı. Yine bir kuyruk oluşmuştu. Ove saatine baktı, sonra sola saparak daha sakin, küçük bir sokağa döndü. Bu yol alışveriş merkezine giden yolu uzatıyordu ama daha az trafik lambası vardı. Ove pinti falan değildi. Lakin aklı başında herkes bir arabanın dur kalk yaparken daha fazla yaktığını, sürekli ilerlediğinde daha az benzin harcadığını bilirdi. Ove'nin karısı sık sık takılırdı ona: "Ove'nin ölüm ilanına yazılacak bir şey varsa o da *En azından benzini ekonomik kullanırdı* olur."

Ove yan sokaktan alışveriş merkezine yaklaşırken boşta yalnızca iki park yeri kaldığını fark etti. İş günü bunca insanın alışveriş merkezinde ne işi olduğunu bir türlü aklı almıyordu. Belli ki insanların artık gidecek bir işleri yoktu.

Ove'nin karısı bu tür otoparklara girerken genelde daha yaklaşmadan iç çekmeye başlar. Ove girişe yakın bir yere park etmek ister çünkü. Ove arabaların yanından tek tek geçip yoluna çıkan yabancı marka arabalardaki embesillere küfrederken karısı hep, "Sanki kim daha iyi park yerine en önce ulaşacak yarışı var," der. Bazen iyi bir yer bulmak için altı yedi tur dönmeleri gerekir ve Ove şayet yirmi metre ötedeki bir yerle yetinmek zorunda kalmışsa onun için günün geri kalanı mahvolmuştur. Karısı bunu hiç anlamaz. Ama zaten prensip meselelerini anlamakta hiçbir zaman iyi olmamıştır.

Ove çevreyi kolaçan etmek için yavaş yavaş bir iki tur atmayı planladığı esnada o Mercedes'in ana yoldan alışveriş merkezine doğru ilerlediğini gördü. Demek o kravatlı, kulaklıklı herif de buraya geliyordu. Ove bir saniye bile tereddüt etmeden gaza bastı ve kavşaktan ana yola daldı. Mercedes frene asılırken korna çaldı, sonra da Ove'nin peşine takıldı. Yarış başlamıştı.

Park yeri tabelaları trafiği sağa yönlendirse de Mercedes de iki boş yeri görmüş olmalı ki, Ove'yi sollamak için direksiyonu ters yöne kırdı. Ove son anda manevra yapıp adamın yolunu kesti. İki adam asfaltın üstünde birbirlerini kovaladı.

Ove dikiz aynasından küçük bir Toyota'nın tabelaları takip ederek sağdan geniş bir yay çizip park alanına girdiğini gördü. Ove gözlerini oraya dikerken ters yönde hızla ilerledi. Mercedes de hemen peşindeydi. İki boş yerden birine park edebilirdi tabii, girişe en yakın olana. Diğerini de Mercedes'e bırakırdı. Ama o zaman zafer kazanmış sayılır mıydı ki?

Bu yüzden de Ove ilk boş yerin önünde ani bir fren yaparak durdu. Mercedes delicesine kornaya basmaya başladı. Ove kılını bile kıpırdatmadı. Küçük Toyota sağdan yavaşça yaklaştı. Mercedes de onu fark etti ve çok geç kalmış olsa da Ove'nin şeytani planını anladı. Saab'ı geçmeye çalışırken kornasıyla yeri göğü inletiyordu ama şansı yoktu: Ove, çoktan Toyota'ya el edip boş yerlerden birine yönlendirmişti bile. Toyota park ettiği anda Ove de umursamaz bir edayla diğer boş alana girdi.

Yanından geçip giderken Mercedes'in yan camı öyle bir tükürük içindeydi ki Ove direksiyonun başındaki sürücüyü bile göremedi. Saab'dan az önce rakibini doğramış bir gladyatör gibi muzaffer bir edayla indi. Sonra Toyota'ya baktı.

"Hay aksi," diye homurdandı gıcık olmuş gibi.

Toyota'nın kapısı ardına kadar açıldı.

"Selam!" diye seslendi Fasulye Sırığı neşeyle, sürücü koltuğundan kurtulmak için cebelleşirken. Karısı da Toyota'nın

diğer tarafından, üç yaşındaki çocuklarını kucağına alarak, "Merhaba, merhaba!" dedi.

Mercedes'in uzaklaşmasını seyrederken Ove'nin içinde hafif bir pişmanlık filizlendi.

"Park yeri için çok sağ ol! Müthiş oldu vallahi!" Fasulye Sırığı'nın gözlerinin içi parlıyordu.

Ove cevap vermedi.

"Adın ne?" diye sordu bir anda üç yaşındaki.

"Ove," dedi Ove.

"Benim adım da Nasanin!" dedi kız sevinçle.

Ove onu başıyla selamladı.

"Ben de Pat–" diyecek oldu Fasulye Sırığı.

Ama Ove çoktan arkasını dönüp uzaklaşmaya başlamıştı.

"Park yeri için teşekkürler," diye seslendi İki Canlı Yabancı ardından.

Ove kadının sesindeki kahkaha titreşimlerini duyabiliyordu. Bundan hiç hoşlanmadı. Arkasına dönmeden, "Tamam, tamam," diye mırıldanıp alışveriş merkezinin döner kapısından içeri girdi. İlk koridordan sola döndü, sanki yan evdeki ailenin peşinden geleceğinden korkar gibi birkaç kez etrafına bakındı. Ama aile sağa dönüp gözden kayboldu.

Ove süpermarketin önünde durup haftanın indirimlerini gösteren afişe kuşkuyla baktı. Bu dükkândan jambon alacak değildi elbette. Ama fiyatlara bir göz atmakta fayda vardı. Dünyada Ove'yi en çok sinirlendiren şeylerden biri de birilerinin onu kandırmaya çalışmasıydı. Karısı bazen onunla dalga geçerek, Ove'ye göre hayattaki en kötü üç kelimenin, "Piller dâhil değildir" olduğunu söyler. İnsanlar buna gülse de Ove pek gülmez.

Süpermarketin yanından geçip çiçekçiye girdi. Orada da karısının deyimiyle "gümbürtünün" kopması çok sürmedi. Ove ise bu durumu ısrarla "tartışma" olarak nitelendiriyordu. Ove tezgâha bir kupon koydu: "2 saksı çiçek 50 kron." Sağduyu ve matematiği de arkasına alarak dükkân çalışanına yalnızca tek bir

çiçek alacağını ve bunu 25 krona alabilmesi gerektiğini açıkladı. Çünkü 50'nin yarısı 25 ederdi. Ancak dükkân çalışanı –telefonuna gömülmüş, kafası çalışmayan on dokuzluk bir kız– bu açıklamayı kabul etmedi. Bir çiçeğin 39 kron olduğunu, "2'si 50" teklifinin sadece iki çiçek alındığında geçerli olduğunu söyledi. Müdürü çağırmak zorunda kaldılar. Ove'nin adama mantığını anlatmayı başarıp haklı olduğunu kabul ettirmesi on beş dakika sürdü.

Ya da dürüst olmak gerekirse, müdür avucuna doğru, "Lanet olası bunak!" gibi bir şeyler mırıldandı ve 25 kron kuponunu kasaya öyle sert koydu ki gören de bütün suç kasanın sanırdı. Ove için fark etmiyordu. Bu satıcıların insanı her fırsatta dolandırmaya çalıştığını biliyordu ve kimse Ove'yi dolandırıp da etrafta elini kolunu sallayarak dolaşamazdı. Ove banka kartını tezgâha koydu. Müdür dudaklarına belli belirsiz bir tebessüm kondurdu, ardından ilgisizce başını salladı ve üzerinde, "50 kronun altındaki kartlı işlemlerde 3 kron ek ücret alınır," yazan tabelayı işaret etti.

Ove şimdi, karısının mezarının önünde iki saksı çiçekle duruyor. Çünkü bu bir prensip meselesi.

"Üç kron ödeyecek değildim ya," diyor bakışlarını yere, çakıla dikerek.

Karısı her konuda olay çıkardığı için Ove'yle sık sık kavga eder.

Ama Ove'nin olay çıkardığı falan yok. O sadece doğru olanın doğru olduğunu düşünüyor. Hayata karşı bu kadar mantıksız bir yaklaşım mı bu?

Başını kaldırıp karısına bakıyor.

"Dün geleceğim diye söz verdiğim hâlde gelmedim diye bozulduğunu tahmin ediyorum," diye mırıldanıyor.

Karısı cevap vermiyor.

"Bütün sokak tımarhaneye döndü sanki," diyor Ove kendini savunurcasına. "Tam bir kaos. Milletin römorklarını geri geri sokmak için bile dışarı çıkman gerekiyor. İnsana huzur içinde bir kanca bile taktırmıyorlar," diye ekliyor, sanki karısı karşı çıkıyormuş gibi.

Boğazını temizliyor.

"Dışarısı karanlıkken kanca takamazsın ki zaten. Öyle bir durumda ışıkların ne zaman söneceği belli olmaz. Büyük ihtimalle açık kalır ve elektrik yakmaya devam eder. Olacak iş değil."

Karısı yine bir şey demiyor. Ove donmuş toprağı tekmeliyor. Uygun kelimeleri arıyor sanki. Boğazını bir kez daha temizliyor.

"Sen evde olmayınca hiçbir iş yürümüyor."

Cevap gelmiyor. Ove çiçeklerle oynuyor.

"Yoruldum artık. Sen yokken bütün gün evde kendi kendime dolaşmaktan."

Karısı buna da cevap vermiyor. Ove başını onaylar gibi sallıyor. Karısı görsün diye çiçekleri kaldırıyor.

"Pembe. Senin sevdiklerinden. Çiçekçide uzun ömürlü derler ama asıl isimleri o değil. Bu soğukta ölürlermiş, onu da dükkânda söylediler. Ama sırf bana bir sürü başka zımbırtı satmak için öyle dediler bence."

Onay bekler gibi karısına bakıyor.

"Yeni komşular pilavlarına safran falan koyuyor. Yabancılar," diyor alçak sesle.

Yeni bir sessizlik.

Ove orada öylece duruyor, parmağındaki alyansı ağır ağır çeviriyor. Söyleyecek başka şeyler arar gibi. Sohbeti yönlendiren kişi olmak ona hâlâ çok zor geliyor. Bu işi genelde hep karısı hallederdi. Ove de sadece cevap verirdi. Bu, ikisi için de yeni bir durum. En sonunda Ove yere çömeliyor, geçen hafta getir-

diği çiçeği söküp dikkatle bir poşete koyuyor. Donmuş toprağı yavaşça çevirip yeni çiçekleri yerleştiriyor.

"Elektriğe yine zam gelmiş," diye bilgilendiriyor karısını ayağa kalkarken.

Ona uzun uzun bakıyor. Sonunda elini dikkatle büyük taş parçasının üzerine koyuyor, karısının yanağını okşar gibi yana doğru nazikçe sürtüyor.

"Seni özlüyorum," diye fısıldıyor.

Öleli altı ay oldu. Ama Ove hâlâ sıcaklığı gizlice artırmadığından emin olmak için her gün evi iki kez dolaşıp radyatörleri kontrol ediyor.

5

OVE DİYE BİRİ

Ove, karısının arkadaşlarının kadının onunla neden evlendiğini anlayamadıklarını pek tabii biliyordu. Doğrusu onlara kızamıyordu da.

İnsanlar onun huysuz biri olduğunu söylüyordu. Belki de haklıydılar. Ove buna pek kafa yormamıştı. İnsanlar onun asosyal olduğunu da söylüyordu. Ove bunun insanlara pek düşkün olmadığı anlamına geldiğini tahmin ediyordu ve bu hususta onlara tamamen katılıyordu. İnsanlar çoğu zaman aklını kaçırmış gibi davranıyordu zira.

Ove öyle havadan sudan muhabbetler edebilen biri değildi. Bunun, özellikle de son zamanlarda ciddi bir karakter kusuru sayıldığını fark etmişti. Günümüzde görüş açınıza giren herhangi biriyle, sırf "nazik olmak" adına, durmaksızın gevezelik edebilme becerisi zaruri görülüyordu. Ove bunu beceremiyordu. Belki de yetiştirilme biçimindendi. Belki onun kuşağındaki erkekler, artık kimsenin yapmaya değer bulmadığı şeyler hakkında konuşan bir dünyaya yeterince hazırlanamamıştı. Günümüzde insanlar

tadilattan yeni çıkmış evlerinin önünde durup sanki o evleri kendi elleriyle inşa etmiş gibi övünüyordu. Oysa tornavida bile almamışlardı ellerine. Üstelik artık bunu gizlemeye bile çalışmıyorlardı. Aksine bununla övünüyorlardı! Belli ki artık kendi parkelerini döşeyebilmek, nem almış bir odayı yenileyebilmek ya da aracına kış lastiğini bizzat takabilmek pek de geçer akçe sayılmıyordu. Gidip her şeyi satın alabiliyorsan bunun ne anlamı kalırdı ki? Bir adamın ne değeri kalırdı?

Karısının arkadaşları, onun neden her sabah kalkıp bütün gününü Ove'yle geçirmeye gönüllü olduğunu anlayamıyordu. Ove de anlayamıyordu. Ove karısı için bir kitaplık yapmıştı, karısı da kitaplığı sayfalar boyunca hislerinden bahseden insanların kitaplarıyla doldurmuştu. Ove ancak görebildiği ve dokunabildiği şeyleri anlardı. Ahşap ve beton. Cam ve çelik. Alet edevat. İnsan aklıyla çözülebilecek şeyler. Dik açıları ve net kullanım kılavuzlarını anlardı mesela. Montaj şemaları ve çizimler. Kâğıda dökülebilen şeyler.

Ove siyah beyaz bir adamdı.

Karısıysa renkliydi. Ove'nin hayatındaki tek renk.

Onu görene dek Ove'nin sevdiği tek şey, sayılardı. Gençliğine dair öyle dişe dokunur bir hatırası yoktu. Ne zorbalığa uğramış ne de zorbalık yapmıştı. Sporda ne iyiydi ne de kötü. Çemberin ne içindeydi ne de büsbütün dışında. Sadece var olan insanlardandı işte. Çocukluğuyla ilgili de pek bir şey hatırlamazdı; zaten ihtiyaç duymadıkça ortalıkta geçmişi yâd ederek dolanan biri hiç olmamıştı. O zamanlar mutlu olduğunu hatırlıyordu. Sonraki birkaç yıl boyunca da olmadığını. Hepsi bu.

Bir de sayıları hatırlıyordu. Kafasını dolduran rakamları. Okuldaki matematik derslerini nasıl iple çektiğini. Diğer çocuklar için eziyetti belki ama onun için durum farklıydı. Nedenini bilmezdi, üzerinde de pek durmazdı. Zaten Ove, her şeyin neden öyle olduğunu sorgulayıp durma ihtiyacını hiç

anlamamıştı. İnsan neyse odur, ne yaparsa onu yapar, Ove için bu kadarı yeterdi.

Ove yedi yaşındayken, annesi bir ağustos sabahı *benden bu kadar* diyerek gitmişti. Bir kimya fabrikasında çalışıyordu. Ove sonradan, o zamanlar hava güvenliği konusunda pek bir şey bilinmediğini fark etmişti. Annesi bir yandan da baca gibi sigara tüttürürdü. Ove'nin annesiyle ilgili en net anısı, kadının her cumartesi sabahı kasabanın hemen dışındaki küçük evlerinin mutfak penceresine oturup çevresinde duman bulutlarıyla gökyüzünü seyretmesiydi. Bazen de boğuk bir sesle şarkılar söylerdi ve Ove de kucağında matematik kitabıyla pencerenin altında oturur, annesini dinlerdi. Onu dinlemenin hoşuna gittiğini hatırlıyordu. Bunu çok net hatırlıyor. Elbette, sesi kısıktı ve ara sıra detone oluyordu ama Ove yine de hoşuna gittiğini hatırlıyordu.

Ove'nin babası demiryollarında çalışıyordu. Avuçları sanki bıçaklarla deriye şekiller oyulmuş gibiydi hep ve yüzündeki kırışıklıklar o kadar derindi ki terlediğinde damlalar o çizgilerden göğsüne doğru akardı. Saçı seyrek, vücudu inceydi ama kollarındaki kaslar kaya gibi sertti. Ove çok küçükken, babası ve annesiyle birlikte babasının iş arkadaşlarının olduğu büyük bir kutlamaya gitmişti. Babası birkaç şişe bira içtikten sonra, bazı konuklar onu bilek güreşine davet etmişti. Ove, o zamana kadar karşısında oturan bu devasa adamlar gibisini hiç görmemişti. Bazıları sanki yüz seksen kilo çekermiş gibi görünüyordu. Babası hepsini yenmişti. O gece eve döndüklerinde babası Ove'nin omzuna kolunu atıp, "Ove, sadece domuzlar güçle boyutun aynı şey olduğunu sanır. Bunu unutma," demişti. Ove de hiç unutmamıştı.

Babası yumruklarını hiç kullanmazdı. Ne Ove'ye ne de başka birine karşı. Ove'nin bazı sınıf arkadaşları, kemer tokası izleriyle ya da mor gözlerle gelirdi okula. Ama Ove hiç öyle

bir şey yaşamadı. "Biz bu ailede kavga etmeyiz," derdi babası. "Birbirimizle de başkalarıyla da."

Demiryolunda sevilen biriydi, sessiz ama nazikti. Bazıları onun "fazla nazik" olduğunu söylerdi. Ove çocukken bunun neden kötü bir şey gibi söylendiğini bir türlü anlayamazdı.

Sonra annesi öldü ve babası daha da sessizleşti. Sanki annesi, onun dağarcığındaki üç beş kelimeyi de beraberinde götürmüştü.

Ove ve babası öyle aman aman konuşmazlardı ama yan yana olmaktan hoşlanırlardı. Mutfak masasının iki yanına sessizce oturur, kendilerini meşgul edecek bir şeyler bulurlardı. Evin arkasındaki çürümeye yüz tutmuş ağaca yuva yapan kuş ailesine gün aşırı yem koyarlardı. Ove bu işin iki günde bir yapılması gerektiğini anlamıştı. Nedenini bilmiyordu ama bir önemi de yoktu.

Akşamları sosis ve patates yerlerdi. Sonra da iskambil oynarlardı. Hiçbir zaman çok şeyleri olmadı belki ama hiçbir şeyleri de eksik değildi.

Babasının elinde kalan kelimeler hep motorlarla ilgiliydi (belli ki Ove'nin annesi bu sözcükleri memnuniyetle ardında bırakmıştı). Saatlerce hiç durmadan motorlardan bahsedebilirdi. "Motorlar sana hak ettiğini verir," diye açıklardı. "Onlara saygıyla yaklaşırsan özgürlüğünü kazanırsın; eşek muamelesi yapacak olursan da burnundan fitil fitil getirirler."

Uzun süre kendi arabası olmamıştı. Ancak 40'lı ve 50'li yıllarda, demiryolu müdürleri kendi arabalarını almaya başlayınca, sessiz ray işçisinin tanınmaya değer biri olduğu dedikodusu yayılmıştı ofiste. Ove'nin babası okulu bitirememişti ve Ove'nin kitaplarındaki işlemleri pek anlamazdı. Ama motorlardan anlardı.

Müdürün kızının evleneceği gün, gelini kiliseye götürecek araba bozulunca Ove'nin babasını çağırmışlardı. Babası omzunda iki kişinin zar zor kaldırabileceği kadar ağır bir alet çantasıyla bisikletine atlayıp arabanın yanına gitmişti. Araba-

nın arızası her neyse, adam bisikletiyle geri dönerken artık bir sorun teşkil etmiyordu. Müdürün karısı onu düğün yemeğine davet etmişti. Ama babası, kolları artık ten rengi sanılabilecek kadar lekeli birinin şık insanların masasına oturmasının yakışık almayacağını söyleyerek teklifi nazikçe geri çevirmiş, fakat evdeki çocuğu için biraz etle ekmek almayı memnuniyetle kabul edebileceğini söylemişti. Ove sekiz yaşına yeni girmişti. Babası o akşam sofrayı kurduğunda, Ove kendini bir kraliyet şöleninde gibi hissetmişti.

Birkaç ay sonra müdür, Ove'nin babasını yine çağırttı. Ofisin dışındaki park alanında, oldukça eski ve yıpranmış bir Saab 92 duruyordu. Saab'ın ürettiği ilk otomobildi bu ama artık üretimi durdurulmuştu; yerine çok daha gelişmiş Saab 93 gelmişti. Ove'nin babası onu da iyi biliyordu. Önden çekişliydi ve kahve makinesi gibi ses çıkaran motoru yan taraftaydı. Müdür başparmaklarını ceketinin altındaki pantolon askısına geçirerek arabanın bir kazaya karıştığını açıklamıştı. Cam yeşili gövdesinde göçükler vardı ve kaputun altı da hiç iç açıcı değildi. Ama Ove'nin babası kirli iş tulumunun cebinden küçük bir tornavida çıkardı, arabayı uzun uzun inceledikten sonra da zaman, özen ve doğru aletlerle tekrar çalışır hâle getirebileceğini söyledi.

"Kimin bu?" diye sordu ayağa kalkıp parmaklarındaki yağı bir bezle silerken.

"Bir akrabamındı," dedi müdür, pantolonunun cebinden bir anahtar çıkarıp Ove'nin babasının avucuna koyarken. "Artık senin."

Sonra omzuna hafifçe vurarak odasına geri döndü. Ove'nin babası avluda öylece kaldı, nefesini düzene sokmaya çalışıyordu. O akşam, gözleri faltaşı gibi açılmış oğluna her şeyi tekrar tekrar anlatmak zorunda kaldı. Bahçeye park ettikleri bu sihirli canavarı tüm detaylarıyla tanıttı ona. Ove'yi de kucağına alarak gecenin bir körüne kadar direksiyonun başında oturdu ve bütün mekanik parçaların birbiriyle nasıl bağlantılı olduğunu

anlattı. Her vidayı, her boruyu ezbere biliyordu. Ove babasının o akşamki gururunu bir daha kimsede görmedi. Henüz sekiz yaşındaydı ve o gece hayatı boyunca Saab'dan başka bir araba kullanmayacağına karar vermişti.

Babası cumartesileri izinli olduğunda Ove'yi bahçeye çıkarır, arabanın kaputunu açar, tüm parçaların isimlerini ve ne işe yaradıklarını öğretirdi. Pazar günleri kiliseye giderlerdi. Ne Ove ne de babası Tanrı'ya özel bir ilgi duyuyordu ama annesi zamanında bunun önemli olduğunu sıkı sıkıya tembihlemişti. Arka sıralarda oturur, ayin bitene dek gözlerini yere dikerlerdi. Açıkçası Tanrı'yı düşünmektense Ove'nin annesini özlemekle geçirirlerdi vakitlerini. Zira bu, kadın artık aralarında olmasa da ona ayrılmış bir zaman gibiydi. Sonrasında Saab'la uzun bir kır gezisine çıkarlardı, ki Ove için haftanın en sevdiği kısmı da buydu.

O yıl Ove, evde yalnız kalmasın diye, okuldan sonra babasıyla birlikte demiryolu sahasına gitmeye de başladı. Kirli bir işti ve maaşı düşüktü ama babası hep, "Dürüst bir iş en azından, bu da değerli," derdi.

Ove demiryolu sahasındaki herkesi severdi. Tom hariç. Tom uzun boylu, yaygaracı biriydi; yumrukları tahta kasa gibi kocamandı, gözleriyse sürekli tekmelenmeye uygun bir zavallı arar gibiydi.

Ove dokuz yaşındayken, babası onu Tom'a yardım etmeye gönderdi; arızalanmış bir vagonu temizleyeceklerdi. Tom telaşlı bir yolcunun unuttuğu evrak çantasını ânında kapmıştı. Çanta bagaj rafından düşmüş, içindekiler yere dağılmıştı. Tom bir anda ellerinin ve ayaklarının üzerine çökerek yerde bulabildiği her şeyi toparlamaya başlamıştı.

"Bulan alır," dedi Ove'ye tıslar gibi. Gözlerinde öyle bir ifade vardı ki Ove derisinin altında karıncalar geziniyormuş gibi hissetti.

Ove arkasını dönüp giderken, ayağı yerdeki bir cüzdana takıldı. Deri o kadar yumuşaktı ki Ove'nin nasırlı parmakları arasında pamuk gibiydi. Babasının cüzdanı gibi lastikle tutturulmamıştı. Açılırken *klik* diye ses çıkaran gümüş bir düğmesi vardı. İçinden de altı bin kronun üzerinde para çıkmıştı. O zaman için bir servet sayılırdı bu meblağ.

Tom cüzdanı fark etti ve Ove'nin elinden kapmaya çalıştı. Ama çocuk, içgüdüsel bir direnişle karşılık verdi. Tom'un, ona karşı çıkılması karşısında nasıl da şaşırdığını gördü ve göz ucuyla, dev adamın yumruğunu sıktığını fark etti. Kaçamayacağını bilen Ove, gözlerini kapadı, cüzdana sıkı sıkı sarıldı ve darbenin gelmesini bekledi.

Ama sonra bir de baktılar ki Ove'nin babası aralarında duruyor. Tom'un öfkeli ve nefret dolu gözleri bir anlığına adamınkilere kilitlendi ama Ove'nin babası kılını bile kıpırdatmadı. Sonunda Tom yumruğunu indirdi ve geriye doğru temkinli bir adım attı.

"Bulan alır, hep öyle olmuştur," diye homurdandı, cüzdanı işaret ederek.

"O, kimin bulduğuna bağlı," dedi Ove'nin babası, gözünü ondan ayırmadan.

Tom'un gözleri kapkara olmuştu. Ama evrak çantasını hâlâ sımsıkı tutarken bir adım daha geri çekildi. Tom yıllardır demiryollarında çalışmasına rağmen Ove, babasının iş arkadaşlarından onun hakkında tek bir iyi söz duymamıştı. Partilerde iki şişe bira devirdikten sonra onun yalancı ve art niyetli biri olduğunu söylerlerdi. Fakat Ove babasının ağzından böyle bir şey duymamıştı hiç. "Dört çocuğu ve hasta bir karısı var," derdi babası, iş arkadaşlarının gözlerinin içine teker teker bakarak. "Tom'dan daha iyi adamlar bile benzer şartlarda daha kötüsünü yapabilir." Bunun üzerine iş arkadaşları genelde konuyu değiştirirdi.

Babası Ove'nin elindeki cüzdanı gösterdi.

"Karar senin," dedi.

Ove gözlerini yere dikti, Tom'un bakışlarının kafasında delikler açtığını hissediyordu. Sonra kısık ama kararlı bir sesle cüzdanı bırakabileceği en doğru yerin kayıp eşya bürosu olduğunu söyledi. Babası tek kelime etmeden başını sallayarak onayladı, sonra da Ove'nin elinden tuttu. Yarım saat kadar, rayların kenarında tek kelime etmeden yürüdüler. Ove, Tom'un arkalarından buz gibi bir öfkeyle bağırdığını duyabiliyordu. Bunu hiç unutmadı.

Baba oğul cüzdanı tezgâha koyduğunda kayıp eşya bürosundaki kadın gözlerine inanamadı.

"Yerde öylece duruyor muydu yani? Çanta falan bulmadınız mı?" diye sordu. Ove, babasına soran gözlerle baktı ama babası orada sessizce dikilmeye devam edince Ove de aynısını yaptı.

Kadın bu yanıttan memnun görünüyordu.

"Bu kadar parayı geri getiren pek olmaz," diyerek Ove'ye gülümsedi.

"Çoğu insanda da edepten eser kalmadı zaten," dedi babası, kısa ve net bir ifadeyle. Ardından Ove'nin elini tuttu. Bürodan çıkıp işe geri döndüler.

Birkaç yüz metre yürüdükten sonra Ove boğazını temizledi ve cesaretini toplayarak, babasına Tom'un bulduğu çantadan neden bahsetmediğini sordu.

"Biz başkalarının neler yaptığına dair hikâyeler anlatacak türden insanlar değiliz," diye cevapladı babası.

Ove başıyla onayladı. Sessizce yürümeye devam ettiler.

"Parayı kendime saklamayı düşündüm," diye fısıldadı Ove sonunda. Sonra sanki babasının elini bırakacağından korkarmış gibi elini daha sıkı tuttu.

"Biliyorum," dedi babası, Ove'nin elini biraz daha sıkarak.

"Ama senin onu teslim edeceğini biliyordum. Tom gibilerin etmeyeceğini de," dedi Ove.

Babası başıyla onayladı. Bir daha bu konu hiç açılmadı.

Ove, insanın karakterinin ne zaman ve nasıl oluştuğuna kafa yoran biri olsaydı, belki de o günün, doğru olanın hep doğru kalması gerektiğini öğrendiği gün olduğunu söylerdi. Ama Ove öyle bir insan değildi. O gün babasına mümkün olduğunca benzemeye karar verdiğini hatırlamak ona fazlasıyla yetiyordu.

Babası öldüğünde on altısına daha yeni basmıştı. Raylarda hızla gelen bir vagon. Ove'nin elinde bir Saab, şehrin birkaç kilometre dışında kalan harap durumdaki ev ve eziklerle dolu bir kol saatinden fazlası kalmamıştı. O gün ona ne olduğunu hiçbir zaman tam olarak açıklayamadı. Ama mutlu olmayı bıraktı. O günden sonra yıllarca mutlu olmadı.

Cenazede, papaz onu koruyucu aile konusunu konuşmak üzere kenara çekmek istedi ama çok geçmeden Ove'nin başkalarının yardımını kabul etmeyecek şekilde büyütüldüğünü anladı. Ove o gün papaza bir süreliğine pazar ayinlerinde ona yer ayırmasına gerek olmadığını da açıkça ifade etti. Tanrı'ya inanmadığından değildi. Daha çok Tanrı denilen varlığın ona hafiften kör olasıca bir domuz gibi gelmesinden kaynaklanıyordu bu kararı.

Ove ertesi gün demiryolu işletmesinin maaş ofisine gitti ve babasının aldığı maaşın ayın geri kalanına ait olan kısmını iade etti. Ofisteki kadınlar onun neden böyle bir şey yaptığını anlamadı, Ove de sabırsızca babasının ayın on altısında öldüğünü, hâliyle ayın son on dört günü işe gelemeyeceğini açıklamak zorunda kaldı. Babası maaşlarını önceden aldığı için de Ove paranın kalanını iade etmeye gelmişti.

Kadınlar hafif bir tereddütle ondan oturup beklemesini istediler. On beş dakika kadar sonra müdür, koridordaki tahta sandalyede, elinde babasının maaş zarfıyla oturan o tuhaf, on altı yaşındaki çocuğa bakıyordu. O çocuğun kim olduğunu

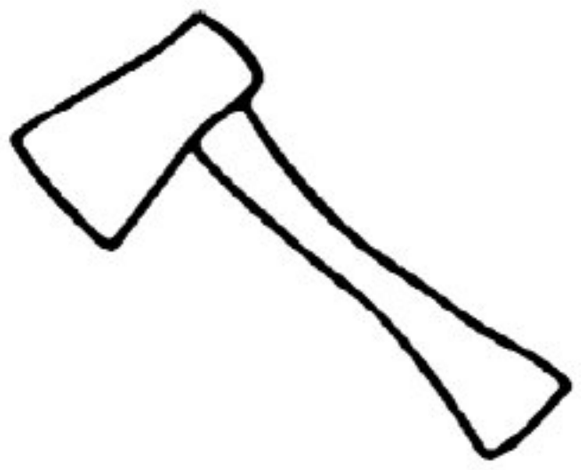
çok iyi biliyordu. Çocuğu hakkı olmadığına inandığı o parayı almaya hayatta ikna edemeyeceğini anlayınca, başka bir yol kalmadığını düşünerek ona ayın geri kalanında çalışarak parayı elinde tutmaya hak kazanmasını teklif etti. Ove bunun mantıklı bir teklif olduğunu düşünerek okuluna önümüzdeki iki hafta boyunca gelmeyeceğini bildirdi. Bir daha da geri dönmedi.

Beş yıl boyunca demiryollarında çalıştı. Sonra bir sabah trene bindi ve onu ilk kez gördü. Babasının ölümünden sonra ilk kez o gün gülümsedi.

Ve hayat bir daha asla eskisi gibi olmadı.

İnsanlar, Ove'nin dünyayı siyah beyaz gördüğünü söylerdi. Karısıysa renkliydi. Ove'nin hayatındaki tek renk.

6

OVE DİYE BİRİ
VE BISIKLETLERIN BIRAKILMASI GEREKEN
YERE BIRAKILMAYAN BİR BİSİKLET

Ove sadece huzur içinde ölmek istiyor. Bu kadarını istemeye hakkı yok mu sahiden? Ove, olduğunu düşünüyor. Tamam, bunu altı ay önce, cenazenin hemen ardından halletmesi gerekirdi. Ama o zamanlar insanın öylece gidemeyeceğine karar vermişti. Sonuçta idare etmesi gereken bir işi vardı. İnsanların sırf intihar ettiler diye işe gitmeyi bıraktığı bir dünya neye benzerdi? Karısı bir cuma günü öldü, pazar günü defnedildi ve Ove pazartesi günü işe gitti. Çünkü insan bir şeylerin üstesinden ancak böyle gelirdi. Aradan altı ay geçti ve pazartesi günü yöneticiler pat diye içeri dalarak bu işle cuma günü ilgilenmek istemediklerini çünkü "hafta sonunu berbat etmek"ten çekindiklerini söylediler. Salı günü de Ove mutfakta dikilmiş, tezgâhlarını yağlıyordu.

Artık her şey hazır. Levazımatçıların parasını ödedi, karısının yanındaki mezar yerini ayırttı. Avukatları aramış, açık ve net talimatlarını belirttiği bir mektup yazmış, onu da bütün önemli makbuzların, evin tapusunun ve Saab'ın bakım geçmişinin bulunduğu bir zarfın içine koymuştu. Zarf, ceketinin iç cebindeydi. Tüm faturaları ödedi. Kredi borcu yok, başka herhangi bir borcu da yok; kimse onun ardından bir şeyleri toparlamak zorunda kalmayacak. Hatta kahve fincanını yıkayıp gazete aboneliğini bile iptal etti. Hazır.

Şu an Saab'ında oturmuş açık garaj kapısından dışarı bakarken, tek arzusu huzur içinde ölmek. Komşularından uzak durabilirse belki bu iş öğleden sonraya bile kalmaz.

Yan tarafta oturan aşırı kilolu gencin garaj kapısının önünden otopark alanına doğru ilerlediğini görüyor. Ove'nin şişman insanlara bir garezi yok. Kesinlikle yok. Sonuçta insanlar diledikleri gibi görünebilir. Sadece onları bir türlü anlayamıyor, bunu nasıl başardıklarını tahayyül edemiyor. Bir insan ne kadar yiyebilir ki? Kendini nasıl olur da çift kişilik birine dönüştürür? Bunun bir tür kararlılık gerektirdiğini düşünüyor.

Genç adam onu fark ederek neşeyle el sallıyor. Ove kısa bir baş selamı veriyor. Genç adam orada öylece durup el sallamaya devam ederken tişörtünün altındaki yağlı göğüsleri sallanıyor. Ove bu adamın patates kızartmasına dört bir yandan aynı anda saldırabilecek tek kişi olduğunu söyler sık sık ama bunu her söylediğinde, karısı karşı çıkar ve onu böyle şeyler söylememesi gerektiği konusunda uyarır.

Daha doğrusu, uyarırdı.

Eskiden.

Ove'nin karısı bu şişman genci severdi. Annesi öldükten sonra haftada bir, bir kap yemek hazırlayıp ona götürürdü. "Arada boğazından sıcak bir ev yemeği geçsin," derdi hep. Ove kapların asla geri gelmediğini fark eder, genç adamın kutuyla

içindeki yemeğin farkını anlamıyor olabileceğini söylerdi. Karısıysa o noktada, "Yeter artık!" derdi ve konu kapanırdı.

Ove yemek kutularını gömen genç gözden kaybolana kadar bekleyip Saab'dan öyle iniyor. Arabanın kapı kolunu üç kez çekiyor. Garaj kapısını arkasından kapatıp onun kolunu da üç kez çekiyor. Evlerin arasındaki küçük patika boyunca yürüyor. Bisiklet kulübesinin önünde duruyor. Duvara yine bir kadın bisikleti yaslanmış. Üstelik tam da bisikletlerin oraya bırakılmaması gerektiğini belirten tabelanın altına.

Ove bisikleti alıyor. Ön lastik patlak. Kulübenin kilidini açıp bisikleti düzgünce sıranın sonuna yerleştiriyor. Kapıyı kilitliyor ve tam üç kez çekerken kulağının dibinde ergenliğin son demlerindeki birinin sesini duyuyor.

"Hey! Ne halt ediyorsun sen?!"

Ove arkasına dönünce birkaç adım ötede dikilen bir veletle göz göze geliyor.

"Bisikleti yerine koyuyorum."

"Yapamazsın!"

Daha yakından bakınca, oğlanın on sekiz yaşlarında olabileceğini düşünüyor. Yani aşırı detaycı bir yorumla velet değil, delikanlı.

"Tabii ki yapabilirim."

"Ama ben onu tamir ediyorum!" diye bağırıyor genç, iyice tizleşen sesiyle.

Ove, "İyi de o kadın bisikleti," diye itiraz ediyor.

"Eee, ne olmuş yani?"

Ove küçümser bir ifadeyle, "Yanisi senin olma ihtimali çok düşük," diye kestirip atıyor.

Genç gözlerini devirerek inliyor. Ove ellerini cebine sokarak mesele kapanmış gibi davranıyor.

Aralarında tedirgin bir sessizlik uzuyor. Delikanlı, Ove'ye onu fazlasıyla kalın kafalı buluyormuş gibi bakıyor. Bunun karşılığında Ove de ona oksijen israfından başka bir şey ol-

madığını düşünür gibi bakıyor. Ove, gencin arkasında başka bir genç daha görüyor. İlkinden bile zayıf, gözlerinin etrafında simsiyah boyalar olan bir tip. İkinci genç, ilkinin ceketini hafifçe çekiştiriyor, "Olay çıkarma," gibi bir şeyler mırıldanıyor. Arkadaşı sanki bütün suç karınmış gibi asi bir tavırla karlara tekme savuruyor.

"Kız arkadaşımın bisikleti," diye mırıldanıyor sonunda.

Öfkeyle değil, pes etmiş gibi konuşuyor. Ove çocuğun ayakkabılarının büyük, pantolonunun küçük olduğunu fark ediyor. Eşofman üstünü soğuktan korunmak için boynuna kadar çekmiş. Tüyleri yeni yeni çıkmaya başlamış suratı siyah noktalarla kaplı. Saçlarıysa sanki biri onu saçlarından tutup çekerek bir fıçının içinde boğulmaktan kurtarmış gibi görünüyor.

"Kız arkadaşın nerede oturuyor peki?"

Oğlan sakinleştirici bir iğne yemiş gibi ağır ağır kaldırdığı kolunu bütünüyle uzatarak Ove'nin sokağının sonundaki evi gösteriyor. Çöp ayrıştırma reformunu zorla gerçekleştiren komünistlerin, kızlarıyla birlikte yaşadığı ev. Ove başını temkinli bir edayla sallayarak onaylıyor.

"Kulübeden alır artık," diyor Ove, teatral tavırlarla bisikletlerin oraya bırakılmaması gerektiğini belirten tabelaya dokunarak. Sonra arkasını dönüp evine doğru yürüyor.

"Huysuz ihtiyar!" diye bağırıyor genç arkasından.

Gözleri isli arkadaşı, "Şşşş!" diye mırıldanıyor.

Ove cevap vermiyor.

Yerleşim alanına motorlu araçların girmesinin yasak olduğunu açıkça belirten tabelanın yanından geçiyor. İki Canlı Yabancı'nın belli ki okuyamadığı tabela. Oysa Ove o tabelayı gözden kaçırmanın mümkün olmadığını gayet iyi biliyor. Biliyor, çünkü tabelayı oraya koyan bizzat kendisi. Memnuniyetsizlikle, evlerin arasındaki dar yoldan ilerliyor, ayaklarını yere öyle sert vuruyor ki gören asfaltı düzleştirmeye çalışıyor sanır. *Sokakta bunca kafadan kontağın yaşaması yetmezmiş gibi*, diye

düşünüyor. Bütün mahalle, evrimsel gelişimin hızını kesecek bir kasise dönmüş durumda. Ove'nin evinin tam karşısında Audi gösterişçisiyle Saman Kafa yaşıyor ve sokağın en ucunda da ergen kızları, pantolonlarının üstüne giydikleri şortları, rakunları andıran suratlarıyla o kızıl saçlı komünist aile. Büyük ihtimalle şu anda Tayland'da tatil yapıyorlardır ama ne fark eder.

Ove'nin hemen yanındaki evde, hemen hemen çeyrek ton çeken yirmi beş yaşında biri yaşıyor. Uzun, kadınsı saçları ve tuhaf tuhaf tişörtleri var. Aslında annesiyle yaşıyordu ama kadın bir yıl kadar önce bir hastalık yüzünden öldü. Ove'nin karısının söylediğine göre gencin adı Jimmy'ymiş. Ove, Jimmy'nin ne iş yaptığını bilmiyor. Büyük ihtimalle yasa dışı bir şey. Tabii hayatını domuz pastırması tadımı yaparak kazanmıyorsa.

Jimmy'nin öbür tarafında Rune ve karısı yaşıyor. Ove, Rune'u tam olarak "düşman" olarak tanımlayamaz... Ya da tanımlayabilir. Site yönetiminde her şeyin boka sarmasının nedeni Rune. O adam ve karısı Anita, Ove ile Sonja'yla aynı gün taşınmışlardı mahalleye. O zamanlar Rune, Volvo kullanıyordu ama sonra BMW aldı. Böyle bir adamla mantık çerçevesinde ne konuşabilirsiniz ki?

Yönetim kurulunda Ove'yi başkanlıktan indiren darbe de Rune'un işiydi. Ondan sonra mahalle ne hâle geldi, baksanıza: Elektrik faturaları coşmuş, bisikletler kulübeye konmuyor, insanlar yasak olduğunu *açıkça* belirten tabelalara rağmen yerleşim alanında römorkla geri geri gitmeye kalkıyor. Ove bu korkunç şeyler konusunda uzun zamandır uyarıda bulunsa da kimsenin salladığı yok. O günden beri de tek bir toplantıya katılmadı.

Zihninde "Yönetim Kurulu" kelimelerini her telaffuz edişinde, ağzı sanki tükürecek gibi bir şekil alıyor. Sanki edepsiz bir laf etmiş gibi.

Kırık posta kutusuna on beş metre kala Saman Kafa'yı görüyor. Başta ne yaptığını hiç anlayamıyor. Kadın topukları

üzerinde salınarak Ove'nin evinin bulunduğu tarafa doğru çılgınca el kol sallıyor.

O küçük, havlayan yaratık, doğru düzgün bir köpekten ziyade kırma gibi duran o hayvan, Ove'nin kaldırım taşlarına işeyen varlık kadının ayaklarının etrafında dönüp duruyor.

Saman Kafa öyle bağırıyor ki güneş gözlüğü burnunun ucuna kayıyor. Kırma daha da yüksek sesle havlıyor. *Demek bizim kız sonunda aklî melekelerini yitirdi,* diye düşünüyor Ove, temkinli bir tavırla kadının birkaç metre gerisinde dururken. Ancak az sonra kadının aslında eve bağırmadığını fark ediyor. Taş atıyor. Üstelik taşları fırlatırken hedefi ev değil... Kedi.

Kedi, Ove'nin alet kulübesinin arkasındaki dar köşeye sıkışmış. Tüyleri, ya da tüylerinden geriye ne kaldıysa, kan lekeleriyle dolu. Kırma dişlerini gösteriyor, kedi tıslayarak karşılık veriyor.

"Prince'e tıslamasana!" diye çığlık atıyor Saman Kafa. Ove'nin çiçek tarhından bir taş daha alıp kediye fırlatıyor. Kedi kaçınca taş, pencerenin pervazına çarpıyor.

Kadın bir taş daha alarak fırlatmaya hazırlanıyor. Ove hızlı iki adım atarak kadının hemen arkasında duruyor. O kadar yakınında ki kadın Ove'nin nefesini ensesinde hissedebiliyor.

"O elindeki taşı hele bir evime at da gör bakalım ben de seni nasıl bahçene fırlatıyorum!"

Kadın hızla arkasına dönüyor, göz göze geliyorlar. Ove'nin iki eli de cebinde, kadın kollarını mikrodalga fırın büyüklüğünde iki sineği kovmaya çalışır gibi savuruyor. Ove'nin yüzünde tek bir kıpırtı bile yok.

"Şu iğrenç şey Prince'i tırmaladı!" diyor kadın, öfkeden delirmiş gözlerle. Ove yere, Kırma'ya bakıyor. Hayvan ona hırlıyor. Sonra dönüp kediye bakıyor; aşağılanmış, kanlar içinde ama başı dimdik, Ove'nin evinin önünde oturuyor.

"Onun da kanaması var. Demek ki berabere bitmiş," diyor Ove.

"Yok öyle! O bok çuvalını geberteceğim!"

"Hayır, gebertemeyeceksin," diyor Ove buz gibi bir sesle.

Deli komşusu daha tehditkâr bir duruş takınıyor.

"Bir sürü mide bulandırıcı hastalığı vardır bunun. Kuduz falan!"

Ove kediye bakıyor. Saman Kafa'ya bakıyor. Başını onaylar gibi sallıyor.

"Sen de öylesin muhtemelen. Ama kimse bu yüzden sana taş atmıyor."

Kadının dudağı titriyor. Gözlüğünü tekrar takıyor.

"Ayağını denk al!" diye tıslıyor.

Ove başıyla onaylıyor. Kırma bacağını ısırmaya çalışıyor ama Ove ayağını yere öyle sert vuruyor ki hayvan geri çekiliyor.

"Bu şeyi yerleşim bölgesinde tasmayla dolaştırman gerek," diyor Ove sakince.

Kadın boyalı saçlarını savurup burnunu öyle bir çekiyor ki Ove sümüğünün fırlayacağından korkuyor.

"Ya şu şey ne olacak?!" diye bağırıyor kadın kediyi göstererek.

"Seni hiç alakadar etmez," diye yanıtlıyor Ove.

Kadın hem kendini üstün gören hem de fena hâlde hakarete uğradığını hisseden insanlara has bir bakış takınıyor.

Kırma sessizce diş gösteriyor.

"Sen kendini bu sokağın sahibi falan mı sanıyorsun, deli herif?" diyor kadın.

Ove sükûnetini koruyarak yeniden Kırma'yı işaret ediyor.

"O şey bir daha kaldırımıma işerse," diyor soğukkanlılıkla, "yerlere elektrikli taş döşerim."

Kadın, "Prince senin iğrenç taşına işemedi, tamam mı?" diye hırlıyor, sonra yumruklarını kaldırarak ona doğru iki adım atıyor.

Ove kımıldamıyor. Kadın duruyor. Solukları normalden hızlı görünüyor.

Sonra sözünü etmeye değmeyecek kadar az miktardaki aklını başına toplarmış gibi görünüyor.

"Hadi Prince," diyor elini sallayarak.
Sonra işaret parmağını Ove'ye doğrultuyor.
"Anders'e anlatacağım bunu, o zaman görürsün sen!"
"Senin şu Anders'e söyle de camımın önünde kasığını göstere göstere gerinmeyi bıraksın."

Kadın, "Delirmiş kaçık!" diyerek otopark alanına doğru ilerliyor.

Ove arkasından, "Ayrıca arabası bok gibi, onu da söyle!" diye bağırıyor.

Kadın, daha önce hiç görmediği bir el hareketi yapıyor ama Ove ne anlama geldiğini tahmin ediyor. Kadın ve rezil köpeği, Anders'in evine dönüyor.

Ove kendi kulübesine yöneliyor. Çiçek tarhının köşesindeki kaldırımda taze çiş izleri var. Bugün daha önemli işleri olmasa, o iti paspasa çevirmeye giderdi şimdi. Ama başka bir meşgalesi var. Alet kulübesine girip darbeli matkabını ve uç kutusunu alıyor.

Dışarı çıktığında kediyi orada durmuş, ona bakarken buluyor. "Hadi bakalım ikile sen de artık," diyor Ove.

Kedi kımıldamıyor. Ove kabullenir gibi başını sallıyor.

"Hey! Ben senin arkadaşın değilim."

Kedi olduğu yerde duruyor. Ove kollarını iki yana açıyor.

"Beni iyi dinle, kör olasıca. O salak kadının sana taş atmasını engellemem, sana sokağın karşısındaki o çiroz kadına uyuz olduğumdan birazcık daha az uyuz olduğum anlamına gelir yalnızca. Ki bu da öyle aman aman bir başarı sayılmaz, bunu netleştirelim."

Kedi ona söylenenleri düşünüyormuş gibi bakıyor. Ove patikayı işaret ediyor.

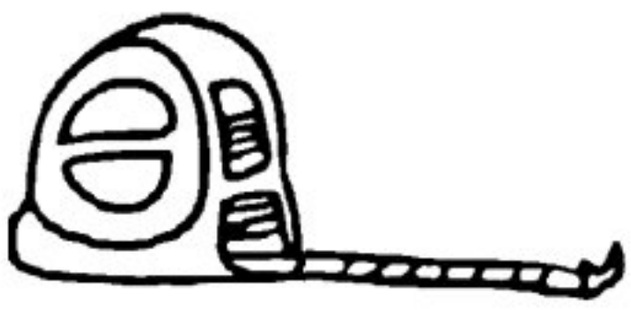
"İkile!"

Kedi, kanlı tüylerini yalarken hiç de etkilenmiş gibi görünmüyor. Ove'ye bir teklif üzerinde pazarlık etmişler gibi bakıyor. Sonra yavaşça ayağa kalkıp kulübenin köşesini dönerek

gözden kayboluyor. Ove arkasından bakmıyor bile. Doğruca evine girip kapıyı çarparak kapıyor.

Çünkü bu kadarı yeter. Ove artık ölecek.

7

OVE DİYE BİRİ KANCA İÇİN DELİK AÇIYOR

Ove en iyi pantolonunu ve dışarı çıkarken giydiği gömleğini giyiyor. Yere, çok değerli bir sanat eserini korur gibi dikkatle bir muşamba seriyor. Gerçi yerler öyle pek de yeni sayılmaz (en son zımparalamasının üzerinden iki yıl geçti). İnsan kendini astığında pek kan dökülmediğini gayet iyi biliyor ve bu hazırlıklar ne tavandan dökülecek tozlar ne de matkapla açacağı delik için. Tabureyi tekmeleyeceği zaman oluşacak çizikler için de değil. Zaten taburenin ayaklarına plastik pedler yapıştırmış, yerleri çizmemesi gerekiyor. Hayır, Ove'nin itinayla açıp antreyi, salonu ve mutfağın büyük bir bölümünü kapladığı ağır muşambalar kesinlikle bunlar için değil.

Kafasında ortalığın bir hayli karışacağını canlandırıyor; hırslı, zıpır emlakçılar daha ambulans görevlileri cesedi dışarı çıkaramadan eve dalmaya çalışacaklar. Ama Ove o şerefsizlerin içeri girip ayakkabılarıyla zemini çizik içinde bırakmalarına izin

verecek değil. Ove'nin cesedini çiğnesinler ya da çiğnemesinler. Bu konuda akıllarında en ufak bir soru işareti kalmasa iyi olur.

Tabureyi salonun ortasına koyuyor. Salonda en az yedi kat boya var. Ove'nin karısı prensip olarak Ove'nin her altı ayda bir evdeki odalardan birini yeniden boyaması gerektiğine karar vermişti çünkü. Ya da daha doğrusu, altı ayda bir odalardan birinin renginin değişmesini istediğine. Bunu Ove'ye söylediğindeyse Ove aklından bile geçirmemesini söylerdi. Ardından karısı bir boyacı çağırıp tahminî bir fiyat alırdı. Sonra da Ove'ye boyacıya ne kadar vereceğini söylerdi. Ove bunun üzerine gidip boya taburesini getirirdi.

İnsan birini kaybedince en garip şeyleri özlüyor. Küçük şeyleri. Gülüşleri. Uykusunda dönüp duruşunu. Hatta sırf onun için bir odayı yeniden boyamayı.

Ove gidip matkap uçlarının bulunduğu kutuyu getiriyor. Delik açarken en önemli şey bunlar. Matkap değil, uçlar. Hani seramik frenler gibi saçmalıklarla uğraşmak yerine arabana doğru düzgün lastikler takmak gibi. Az buçuk bilgisi olan herkes bilir bunu. Ove odanın ortasında dikilerek etrafı süzüyor. Sonra aletlerine göz gezdiren bir cerrah titizliğiyle matkap uçlarını tek tek gözden geçiriyor. Birini seçip matkaba takıyor, tetiğe hafifçe dokunup matkabı gürletiyor. Sonra başını iki yana sallayıp bunun hiç içine sinmediğine karar vererek ucu değiştiriyor. Bu işlemi dört kez tekrarladıktan sonra nihayet tatmin oluyor, ardından matkabı devasa bir tabanca gibi elinde sallayarak salonda yürüyor.

Yeniden odanın ortasında durup tavana bakıyor. Başlamadan önce ölçüm yapması gerektiğini fark ediyor. Böylece delik tam ortalı olabilir. Ove'nin en tahammül edemediği şeylerden biridir, tavana öyle gelişigüzel bir delik açılması.

Gidip bir mezura alıyor. Dört köşeden de ölçüyor –tedbiren iki kez tekrarlıyor bunu– ve tavanın tam ortasına bir çarpı işareti koyuyor.

Ove tabureden iniyor. Muşambaların yerli yerinde olduğundan emin olmak için etrafta dolaşıyor. Kilidi açıyor ki onu çıkarmaya geldiklerinde kapıyı kırmak zorunda kalmasınlar. Güzel kapı. Daha yıllarca dayanır.

Ceketini giyiyor ve iç cebindeki zarfı kontrol ediyor. Son olarak karısının pencere pervazına yaslanmış fotoğrafını kulübeye bakacak şekilde çeviriyor. Az sonra yapacağı şeyi izlemesini istemiyor ama öte yandan fotoğrafı yüzüstü koymaya da cesaret edemiyor. Ove'nin karısı, olur da manzarasız bir yere giderlerse inanılmaz huysuzlaşırdı. "Canlı bir şeye bakması gerektiğini" söylerdi hep. O yüzden belki o Kedi Belası yine gelir diye fotoğrafı kulübeye doğru çeviriyor. Ove'nin karısı Kedi Belası gibileri severdi.

Ove matkabı kavrıyor, kancayı eline alıyor, taburenin üzerine çıkıyor ve delmeye başlıyor. Zil ilk çaldığında yanlış duyduğunu düşünüyor ve tam da bu nedenle umursamıyor. İkinci kez çaldığında kapıda gerçekten biri olduğunu anlıyor ve tam da bu nedenle yine umursamıyor.

Üçüncüde Ove matkabı durdurup öfkeyle kapıya bakıyor. Sanki zihinsel güçleriyle dışarıdaki kişiyi ortadan kaybolmaya ikna edebileceğini düşünürmüş gibi görünüyor. İşe yaramıyor tabii. Söz konusu şahıs, Ove'nin ilk seferde kapıyı açmamasının tek makul açıklaması zili duymamış olması diye düşünüyor belli ki.

Ove tabureden iniyor, muşambaların üstünden geçerek salondan hole yürüyor. İnsanın habire rahatsız edilmeden canına kıyması illa bu kadar güç olmak zorunda mı gerçekten?

"Ne?" diye bağırıyor Ove kapıyı hızla açarken.

Fasulye Sırığı koca kafasını son anda geri çekerek kapının suratına çarpmasını ucu ucuna engelliyor.

Yanında fakat ondan bir buçuk karış kadar alçakta duran İki Canlı neşeyle, "Merhaba!" diyor.

Ove önce kadına, sonra adama bakıyor. Fasulye Sırığı, sanki yüzünün her çıkıntısı hâlâ olması gereken yerde mi diye tereddütle yüzünün her tarafına dokunmakla meşgul.

"Bu senin için," diyor kadın dostane bir sesle ve mavi bir plastik kutuyu Ove'nin kollarının arasına bırakıveriyor.

Ove kuşkuyla bakıyor.

"Kurabiye," diye açıklıyor kadın yüreklendirircesine.

Ove başını onaylar gibi ağır ağır sallıyor.

"Amma şık giyinmişsin," diyor kadın gülümseyerek.

Ove yine başını sallıyor.

Sonra üçü de orada öylece durarak birinin bir şey demesini bekliyor. En sonunda kadın Fasulye Sırığı'na bakıyor ve başını umutsuzca iki yana sallıyor.

"Artık yüzünü kurcalamayı bırakır mısın lütfen, hayatım?" diye fısıldıyor ve onu yandan yandan dürtüklüyor.

Fasulye Sırığı kafasını kaldırıyor, karısıyla göz göze geliyor ve başıyla onaylıyor. Ove'ye bakıyor. Ove de İki Canlı'ya. Fasulye Sırığı kutuyu işaret ediyor ve birden yüzü aydınlanıyor.

"Kendisi İranlı, biliyorsunuz. Gittikleri her yere yiyecek götürmek gibi bir âdetleri var."

Ove ona bomboş bir ifadeyle bakıyor. Fasulye Sırığı iyice tereddüde düşüyor.

"Yani... İranlılarla çok iyi anlaşmam da bu yüzden sanırım. Onlar yemek yapmayı seviyor ve ben de..." diye başlıyor abartılı bir gülümsemeyle.

Sonra susuyor. Ove son derece ilgisiz görünüyor.

"...yemeyi seviyorum," diye tamamlıyor Fasulye Sırığı.

Parmaklarıyla havada trampet çalacakmış gibi yapıyor ama sonra İki Canlı Yabancı'ya bakıp bunun pek de iyi bir fikir olmayacağına karar veriyor.

"Ee?" diyor Ove, yılgınlıkla.

Kadın gerinip ellerini karnına koyuyor.

"Artık komşu olacağımıza göre gelip bir tanışalım dedik..."

Ove kısa ve net bir baş sallayışla yanıtlıyor.

"Peki. Hoşça kalın."

Kapıyı kapamaya çalışıyor. Kadın kolunu uzatıp ona engel oluyor.

"Ayrıca römorku yanaştırmamıza yardımcı olduğun için de teşekkür etmek istedik. Çok naziksin!"

Ove homurdanıyor. Gönülsüzce kapıyı açık tutuyor.

"Bu teşekkür edilecek bir şey değil."

"Hayır, gerçekten büyük nezaketti," diye karşılık veriyor kadın.

"Hayır, demek istiyorum ki böyle bir şey için teşekkür etmeye gerek kalmamalı, zira yetişkin bir adamın römorkla geri gidebilmesi gerekir," diyor Ove, Fasulye Sırığı'na umursamaz bir bakış atarak. Fasulye Sırığı'nın, bunun hakaret olup olmadığını kestiremiyormuş gibi bir hâli var. Ove de onu bu ikilemin içinden çıkarmaya pek niyetli değil. Geri çekilip kapıyı tekrar kapamaya çalışıyor.

"Benim adım Parvaneh!" diyor kadın, ayağını eşiğe koyarak.

Ove önce ayağa, sonra o ayağın bağlı olduğu yüze bakıyor.

Kadının az önce yaptığı şeyi anlamakta güçlük çekiyor.

"Ben de Patrick!" diyor Fasulye Sırığı.

Ne Ove ne de Parvaneh onu umursuyor.

"Her zaman böyle hasmane mi davranırsın?" diye soruyor Parvaneh, samimi bir merakla.

Ove alınmış gibi bakıyor.

"Ben hasmane falan davranmıyorum."

"Yani biraz öyle davranıyorsun."

"Hayır, davranmıyorum!"

"Tabii, tabii. Her sözün başlı başına sıcacık bir kucaklama gibi zaten, gerçekten öyle," diye karşılık veriyor kadın. Bunu öyle bir tonla söylüyor ki Ove kadının hiç de öyle demek istemediğini anlıyor.

Birkaç saniyeliğine kapı kolunu bırakıp elindeki kurabiye kutusunu inceliyor.

"Pekâlâ. Arap kurabiyesi. Buna değer tabii, değil mi?" diye mırıldanıyor.

"Fars," diye düzeltiyor kadın.

"Ne?"

"Arap değil, Fars. İranlıyım ben; hani Farsça konuşulan yer?" diye açıklıyor.

"Fasa fiso konuşmak mı? Tam üstüne bastın," diye onaylıyor Ove.

Kadının kahkahası Ove'yi hazırlıksız yakalıyor. Sanki gazlı bir içeceği çok hızlı dökmüşler gibi köpürüp her yana taşan bir kahkaha. Gri betonla ve düzgünce kesilmiş bahçe taşlarıyla hiç bağdaşmıyor. Dağınık, yaramaz bir kahkaha bu; kurallara ve düzene uymaya hiç niyeti yok.

Ove geriye doğru bir adım atıyor. Ayağı eşiğin yanındaki bir bant parçasına yapışıyor. Hafif sinirle onu silkelemeye çalışırken muşambanın köşesini yırtıyor. Hem bandı hem de muşambayı silkelemeye çalışırken dengesini kaybediyor ve örtünün daha büyük bir kısmını söküp çıkarıyor. Öfkeyle dengesini yeniden sağlıyor. Eşikte durup sakinleşmeye çalışıyor. Yeniden kapı kolunu kavrıyor, Fasulye Sırığı'na bakıyor ve konuyu çabucak değiştirmeye çalışıyor.

"Peki sen nesin?"

Adam omzunu hafifçe silkiyor ve biraz bunalmış bir gülümsemeyle karşılık veriyor.

"Ben bilgi işlem danışmanıyım."

Ove ve Parvaneh başlarını öyle bir uyumla sallıyorlar ki senkronize yüzücülere benziyorlar. Bu anlık uyum, her ne kadar bunu kendine itiraf etmeye yanaşmasa da Ove'nin kadına olan nefretini azaltıyor.

Fasulye Sırığı bütün bunların farkında bile değilmiş gibi duruyor. Onun yerine Ove'nin elinde sımsıkı tuttuğu darbeli

matkaba, gerilla savaşçısının AK-47'sine bakar gibi merakla bakıyor.

İncelemeyi bitirince eğilip Ove'nin evine doğru bakıyor.

"Ne yapıyorsun?"

Ove ona, elinde darbeli matkapla duran bir adama, "Ne yapıyorsun?" diye sormuş birine bakar gibi bakıyor.

"Delik açıyorum," diye yanıtlıyor Ove kırıcı bir tavırla.

Parvaneh, Fasulye Sırığı'na bakarken gözlerini deviriyor. Bir noktada Fasulye Sırığı'nın genetik mirasına katkıda bulunmaya razı olduğunu gösteren karnındaki o çıkıntı olmasa, Ove bu kadına sempati bile duyabilir.

"Ha," diyor Fasulye Sırığı başını sallayarak.

Sonra yeniden eğilip salonun zeminine düzgünce serilmiş muşambaya bakıyor.

Yüzü aydınlanıyor, Ove'ye sırıtarak bakıyor.

"Resmen birini öldürecekmişsin gibi duruyor!"

Ove sessizce onu süzüyor. Fasulye Sırığı boğazını temizliyor, bu kez biraz daha tedirgin. "Yani şey gibi... *Dexter* dizisi var ya hani," diyor kendinden çok daha az emin bir sırıtışla. "Televizyon dizisi... insanları öldüren bir adam hakkında." Sesi yavaşça soluyor, sonra kapının önündeki taşların arasını ayakkabısının ucuyla dürtmeye başlıyor.

Ove başını iki yana sallıyor. Fasulye Sırığı'nın az önceki sözlerini kime söylediği belirsiz kalıyor.

"Benim yapacak işlerim var," diyor Ove kısaca Parvaneh'e ve kapı kolunu sıkıca kavrıyor.

Parvaneh dirseğiyle Fasulye Sırığı'nı dürtüyor. Fasulye Sırığı, cesaretini toplamaya çalışıyormuş gibi görünüyor; Parvaneh'e bakıyor, sonra Ove'ye dönüp bütün dünyanın ona paket lastiği fırlatmaya başlamasını bekleyen biri gibi dikiliyor.

"Şey, aslında senden ödünç almamız gereken birkaç şey var da..."

Ove kaşlarını kaldırıyor.

"Ne gibi *şeyler?*"

Fasulye Sırığı boğazını temizliyor.

"Bir merdiven. Bir de dalyan anahtarı."

"Alyan anahtarı mı demek istiyorsun?"

Parvaneh başını onaylar gibi sallıyor. Fasulye Sırığı şaşkın bakıyor.

"Dalyan anahtarı değil mi?"

"Alyan anahtarı," diye aynı anda düzeltiyorlar Parvaneh ve Ove.

Parvaneh hevesle başını sallayarak zafer kazanmış gibi Ove'yi işaret ediyor. "Az önce ne dendiğini söyledi ya!"

Fasulye Sırığı belli belirsiz bir şeyler mırıldanıyor.

"Sen de hemen, *Vay canına, bu bir dalyan anahtarı!* dedin," diye takılıyor Parvaneh.

Fasulye Sırığı biraz bozulmuş görünüyor.

"Ben hiç öyle konuşmadım."

"Gayet de konuştun!"

"Konuşmadım!"

"Evet, KONUŞTUN!"

"KONUŞMADIM!"

Ove'nin bakışları, uykusunu bölen iki fareyi izleyen büyük bir köpek gibi ikisinin arasında gidip geliyor.

"Konuştun," diyor biri.

"Sana öyle geliyor," diyor öteki.

"Herkes öyle diyor!"

"Çoğunluk her zaman haklı değildir!"

"Google'a falan soralım istersen?"

"Olur! Google'a sor! Vikipedi'ye de bak!"

"Ver telefonunu."

"Kendi telefonunu kullan!"

"Off! Yanımda getirmedim ki, şapşal!"

"Ah canım, çok üzüldüm!"

Aralarındaki içler acısı tartışma sürerken Ove onlara bakıyor. İkisi de bozuk kalorifer peteklerini hatırlatıyor ona; birbirlerine tiz bir sesle vızıldıyorlar.

"Yüce Tanrım," diye mırıldanıyor.

Parvaneh, Ove'nin uçan böceklerden birine ait olduğunu varsaydığı bir sesi taklit etmeye başlıyor. Kocasını sinir etmek için dudaklarıyla minik vızıltılar çıkarıyor. Epey de etkili oluyor. Hem Fasulye Sırığı üzerinde hem de Ove üzerinde. Ove pes ediyor.

Hole gidiyor, takım elbisesinin ceketini asıyor, darbeli matkabı bırakıyor, terliklerini giyiyor ve ikisinin yanından geçerek kulübeye doğru yürüyor. İkisinin de onu fark etmediğinden hayli emin. Merdiveni geri geri çekerken hâlâ tartıştıklarını duyuyor.

"Gidip adama yardım etsene, Patrick," diye patlıyor Parvaneh, Ove'nin neyle uğraştığını görünce.

Fasulye Sırığı beceriksizce birkaç adım atıyor. Ove kalabalık bir otobüsün direksiyonuna oturmuş kör bir adamı izler gibi gözlerini ondan ayırmıyor. Yokluğunda evinin biri tarafından daha işgal edildiğini de ancak ondan sonra fark ediyor.

Sokağın aşağısında oturan Rune'un karısı Anita, Parvaneh'in yanında durmuş, keyifle olup biteni izliyor. Ove tek mantıklı çözümün Anita orada değilmiş gibi yapmak olduğuna karar veriyor. Başka bir tepkinin onu cesaretlendirmekten başka hiçbir işe yaramayacağını hissediyor. Fasulye Sırığı'na içinde düzgünce sıralanmış alyan anahtarlarının bulunduğu silindirik bir kutu uzatıyor.

"Oo, ne kadar çok varmış," diyor budala herif düşünceli düşünceli kutuya bakarak.

"Sen hangi boy istiyorsun?" diye soruyor Ove.

Fasulye Sırığı, ne düşündüğünü söyleme becerisinden yoksun insanlar gibi bakıyor.

"Şey... normal boy olan?"

Ove uzun, çok uzun bir süre boyunca ona bakıyor.

"Bu şeyleri ne için kullanacaksın?" diye soruyor sonunda.

"Taşınırken söktüğümüz bir IKEA gardırobunu yeniden monte edecektim. Sonra dalyan anahtarını nereye koyduğumu unuttum," diye açıklıyor Fasulye Sırığı, zerre utanma belirtisi göstermeden.

Ove merdivene bakıyor.

"Peki bu gardırop çatıda mı duruyor?"

Fasulye Sırığı kıkırdayarak başını iki yana sallıyor. "Ha, ne demek istediğini anladım! Yok, merdiven de üst kattaki pencere sıkıştığı için lazım. Bir türlü açılmıyor." O son kısmı Ove *sıkıştı* kelimesinin anlamını başka türlü çözemeyecekmiş gibi bir tavırla ekliyor.

"Sen de şimdi dışarıdan açmaya mı çalışacaksın?" diye soruyor Ove.

Fasulye Sırığı merdiveni beceriksizce elinden alırken başıyla onaylıyor. Ove bir şey daha söyleyecek oluyor ama sonra belli ki fikrini değiştiriyor. Parvaneh'e dönüyor.

"Peki sen ne demeye geldin?"

"Manevi destek için," diye cıvıldıyor kadın.

Ove pek ikna olmuş görünmüyor. Fasulye Sırığı da öyle.

Ove'nin bakışları isteksizce Rune'un karısına kayıyor. Hâlâ orada. Onu son görüşünün üzerinden yıllar geçmiş sanki. Ya da en azından gerçekten görmesinin. Kadın yaşlanmış. Bugünlerde insanlar Ove onlara arkasını döndüğü anda yaşlanıyor sanki.

"Evet?" diyor Ove.

Rune'un karısı uysalca gülümseyerek ellerini beline götürüyor.

"Ove, seni rahatsız etmek istemem ama mesele bizim evdeki radyatörler. Ne yaptıysak ısınmıyorlar," diyor dikkatle, sonra sırasıyla Ove'ye, Fasulye Sırığı'na ve Parvaneh'e gülümsüyor. Parvaneh ve Fasulye Sırığı da ona gülümseyerek karşılık veriyor. Ove'yse göçüklerle dolu kol saatine bakıyor.

"Bu sokakta artık işe giden kimse kalmadı mı?" diye soruyor.

"Ben emekliyim," diyor Rune'un karısı, neredeyse özür diler gibi.

"Ben doğum iznindeyim," diyor Parvaneh, karnını gururla okşayarak.

"Ben de bilgi işlem danışmanıyım!" diyor Fasulye Sırığı gururla.

Ove ve Parvaneh yine senkronize bir baş sallayışla tepki veriyor.

Rune'un karısı yeni bir girişimde bulunuyor.

"Sanırım sorun radyatörlerde."

"Havalarını aldın mı?" diye soruyor Ove.

Kadın başını iki yana sallıyor ve merakla bakıyor.

"Sorun o olabilir mi yani?"

Ove gözlerini deviriyor.

Parvaneh azarlayan bir okul müdiresi gibi, "Ove!" diye kükrüyor aniden. Ove ona dik dik bakıyor. O da Ove'ye. "Kabalık etmeyi bırakır mısın?" diyor Parvaneh buyurgan bir tavırla.

"Sana az önce de dedim, ben kabalık falan etmiyorum!"

Kadının bakışları kararlı. Ove homurdanıyor, sonra eşiğe geri dönüyor. *Artık bu kadarı yeter*, diye düşünüyor. Tek istediği ölmek. Bu deliler neden buna saygı göstermiyor?

Parvaneh, Rune'un karısının koluna cesaret verircesine dokunuyor.

"Eminim Ove sana radyatörler konusunda yardım edecektir."

"Gerçekten çok makbule geçer, Ove," diyor Rune'un karısı hemen, neşeyle.

Ove ellerini ceplerine sokuyor. Eşiğin yanındaki gevşemiş muşambaya ayağıyla vuruyor.

"Kocan kendi evindeki işleri kendi halledemiyor mu?"

Rune'un karısı başını hüzünlü bir tavırla iki yana sallıyor.

"Hayır, Rune son zamanlarda epey hasta, biliyorsun. Alzheimer diyorlar. Bir yandan da tekerlekli sandalyede. Zor bir dönem oldu..."

Ove başını belli belirsiz bir kabullenişle sallıyor. Karısı ona bunu bin kere hatırlatmış ama o yine de her seferinde unutmayı başarmış gibi.

"Evet, evet," diyor sabırsızca.

"Sen gidip onların radyatörlerine hava üfleyebilirsin, Ove!" diyor Parvaneh.

Ove ona sert bir yanıt vermeyi düşünür gibi bakıyor ama sonra bakışlarını yere çeviriyor.

"Yoksa çok şey mi istiyorum?" diye devam ediyor Parvaneh. Bir yandan da kollarını karnının üstünde birleştirerek gözlerini ona dikiyor.

Ove başını iki yana sallıyor.

"Radyatöre hava üflenmez, havası *alınır*... Aman Tanrım."

Başını kaldırıyor ve üçünü de tepeden tırnağa süzüyor.

"Daha önce hiç radyatör havası almadınız mı siz?"

"Hayır," diyor Parvaneh istifini bozmadan.

Rune'un karısı hafiften kaygılı bir ifadeyle Fasulye Sırığı'na bakıyor.

"Ben neden bahsettiklerini bile anlamıyorum," diyor Fasulye Sırığı kadına sakince.

Rune'un karısı başını uysalca eğiyor. Yeniden Ove'ye bakıyor.

"Şayet sana zahmet olmayacaksa gerçekten çok makbule geçer, Ove..."

Ove eşiğe bakarak öylece duruyor.

"Yönetim Kurulu'nda darbe yapmanızdan önce olsa belki düşünebilirdim," diyor sessizce, sözlerinin arasına birkaç sessiz öksürük serpiştiriyor.

"Neyden önce?" diye soruyor Parvaneh.

Rune'un karısı boğazını temizliyor.

"Ama canım Ove, darbe falan olduğu yok ki..."

"Bal gibi de oldu," diyor Ove huysuzca.

Rune'un karısı Parvaneh'e mahcup bir gülümsemeyle bakıyor. "Şöyle ki, Rune'la Ove eskiden çok iyi anlaşmazlardı. Rune

hastalanmadan önce yönetim kurulunun başkanıydı. Ondan önce de Ove başkandı. Rune seçilince aralarında biraz hır gür oldu diyebiliriz."

Ove başını kaldırıyor ve düzeltmek ister gibi işaret parmağını kaldırıyor.

"Darbe! Bildiğin darbeydi!"

Rune'un karısı başını Parvaneh'e doğru sallıyor.

"Yani evet, şey... toplantıdan önce Rune, evlerdeki ısıtma sisteminin değiştirilmesiyle ilgili önerisi için oy toplamıştı ve Ove..."

"Rune ısıtma sistemlerinden ne anlar be?!" diye patlıyor Ove. Ama Parvaneh'ten gelen sert bir bakışla yeni baştan düşünüyor ve cümlesini tamamlamasına gerek olmadığı sonucuna varıyor.

Rune'un karısı başını onaylar gibi sallıyor.

"Belki de haklısın, Ove. Ama ne olduysa oldu, Rune artık çok hasta... yani bunların pek önemi kalmadı." Alt dudağı hafifçe titriyor. Sonra kendini toparlıyor, başını dimdik tutuyor ve boğazını temizliyor.

"Yetkililer onu benden koparıp bir bakımevine koyacaklarını söyledi," diyor güçlükle.

Ove ellerini yeniden cebine sokuyor, kararlı bir adımla geriye, eşiğin gerisine çekiliyor. Bu insanları yeterince dinledi.

Bu sırada Fasulye Sırığı ortamın havasını değiştirme vaktinin geldiğine karar vermiş gibi görünüyor. Ove'nin koridorundaki zemini işaret ediyor.

"O ne öyle?"

Ove arkasına dönerek gevşemiş muşambanın altından açığa çıkan zemine bakıyor.

"Şey gibi görünüyor... lastik izi falan mı? Evde bisiklet falan mı sürüyorsun yani?" diye soruyor Fasulye Sırığı.

Parvaneh dikkatli bakışlarını Ove'nin üstünden ayırmıyor; Ove, Fasulye Sırığı'nın görmesini engellemek için bir adım daha geri gidiyor.

"Bir şey değil."

"Ama görüyorum yani..." diye başlıyor Fasulye Sırığı, kafası karışmış hâlde.

"Ove'nin karısı Sonja'ydı, o..." diye araya giriyor Rune'un karısı dostane bir tavırla. Ama sadece "Sonja" ismini söyleyebiliyor, o esnada Ove alev alev parlayan gözlerle kadının sözünü kesip arkasına dönüyor.

"Bu kadarı yeter! Artık KAPA ÇENENİ!"

Dördü de donup kalıyor. Hepsi şok içinde. Ove hole doğru çekilip kapıyı hızla çarparken elleri titriyor.

Dışarıdan Parvaneh'in yumuşak bir sesle Rune'un karısına ne olduğunu sorduğunu duyuyor. Sonra Rune'un karısının kelimeleri toparlamaya çalıştığını işitiyor, ardından da, "Aslında şey... en iyisi ben eve gideyim. Ove'nin karısıyla ilgili o şey... boş ver. Benim gibi yaşlı bunakların çenesi düşüyor bazen, bilirsin ya..." dediğini duyuyor.

Kadının gergin kahkahasını ve ardından ayaklarını sürüye sürüye kulübenin köşesinden dönüp uzaklaştığını işitiyor. Çok geçmeden İki Canlı'yla Fasulye Sırığı da ayrılıyor.

Geriye yalnızca Ove'nin koridoruna çöken sessizlik kalıyor.

Ove tabureye çöküyor, derin derin nefes alıyor. Elleri hâlâ titriyor, sanki beline kadar buz gibi bir suyun içine girmiş gibi. Göğsü zonkluyor. Son zamanlarda giderek daha sık oluyor bu. Hava almak için ters çevrilmiş bir fanustaki balık gibi çabalaması gerekiyor. İş yeri doktoru bunun kronik olduğunu, kendini üzmemesi gerektiğini söylemişti. Söylemesi kolay tabii.

"Eve gidip biraz dinlenmek iyi gelir," demişti patronları. "Artık kalbin de arıza çıkarmaya başladı, bak." Onlar buna *erken emeklilik* diyorlardı ama aslında *tasfiye* demeleri gerekirdi. Bir asrın üçte birini aynı işte çalışarak geçirdikten sonra onu böyle bir şeye indirgediler işte.

Ove, o taburede elinde matkabı ve hızla atan kalbiyle ne kadar oturduğunu tam olarak kestiremiyor. Ön kapının ya-

nındaki duvarda bir fotoğraf var; Ove ve Sonja'nın fotoğrafı. Hemen hemen kırk yıllık. O zamanlar İspanya'da bir otobüs turundalardı. Sonja bronzlaşmış, kırmızı bir elbise giymiş ve yüzü mutluluktan parlıyor. Ove yanında durmuş, karısının elini tutuyor. Yaklaşık bir saat boyunca orada oturup sadece o fotoğrafa bakıyor. Onunla ilgili özleyebileceği ne varsa düşündükten sonra yeniden yapmayı en çok istediği şeyin elini tutmak olduğunu fark ediyor. Sonja işaret parmağını kıvırıp Ove'nin avucunun içine saklamayı severdi. Ove de o bunu her yaptığında, dünyada hiçbir şeyin imkânsız olmadığını hissederdi. İşte en çok bunu özlüyor.

Yavaşça ayağa kalkıyor. Salona geçiyor. Taburenin üstüne çıkıyor. Sonunda deliği tek kalemde açıp kancayı takıyor.

Sonra tabureden inerek çıkardığı işi inceliyor.

Hole geçip ceketini giyiyor. Cebindeki zarfı kontrol ediyor. Tüm ışıkları kapamış. Kahve kupasını yıkamış. Salona bir kanca takmış. Her şey hazır.

Koridordaki kurutucudan ipi alıyor. Elinin tersiyle, Sonja'nın paltolarını son bir kez okşuyor. Sonra salona geçip ipin ucuna bir ilmek atıyor, kancadan geçiriyor, taburenin üstüne çıkıyor ve başını ilmeğin içine koyuyor.

Tabureyi tekmeliyor.

Gözlerini kapıyor ve ip boğazını, vahşi bir hayvanın çenesi gibi sarmaya başlıyor.

8

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE BABASININ ESKİ AYAK İZLERİ

Karısı kadere inanırdı. Hayatta yürüdüğün tüm yolların, öyle ya da böyle, "senin için önceden belirlenmiş olana çıktığına". O böyle konuşmaya başladığında Ove de kendi kendine mırıldanmaya koyulur, bir vidayla ya da benzeri bir şeyle uğraşmaya başlardı. Ama ona hiçbir zaman karşı çıkmazdı. Belki kadın için kader "bir şeydi" ve bu Ove'yi hiç ilgilendirmezdi. Ama Ove için kader "biriydi".

On altı yaşında yetim kalmak tuhaf şeydir. Kendi aileni kurmaya bile vakit bulamadan aileni kaybetmek. Çok özel bir yalnızlık türüdür bu.

Ove, sorumluluk sahibi ve görevine bağlı biri olarak, demiryollarındaki iki haftalık görevini tamamladı ve bu işi sevdiğini fark edince kendi bile şaşırdı. Bir iş icra etmenin kendine has bir özgürlüğü vardı. İki elinle bir şeyleri tutup emeğinin sonucunu görmenin. Ove okuldan hoşlanmıyor değildi ama ne

işe yarayacağını da anlayamıyordu. Matematiği seviyordu; sınıf arkadaşlarından iki sene öndeydi. Fakat dürüst olmak gerekirse diğer derslerle pek ilgilenmiyordu.

Lakin bu tamamen farklı bir şeydi. Ove'nin üzerine çok daha iyi oturan bir şey.

İşteki son gününde, vardiyasının son saatinde kartını bastığında canı sıkkındı. Sadece okula döneceği için değil, aynı zamanda geçimini nasıl sağlayacağını şimdiye kadar hiç düşünmediği için de. Babası pek çok yönden iyi bir adamdı elbette ama Ove, babasının ardında harap bir ev, eski bir Saab ve göçüklerle dolu bir kol saatinden başka bir şey bırakmadığını da kabul etmek zorundaydı. Kiliseden sadaka alması söz konusu bile olamazdı, Tanrı bunu böyle bilmeliydi. Ove soyunma odasında kendi kendine yüksek sesle tekrarladı bunu ama belki Tanrı'dan çok kendisi duysun diyeydi.

"Madem hem annemi hem babamı benden aldın, o lanet paran da sende kalsın!" diye bağırdı tavana doğru.

Sonra eşyalarını toplayıp çıktı. Tanrı'nın ya da başka birinin onu dinleyip dinlemediğini asla öğrenemedi. Ama soyunma odasından çıktığında, genel müdürlükten biri orada durmuş, onu bekliyordu.

"Ove?" dedi adam sorar gibi.

Ove başıyla onayladı.

"Müdür, son iki haftada gösterdiğin özverili çalışmadan dolayı sana teşekkür etmek istiyor," dedi adam hiç uzatmadan.

Ove, "Teşekkür ederim," diyerek yürümeye başladı.

Adam bir eliyle Ove'nin kolunu tuttu. Ove durdu.

"Müdür acaba burada kalıp aynı şekilde çalışmaya devam etmek ilgini çeker mi diye soruyor."

Ove sessizce durup adama baktı. Galiba her şeyden çok bunun bir şaka olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Sonra başını ağır ağır sallayarak onayladı.

Ove birkaç adım atmışken adam arkasından seslendi:

"Müdür diyor ki aynı babana benziyormuşsun!"

Ove arkasına bakmadı. Ama yürümeye devam ederken daha bir dik duruyordu artık.

İşte böylece kendini babasının izinde buldu. Çok çalıştı, hiç şikâyet etmedi ve hastalanmadı. Onunla aynı vardiyada çalışan yaşlı adamlar onu biraz sessiz ve biraz da garip buluyordu. İşten sonra bira içmeye gelmez ve kadınlara pek ilgi göstermezdi, ki bu da başlı başına tuhaf bir durumdu. Ama tam babasının oğluydu ve bir kez olsun ağızlarına laf vermedi. Biri Ove'den yardım istedi mi hemen koşardı; biri vardiyasını devretmesini istese gıkını çıkarmadan kabul ederdi. Zamanla hemen hepsi Ove'ye bir şekilde borçlandı. Bu yüzden de onu aralarına kabul ettiler.

Bir gece, kasabanın on beş kilometre kadar dışında, yılın en şiddetli sağanaklarından biri yağarken raylarda kullanılan eski yük vagonu bozuldu ve Ove, yalnızca bir tornavida ve yarım rulo sargı bandıyla aracı tamir etti. İşte o andan sonra raylardaki o yaşlı adamlara göre Ove artık pişmişti.

Akşamları sosis ve patates haşlar, mutfak penceresinden dışarıyı izleyerek yemeğini yerdi. Ertesi sabah da tekrar işe giderdi. Rutinini seviyordu. Her an ne beklemesi gerektiğini bilmek hoşuna gidiyordu. Babası öldüğünden beri, görevini yapan ve yapmayan insanları gitgide daha net ayrıştırır olmuştu. Yapanları ve konuşanları. Gittikçe daha az konuşmaya, daha çok yapmaya başladı.

Hiç arkadaşı yoktu. Fakat öte yandan neredeyse hiç düşmanı da yoktu. Ustabaşılığa terfi ettikten sonra Ove'ye hayatı zehir etmek için elinden geleni ardına koymayan Tom hariç. En kirli, en ağır işleri verirdi ona. Bağırır, kahvaltıda çelme takar, incelemesi için tren vagonlarının altına gönderir ve Ove ekartman çubuklarının üstünde savunmasızca yatarken vagonları harekete geçirirdi. Ove korkuyla yana fırlayıp tam zamanında

kurtulunca da alayla güler ve, "Dikkat et de sonun babana benzemesin!" diye bağırırdı.

Ove başını önüne eğer, çenesini kapalı tutardı. Ondan iki kat iri bir adama karşı koymanın anlamı yoktu. Her gün işe gidiyor ve kendine karşı dürüst davranıyordu. Babası için bu yeterli olmuşsa, Ove için de öyle olmak zorundaydı. İş arkadaşları da zamanla onu bu yüzden takdir etmeye başladı. Yaşça büyük çalışma arkadaşlarından biri, bir gün rayların üzerinde çalışırlarken, "İnsan çok konuşmayınca öyle aman aman saçmalamıyor da," dedi ve Ove başıyla onayladı. Bazıları bunu anlıyordu, bazılarıysa anlamıyordu.

Tıpkı bir gün Ove'nin müdürün odasında yaptığı şeyi bazılarının anlayıp bazılarının hiç anlamaması gibi.

Babasının cenazesinden neredeyse iki yıl sonraydı. Ove on sekizine yeni girmişti. Tom, tren vagonlarından birindeki para kutusundan para çalarken yakalanmıştı. Aslında onu gören tek kişi Ove'ydi ama para kaybolduğu esnada vagonda sadece ikisi vardı. Müdüriyetten ciddi yüzlü bir adam gelip de Tom ve Ove'yi çağırdığında kimse suçun Ove'de olduğuna inanmamıştı. Değildi de zaten.

Ove müdürün odasının bulunduğu koridorda, tahta bir sandalyede oturuyordu. Kapı açılana kadar on beş dakika boyunca yere baktı. Tom içeriden çıktığında yumruklarını öyle bir kararlılıkla sıkıyordu ki kan gitmediğinden dirsekten aşağısı bembeyaz olmuştu.

Tom sürekli Ove'yle göz teması kurmaya çalışsa da Ove, müdürün odasına çağrılana kadar yere bakmaya devam etti.

Takım elbiseli ciddi adamlar odanın dört bir yanına yayılmıştı. Müdür, masasının arkasında volta atıyordu; yüzü kıpkırmızıydı, öfkeden yerinde duramıyor gibiydi.

"Oturmak ister misin, Ove?" diye sordu sonunda takım elbiseli adamlardan biri.

Ove onunla göz göze gelince adamı tanıdı. Babası bir keresinde onun arabasını tamir etmişti. Mavi bir Opel Manta. Kocaman bir motoru vardı. Adam Ove'ye dostça gülümseyerek başıyla odanın ortasındaki sandalyeyi işaret etti. Sanki artık dostlarının arasında olduğunu ve rahatlayabileceğini söylemek ister gibiydi

Ove başını iki yana salladı. Opel Mantalı adam da başını anlayışla eğdi.

"Pekâlâ. Bu sadece bir formalite, Ove. Buradaki hiç kimse parayı senin aldığını düşünmüyor. Tek yapman gereken, bize o parayı kimin aldığını söylemek."

Ove yere bakmaya devam etti. Aradan yarım dakika geçti.

"Ove?"

Ove cevap vermedi. Sonunda müdürün sert sesi sessizliği bozdu. "Soruya cevap ver Ove!"

Ove sessizce dikilmeye devam etti. Hâlâ yere bakıyordu. Takım elbiseli adamların yüzlerindeki o kendinden emin ifade yerini hafif bir şaşkınlığa bıraktı.

"Ove... takdir edersin ki bu soruya cevap vermen gerekiyor. Parayı sen mi aldın?"

"Hayır," dedi Ove sesi birazcık bile titremeden.

"Peki kim aldı?"

Ove sessizce dikildi.

Müdür, "Soruyu cevapla!" diye emretti.

Ove başını kaldırdı. Orada öyle dimdik durdu.

"Ben başkalarının ne yapıp ettiğine dair laf taşıyan biri değilim," dedi.

Oda dakikalar süren bir sessizliğe gömüldü.

"Ove... şayet bize kimin yaptığını söylemezsen ve bir ya da daha fazla tanık çıkıp bu işi senin yaptığını söylerse... o zaman senin suçlu olduğunu varsaymak zorunda kalırız. Bunu anlıyorsun, değil mi?" diye sordu müdür. Sesi artık o kadar da dostane değildi.

Ove başını onaylar gibi salladı ama başka tek kelime etmedi. Müdür, iskambil oyununda blöf yapan birine bakar gibi dikkatle baktı ona. Ove'nin yüzündeki ifadede en ufak bir değişiklik olmadı. Müdür karamsar bir tavırla başını eğdi.

"Tamam, çıkabilirsin o zaman."

Ove böylece odadan çıktı.

Yaklaşık on beş dakika önce Tom müdürün odasında suçu Ove'nin üstüne atmıştı. O öğleden sonra, Tom'un vardiyasındaki genç adamlardan ikisi –kendilerinden büyük erkeklerin onayını kazanmak isteyenlerin o tipik hevesiyle– öne çıkıp parayı Ove'nin aldığını kendi gözleriyle gördüklerini söylediler. Ove, Tom'u suçlasaydı birinin sözüne karşılık diğeri olacaktı. Ama şimdi Tom'un sözünün karşısında Ove'nin sessizliği vardı. Ertesi sabah ustabaşı, Ove'ye dolabını boşaltmasını ve müdürün odasının önünde beklemesini söyledi.

Ove çıkarken, Tom soyunma odasının kapısında durup onunla dalga geçti.

"Hırsız," diye tısladı.

Ove başını bile kaldırmadan yanından geçip gitti.

Ove'nin aleyhinde tanıklık eden genç meslektaşlarından biri de neşeyle, "Hırsız! Hırsız! Hırsız!" diye tempo tutmaya başladı. Ta ki yaşlı işçilerden biri ona sağlam bir tokat yapıştırana kadar.

"HIRSIZ!" diye haykırdı Tom göstere göstere; sesi o kadar yüksekti ki bu sözcük günler sonra bile Ove'nin kafasında çınlamaya devam etti.

Ove arkasına bile bakmadan kendini dışarı attı. Derin bir nefes aldı. Öfkeliydi. Ama ona hırsız dedikleri için değil. Hiçbir zaman başkalarının ona ne dediğini umursayacak biri olmamıştı. Fakat babasının ömrünü adadığı bir işten böyle ayrılmanın utancı, göğsünde kor gibi yanıyordu.

İş kıyafetlerini kucaklayıp son bir kez ofise yürürken hayatını gözden geçirecek bolca zamanı oldu. Burada çalışmayı

seviyordu. Gerçek işler, gerçek aletler, gerçek bir meslek. Polis bu tür durumlarda hırsızlara her ne yapıyorsa onu yaptıktan sonra, kendine bunun gibi başka bir iş bulabileceği bir yerlere gitmeye karar verdi. Muhtemelen uzaklara gitmesi gerekecekti. Suç kaydının silinip önemsizleşmesi için coğrafi bir mesafe şart gibi geliyordu. Burada onu tutan hiçbir şey de yoktu zaten. Ama en azından başkalarını ispiyonlayan biri olmamıştı. Bir gün yeniden bir araya geldiklerinde babasının hiç değilse bu yüzden Ove'nin işini kaybetmesini daha hoş karşılayacağını umuyordu.

Daracık siyah bir etek giyip sivri uçlu gözlük takmış orta yaşlı bir kadın gelip de ona içeri girebileceğini söylediğinde koridordaki tahta sandalyede neredeyse kırk dakikadır oturuyordu. Kadın kapıyı arkasından kapadı. Ove kucağında hâlâ iş kıyafetleriyle öylece dikildi. Müdür, ellerini önünde kenetlemiş hâlde masasında oturuyordu. Birbirlerine sanki müzedeki olağanüstü ilgi çekici bir tabloyu inceler gibi uzun uzun baktılar.

"O parayı alan Tom'du," dedi müdür.

Bu bir soru değil, kısa bir teyit cümlesiydi. Ove cevap vermedi. Müdür başını onaylar gibi salladı.

"Ama sizin ailenin erkekleri, başkalarını ele veren insanlar değil."

Bu da bir soru değildi ve Ove yine cevap vermedi.

Müdür, "ailenin erkekleri" dediğinde Ove'nin biraz dikleştiğini fark etti.

Başını yeniden onaylar gibi salladı. Sonra gözlüğünü taktı, kâğıtları karıştırdı ve bir şeyler yazmaya başladı. Sanki Ove tam da o anda odadan buharlaşıp uçmuş gibiydi. Adamın karşısında o kadar uzun süre dikildi ki sonunda müdürün, onun oradaki varlığının farkında olduğundan ciddi ciddi şüpheye düştü. Müdür sonunda başını kaldırdı.

"Evet?"

"İnsanların kim olduğunu ne yaptıkları belirler. Ne söyledikleri değil," dedi Ove.

Müdür ona şaşkınlıkla baktı. Demiryolu garındaki herhangi birinin, çocuğun orada çalıştığı iki yıl boyunca ondan duyduğu en uzun cümleydi bu. Dürüst olmak gerekirse, Ove de bu sözlerin nereden çıktığını bilmiyordu. Sadece söylenmeleri gerektiğini hissetmişti.

Müdür tekrar önündeki kâğıtlara baktı. Bir şeyler yazdı. Bir kâğıdı masanın üzerinden ona doğru ittirdi. Ove'nin imzasını atması gereken yeri işaret etti.

"Bu, işi kendi isteğinle bıraktığına dair bir belge," dedi. Ove imzasını attı. Yüzünde sert, tavizsiz bir ifade vardı. Duruşu dimdikti.

"Artık onları içeri alabilirsiniz. Hazırım."

"Kimleri?" diye sordu müdür.

Ove ellerini iki yanında yumruk yaparak, "Polisleri," dedi.

Müdür başını hızla iki yana sallayarak tekrar önündeki belgelere gömüldü.

"Sanırım tanık ifadeleri bu karmaşada kaybolmuş," dedi.

Ove buna tam olarak nasıl karşılık vereceğini bilemeyerek ağırlığını bir ayağından alıp ötekine verdi. Müdür ona hiç bakmadan elini geçiştirir gibi salladı.

"Artık gidebilirsin."

Ove arkasına döndü. Koridora çıktı. Kapıyı arkasından kapadı. Sersemlemiş gibiydi. Tam ön kapıya ulaştığı sırada, az önce onu içeri alan kadın hızla yanına geldi ve Ove'nin itiraz etmesine mahal vermeden eline bir kâğıt tutuşturdu.

"Müdür senin, uzun mesafe trenlerinde gece temizlik görevlisi olarak işe alındığını bilmeni istiyor. Yarın sabah gidip oradaki ustabaşına görünürsün," dedi sertçe.

Ove önce kadına, sonra kâğıda baktı. Kadın ona biraz daha yaklaştı.

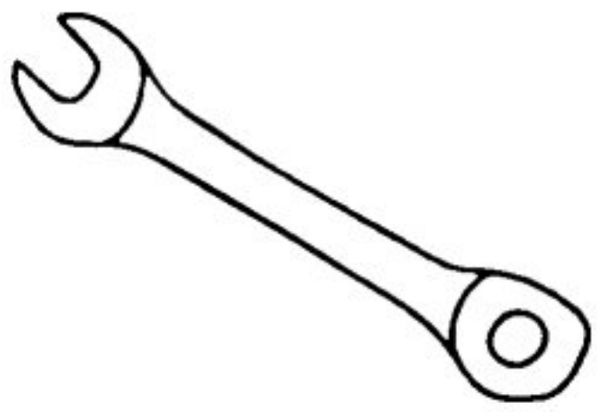
"Müdür ayrıca bir mesaj daha iletmemi istedi: Dokuz yaşındayken o cüzdanı almamışsın. Şimdi de hiçbir şey almadığına kalıbını basarmış. Sırf ilkelerine bağlı biri olduğu için düzgün bir adamın oğlunu sokağa atmak da ona yakışmazmış."

Ove böylece gece temizlikçisi oluverdi. Üstelik şayet tüm bunlar yaşanmasaydı, o sabah vardiyadan çıkıp da onu göremezdi. O kırmızı ayakkabıları, altın broşu ve bakır gibi parlayan o saçları. Tabii bir de hayatının geri kalanı boyunca Ove'ye göğsünün içinde çıplak ayaklarla koşturan biri varmış gibi hissettiren o kahkahasını.

Kadın sık sık, "tüm yolların daima başından beri yazgında olan yere çıktığını" söylerdi. Ve belki de bu yazgı, onun için bir şeydi.

Ama Ove için biriydi.

9

OVE DİYE BİRİ RADYATÖRÜN HAVASINI ALIYOR

Derler ki beyin, düşerken daha hızlı çalışırmış. Ani bir kinetik enerji patlaması zihinsel fonksiyonları dış dünyayı ağır çekimde algılayacak kadar hızlandırıyormuş gibi.

Dolayısıyla Ove'nin aklından pek çok farklı şey geçiyor. Özellikle de radyatörler.

Zira hepimizin bildiği gibi bir şeyi yapmanın doğru ve yanlış yolları vardır. Her ne kadar üstünden yıllar geçtiği için Ove artık Yönetim Kurulu'nda hangi merkezî ısıtma sisteminin seçilmesi gerektiği tartışmasında doğru çözümün hangisi olduğunu tam manasıyla hatırlayamasa da Rune'un yaklaşımının kesinlikle yanlış olduğunu çok net hatırlıyor.

Ama mesele sadece ısıtma sistemi de değildi. Rune'la Ove neredeyse kırk yıldır birbirlerini tanıyorlar ve bunun en az otuz yedi yılında daimî bir çatışma hâlinde oldular.

Ove bu kavganın nasıl başladığını sahiden hiç hatırlamıyor. Çünkü bu bir şeylerin hatırlanacağı türden bir anlaşmazlık değil. Daha ziyade, küçük pürüzlerin öylece birbirine dolanıp her yeni kelimenin sinsice yerleştirilmiş bir tuzağa dönüştüğü türden bir tartışma. En sonunda insanın ağzını açması bile daha önceki çatışmalardan kalma en az dört mayının patlamasına sebep oluyor. Öyle bir tartışma ki sadece sürüp gidiyor. Ta ki bir gün öylece bitene kadar.

Doğrusunu söylemek gerekirse mesele arabalarla ilgili de değildi. Ama sonuçta Ove, Saab kullanıyordu. Rune ise Volvo. Herkes uzun vadede bunun yürümeyeceğini görebilirdi. Oysa başlangıçta arkadaşlardı. Yani işte Ove ve Rune gibi adamların kurabileceği türden bir arkadaşlık. Tabii çoğunlukla da eşlerinin yüzü suyu hürmetine. Dördü de mahalleye aynı anda taşınmıştı. Sonja'yla Anita, ancak Ove ve Rune gibi adamlarla evlenmiş kadınların kurabileceği türden bir dostlukla, ânında yakın arkadaş olmuşlardı.

Ove o ilk yıllarda, hiç değilse Rune'u itici bulmadığını anımsıyor, yani hatırlayabildiği kadarıyla. Site yönetimini birlikte kurmuşlardı; Ove başkandı, Rune da yardımcısı. Belediye, evlerinin arkasında kalan ormanı kesip daha fazla ev inşa etmek istediğinde omuz omuza mücadele vermişlerdi. Belediye imar planının daha Rune ve Ove oraya taşınmadan önce hazır olduğunu iddia etmişti ama bu tür bir akıl yürütmeyle Rune ve Ove'yi aşmaları imkânsızdı. "Bu resmen savaş ilanıdır, aşağılık herifler!" diye haykırmıştı Rune telefonda. Gerçekten de öyle olmuştu: bitmek bilmeyen itirazlar, dava dilekçeleri, imza kampanyaları, gazetelere mektuplar. Bir buçuk yıl sonra belediye pes etmiş ve başka bir yerde inşaata başlamıştı.

O akşam Rune'un verandasında birer kadeh viski içtiler. Eşleri, kazandıkları hâlde pek mutlu görünmediklerini belirtti. İki adam da belediyenin bu kadar çabuk pes etmesine içerlemiş gibiydi. Geride bıraktıkları on sekiz ay, hayatlarının en keyifli dönemlerinden biri olmuştu.

"Artık kimse prensipleri uğruna savaşma zahmetine girmiyor mu?" diye sordu Rune.

"Biri bile," diye yanıtladı Ove.

Sonra da değersiz düşmanları için kadeh kaldırdılar.

Tabii tüm bunlar Yönetim Kurulu'ndaki darbeden çok önceydi. Rune BMW almadan önce.

Geri zekâlı, diye düşünmüştü Ove o gün. Bugün, aradan geçen onca yıldan sonra hâlâ öyle düşünüyor. Aslında aradaki her gün de aynısını düşündü. "BMW alan biriyle nasıl mantıklı bir konuşma yapılır ki?" derdi Ove, Sonja ona Rune'la artık doğru düzgün konuşmamalarının sebebini her sorduğunda. Sonja da o noktada gözlerini devirmekten başka çare bulamaz, "Sen tam bir umutsuz vakasın," diye mırıldanırdı.

Ove umutsuz vaka olduğunu düşünmüyordu. Sadece büyük resme bakıldığında belli bir düzen olması gerektiğine inanıyordu. Kimsenin hayatta her şeyin yeri doldurulabilirmiş gibi yaşamaması gerekiyordu. Sadakatin hiçbir önemi yokmuş gibi. Günümüzde insanlar eşyalarını öyle sık değiştiriyorlardı ki bir şeyin ömrünü nasıl uzatacaklarına dair bilgiler artık lüzumsuz sayılıyordu. Kalite mi? Kimsenin umurunda değildi artık. Ne Rune'un, ne komşularının ne de Ove'nin çalıştığı yerin yöneticilerinin. Artık her şey bilgisayarla yapılmak zorundaydı. Sanki bir ev ancak dar gömlekli bir danışmanın bilgisayarı açmayı becermesiyle yapılabiliyormuş gibi. Sanki Colosseum'u, Giza piramitlerini böyle yapmışlar gibi. Tanrı aşkına, 1889'da Eiffel Kulesi'ni yapmayı başarmışlardı ama şimdi birileri ortalıktan kaybolup cep telefonunu şarja takmak için mola vermeden tek katlı bir evin çizimini bile yapamıyorlardı.

İnsanın daha vaktini doldurmadan zamanının geçtiği bir dünyada yaşıyorlardı artık. Koca bir ülke, artık hiç kimsenin hiçbir şeyi doğru düzgün yapamayışını ayakta alkışlıyordu. Vasatın koşulsuz şartsız kutsanışını.

Kimse lastik değiştiremiyordu. Karartma ayarlı elektrik anahtarı takamıyordu. Fayans döşeyemiyordu. Duvar sıvayamıyordu. Vergi beyanı bile veremiyordu. Bunlar hep geçerliliğini yitirmiş becerilerdi ve Ove'nin bir zamanlar Rune'la konuştuğu şeylerdi. Ama sonra Rune gidip BMW almıştı.

Bir insan, sırf bazı şeylerin bir sınırı olması gerektiğini düşünüyor diye umutsuz vaka mı sayılmalıydı yani? Ove hiç de öyle düşünmüyordu.

Tamam, kabul, Rune'la olan kavgasının nasıl başladığını tam olarak hatırlamıyordu. Ama devam etmişti. Radyatörler, merkezî ısıtma sistemleri, otoparklar, kesilmesi gereken ağaçlar, kar küreme, çim biçme makineleri, Rune'un havuzuna atılan fare zehri gibi şeylerle ilgiliydi. Otuz beş yılı aşkın süre boyunca aynı evlerin aynı arka bahçelerinde dolaşıp durmuş, çitlerin üzerinden birbirlerine anlamlı bakışlar atmışlardı. Sonra bir gün, yaklaşık bir yıl önce, her şey bitiverdi. Rune hastalandı. Artık evden hiç çıkmıyordu. Ove, BMW'sinin hâlâ durup durmadığını bile bilmiyordu.

Öte yandan bir yanı o kör olasıca huysuz ihtiyarı özlüyordu.

Yani işte, derler ki beyin düşerken daha hızlı çalışır. Saniyenin ufacık bir parçası içinde bile binlerce düşünce üretir. Başka bir deyişle, Ove tabureyi tekmeleyip de düşene ve küt diye yere çarpana kadar düşünmek için bolca vakit buluyor. Sırtüstü yatarak tavandaki kancaya ona sonsuzluğun yarısı gibi gelen bir süre boyunca bakıyor. Sonra gözleri dehşet içinde kopmuş ipe kayıyor; ip, iki uzun parça hâlinde öylece duruyor.

Bu toplum, diye düşünüyor Ove. *Artık doğru düzgün bir ip bile üretemiyorlar mı yani?* Bir küfür savurarak öfkeyle kendini bacaklarına dolanmış iplerden kurtarmaya çalışıyor. İp nasıl yanlış yapılır ya? İp bu! İnsan *ipi* nasıl yanlış yapabilir?

Yok yok, kalite diye bir şey kalmadı, diye düşünüyor Ove. Ayağa kalkıp üstünü silkeliyor, sıra evinin zemin katına göz gezdiriyor. Yanaklarının yandığını hissediyor; öfkeden mi yoksa utançtan mı kendi de bilmiyor.

Birilerinin onu görmüş olmasından endişelenir gibi pencereye ve çekilmiş perdelere bakıyor.

Hep öyle olmaz mı? diyor içinden. *İnsan rahat rahat kendini de öldüremiyor artık.* Kopmuş ipi alıp mutfaktaki çöp kutusuna atıyor. Muşambayı katlayıp IKEA çantasına koyuyor. Darbeli matkabı ve uçlarını yerine yerleştiriyor, her şeyi alıp kulübeye götürüyor.

Orada birkaç dakika öylece duruyor, Sonja'nın kulübeyi toparlaması için ha bire dır dır edip durduğunu hatırlıyor. Ove ona hiç kulak asmazdı çünkü yeni boşluklar açılması demek, hemen çıkıp gereksiz bir sürü eşya almak için bahane demekti. Eh, şimdi de burayı toparlamanın anlamı olmadığı gayet açık. Neticede artık dışarı çıkıp gereksiz eşyalar almak isteyecek kimse kalmadı. Şimdi burayı toplasa, ortaya bir sürü boşluk çıkacak. Oysa Ove boşluklardan nefret eder.

Tezgâha gidip bir ayarlı anahtar ve küçük bir plastik sulama kabı alıyor. Dışarı çıkıyor, kulübenin kapısını kilitliyor, kolu üç kez yokluyor. Sonra evlerin arasındaki patikadan geçiyor, son posta kutusunda durup bir kapı ziline basıyor. Kapıyı Anita açıyor. Ove ona tek kelime etmeden bakıyor. Rune'un tekerlekli sandalyesinde oturmuş, pencereden boş boş baktığını görüyor. Son birkaç yıldır yaptığı tek şey buymuş gibi duruyor.

"Radyatörler nerede bakalım?" diye homurdanıyor Ove.

Anita, hafif bir şaşkınlıkla gülümserken hem hevesli hem de kafası karışmış gibi başını sallıyor.

"Ah Ove, çok ama çok naziksin, eğer çok zahmet olmazsa tabii..."

Ove onun cümlesini bitirmesine fırsat vermeden ve hatta ayakkabılarını bile çıkarmadan hole dalıyor.

"Tabii, tabii, bu berbat gün zaten çoktan mahvoldu."

10

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE OVE'NİN İNŞA ETTİĞİ EV

On sekizinci yaş gününden bir hafta sonra, Ove ehliyet sınavını geçti, bir ilandaki numarayı aradı ve ilk arabasını satın almak için yirmi beş kilometre yürüdü: mavi bir Saab 93. Parasını ödemek için babasının eski Saab 92'sini satmıştı. Gerçi yalnızca birazcık daha yeni bir modeldi bu, hem de epey döküntü bir Saab 93'tü ama Ove'ye göre bir adamın gerçek bir adam olmak için önce kendi arabasını satın alması gerekiyordu. Öyle de oldu.

Ülkede değişimlerin baş gösterdiği bir dönemdi. İnsanlar taşınıyor, yeni işler buluyor, televizyon satın alıyor ve gazeteler "orta sınıf"tan söz etmeye başlıyordu. Ove bunun ne olduğunu tam olarak bilmese de o sınıfa ait olmadığını gayet iyi biliyordu. Orta sınıftakiler düz duvarlı, özenle biçilmiş çimenleri olan yeni yerleşim alanlarına taşınıyordu. Çok geçmeden Ove'nin ailesinden kalan evin ilerlemenin önünde engel teşkil ettiği ortaya

çıktı. Zaten bu orta sınıf denen güruhun en hoşlanmadığı şey de ilerlemenin önünde duran engellerdi.

Ove, "belediye sınırlarının yeniden çizilmesi" adı verilen konuyla ilgili belediyeden birkaç mektup aldı. Bu mektupların içeriğini tam olarak anlamasa da evin, sokağa yeni yapılan evler arasında uyumsuz kaldığının farkındaydı. Belediye, evi yıkıp yerine yenisini yapmak üzere arsayı satın almak istediğini Ove'ye bildirdi.

Neden reddettiğini Ove de tam olarak bilmiyordu. Belki belediyeden gelen o mektubun üslubunu sevmediği içindi, belki de ev, ailesinden geriye kalan tek şey olduğu için.

Her hâlükârda, o akşam yeni arabasını bahçeye park etti ve saatlerce sürücü koltuğunda oturup eve baktı. Ev sahiden de harap durumdaydı. Babası makinelerden anlardı, inşaattan değil; Ove de pek farklı sayılmazdı. Şimdilerde yalnızca mutfağı ve onun yanındaki küçük odayı kullanıyordu. Üst katın tamamı ise yavaş yavaş farelerin oyun alanına dönüşmüştü. Ove, arabadan evi seyretmeye devam etti. Sanki sabırla beklerse evin kendini onaracağını umarmış gibi bir hâli vardı. Ev tam da iki belediyenin sınırında, haritada bir o yana bir bu yana kaydırılacak bir çizginin üstünde duruyordu. Ormanın kenarındaki yok olmuş bir köyün kalıntısıydı ve takım elbiseli insanların aileleriyle birlikte taşındığı ışıl ışıl bir yerleşim alanının dibinde duruyordu.

Takım elbiseliler, sokağın sonunda yıkılmayı bekleyen evde tek başına yaşayan genci pek sevmiyordu. Çocuklarının Ove'nin evinin civarında oynamasına izin vermezlerdi. Ove zamanla takım elbiselilerin, yalnızca başka takım elbiselilerle yan yana yaşamaktan hoşlandığını anladı. Bununla hiçbir derdi yoktu tabii ama sonuçta bu mahalleye taşınan onlardı, Ove değil.

İşte böylece, yıllar sonra kalbini ilk kez biraz daha hızlı atmaya sevk eden tuhaf bir meydan okuma duygusuyla evini

belediyeye satmamaya karar verdi. Tam aksini yapacak, o evi onaracaktı.

Elbette nasıl yapılacağını bilmiyordu. Kırlangıçkuyruğu geçmelerle patates tenceresini bile ayırt edemezdi. Yeni çalışma saatlerinin gündüzlerini tamamen boş bıraktığını fark edince, yakındaki bir şantiyeye gidip iş başvurusunda bulundu. İnşaat hakkında bir şeyler öğrenmek için en iyi yerin burası olduğunu düşünmüştü ve zaten öyle uyumayı seven biri de değildi. Ustabaşı ona ancak bir amelelik işi verebileceklerini söyledi. Ove de kabul etti.

Geceleri şehirden güneye giden hatta çöp topladı; sonra üç saat uyuyup kalan zamanda iskeleye inip çıkarak baretli adamların inşaat tekniklerinden bahsetmesini dinledi. Haftada bir gün izni vardı ve o günlerde saatlerce çimento torbalarıyla ahşap kirişleri taşıyarak kan ter içinde ve bir başına, Saab ve babasının kol saati dışında ailesinden ona kalan tek şeyi yıkıp yeniden yaptı. Kasları gelişti, çabuk öğreniyordu.

İnşaattaki ustabaşı bu çalışkan genci sevmişti ve bir cuma günü, onu atık tahtaların yanına götürdü. Ölçüye göre kesilirken çatlamış ve yakılmak için ayrılmış tahtaların.

"Ben başka bir tarafa bakarken senin ihtiyacın olan bir şey ortadan kaybolursa, onu yakmış olduğunu düşünürüm," dedi ustabaşı ve çekip gitti.

Ove'nin ev yaptığı haberi yaşça büyük mesai arkadaşları arasında yayılınca, arada bir ona ne durumda olduğunu sormaya başladılar. Oturma odasındaki duvara zarar verdiğinde, ön dişleri yamuk, zayıf yapılı bir iş arkadaşı Ove'ye yirmi dakika boyunca en baştan ona gelmediği için ne kadar aptal olduğunu söyleyip durduktan sonra taşıyıcı duvar hesaplamalarını nasıl yapacağını öğretti. Mutfak zeminini döşerken bir elinin serçe parmağı olmayan, daha iriyarı bir adam ona defalarca "kalın kafalı" dedikten sonra doğru ölçümün nasıl yapılacağını gösterdi.

Bir gün vardiya sonunda evine gitmeye hazırlanırken, kıyafetlerinin yanına bırakılmış eski aletlerle dolu küçük bir alet çantası buldu. Üzerinde sadece "Yavrucağa" yazıyordu.

Ev yavaş yavaş şekillendi. Vidalar, döşeme tahtaları ardı ardına yerlerini buldu. Kimse görmüyordu tabii ama kimsenin görmesine de gerek yoktu. *İyi yapılmış bir iş zaten başlı başına bir ödüldür,* derdi babası hep.

Komşularından mümkün olduğunca uzak duruyordu. Komşularının ondan hoşlanmadığını biliyordu ve ellerine daha fazla malzeme vermeye niyeti yoktu. Tek istisna, Ove'nin yanındaki evde yaşayan yaşlı bir adamla karısıydı. Bu adam, koca sokakta kravat takmayan tek kişiydi.

Ove, babası öldüğünden beri gün aşırı kuşları besliyordu. Bir sabah unuttu. Ertesi sabah, bunu telafi etmek üzere dışarı çıktığında, çitin yanındaki kuş yemliğinin altında yaşlı adamla neredeyse kafa kafaya çarpışacaktı. Adam elinde kuş yemiyle ona kırgın bir bakış attı. Hiçbir şey söylemediler. Ove onu başıyla selamladı, yaşlı adam da küçük bir baş selamıyla ona karşılık verdi. Ove evine geri döndü ve o günden sonra kuşları kendi gününde beslemeye özen gösterdi.

Hiç konuşmazlardı. Fakat bir sabah yaşlı adam evinden çıktığında Ove çitini boyuyordu. İşini bitirince geçip çitin öteki tarafını da boyadı. Yaşlı adam bununla ilgili tek kelime etmedi ama Ove akşam onun mutfak penceresinin önünden geçerken başlarıyla birbirlerini selamladılar. Ertesi gün Ove ön basamağında ev yapımı bir elmalı turta buldu. Annesi öldüğünden beri ev yapımı elmalı turta yememişti.

Belediyeden yeni mektuplar gelmeye devam etti. Mesajların içeriği gitgide daha tehditkâr bir hâl alıyordu; Ove'nin hâlâ mülkünü satmak üzere kendileriyle iletişime geçmemesinden memnun değillerdi. Ove en sonunda mektupları açmadan çöpe atmaya başladı. Madem babasının evini istiyorlardı, gelip al-

maya çalışsınlardı bakalım. Tıpkı yıllar önce Tom'un cüzdanı ondan almaya çalışması gibi.

Birkaç gün sonra, bir sabah vakti Ove komşusunun evinin önünden geçerken yaşlı adamı, yanında küçük bir oğlanla kuşları beslerken gördü. Adamın torunu olduğunu anladı. Yatak odasının penceresinden onları gizlice izledi. Yaşlı adamla oğlanın alçak sesli konuşmaları sanki büyük bir sırrı paylaşıyorlarmış havası yayıyordu. Bu sahne Ove'ye bir şey hatırlattı.

O gece yemeğini Saab'ın içinde yedi.

Birkaç hafta sonra, Ove evine son çiviyi çaktı ve güneş ufukta yükselirken, elleri lacivert pantolonunun ceplerinde, bahçede dikilip yaptığı işi gururla seyretti.

Evleri sevdiğini fark etti. Belki de en çok, anlaşılır oldukları için. Hesaplanabilir, kâğıda çizilebilir şeylerdi evler. Su geçirmez yapılırsa sızdırmazlardı; düzgün desteklenirse çökmezlerdi. Evler adildi, hak ettiğini verirdi insana. Ne yazık ki aynı şeyi insanlar hakkında söylemek mümkün değildi.

Günler bu minvalde akıp geçti. Ove işe gitti, eve döndü, sosisle patates yedi. Etrafta kimse olmamasına rağmen kendini hiç yalnız hissetmiyordu. Sonra bir pazar günü, Ove birkaç tahta taşırken, yuvarlak yüzlü, üzerine hiç oturmayan bir takım elbise giymiş, neşeli bir adam kapısına geldi. Alnından ter damlıyordu. Ove'ye ona verebileceği bir bardak buz gibi suyu olup olmadığını sordu. Ove onu geri çevirmek için bir sebep göremedi. Adam kapının önünde suyunu içerken biraz sohbet ettiler. Daha doğrusu, genelde yuvarlak yüzlü adam konuştu. Adamın evlere bayağı bir ilgi duyduğu çıktı ortaya. O da şehrin diğer bir bölgesindeki evini yeniliyormuş. Adam allem etti kallem etti, kendini bir kahve içimlik de olsa Ove'nin mutfağına davet ettirmeyi başardı. Ove tabii bu kadar ısrarcı tavırlara pek

alışkın değildi ama ev inşası üzerine bir saat boyunca sohbet ettikten sonra, içten içe mutfakta biriyle birlikte oturmanın o kadar da fena bir şey olmadığını kabul etmişti.

Adam tam çıkacakken laf arasında Ove'nin ev sigortası olup olmadığını sordu. Ove, açık açık, bunun üzerine pek düşünmediğini söyledi. Babası sigorta poliçelerine pek ilgi duymazdı.

Yuvarlak yüzlü adam, bu cevap karşısında dehşete düştü ve Ove'ye evin başına bir şey gelirse onun için büyük bir felaket olacağını anlattı uzun uzun. Ove, tüm bu uyarıları dikkatle dinledikten sonra ona hak vermeye mecbur hissetti kendini. Daha önce bu konuya hiç kafa yormamıştı. Kendini aptal gibi hissetti.

Adam ona telefonu kullanıp kullanamayacağını sordu; Ove de sorun olmayacağını söyledi. Ove'nin misafiri, sıcak bir yaz gününde bir yabancının gösterdiği misafirperverliğin karşılığını nasıl ödeyeceğini bulmuştu. Zira adam, aslında bir sigorta şirketinde çalışıyordu ve Ove'ye mükemmel bir teklif ayarlamak için bazı bağlantılarını devreye sokabilirdi.

Ove en başta kuşkuyla yaklaştı. Adamın yetkinliğini tekrar sorguladı, o da memnuniyetle yeniden anlattı. Ove daha sonra uzunca bir süre fiyat pazarlığı yaptı.

"Sıkı pazarlıkçısın," diyerek güldü yuvarlak yüzlü adam. Ove, bunu duyunca şaşırtıcı biçimde gururlandı: "Sıkı pazarlıkçı." Adam sonra saatine baktı, Ove'ye teşekkür etti ve artık gitmesi gerektiğini söyledi. Ayrılırken Ove'ye telefon numarasının yazılı olduğu bir kâğıt verdi ve başka bir gün yine uğrayıp kahve içerek ev yenileme üzerine sohbet etmek istediğini söyledi. Biri ilk kez Ove'yle arkadaş olmak istediğini ifade ediyordu.

Ove, yuvarlak yüzlü adama bir yıllık primin tamamını nakit ödedi. Tokalaştılar.

Yuvarlak yüzlü adam bir daha Ove'yle iletişime geçmedi. Ove bir keresinde onu aramayı denedi ama cevap veren olmadı. Hafif bir hayal kırıklığı sancısı hissetti ama üzerine düşünme-

meye karar verdi. En azından başka sigorta şirketlerinden satış için arayanlara, gönül rahatlığıyla hâlihazırda sigortalı olduğunu söyleyebiliyordu. Bu da bir şeydi.

Ove komşularından uzak durmaya devam etti. Onlarla sorun yaşamak istemiyordu. Ama ne yazık ki sorunlar Ove'yi bulmaya kararlı gibiydi. Evinin onarımını bitirdikten birkaç hafta sonra, takım elbiseli komşulardan birinin evi soyuldu. Nispeten kısa bir süre içinde bölgede yaşanan ikinci hırsızlık olmuştu bu. Takım elbiseliler, ertesi sabah erkenden bir araya gelerek bu işin yıkılmaya mahkûm evde oturan o genç serseriyle kesin bir ilgisi olduğuna karar verdiler. Onun "tüm o yenilemeler için parayı nereden bulduğunu" çok iyi biliyorlardı. Akşamına, Ove'nin kapısının altına "İyiliğini istiyorsan defol git buradan!" yazılı bir not sıkıştırıldı. Ondan sonraki gece penceresinden içeri taş atıldı. Ove taşı aldı ve camı değiştirdi. Takım elbiselilerle yüzleşmedi. Faydası olacağını düşünmüyordu. Ama taşınmaya da niyeti yoktu.

Ertesi sabah erkenden duman kokusuyla uyandı.

Bir anda yataktan fırladı; aklına gelen ilk şey, pencereye o taşı atan her kimse belli ki işini henüz bitirmediğiydi. Basamaklardan inerken içgüdüsel olarak bir çekiç kaptı. Ove aslında şiddete meyilli biri değildi. Ama insan hiçbir zaman emin olamazdı.

Üzerinde yalnızca iç çamaşırıyla ön verandaya çıktı. Son aylarda inşaat malzemelerini taşıyıp durmak Ove'yi farkında olmadan kaslı ve etkileyici bir adama dönüştürmüştü. Çıplak gövdesi ve sağ elinde sımsıkı tuttuğu çekici savurması, sokakta toplanmış kalabalığın gözlerini anlık olarak yangından ayırmasına ve içgüdüsel olarak bir adım geri çekilmesine neden oldu.

Ove de yananın kendi evi değil, komşusunun evi olduğunu o zaman fark etti.

Takım elbiseliler, gözüne far tutulmuş tavşan gibi sokağın ortasında öylece kalakalmıştı. Dumanların arasından kolunda

öksürük krizine tutulmuş karısıyla birlikte yaşlı komşu çıktı. Adam karısını, takım elbiselilerden birinin eşine teslim edip yeniden yangına yöneldiğinde, birkaç kişi ona seslenerek durmasını söyledi. "Çok geç! İtfaiyeyi bekle!" diye bağırdılar. Yaşlı adam dinlemedi. O alev denizine tekrar girmeye çalışırken kapı eşiğinden üzerine yanan malzemeler düşüyordu.

Ove kapısının önünde rüzgârla yüz yüze dururken, komşusuyla kendi evi arasındaki kuru otların üzerine düşen közlerin çoktan tutuştuğunu gördü. Uzun birkaç saniye boyunca elinden geldiği kadarıyla durumu değerlendirdi: Eğer hemen gidip bahçe hortumunu almazsa birkaç dakika içinde kendi evi de alevler içinde kalacaktı. Göz ucuyla yaşlı adamın, devrilmiş bir kitaplığın kapadığı kapıdan içeri girmeye çalıştığını gördü. Takım elbiseliler adama seslenerek onu durdurmaya çalışıyordu ama yaşlı adamın karısının dudaklarından başka bir isim dökülüyordu.

Torunlarının adı.

Ove, közlerin çimenleri sarmasını izlerken topuklarının üzerinde salındı. Açıkçası, o anda ne yapmak istediğini pek düşünmüyordu; daha çok babasının böyle bir durumda ne yapacağını düşünüyordu. O düşünce aklına bir kez yerleşince de geriye fazla seçenek kalmadı.

Huzursuzca mırıldanarak son kez evine baktı, onu inşa etmenin kaç saatini aldığını hesapladı farkında olmadan. Sonra da yangına doğru koştu.

Ev yoğun ve yapışkan dumanla öyle doluydu ki Ove, yüzüne kürekle vurulmuş gibi oldu. Yaşlı adam, kapıyı kapatan devrilmiş kitaplığı kaldırmaya çalışıyordu. Ove, onu sanki kâğıttan yapılmış gibi bir kenara fırlattı ve merdivene giden yolu açtı. Şafak sökerken dışarı çıktıklarında, yaşlı adam is içinde kalmış kollarında torununu taşıyordu. Ove'nin göğsünde ve kollarında uzun, kanayan sıyrıklar vardı.

Etraftakiler panikle oraya buraya koşup çığlıklar atıyordu. Siren sesleri havayı yırtıyordu. Üniformalı itfaiyeciler etraflarını sardı.

Hâlâ yalnızca iç çamaşırıyla duran ve ciğerleri yanan Ove kendi evinin duvarlarına tırmanan ilk alevleri gördü. Çimenleri aşıp hortuma ulaşmak için koştu ama bir grup itfaiyeci ânında yolunu kesti. Bir anda her yerdeydiler.

Geçmesine izin vermediler.

Ove'nin anlayabildiği kadarıyla baş itfaiyeci olan beyaz gömlekli bir adam bacaklarını açarak Ove'nin önünde durdu ve kendi evini saran yangını söndürmesine izin veremeyeceklerini söyledi. Çok tehlikeliydi. *Ne yazık ki,* diye açıkladı beyaz gömlekli adam ardından, itfaiyenin de yetkililerden gerekli izinleri almadan yangını söndürmesi mümkün değildi.

Ove'nin evi artık tam olarak belediye sınırında kaldığından, itfaiyecilerin işe koyulmadan önce komuta merkezinden telsizle onay alması gerektiği ortaya çıktı. İzin istenecek, evraklar onaylanacaktı.

Ove karşı çıktığında, "Kural kuraldır," dedi beyaz gömlekli tekdüze bir sesle.

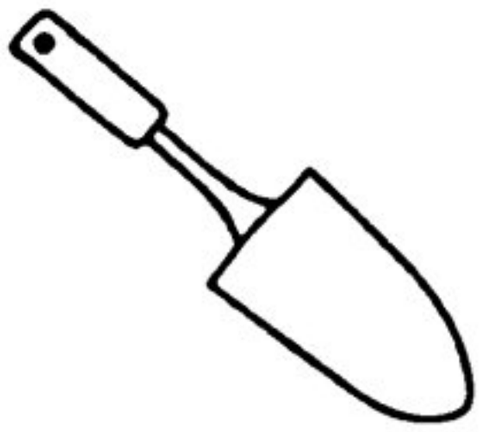
Ove öfkeyle kendini kurtarıp hortuma koştu. Ama boşunaydı; itfaiyeciler bekledikleri onayı aldığında, ev çoktan alevlere teslim olmuştu.

Ove, bahçesinde öylece dikilerek çaresizlik ve hüzün içinde evinin yanışını izledi.

Birkaç saat sonra, bir telefon kulübesinden sigorta şirketini aradığında, yuvarlak yüzlü adamı hiç tanımadıklarını öğrendi. Ev için geçerli bir sigorta poliçesi de yoktu. Şirketteki kadın, sabırsız bir iç çekişle, kapı kapı dolaşıp kendi şirketlerindenmiş gibi davranan dolandırıcıların sıkça görüldüğünü, en azından Ove'nin ona nakit para vermediğini umduğunu söyledi.

Ove telefonu kapadı ve cebindeki elini yumruk yaptı.

11

OVE DİYE BİRİ VE MERDİVENDEN DÜŞMEDEN PENCERE AÇAMAYAN FASULYE SIRIĞI

Saat altıya çeyrek var ve yılın ilk adamakıllı karı, uykudaki sıra evlerin üzerine soğuk bir battaniye gibi seriliyor. Ove ceketini askıdan alıp günlük teftişi için dışarı çıkıyor. Kediyi kapısının önünde, karda otururken gördüğünde içinde hem şaşkınlık hem de memnuniyetsizlik uyanıyor. Belli ki hayvan bütün gece orada takılmış.

Ove, onu korkutmak için ön kapıyı gereğinden sert kapıyor. Anlaşılan kedinin korkacak kadar da aklı yok. Karda öylece oturup karnını yalamaya devam ediyor. Hiçbir şey umurunda değil sanki. Ove kedilerde böyle tavırlar görmekten hoşlanmıyor. Başını sallayıp ayaklarını yere sertçe basıyor. Kedi ona şöyle bir bakış atıyor, onunla ilgilenmediği çok açık, sonra tekrar

kendini yalamaya başlıyor. Ove ona ellerini sallıyor. Kedi kılını bile kıpırdatmıyor.

"Burası özel mülk!" diyor Ove.

Kedi hâlâ hiçbir tepki vermeyince Ove sabrını yitiriyor ve ani bir hareketle tahta takunyalarından birini ona doğru fırlatıyor. Şöyle bir durup düşününce bunu bilerek yapmadığına yemin edemiyor. Karısı görse kesin deliye dönerdi.

Gerçi bir işe de yaramıyor. Takunya düzgün bir yay çizerek hedefinin bir buçuk metre kadar solundan geçip yumuşakça kulübenin yan tarafına çarpıyor ve kara düşüyor. Kedi önce terliğe, sonra Ove'ye ilgisizce bakıyor.

Sonunda ayağa kalkıyor, Ove'nin kulübesinin köşesini dönüp gözden kayboluyor.

Ove, takunyayı almak için çoraplarıyla kara basarak yürüyor. Terliğe, sanki daha iyi bir nişan kabiliyeti olmadığı için utanması gerektiğini düşünüyormuş gibi bakıyor. Sonra toparlanıp sabah denetimine başlıyor.

Sırf bugün ölecek diye dizginleri vandalların eline bırakacak değil ya.

Evine dönünce, karı yararak kulübenin kapısını açıyor. İçerisi tiner ve küf kokuyor, tam da olması gerektiği gibi. Saab'ın yaz lastiklerinin üzerinden atlıyor, ayrılmamış vidalarla dolu kavanozları kenara çekiyor. Fırçaların içinde olduğu tiner kavanozlarını devirmemeye özen göstererek dikkatle çalışma tezgâhının yanından geçiyor. Bahçe sandalyelerini ve küre şeklindeki barbeküyü kenara koyuyor. Bijon anahtarını kaldırıp kar küreğini alıyor. Aleti elinde, iki elle tutulan bir kılıcı yoklar gibi tartıyor. Orada sessizce durup küreği inceliyor.

Kürekle kulübeden çıktığında, kedi yine tam evinin önünde, karda oturuyor. Ove hayvanın bu cüretine şaşkınlıkla bakıyor.

Kedinin tüyleri eriyip damlıyor. Ya da tüylerinden geriye kalanlar işte. Yaratığın üzerinde tüylü yerden çok kel yer var. Bir de gözünden burnuna doğru inen uzun bir yara izi var. Kedilerin dokuz canı varsa, bu belli ki yedinci ya da sekizincisini yaşıyor.

"Çekil şuradan," diyor Ove.

Kedi ona, sanki bir iş görüşmesinde karar veren taraftaymış gibi yargılayıcı bir ifadeyle bakıyor. Ove küreği kavrayıp biraz kar alarak kediye fırlatıyor. Kedi sıçrayıp kenara çekiliyor ve ona kızgın kızgın bakıyor. Biraz kar tükürüyor. Homurdanıyor. Sonra dönüp yine kulübenin köşesini dolanarak uzaklaşıyor.

Ove küreğini işe koşuyor. Evle kulübenin arasındaki taşları açması on beş dakika sürüyor. Dikkatle çalışıyor. Düz çizgiler, düzgün kenarlar. Artık kimse karı böyle küremiyor. Şimdi sadece tek bir yol açıyorlar, kar küreme makineleri falan kullanıyorlar. Herhangi bir yöntem kadar iş görüyor, karı her yana savuruyorlar. Sanki hayattaki en önemli şey, önüne ne gelirse iteleyerek ilerlemekmiş gibi.

İşini bitirince küçük patikadaki bir kar yığınına sapladığı küreğe yaslanıyor. Bütün ağırlığını ona verip uykudaki evlerin üzerinden yükselen güneşi izliyor. Gecenin büyük kısmını ölmenin yollarını düşünerek uyanık geçirmiş. Çeşitli yöntemleri netleştirmek için diyagramlar ve çizelgeler bile yapmış. Artılarını ve eksilerini dikkatle tarttıktan sonra, bugün yapacağı şeyin kötü seçenekler arasında en iyisi olduğuna karar vermiş. Takdir etmek gerekir ki benzin bu kadar pahalıyken Saab'ın vitesini boşa alarak gereksiz yere zibil gibi benzin harcayacak olması hoşuna gitmiyor ama işi halletmek için o kadar da fedakârlık yapacak artık.

Kar küreğini kulübeye geri koyup eve giriyor. Yine lacivert takım elbisesini giyiyor. İşi bittiğinde kirlenip kötü kokacak ama Ove, oraya vardığında karısının en azından buna katlanması gerektiğine karar veriyor.

Kahvaltısını yapıyor ve radyoyu dinliyor. Bulaşıkları yıkayıp tezgâhı siliyor. Sonra evin içinde dolaşıp radyatörleri kontrol ediyor. Bütün ışıkları kapıyor. Kahve makinesinin fişini çekip çekmediğine bakıyor. Takım elbisesinin üzerine mavi montunu geçirdikten sonra takunyalarını giyiyor ve kulübeye gidip uzun, ortadan ikiye katlanmış plastik bir boru alıyor. Kulübeyi ve ön kapıyı kilitleyip her kapı kolunu üç kez çekerek kontrol ediyor. Sonra evlerin arasındaki küçük patikadan aşağı yürüyor.

Sol taraftan gelen beyaz bir Škoda, onu öyle hazırlıksız yakalıyor ki kulübenin yanındaki kar yığınına yuvarlanmaktan kıl payı kurtuluyor. Ove, yumruğunu sallayarak patikadan aşağı koşuyor.

"Okuma yazman yok mu be dangalak?!" diye bağırıyor.

Elinde sigara olan ince yapılı şoför, onu duymuş gibi görünüyor. Škoda bisiklet kulübesinin yanından dönerken aracın yan penceresinden göz göze geliyorlar. Adam doğrudan Ove'ye bakıyor ve camını indiriyor. Kaşlarını ilgisizce kaldırıyor.

"Motorlu araç giremez!" diyor Ove, üzerinde tam da söylediği şeyin yazılı olduğu tabelayı işaret ederek. Yumruklarını sıkarak Škoda'ya doğru yürüyor.

Adam sol kolunu pencereden dışarı sarkıtıp sigarasının külünü ağır ağır silkeliyor. Mavi gözleri tamamen tepkisiz. Ove'ye, çitin arkasındaki bir hayvana bakar gibi bakıyor. Ne saldırganlık var ne ilgi. Sanki Ove nemli bir bezle silip atacağı bir şeymiş gibi.

Ove ona doğru ilerlerken huysuzca, "Şu tabelayı ok–" diye söze başlıyor ama adam camı çoktan kapamış.

Ove Škoda'ya bağırıyor ama adam ona aldırmıyor. Ne lastiği ciyaklatıyor ne de aniden hızlanıyor; arabasını garajlara, oradan da ana yola doğru usulca sürüp gidiyor. Ove'nin el kol hareketleri, bozuk bir sokak lambasının oyunundan ibaretmiş gibi.

Ove olduğu yerde öylece kalıyor, o kadar sinirli ki yumrukları titriyor. Škoda gözden kaybolunca, evlerin arasından öyle hızlı geri dönüyor ki kendi ayaklarına takılarak düşecek gibi oluyor. Beyaz Škoda belli ki az önceye kadar Rune ve Anita'nın evinin önünde park hâlindeymiş, zira yerde iki sigara izmariti var. Ove, onları üst düzey bir suç davasının deliliymiş gibi yerden alıyor.

Arkasından Anita'nın temkinli bir tavırla, "Merhaba, Ove," dediğini duyuyor.

Ove ona dönüyor. Anita, gri bir hırkaya sarınmış hâlde basamakta duruyor. Hırka, ıslak bir sabun kalıbını yakalamaya çalışan iki el gibi kadının bedenine tutunmaya çalışıyor.

"Hı hı, evet, merhaba," diyor Ove.

"O adam belediyedendi," diyor Anita, başıyla Škoda'nın gittiği yönü işaret ederek.

"Bu bölgeye araç girmesi yasak," diyor Ove.

Anita yine temkinle başını sallayarak onaylıyor.

"Belediyeden eve kadar araç kullanmak için özel izni olduğunu söyledi."

"Onun HİÇ öyle..." diye başlıyor Ove, sonra kendine hâkim olarak çenesini sözcüklerin üzerine kapıyor.

Anita'nın dudakları titriyor.

"Rune'u benden almak istiyorlar," diyor.

Ove cevap vermeden sessizce başını sallıyor. Plastik boru hâlâ elinde. Diğer yumruğunu cebine sokuyor. Bir an bir şey söylemeyi düşünüyor ama sonra başını eğip arkasına dönüyor ve gidiyor. Sigara izmaritlerinin cebinde olduğunu fark ettiğinde çoktan birkaç metre ilerlemiş ama artık bu konuda herhangi bir şey yapmak için çok geç.

Saman Kafa sokakta dikiliyor. Kırma, Ove'yi görür görmez çılgınca havlamaya başlıyor. Arkalarındaki evin kapısı açık ve Ove, orada Anders denilen varlığın beklediğini tahmin ediyor. Kırma'nın ağzında kürke benzer bir şey var; sahibi memnuni-

yetle sırıtarak bakıyor. Ove, yanından geçerken kadına bakıyor; kadın bakışlarını kaçırmıyor. Gülüşü, sanki Ove'yi hedef alırmış gibi daha da genişliyor.

Ove, kendi eviyle Fasulye Sırığı ve İki Canlı'nın evinin arasından geçerken Fasulye Sırığı'nın kapıda dikildiğini görüyor.

"Selam, Ove!" diye bağırıyor adam aptalca bir neşeyle.

Ove, ondan ödünç alınan merdivenin Fasulye Sırığı'nın evine yaslanmış olduğunu görüyor. Fasulye Sırığı neşeyle el sallıyor. Anlaşılan bugün erken kalkmış ya da en azından bilgi işlem danışmanlarının standardına göre erken kalkmış. Elinde kör, gümüş rengi bir yemek bıçağı tutuyor. Ove, adamın bununla muhtemelen üst kattaki sıkışmış pencereyi açmaya çalışacağını tahmin ediyor. Fasulye Sırığı'nın tırmanmak üzere olduğu merdiven, eğik şekilde derin bir kar yığınının içine yerleştirilmiş.

"İyi günler!"

"Aynen, aynen," diyor Ove, arkasına bakmadan yürüyüp giderken.

Kırma, o Anders denilen varlığın evinin önünde, kudurmuş gibi havlıyor. Ove göz ucuyla Saman Kafa'nın hâlâ orada durduğunu, ona yakıcı bir gülümsemeyle baktığını görüyor. Bu durum Ove'yi rahatsız ediyor. Nedenini tam olarak bilmese de iliklerine dek yayılan bir huzursuzluk hissediyor.

Evlerin arasından, bisiklet kulübesinin yanından geçip otoparka giderken gözünün istemeye istemeye de olsa kediyi aradığını kabul etmek zorunda kalıyor ama hayvanı hiçbir yerde göremiyor.

Garaj kapısını açıyor, Saab'ın kilidini de açıyor, sonra belki yarım saatten fazla, elleri ceplerinde öylece duruyor. Bunu neden yaptığını tam bilmiyor, sadece böyle bir şeyin, harekete geçmeden önce kutsal bir sessizlik gerektirdiğini hissediyor.

Saab'ın boyasının bu işin sonucunda kirlenip kirlenmeyeceğini düşünüyor. Kirlenir diye tahmin ediyor. Çok yazık olacağının farkında ama yapacak pek bir şey yok. Lastiklerin durumuna

bakmak için iki tekme atıyor. Gayet iyi durumdalar. *En az üç kış daha giderler,* diye tahmin yürütüyor son tekmesine dayanarak. Bu da ona ceketinin iç cebindeki mektubu hatırlatıyor, elini cebine daldırıp mektupta yaz lastikleriyle ilgili talimat bırakıp bırakmadığını kontrol ediyor. Evet, bırakmış. "Saab + Aksesuarlar" başlığının altında yazıyor. "Yaz lastikleri kulübede" demiş ve bagajda bijonların nerede durduğunu dünyanın en salak insanına anlatır gibi açıkça tarif etmiş. Mektubu tekrar zarfa koyuyor ve ceketinin iç cebine yerleştiriyor.

Omzunun üzerinden otoparka bakıyor. Tabii ki o lanet kediyi umursadığından değil. Sadece başına bir şey gelmemesini umuyor çünkü öyle bir şey olursa karısından sağlam bir fırça yiyeceğini biliyor. O kadar.

Uzaklardan, gitgide yaklaşan bir ambulansın sirenleri duyuluyor ama Ove pek aldırış etmiyor. Sürücü koltuğuna oturup motoru çalıştırıyor. Elektrikli arka camı birkaç santim indiriyor. Arabadan iniyor. Garaj kapısını kapıyor. Plastik boruyu egzoz borusuna sıkıca geçiriyor. Borunun diğer ucundan yavaşça çıkan egzoz dumanını izliyor. Sonra boruyu açık arka camdan içeri sokuyor. Arabaya biniyor. Kapıyı kapıyor. Yan aynaları ayarlıyor. Radyoya bir ileri bir geri ince ayar yapıyor. Koltuğa yaslanıyor. Gözlerini yumuyor. Yoğun egzoz dumanının garajı ve ciğerlerini santim santim doldurduğunu hissediyor.

Böyle olmaması gerekiyordu. Çalışırsın, ev kredini ödersin, vergi verirsin ve üzerine düşeni yaparsın. Evlenirsin. İyi günde kötü günde, ölüm bizi ayırana dek. Öyle değil miydi anlaşmaları? Ove gayet net hatırlıyor, öyleydi. Hem ilk ölenin karısı olmaması gerekirdi. Bahsi geçen ölümün, *onun* ölümü olduğu kabak gibi ortada değil miydi? Değil miydi ha?

Garaj kapısında bir gürültü duyuyor. Umursamıyor. Pantolonunun ütüsünü düzeltiyor. Dikiz aynasında kendine bakıyor. Acaba kravat taksa mıydı diye düşünüyor. Karısı, kravat takmasından çok hoşlanırdı. Ona dünyanın en yakışıklı erkeğiymiş

gibi bakardı. Şimdi de öyle bakacak mı diye merak ediyor Ove. Yoksa ahirette karşısına işsiz güçsüz, kirli bir takım elbiseyle çıktığı için utanacak mı? Sırf bilgisayarlarla ilgili bilgisi yetersiz olduğundan yavaş yavaş devre dışı bırakılmadan işini elinde tutmayı beceremeyen bir dangalak olduğunu mu düşünecek? Yoksa ona eskiden baktığı gibi, güvenilir bir adam gibi mi bakacak? Bir şeylerin sorumluluğunu alan ve gerekirse bir su ısıtıcısını bile tamir edebilen biri gibi. Dünyada hiçbir amacı kalmamış yaşlı bir adamı da eskisi gibi sevebilecek mi?

Garaj kapısındaki her kimse, daha da sert vurmaya başlıyor. Ove yüzünü ekşiterek kapıya bakıyor. Birkaç vurma sesi daha geliyor. Ove, *Bu kadarı yeter,* diye düşünüyor.

"Yeter be!" diye bağırıyor ve Saab'ın kapısını öyle ani açıyor ki, pencereyle kaplama arasına sıkıştırılmış plastik boru yerinden çıkıp beton zemine düşüyor. Egzoz dumanı bulutlar hâlinde dört bir yana yayılıyor.

İki Canlı Yabancı, artık ardında Ove'nin olduğu kapılara bu kadar yakın durmamayı öğrenmiş olmalı. Ama bu kez Ove'nin hışımla açtığı garaj kapısını yüzüne yemekten kaçamıyor.

Ove onu görünce donakalıyor. Kadın burnunu tutuyor. Ove'ye az önce burnuna garaj kapısı çarpmış birine has o ifadeyle bakıyor. Egzoz dumanı garaja yoğun bir bulut hâlinde yayılıyor, otoparkın yarısını kesif, zehirli bir pus kaplıyor.

"Ben... Hay böyle... Kapı açılırken dikkat etmen gerek..." demeyi başarıyor Ove sonunda.

"Ne yapıyorsun?" diye soruyor İki Canlı, motoru hâlâ çalışan Saab'ı ve yerdeki plastik borudan çıkan egzoz dumanını işaret ederek.

"Ben mi? ... Hiç," diyor Ove gücenmiş gibi. Garaj kapısını gerisin geri kapamayı tercih edermiş gibi bir hâli var.

Kadının burun deliklerinde koyu kırmızı damlalar oluşuyor. Kadın bir eliyle yüzünü kapıyor, diğeriyle Ove'ye el sallıyor.

"Beni hastaneye götürmen gerek," diyor başını geriye atarak.

Ove şüpheyle bakıyor. "Yok artık! Abartma. Sadece burnun kanıyor."

Kadın, Ove'nin Farsça olduğunu düşündüğü bir küfür savuruyor, başparmağıyla işaret parmağını burnunun köprüsüne bastırıyor. Sonra başını sabırsızca iki yana sallarken ceketinin her tarafına kan damlatıyor.

"Burun kanamasından değil!"

Ove bunu duyunca biraz şaşırıyor. Ellerini ceplerine koyuyor.

"Tamam. Peki o zaman."

Kadın inliyor.

"Patrick merdivenden düştü."

Kadın başını geriye atınca Ove sanki kadının çenesinin alt tarafıyla muhatapmış gibi orada kalakalıyor.

"Patrick kim?" diye soruyor Ove çeneye.

"Kocam," diyor çene.

"Fasulye Sırığı mı?"

"Ta kendisi, evet," diyor çene.

"Merdivenden mi düştü?"

"Evet. Pencereyi açarken."

"Hah! Çok şaşırdım! Böyle bir şeyin olacağı bir kilometre öteden belliydi zaten..."

Çene kayboluyor, büyük kahverengi gözler geri geliyor.

Pek memnun görünmüyorlar.

"Ne yapacağız? Bu konuda tartışmaya devam mı edeceğiz?"

Ove başını kaşıyor, canı biraz sıkkın gibi.

"Yok, yok... ama sen niye kendin gitmiyorsun? Geçen gün geldiğin, Japon dikiş makinelerini andıran şu küçük arabayla?"

"Ehliyetim yok," diye cevaplıyor kadın dudaklarındaki kanı silerek.

"Ne demek ehliyetim yok?" diye soruyor Ove sanki kadının sözleri onun için müthiş bir muammaymış gibi.

Kadın yine sabırsızca iç çekiyor.

"Ehliyetim yok işte, o kadar. Sorun ne?"

"Kaç yaşındasın?" diye soruyor Ove. Şaşkınlıktan resmen ağzı açık kalmış.

Kadın sabırsızca, "Otuz," diye yanıtlıyor.

"*Otuz mu?!* Ama ehliyetin yok? Bir sorunun falan mı var?"

Kadın inliyor, bir eli burnunda, diğer eliyle Ove'nin yüzünün önünde parmaklarını şıklatıyor.

"Biraz odaklan, Ove! Hastane! Bizi hastaneye götürmen gerek!"

Ove alınmış gibi bakıyor.

"*Bizi* ne demek? Evli olduğun şahıs merdivenden düşmeden bir pencere açmayı bile beceremiyorsa ambulans çağırman gerekir..."

"Çağırdım zaten! Onu hastaneye götürdüler. Ama ambulansta benim için yer yoktu. Şimdi de kardan dolayı bütün taksiler dolu, otobüsler de ha bire yolda kalıyor!"

Yanağından dağınık kanlar süzülüyor. Ove çenesini öyle bir sıkıyor ki dişleri gıcırdamaya başlıyor.

Çenesini sanki sözlerini gömleğinin içine saklamaya çalışırmış gibi eğerek, "Otobüslere güvenilmez. Şoförler hep ayyaş olur," diyor.

Kadın "otobüs" kelimesini duyar duymaz Ove'nin ruh hâlinin değiştiğini belki fark ediyor, belki etmiyor. Ama bu meseleyi kapamış gibi başını sallıyor.

"Evet işte. O yüzden bizi senin götürmen gerek."

Ove parmağını tehditkâr bir tavırla kadına doğrultmak istiyor. Ama istediği kadar etkili olmadığının kendi de farkında.

"Kimse hiçbir şey yapmak zorunda değil. Ben kimsenin özel şoförü değilim!" diyor sonunda.

Fakat kadın burnunun köprüsünü daha da sıkı tutuyor. Sonra Ove'nin dediklerini hiç duymamış gibi başını öne doğru sallıyor. Garaja, oradan da tavana yükselen ve gitgide yoğunlaşan egzoz dumanını savuşturmak için elini sallıyor.

"Bununla uğraşacak vaktim yok. Hazırlan, çıkıyoruz. Ben çocukları alacağım."

"ÇOCUKLAR mı?" diye bağırıyor Ove ama cevap gelmiyor.

Kadın kocaman karnının altında iyice küçücük görünen minik ayakları üzerinde kuğu gibi süzülerek bisiklet kulübesinin köşesini dönüp evlerin bulunduğu tarafta gözden kayboluyor.

Ove, birilerinin çıkıp kadına Ove'nin konuşmasını henüz bitirmediğini söylemesini bekler gibi arkasından bakıyor. Ama kimse bir şey demiyor. Ove yumruklarını kemerine dayayıp yerdeki boruya bakıyor. Esasen ondan ödünç aldıkları merdivenin tepesinde durmayı başaramayan insanlara karşı hiçbir sorumluluğu yok, o böyle düşünüyor.

Ama tabii karısı burada olsa mevcut şartlar altında ona ne yapmasını söyleyeceğini düşünmekten de alamıyor kendini. Eh, tahmin etmek de pek zor değil. Ne yazık ki.

Sonunda arabaya gidip ayağıyla boruyu egzozdan çıkarıyor. Saab'a biniyor. Aynalarını kontrol ediyor. Vitesi bire takıp otoparka çıkıyor. İki Canlı Yabancı'nın hastaneye nasıl gideceğini umursadığı falan yok aslında. Ama hayattayken yaptığı son iş hamile bir kadının burnunu kanatıp sonra da onu otobüse terk etmek olursa karısının dırdırından kurtulamayacağını da çok iyi biliyor.

Hem madem o benzin öyle ya da böyle gidecek, kadını hastaneye götürüp getirsin bari. *Belki o zaman şu kadın beni rahat bırakır,* diye düşünüyor Ove.

Ama kadın tabii ki onu rahat bırakmıyor.

12

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE GÜNÜN BİRİNDE CANINA TAK ETMESİ

İnsanlar hep Ove ile karısının gece ile gündüz gibi olduklarını söylerdi. Ove elbette bu denklemde kendisinin gece olduğunun fazlasıyla farkındaydı. Onun için pek bir önemi yoktu. Öte yandan, biri bunu söylediğinde karısının her defasında keyiflenmesine ve gülerek, *Ove'nin gece olmasının tek sebebi güneşi fazla açmayacak kadar cimri olması*, demesine hep şaşırmıştı.

Ove, karısının neden onu seçtiğini hiç anlamadı. Karısı yalnızca müzik, kitaplar ve tuhaf kelimeler gibi soyut şeyleri severdi. Ove ise baştan aşağı elle tutulur şeylerle dolu bir adamdı. Tornavidaları ve yağ filtrelerini severdi. Hayat yolunda hep ellerini ceplerine sokarak yürürdü. Karısıysa dans ederdi.

"Gölgeleri dağıtmak için tek bir ışık hüzmesi yeter," demişti karısı bir keresinde, Ove ona neden sürekli bu kadar neşeli olma ihtiyacı hissettiğini sorduğunda.

Karısının kitaplarından birinde geçen Francis adında bir keşiş söylemiş bunu.

"Beni kandıramazsın sevgilim," demişti, yüzünde muzip bir gülümsemeyle, Ove'nin iri kollarının arasına sokularak. "Kimse bakmazken kendi içinde dans ediyorsun sen, Ove. Ben de seni bunun için hep seveceğim. Hoşuna gitsin ya da gitmesin."

Ove, onun bu sözüyle ne kastettiğini hiçbir zaman tam olarak kavrayamadı. Dans, ona göre fazlasıyla gelişigüzel ve uçarı bir işti. O, düz çizgileri ve net kararları severdi. Zaten matematiği hep sevmesinin nedeni de buydu. Orada doğru ve yanlış cevaplar vardı. Okulda insanı kandırmaya çalıştıkları, "argüman geliştirebildiğin" o hippi dersler gibi değildi. Sanki kimin daha çok uzun kelime bildiğini tespit etmek, bir tartışmayı sonlandırmaya yetermiş gibi. Ove, doğru olanın doğru, yanlış olanın yanlış olmasını isterdi.

Bazılarının onu huysuz, insanlara güveni olmayan bir ihtiyar olarak gördüğünü gayet iyi biliyordu. Ama açık konuşmak gerekirse bu, insanların ona aksi yönde düşünmesi için hiçbir sebep vermemesinden kaynaklanıyordu.

Zira her erkeğin hayatında, nasıl bir adam olacağına karar verdiği bir an vardır: Başkalarının üstüne basıp geçmesine izin veren biri mi yoksa buna müsaade etmeyen biri mi?

Yangından sonraki geceler Ove, Saab'ında uyudu. İlk sabah küllerin ve yıkıntının arasından bir şeyler toplamaya çalıştı. İkinci sabah durumun asla kendi kendine düzelmeyeceğini kabul etmek zorunda kaldı. Ev gitmişti; ona harcadığı tüm emek de öyle.

Üçüncü sabah, üzerlerinde o itfaiye amirinin giydiği türden beyaz gömlekler olan iki adam geldi. Kapısında durdular, belli ki karşılarındaki yıkım manzarası onları hiç etkilemiyordu. İsimlerini söylemediler, sadece geldikleri kurumun adını zikrettiler. Ana gemiden yollanmış robotlarmış gibi.

"Size mektup gönderdik," dedi beyaz gömleklilerden biri Ove'ye bir tomar belge uzatarak.

"Bir sürü mektup," dedi diğeri ve bir deftere not aldı.

"Hiç cevap vermediniz," dedi ilki, köpeğini azarlayan bir gibi.

Ove dikildiği yerde meydan okurcasına durdu.

"Çok talihsiz bir durum," dedi öteki, kısa bir baş hareketiyle bir zamanlar Ove'nin evi olan yeri işaret ederek.

Ove başıyla onayladı.

"İtfaiye ekipleri, yangının zararsız bir elektrik arızasından çıktığını söylüyor," diye devam etti birinci beyaz gömlekli mekanik bir sesle. Bir yandan da elindeki kâğıdı işaret ediyordu.

Ove, adamın "zararsız" kelimesini kullanmasına içten içe itiraz etti.

"Size mektup gönderdik," diye yineledi ikinci adam, defterini sallayarak. "Belediye sınırları yeniden çiziliyor."

"Evinizin bulunduğu araziye yeni yapılar inşa edilecek."

"*Bir zamanlar* bulunduğu yere," diye düzeltti diğeri.

"Belediye, arazinizi rayiç bedel üzerinden satın almak istiyor," dedi birinci.

"Tabii artık üzerinde ev olmadığından şu anki rayiç bedelden," diye ekledi öteki.

Ove belgeleri aldı. Okumaya başladı.

"Çok seçeneğiniz yok," dedi ilki.

"Bu, sizin seçiminizden çok belediyenin seçimi," dedi diğeri.

İlk adam kalemini kâğıda sabırsızca pıt pıt vurarak alt taraftaki "imza" satırını işaret etti.

Ove, kapısının önünde belgeleri sessizce okudu. Göğsünde bir ağrı hissetti; bu duygunun ne olduğunu anlaması uzun, çok uzun sürdü.

Nefret.

Ove o beyaz gömlekli adamlardan nefret ediyordu. Daha önce herhangi birinden nefret ettiğini hatırlamıyordu ama şimdi

içinde kor bir alev gibi yanıyordu bu duygu. Bu evi, Ove'nin annesiyle babası almıştı. Ove burada büyümüştü. İlk adımlarını burada atmıştı. Babası ona Saab motorunun inceliklerini burada öğretmişti. Onca şeyden sonra belediyedeki yetkililerden biri buraya başka bir şey inşa edilmesi gerektiğine karar vermişti, öyle mi? Üstelik sigortacı olduğunu iddia eden yuvarlak yüzlü bir adam, ona sigorta olmayan bir sigorta satmıştı. Beyaz gömlekli biri, Ove'nin yangını söndürmesini engellemişti ve şimdi de iki beyaz gömlekli "rayiç bedel" diye bir şeyler zırvalıyordu.

Ne var ki Ove'nin gerçekten de fazla seçeneği yoktu. Güneş tamamen doğana kadar orada dikilse bile durum değişmeyecekti.

O yüzden belgeleri imzaladı. İmzalarken de cebinde yumruğunu sıktı.

Böylece, anne babasının evi olan arsayı arkasında bıraktı ve bir daha da geri dönmedi. Şehirde yaşlı bir kadından küçük bir oda kiraladı. Gün boyu duvara bakarak oturdu. Akşamları işe gitti. Tren vagonlarını temizledi. Bir sabah, işçiler her zamanki soyunma odalarına girmemeleri, ana binaya gidip yeni iş kıyafetlerini oradan almaları konusunda bilgilendirildi.

Ove koridorda yürürken Tom'la karşılaştı. Vagondaki hırsızlık konusunda suçlanmasından bu yana ilk kez yüz yüze geliyorlardı. Tom daha aklı başında bir adam olsa göz temasından kaçınır ya da o olay hiç olmamış gibi davranmaya çalışırdı. Ama Tom aklı başında biri değildi.

"Bakın hele, küçük hırsız değil mi bu?" diye gürledi kavgacı bir gülümsemeyle.

Ove cevap vermedi. Yanından geçip gitmeye çalıştı ama Tom'un etrafında gezen genç işçilerden biri dirseğini sertçe böğrüne geçirdi. Ove başını kaldırıp baktı. Genç adam, yüzünde küçümseyici bir sırıtışla ona bakıyordu.

"Cüzdanlarınıza sahip çıkın, hırsız burada!" diye bağırdı Tom. Sesi öyle yüksekti ki koridorda yankılandı.

Ove bir eliyle kolundaki giysi yığınını daha sıkı kavradı. Ama cebindeki yumruğunu da sıktı. Boş bir soyunma odasına girdi. Kirli iş kıyafetlerini çıkarıp babasının göçüklerle dolu kol saatini bileğinden çözdü ve sıranın üzerine koydu. Duşa girmek için arkasını döndüğünde Tom kapıda belirdi.

"Yangını duyduk," dedi. Ove, Tom'un bir cevap beklediğini görebiliyordu.

"Senin şu baban var ya, seninle gurur duyardı! O bile kendi evini yakacak kadar beceriksiz değildi!" diye bağırdı Tom, Ove duş kabinine adım atarken.

Ove, genç işçilerin kahkahalarını duydu. Gözlerini kapadı, alnını duvarın soğuk fayansına yasladı ve sıcak suyun üzerine akmasına izin verdi. Yirmi dakikadan fazla orada durdu. Hayatının en uzun duşuydu.

Çıktığında, babasının saati ortalıkta yoktu. Kıyafetlerin arasına baktı, yeri taradı, tüm dolapları tek tek kontrol etti.

Her erkeğin hayatında, nasıl bir adam olacağına karar verdiği bir an vardır: Başkalarının üstüne basıp geçmesine izin veren biri mi yoksa buna müsaade etmeyen biri mi?

Belki Tom'un, vagondaki hırsızlık konusunda suçu ona atmasındandı. Belki yangındandı. Belki sahte sigortacı yüzündendi. Ya da beyaz gömlekliler yüzünden. Ya da belki artık canına tak etmişti. Tam orada, o anda, sanki Ove'nin zihninde bir sigorta atar gibi oldu. Gözlerindeki her zerre bir ton kararardı. Çıplak hâlde, esneyen kaslarından hâlâ sular damlarken soyunma odasından çıktı. Ustabaşıların koridorun sonundaki soyunma odasına gitti, kapıyı tekmeleyerek açtı ve içerideki şaşkın adamları yararak kendine bir yol açtı. Tom, en dipte, aynanın karşısında gür sakalını düzeltiyordu. Ove onu omzundan yakaladı ve öyle bir kükredi ki sesi sac kaplı duvarlarda yankılandı.

"Saatimi geri ver!"

Tom, üstünlük taslar gibi bir ifadeyle ona baktı. Karanlık silüeti Ove'nin üzerine gölge gibi çökmüştü.

"Senin lanet saa–"

"VER ŞUNU DEDİM!" diye kükredi Ove, Tom cümlesini bitiremeden. Öyle sertti ki odadaki diğer adamlar dolaplarının yanına çekilmeyi uygun gördü.

Bir saniye sonra Tom'un ceketi öyle bir kuvvetle üzerinden çekilip alındı ki karşı koymayı aklından bile geçirmedi. Ove iç cebinden kol saatini çıkarırken Tom, cezalandırılmış bir çocuk gibi öylece durdu.

Sonra Ove ona vurdu. Sadece bir kez. Yeterli olmuştu. Tom, ıslak un çuvalı gibi yere yığıldı. Ağır bedeni daha zemine çarpmadan Ove arkasına dönmüş ve yürüyüp gitmişti.

Her erkeğin hayatında böyle bir an vardır; nasıl bir adam olmak istediğini seçer. Şayet o hikâyeyi bilmiyorsan adamı da tanımıyorsun demektir.

Tom hastaneye kaldırıldı. Ona tekrar tekrar ne olduğunu sordular ama Tom'un gözleri bir o yana bir bu yana kaydı ve kayıp düştüğüne dair bir şeyler mırıldandı. İşin garibi, o sırada soyunma odasında bulunan diğer adamlar da olanları hatırlamıyordu.

Ove'nin Tom'u son görüşü bu oldu. Bir daha da kimsenin onu kandırmasına müsaade etmemeye karar verdi.

Gece temizlikçisi olarak işini sürdürdü ama inşaat işinden ayrıldı. Artık inşa edeceği bir evi yoktu ve zaten bu noktada inşaat hakkında öyle çok şey öğrenmişti ki baretli adamların ona öğretecek yeni bir şeyleri kalmamıştı.

Veda hediyesi olarak ona bir alet çantası verdiler. Bu kez aletler yeniydi. Üzerine de "Yavrucağa. Uzun ömürlü bir şeyler yapmana yardımcı olsun," yazan bir kâğıt iliştirmişlerdi.

Ortada Ove'nin alet çantasını hemen kullanmasını gerektirecek bir durum yoktu, bu yüzden birkaç gün boyunca boş boş taşıdı. Sonunda ona oda kiralayan yaşlı kadın hâline acıyarak evde onarılacak eşyalar bulmaya başladı. Böylesi ikisi için de daha huzurluydu.

Ove aynı yıl askere yazıldı. Tüm fiziksel testlerden en yüksek puanı aldı. Askerlik şubesindeki görevli, ayı kadar güçlü görünen bu sessiz genci beğendi ve ona profesyonel asker olmayı düşünmesini tavsiye etti. Ove'nin kulağına gayet hoş gelmişti bu. Askerler üniforma giyer ve emirleri uygulardı. Herkes ne yaptığını bilirdi. Herkesin bir görevi vardı. Her şeyin bir yeri. Ove, iyi bir asker olabileceğini hissetti. Hatta zorunlu sağlık muayenesine girmek için aşağı inerken, yıllardır hissetmediği bir hafiflik vardı içinde. Sanki birdenbire bir amacı olmuştu. Bir hedefi. Olacağı bir şey.

Ama sevinci on dakikadan fazla sürmedi.

Askerlik şubesindeki görevli, sağlık muayenesinin "sadece bir formalite" olduğunu söylemişti. Ancak stetoskop göğsüne dayandığında, duyulmaması gereken bir şey duyuldu. Ove şehirdeki bir doktora gönderildi. Bir hafta sonra nadir görülen ve doğuştan gelen bir kalp rahatsızlığı olduğu söylendi. Tüm askerlik hizmetlerinden muaf tutuldu. Ove telefon edip itiraz etti. Mektuplar yazdı. Bir yanlışlık olması umuduyla üç farklı doktora daha gitti. Fayda etmedi.

Ove'nin kararı bozdurma umuduyla ordunun idari ofisine son gidişinde, beyaz gömlekli bir adam, "Kural kuraldır," dedi. Ove o kadar hayal kırıklığına uğradı ki otobüsü beklemedi; tren istasyonuna yürüyerek döndü. Peronda otururken babasının ölümünden beri hiç olmadığı kadar umutsuz hissediyordu kendini.

Birkaç ay sonra, evlenmeye yazgılı olduğu kadınla da aynı peronda yürüyecekti. Ama o an, elbette bundan habersizdi.

Demiryollarındaki gece temizliği işine geri döndü. Daha da içine kapandı. Ona oda kiralayan yaşlı kadın, sonunda Ove'nin asık suratından o kadar bıktı ki ona ara sıra kullanması için yakınlardaki bir garajı ayarladı. *Sonuçta bu çocuğun sürekli kurcaladığı bir arabası var,* dedi. *Belki onunla biraz oyalanır.*

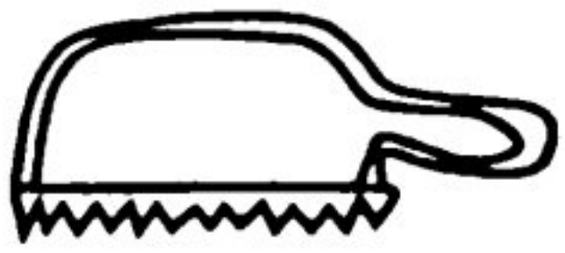
Ove ertesi sabah garaja giderek Saab'ını tamamen parçaladı. Tüm parçaları temizledi, sonra yeniden birleştirdi. Sırf yapıp yapamayacağını görmek için. Bir de oyalanmak için tabii.

İşi bitince Saab'ı üzerine kâr koyarak satıp daha yeni ama onun dışında bir öncekiyle tamamen aynı bir Saab 93'le değiştirdi. İlk iş, onu da parçalarına ayırdı. Yapıp yapamayacağını görmek için. Ve yapabildi.

Günler bu minvalde akıp geçti; yavaş ve düzenli. Sonra, bir sabah onu gördü. Kahverengi saçları, mavi gözleri, kırmızı ayakkabıları ve saçında kocaman, sarı bir tokası vardı.

O andan sonra da Ove'de ne huzur kaldı ne de sükûnet.

13

OVE DİYE BİRİ VE BEPPO DİYE BİR PALYAÇO

"Ove komik," diyor üç yaşındaki, keyifle kıkırdayarak.

"Hı hı," diye mırıldanıyor yedi yaşındaki, pek de etkilendiği söylenemez. Küçük kız kardeşinin elinden tutup yetişkin adımlarıyla hastanenin girişine doğru yürüyor.

Anneleri, Ove'ye çıkışacak gibi görünüyor fakat bir yandan da buna zamanı olmadığını düşünür gibi bir hâli var. Bir elini sanki içindeki çocuğun kaçmaya kalkışmasından endişeleniyormuş gibi şişkin karnına koyarak ağır ağır girişe doğru ilerliyor.

Ove adımlarını sürüyerek arkadan geliyor. Kadının, "Ödeyip tartışmayı bırakmak daha kolay," diye düşünmesine aldırmıyor. Çünkü bu aslında prensip meselesi. O otopark görevlisinin sırf hastane otoparkının neden paralı olduğunu sorguladı diye Ove'ye ceza yazmaya ne hakkı var? Ove park görevlisine, "Sen sadece sahte bir polissin!" diye kükremekten geri duracak adam değil. Mesele bundan ibaret.

Hastaneye ölmek için gidilir, Ove bunu biliyor. İnsanın hayattayken yaptığı her şey için devlete para ödemesi yetmiyormuş gibi, ölmeye giderken de park parası istiyorlarsa Ove'ye göre bu işin artık cılkı çıkmış demektir. Bunu park görevlisine de uzun uzun açıkladı. Park görevlisi defterini sallamaya işte o zaman başladı. Parvaneh'in, "Ben memnuniyetle öderim," diye araya girmesi de aynı âna denk geldi. Sanki tartışmanın can alıcı noktası *buymuş* gibi.

Kadınlar prensip olayını pek anlamıyor galiba.

Önünde yürüyen yedi yaşındaki, giysilerinin egzoz koktuğundan şikâyet ediyor. Saab'ın camlarını yol boyunca açık tuttukları hâlde kokudan kurtulmak mümkün olmadı. Anneleri, Ove'ye garajda ne yaptığını sordu ama Ove, küveti fayansların üstünde sürüklemeye çalıştığınızda çıkacak sese benzer bir ses çıkararak cevap verdi. Tabii üç yaşındaki için hava sıfırın altındayken camları tamamen açık bir arabada yolculuk etmek hayatının en büyük macerası oldu. Yedi yaşındakiyse yüzünü atkısına gömerek epey şüphe dolu tavırlar sergiledi. Ove'nin, "içeriyi kirletmesinler" diye koltuğa yaydığı gazete kâğıtlarının üzerinde kayıp durmaktan hoşnut değildi. Ove ön koltuğa da gazete sermişti ama anneleri oturmadan önce onu çekip aldı. Ove bundan pek hoşlanmasa da bir şey söylememeyi başardı. Yol boyunca kadının karnına bakıp durdu, birdenbire döşemeye su sızdırmasından endişeleniyormuş gibi bir hâli vardı.

Hastanenin bekleme odasına vardıklarında anneleri kızlara, "Siz şimdi burada bekleyin," diyor.

Cam duvarlarla ve dezenfektan kokulu banklarla çevrili bir ortamdalar. Koridorlarda beyaz giysili, rengârenk plastik terlikli hemşireler ve titrek yürüteçlerine yaslanarak ağır ağır gidip gelen yaşlı insanlar dolaşıyor. Zeminde, A Girişi'ndeki 2 No'lu asansörün arızalı olduğunu ve 114 No'lu servise gidecek ziyaretçilerin bu nedenle C Girişi'ndeki 1 No'lu asansörü kullanmaları gerektiğini bildiren bir duyuru var. Onun altında, C

Girişi'ndeki 1 No'lu asansörün arızalı olduğu ve ziyaretçilerin A Girişi'ndeki 2 No'lu asansörü kullanmaları gerektiğini belirten başka bir duyuru. Onun altında, 114 No'lu servisin bu ay tadilat nedeniyle kapalı olduğunu bildiren üçüncü bir duyuru. Onun altındaysa, Beppo adlı hastane palyaçosunun bugün hasta çocukları ziyaret edeceğini bildiren bir palyaço resmi var.

"Ove nereye gitti şimdi?" diye parlıyor Parvaneh.

"Sanırım tuvalete gitti," diye mırıldanıyor yedi yaşındaki.

"Palyaaanço!" diyor üç yaşındaki, mutlulukla duyuruyu göstererek.

"Burada tuvalete gitmek için bile *para ödemek* gerektiğini biliyor musunuz?" diyor Ove, inanamaz bir ifadeyle.

Parvaneh aniden dönüp Ove'ye yılgın bir bakış atıyor.

"Bozuk lazım mı?"

Ove alınmış görünüyor.

"Neden bozuk lazım olsun ki?"

"Tuvalet için?"

"Benim tuvalete gitmem gerekmiyor."

"Ama az önce dedin ki..." diye başlıyor kadın, sonra durup başını iki yana sallıyor. "Boş ver, boş ver... Parkmetrenin süresi ne zaman doluyor?" diye soruyor onun yerine.

"On dakikaya."

Kadın inliyor.

"İşimiz daha uzun sürecek diyorum, neden anlamıyorsun?"

"O zaman on dakika sonra gidip tekrar para atarım," diyor Ove, durum yeterince açıkmış gibi.

"Neden baştan daha uzun süreli bir ödeme yapıp kendini zahmetten kurtarmıyorsun?" diye soruyor Parvaneh ama soruyu sorar sormaz da pişman olmuş gibi görünüyor.

"Çünkü istedikleri tam da bu! Hiç *kullanmayacağımız* zaman için dünya kadar para alamayacaklar benden!"

"Of, bununla uğraşacak takatim yok..." diye iç çekiyor Parvaneh, alnını tutarak.

Kızlarına bakıyor.

"Anne gidip babanıza bakarken burada Ove Amca'yla güzelce oturur musunuz? Lütfen?"

"Tamam, tamam," diyor yedi yaşındaki, suratsızca.

"Eveeeet!" diye haykırıyor üç yaşındaki, heyecanla.

"Ne?" diye fısıldıyor Ove.

Parvaneh ayağa kalkıyor.

"*Ove'yle* derken ne demek istiyorsun? Sen nereye gittiğini sanıyorsun?" İki Canlı, Ove'nin sesindeki rahatsızlık seviyesini fark etmemiş gibi görünüyor, ki bu da Ove'yi iyice dehşete düşürüyor.

"Sen burada oturup onlara göz kulak olacaksın," diyor kadın sertçe ve Ove'nin daha fazla itiraz etmesine fırsat vermeden koridorda kayboluyor.

Ove, kadının arkasından bakakalıyor. Birazdan geri dönüp, "Şaka yaptım," diye haykırmasını bekler gibi bir hâli var. Ama kadın dönmüyor. Ove de kızlara dönüyor. Az sonra kızlara bir masa lambası doğrultup cinayet saatinde nerede olduklarını soracakmış gibi görünüyor.

"KİTAAAP!" diye bağırıyor üç yaşındaki birden ve bekleme salonunun köşesinde, oyuncaklar, oyunlar ve resimli kitaplarla dolu kaotik bir yığına doğru koşuyor.

Ove bu üç yaşındaki çocuğun kendi kendine yetebildiğini onaylar gibi başını salladıktan sonra dikkatini yedi yaşındakine çeviriyor.

"Peki, senin durumun ne?"

"Ne durumu?" diye soruyor kız gücenmiş gibi.

"Yemek yemen gerekiyor mu ya da çişin falan var mı?"

Çocuk, Ove ona bira ve sigara teklif etmiş gibi bakıyor.

"Ben neredeyse SEKİZ yaşındayım! Tuvalete KENDİ BAŞIMA gidebilirim!"

Ove birden kollarını açıyor.

"Tamam, tamam. Hay soran dilimi..."

"Hı hı," diye homurdanıyor kız.

Üç yaşındaki bir anda tekrar ortaya çıkıp Ove'nin paçalarının arasında koşuştururken, "Küfür söylediiin!" diye bağırıyor.

Ove, bu dil bilgisi yoksunu minik felaketi şüpheyle süzüyor. Ufaklık başını kaldırıyor ve Ove'ye bütün yüzüyle gülümsüyor.

"Oku!" diye emrediyor heyecanla. Kitabı tutan kollarını o kadar ileri uzatıyor ki dengesini kaybetmenin kıyısına geliyor.

Ove kitaba sanki "çok kârlı bir yatırım fırsatı" sunan Nijeryalı bir prens olduğunu iddia eden ve sadece Ove'nin hesap numarasını isteyen zincirleme bir mektubun parçasıymış gibi bakıyor.

"Oku!" diye tekrarlıyor ufaklık. Bekleme salonundaki banka tırmanırken şaşırtıcı bir çeviklik sergiliyor.

Ove isteksizce ondan bir metre kadar uzağa oturuyor. Üç yaşındaki sabırsızca iç çekip gözden kayboluyor, birkaç saniye sonra da başını Ove'nin kolunun altından uzatıyor; ellerini destek almak için Ove'nin dizlerine dayamış ve burnu da kitaptaki renkli resimlere yapışmış durumda.

"Bir varmış bir yokmuş, küçük bir tren varmış," diye okuyor Ove, vergi beyannamesi okuyan birinin coşkusuyla.

Sonra sayfayı çeviriyor. Üç yaşındaki onu durdurup bir önceki sayfayı açıyor. Yedi yaşındaki, yorgun bir edayla başını sallıyor.

"O sayfada neler olduğunu da söylemen gerek. Bir de sesler çıkarman lazım," diyor.

Ove ona bakıyor.

"Ne bok–"

Cümlenin ortasında boğazını temizliyor.

"Ne sesi?" diye düzeltiyor kendini.

"Masal sesleri," diye cevap veriyor yedi yaşındaki.

"Küfür söyledin," diyor üç yaşındaki, neşeyle.

"Söylemedim," diyor Ove.

"Söyledin," diyor küçük.

"O bokt– Ses falan çıkarmak yok!"

"Belki de hikâye okumakta iyi değilsindir," diyor yedi yaşındaki.

"Belki de sen dinlemekte iyi değilsindir!" diye karşılık veriyor Ove.

"Belki de sen ANLATMAKTA iyi değilsindir!"

Ove umursamaz bir tavırla kitaba bakıyor.

"Bu ne bokt— saçmalık? Konuşan tren mi? Arabalarla ilgili bir şey yok mu?"

"Belki de çatlak ihtiyarlarla ilgili bir şey vardır," diye mırıldanıyor yedi yaşındaki.

"Ben ihtiyar falan değilim," diye tıslıyor Ove.

"Palyaaaanço!" diye bağırıyor üç yaşındaki, sevinçle.

"Ben PALYAÇO da değilim!" diye kükrüyor Ove.

Büyük olan, annesinin Ove'ye bakarken yaptığına çok benzer bir hareketle gözlerini deviriyor.

"Senden bahsetmiyor. Palyaçodan bahsediyor."

Ove başını kaldırdığında bekleme salonunun kapısında, ciddi ciddi palyaço kılığına girmiş yetişkin bir adam görüyor.

Yüzünde kocaman, aptal bir gülümseme var.

"Paaalyaaanço!" diye zıplıyor küçük, bankın üzerinde. Bu noktada Ove, çocuğun kesinlikle uyuşturucu kullandığına ikna oluyor.

Böyle şeyler duymuşluğu var. Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan çocuklara reçeteyle amfetamin veriyorlar.

"Peki, bu küçük hanım kimmiş bakalım? Sihir gösterisi ister mi acaba?" diyor palyaço, yardımsever bir ifadeyle. Büyük kırmızı ayakkabılarıyla sarhoş bir geyik gibi sallanarak yanlarına geliyor; Ove içinden bir kez daha doğru düzgün bir iş yapmak yerine bu ayakkabıları giymeyi tercih eden birinin kesinlikle gereksiz bir insan olduğunu doğruluyor.

Palyaço neşeyle Ove'ye bakıyor.

"Amcada beş kron var mıdır acaba?"

"Hayır, amcada yok," diyor Ove.

Palyaço şaşırıyor. Ki bu, bir palyaço için pek de başarılı bir ifade değil.

"Ama... şey, bu bir sihir numarası, üzerinde bozuk para vardır herhâlde, değil mi?" diye mırıldanıyor, karakterine hiç uymayan normal sesiyle. Böylece bu aptal palyaçonun arkasında muhtemelen yirmi beş yaşlarında sıradan bir aptalın saklandığı ortaya çıkıyor.

"Hadi ama, ben hastane palyaçosuyum. Çocuklar için yapıyoruz bunu. Paranı geri vereceğim."

"Ona beş kron ver," diyor yedi yaşındaki.

"PAAALYAAANÇO!" diye haykırıyor üç yaşındaki.

Ove başını hafifçe öne eğip yüzünde bıkkın bir ifadeyle küçük dil bilgisi yoksununa bakıyor ve burnunu kırıştırıyor.

"Peki," diyor, cüzdanından beş kron çıkararak.

Ardından parmağını palyaçoya doğrultuyor.

"Ama geri istiyorum. Hemen. Onunla park parasını ödeyeceğim."

Palyaço büyük bir hevesle başını sallayıp parayı kapıyor.

Dakikalar sonra Parvaneh koridordan bekleme salonuna geri dönüyor. Durup şaşkın bir ifadeyle salonu baştan aşağı tarıyor.

"Kızlarını mı arıyorsun?" diye soruyor arkasında duran bir hemşire sert bir sesle.

"Evet," diyor Parvaneh kafası karışmış gibi.

Hemşire, pek de onaylamayan bir ifadeyle, "Oradalar," derken bir yandan da büyük cam kapıların önündeki bir sırayı işaret ediyor.

Ove orada oturuyor; kollarını kavuşturmuş, çok öfkeli görünüyor.

Bir yanında tavana bakıp sıkıntıdan patlayacak gibi duran yedi yaşındaki, diğer yanında ise bir ay boyunca her gün kahvaltıda dondurma yiyeceğini yeni öğrenmiş gibi neşeli duran üç yaşındaki var. Bankın iki yanındaysa epey iri yarı iki hastane güvenliği dikiliyor. İkisinin de yüzleri asık.

"Bu çocuklar senin mi?" diye soruyor güvenliklerden biri. Kahvaltıda dondurma yemediği çok belli.

"Evet, ne yaptılar?" diyor Parvaneh. Dehşetin eşiğinde.

"*Onlar* bir şey yapmadılar," diyor diğer güvenlik, Ove'ye düşmanca bir bakış atarak.

Ove somurtarak, "Ben de bir şey yapmadım," diye homurdanıyor.

"Ove, palyançoyu dövdü!" diye bağırıyor üç yaşındaki, keyiften dört köşe olmuş bir hâlde.

"Gammaz," diyor Ove.

Parvaneh şaşkınlıktan ağzı beş karış açık vaziyette ona bakıyor ve ne diyeceğini bilemiyor.

"Zaten sihir yapmayı da beceremiyordu," diye inliyor yedi yaşındaki. "Artık eve gidebilir miyiz?"

"Neden... Bir dakika... Hangi... Ne palyaçosu?"

Ufaklık, bilmiş bilmiş başını sallayarak, "Palyanço Beppo," diye açıklıyor.

"Sihir yapacaktı," diyor ablası.

"Saçma sapan bir sihir," diyor Ove.

"Ove'nin beş kronunu yok edecekti," diye açıklıyor yedi yaşındaki.

"Sonra da *başka* bir beş kron geri vermeye kalktı!" diye atılıyor Ove, güvenliklere hakaret eder gibi bakarak, sanki bu tek başına yeterli bir açıklamaymış gibi.

"Ove, palyançoyu DÖVDÜ anne," diye kıkırdıyor üç yaşındaki, sanki bu hayatı boyunca gördüğü en muhteşem şeymiş gibi.

Parvaneh uzun, çok uzun bir süre Ove'ye, üç yaşındakine, yedi yaşındakine ve iki güvenlik görevlisine bakıyor.

"Kocamı ziyarete geldik. Bir kaza geçirdi. Çocukları yanına götüreceğim," diye açıklıyor güvenliklere.

"Baba düştü!" diye atılıyor üç yaşındaki.

"Tamam." Güvenliklerden biri başını onay verir gibi sallıyor.

Diğeri Ove'yi işaret ederek, "Bu kalıyor ama," diyor.

"Benimki vurmak bile sayılmaz. Ufak bir dokundum sadece," diye mırıldanıyor Ove, ardından da, "Tipine tükürdüğümün sahte polisleri..." diye ekliyor, işi garantiye almak ister gibi.

Babalarını ziyarete giderlerken, "Zaten sihir yapmayı da beceremiyordu," diye tekrarlıyor yedi yaşındaki huysuzca, Ove'yi savunur gibi.

Bir saat sonra yine Ove'nin garajındalar. Parvaneh'in verdiği bilgiye göre, Fasulye Sırığı'nın bir kolu ve bir bacağı alçıda, birkaç gün hastanede kalacak. Bunu duyduğunda, Ove gülmemek için dudaklarını bir güzel ısırmak zorunda kalıyor. Aslında Parvaneh'in de aynı şeyi yaptığı hissine kapılıyor. Ove koltuklardan gazete kâğıtlarını toplarken Saab hâlâ egzoz kokuyor.

"Ove, şu park cezasını ödememe izin vermeme konusunda kararlı mısın?" diyor Parvaneh.

"Araba senin mi?" diye homurdanıyor Ove.

"Hayır."

"Eh, yani," diye yanıtlıyor Ove.

"Ama biraz benim yüzümden olmuş gibi hissediyorum," diyor Parvaneh endişeyle.

"Park cezasını sen kesmiyorsun ya. Belediye kesiyor. Yani bu tamamen belediyenin suçu," diyor Ove, Saab'ın kapısını kaparken. "Bir de hastanedeki o sahte polislerin," diye ekliyor. Eve dönme vakti geldiğinde Parvaneh gelip onu alana dek

zorla o bankta oturtulmasına hâlâ kızgın belli ki. Sanki diğer ziyaretçilerin arasında serbestçe dolaşmasına izin verilse olay çıkacakmış gibi.

Parvaneh uzun süre düşünceli bir sessizlikle ona bakıyor. Yedi yaşındaki beklemekten sıkılıp evin yolunu tutuyor. Üç yaşındakiyse Ove'ye bakıp ışıl ışıl gülümsüyor.

"Sen komiksin!" diyor.

Ove ona bakıyor, ellerini pantolonunun ceplerine sokuyor.

"Hı hı, hı hı. Kendini de o kadar hafife alma."

Üç yaşındaki heyecanla başını sallayarak onaylıyor. Parvaneh, Ove'ye bakıyor, garajın zemininde duran plastik boruya bakıyor. Sonra tekrar Ove'ye bakıyor, bu sefer yüzünde hafif bir kaygı da var.

"Merdiveni kaldırmama yardım edecek birileri olsa..." diyor, sanki daha uzun bir düşüncenin ortasındaymış gibi.

Ove dalgın dalgın asfaltı eşeliyor.

"Bir de çalışmayan bir radyatörümüz vardı galiba," diye ekliyor Parvaneh, laf arasında. "Ona da baksan ne güzel olurdu. Patrick bu tip işlerden anlamaz, sen de biliyorsun," diyor, üç yaşındakinin elini tutarken.

Ove başını ağır ağır sallayarak onaylıyor.

"Evet. Bilmez miyim?"

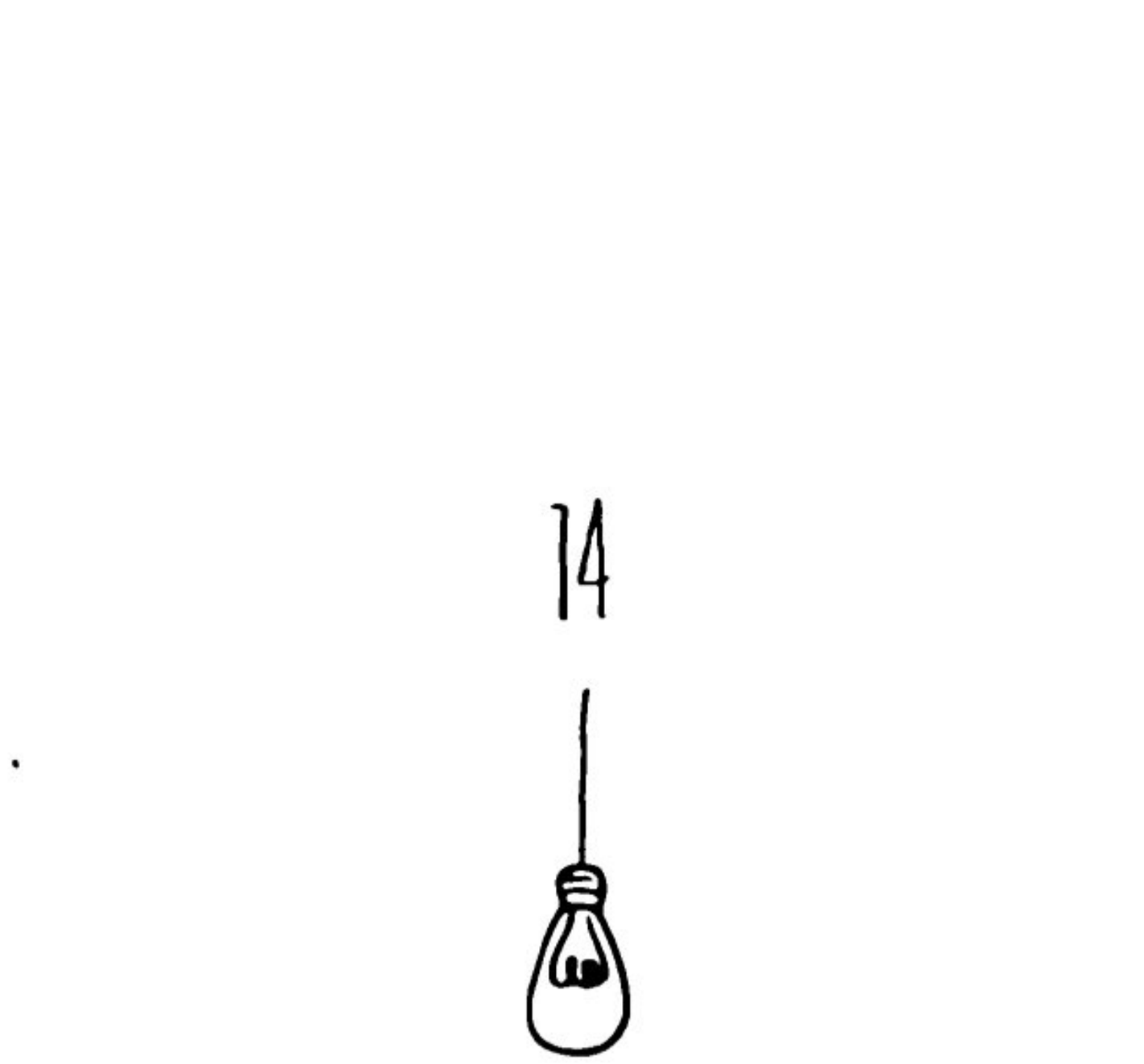
Parvaneh de başını onaylar gibi sallıyor. Sonra yüzüne birden kendinden memnun bir gülümseme yayılıyor. "Kızların bu gece soğuktan donmalarına izin vermeyeceksin, değil mi Ove? Zaten palyaçoyu dövdüğünü izlemek zorunda kaldılar, yetmez mi?"

Ove ona somurtarak bakıyor. İçinden, sessizce, kendi kendiyle pazarlık eder gibi, sırf o beceriksiz babaları merdivenden düşmeden bir pencere açmayı bile beceremiyor diye çocukların soğuktan donmasına izin veremeyeceğini kabul ediyor. Öbür dünyada karısının karşısına çiçeği burnunda bir çocuk katili olarak çıkarsa yiyeceği azarı hayal bile edemiyor.

Sonra yerdeki plastik boruyu alıp duvardaki kancaya asıyor. Saab'ı anahtarla kilitliyor. Garajı kapıyor. Üç kere çekiştirerek kapının kapandığından emin oluyor. Ardından kulübeden aletlerini almaya gidiyor.

İntihar etmek için yarın da gayet uygun bir gün.

14

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE TRENDEKİ KADIN

Kadının elbisesine altın bir broş iliştirilmişti, trenin penceresinden gelen güneş ışığı o broştan yansıyor, karşısındakini hipnotize ediyordu. Saat sabahın altı buçuğuydu, Ove vardiyasını bitirmişti ve aslında aksi istikametteki trene binip eve dönmesi gerekiyordu. Ama son anda kestane rengi gür saçları, mavi gözleri ve coşkulu gülüşüyle onu görmüştü peronda. O yüzden de tekrar gidiş yönündeki trene binmişti. Elbette bunu neden yaptığını kendi bile tam olarak bilmiyordu. Daha önce hiç bu kadar spontane hareket ettiği olmamıştı. Ama onu gördüğünde sanki bir şeyler arızalanmıştı.

Kondüktörlerden birini ikna edip yedek pantolonunu ve gömleğini ödünç aldı, böylece tren temizlikçisi gibi görünmek zorunda kalmayacaktı. Sonra gidip Sonja'nın yanına oturdu. Hayatında verdiği en iyi karardı bu.

Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Ama daha koltuğa oturmasına bile fırsat kalmadan, Sonja neşeyle ona dönüp sıcacık gülümsedi ve selam verdi. Ove de mühim bir arıza vermeden onun selamına karşılık verebildiğini fark etti. Derken Ove'nin, kucağında duran kitap yığınına baktığını gören Sonja başlıklarını okuyabilsin diye kitapları hafifçe yana eğdi. Ove, kelimelerin ancak yarısını anlayabildi.

"Kitap okumayı sever misin?" diye sordu Sonja, cıvıl cıvıl bir sesle.

Ove hafif bir tedirginlikle başını iki yana salladı ama kadın çok da dert etmiş gibi durmuyordu. Sadece gülümsedi, kitapları her şeyden çok sevdiğini söyledi ve heyecanla kucağındaki kitapların konularını tek tek anlatmaya başladı. Ove o an, hayatının geri kalanında onun sevdiği şeyleri anlatışını dinlemek istediğini anladı.

Daha önce bu ses kadar harika bir şey duymamıştı hiç. Sanki her an kıkırdayacakmış gibi konuşuyordu kadın. Kıkırdadığında da şampanya kabarcıkları kahkaha atabilecek olsa ancak böyle bir ses çıkardı, diye düşündü Ove. Cahil ve aptal görünmemek için ne demesi gerektiğini pek bilmese de bunun düşündüğü kadar önemli bir sorun olmadığını fark etti.

Kadın konuşmayı seviyordu; Ove'yse sessiz kalmayı. Sonradan düşündüğünde, insanların "birbirine uygun olmak" derken bunu kastettikleri sonucuna vardı.

Yıllar sonra Sonja, o gün vagona gelip yanına oturduğunda Ove'yi epey tuhaf bulduğunu itiraf etmişti. Tüm varlığıyla sert ve patavatsız olduğunu... Ama omuzları geniş ve kollan gömleğinin kumaşını gerecek kadar kaslıymış. Gözlerinde de şefkatli bir ifade varmış. Onun konuşmasını dinliyormuş ve Ove'yi gülümsetmek Sonja'nın hoşuna gitmiş. Hem zaten okul yolu o kadar sıkıcıymış ki biraz sohbet etmek ona da iyi gelmiş.

Sonja öğretmenlik okuyordu. Her gün trene biniyor; birkaç kilometre sonra başka bir trene, oradan da bir otobüse geçi-

yordu. Ove içinse bu yolculuk tam ters istikamette bir buçuk saat sürüyordu. İlk gün yan yana peronu geçip otobüs durağında durduklarında Sonja ona orada ne yaptığını sordu. Ove kalbindeki sorun olmasa o sıralar sınırları içinde bulunacağı askerî kışlanın oraya aşağı yukarı beş kilometre mesafede olduğunu fark edince nedenini kendi de anlamadığı hâlde bir yalan döküldü dudaklarından:

"Şu ileride askerlik yapıyorum," dedi eliyle belirsiz bir yeri göstererek.

"O zaman belki dönüş treninde yine karşılaşırız. Saat beşte eve dönüyorum..."

Ove söyleyecek bir şey bulamadı. Askeriyeden saat beşte çıkılamayacağını biliyordu bilmesine ama belli ki Sonja bilmiyordu. O yüzden omuz silkmekle yetindi. Sonra da Sonja otobüse binip gitti.

Ove bunun pek çok açıdan son derece elverişsiz olduğuna karar verdi. Ama yapacak pek bir şey de yoktu. Bu yüzden geri döndü ve evinden en aşağı iki saatlik mesafedeki küçük öğrenci kasabasının merkezini gösteren bir tabela buldu. Sonra da yürümeye başladı. Kırk beş dakika sonra bölgedeki tek terzinin yerini sordu. Dükkânı bulduğunda ağır adımlarla içeri girip gömleğinin ütülenip pantolonunun ütü baskısı yapılmasının mümkün olup olmayacağını ve ne kadar süreceğini sordu. "Beklersen on dakika," diye yanıtladı terzi.

Ove, "O zaman saat dörtte gelirim," diyerek çıktı. İstasyona dönüp bekleme salonundaki bir sıraya uzandı. Saat üçü çeyrek geçe tekrar terzinin dükkânının yolunu tuttu, gömlek ve pantolonunu ütületti ve adam işini yaparken Ove iç çamaşırlarıyla personel odasında bekledi. Sonra yeniden istasyona kadar yol tepip Sonja'yla, kadının ineceği durağa dek bir buçuk saat tren yolculuğu yaptı. Ardından da kendi istasyonuna yarım saat daha gitti. Ertesi gün aynı şeyi tekrarladı. Ondan sonraki gün de. Dördüncü gün, bilet gişesindeki görevli du-

ruma müdahale ederek orada serseri gibi yatamayacağını, bunu anlaması gerektiğini söyledi. Ove adama hak verdi lakin işin ucunda bir kadın olduğunu açıkladı. Görevli bunu duyunca başını hafifçe öne doğru salladı ve o andan sonra Ove'nin bagaj odasında uyumasına izin verdi. Neticede bilet gişesindeki adamlar da aşk nedir bilirdi.

Ove üç ay boyunca her gün aynı şeyi yaptı. Sonunda Sonja, Ove'nin onu hâlâ yemeğe davet etmemesinden yılarak kendi kendini yemeğe davet etti.

"Yarın akşam saat sekizde seni burada bekleyeceğim. Bir takım elbise giymeni ve beni yemeğe davet etmeni istiyorum," dedi bir cuma akşamı trenden inerken.

Öyle de oldu.

Ove'ye, Sonja'dan önce nasıl yaşadığını soran olmadı hiç. Ama biri sorsaydı yaşamadığını söylerdi.

Cumartesi akşamı Ove babasının eski kahverengi takım elbisesini giydi. Omuzları biraz dar geldi. Sonra odasındaki küçük mutfakta iki sosis ve yedi patates haşlayıp yedi. Ardından da yaşlı ev sahibinin ricası üzerine birkaç vidayı sıktı.

"Biriyle mi buluşacaksın?" diye sordu kadın, onun merdivenden inişini memnuniyetle izlerken. Daha önce Ove'yi hiç takım elbiseyle görmemişti. Ove sertçe kafasını sallayarak onayladı.

Ya bir sözcük ya da bir soluk olarak tanımlanabilecek bir sesle, "Evet," dedi. Yaşlı kadın başını onaylar gibi salladı, muhtemeldir ki o esnada hafif bir gülümsemeyi gizlemeye çalışıyordu.

"Böyle giyindiğine göre çok özel biri olmalı," dedi.

Ove kısa bir nefes aldı ve başını sertçe sallayarak onayladı. Kapıya geldiğinde kadın mutfaktan seslendi.

"Çiçek al, Ove!"

Ove şaşkınlıkla başını duvarın kenarından uzatıp ona baktı.

"Muhtemelen çiçek hoşuna gider," dedi kadın vurgulayarak.

Ove boğazını temizleyip kapıyı kapadı.

Üzerine oturan takım elbisesi ve yeni cilalanmış ayakkabılarıyla istasyonda on beş dakikadan fazla bekledi. Geç kalan insanlara kuşkuyla bakan biri olmuştu hep. İnsanlar sanki bunun hiçbir önemi yokmuş gibi üç dört dakika geç gelip kart bastıklarında, "Saatinde geleceğine güvenemediğin birine daha önemli konularda da güvenemezsin," diye söylenirdi. Sanki tren hattının bütün sabah orada öylece durup onları beklemekten başka yapacağı bir şey yokmuş gibi.

Dolayısıyla istasyonda beklediği on beş dakikanın her dakikasında biraz daha sinirlendi. Sonra bu sinir yerini kaygıya bıraktı, ardından da Sonja'nın buluşmaları gerektiğini söylerken aslında onunla dalga geçtiğine karar verdi. Hayatı boyunca kendini hiç bu kadar aptal hissetmemişti. Elbette Sonja onunla çıkmak istemeyecekti; bunu nasıl aklına getirebilmişti ki? Bu düşünce aklında patlamak üzere olan bir volkan gibi fokurdarken utancı içini yaktı, çiçekleri çöpe atmak ve dönüp arkasına bile bakmadan gitmek geldi içinden.

Şimdi dönüp baktığında o gün neden beklemeye devam ettiğini kendi de açıklayamıyor. Belki her şeye rağmen buluşmak üzere verdikleri sözün geçerli olduğunu düşündüğü içindi. Belki de başka bir sebebi vardı. Tarif etmesi biraz zor bir sebep. O an bunu bilmiyordu elbette fakat hayatının o kadar çok on beş dakikasını bu kadını bekleyerek geçirecekti ki babası duysa gözleri yuvalarından fırlardı. Sonja üzerinde çiçekli uzun bir etek ve Ove'nin ağırlığını bir ayağından diğerine vermesine neden olacak kadar kırmızı bir hırkayla çıkıp geldiğinde Ove

belki de kadının dakik olmamasının en önemli mesele olmayabileceğine karar verdi.

Çiçekçideki kadın ona ne istediğini sormuştu. Ove bunun saçma bir soru olduğunu belirtmişti. Neticede çiçekleri satan kadındı, alan da o; tam tersi değil. Kadın bundan biraz rahatsız olmuş gibiydi ama sonra çiçeği vereceği kişinin özellikle sevdiği bir renk olup olmadığını sormuştu. Ove kendinden emin bir ifadeyle, "Pembe," demişti demesine ama aslında bilmiyordu.

Şimdiyse Sonja, istasyonun önünde, o kırmızı hırkasının içinde, çiçekleri memnuniyetle göğsüne bastırarak duruyor ve dünyanın geri kalanını siyah beyazmış gibi gösteriyordu.

"Kesinlikle çok güzeller," dedi. Öyle içten gülüyordu ki Ove bakışlarını yere indirip çakıllara bir tekme attı.

Ove restoranlardan pek hoşlanmazdı. Evde yiyebilecekken insanların neden dışarıda bir sürü para harcadığını hiç anlamıyordu. Gösterişli mobilyalar ve süslü yemekler ilgisini çekmezdi, üstelik konuşma konusundaki yetersizliğinin de farkındaydı. Ama yine de akıllıca bir plan yapmıştı: Sonja menüden istediğini sipariş edebilsin diye yemeğe gitmeden önce karnını iyice doyurmuştu, kendisi de en ucuz yemeği söyleyecekti. Hem böylece Sonja ona soru sorarsa ağzı dolu olmayacaktı. Bu, ona gayet makul bir plan gibi gelmişti.

Sonja sipariş verirken garson ona yaltaklanır gibi gülümsüyordu. Ove, içeri girdiklerinde hem garsonun hem de restorandaki diğer müşterilerin ne düşündüğünü çok iyi biliyordu. Sonja, Ove'ye birkaç gömlek fazlaydı, hepsi bunu düşünüyordu. Ove de bu konuda kendini epey aptal gibi hissediyordu. En çok da bu fikre tamamen katıldığı için.

Sonja büyük bir heyecanla okulundan, okuduğu kitaplardan, izlediği filmlerden bahsetti. Kadın ona baktığında, Ove hayatında ilk kez sanki dünyadaki tek erkek kendisiymiş gibi hissetti. Ove böyle bir şeye hakkı olmadığını, artık burada oturup yalan söylemeye devam edemeyeceğini bilecek kadar izan

sahibi bir adamdı. Boğazını temizleyip toparlandı ve ona her şeyi olduğu gibi anlattı. Aslında askerlik yapmadığını, kalp rahatsızlığı olan basit bir tren temizlikçisi olduğunu ve sırf onunla trende vakit geçirmekten çok hoşlandığı için yalan söylediğini. Bu yemeğin onunla geçireceği tek akşam olacağını düşünüyordu ve Sonja'nın bir sahtekârla yemek yemeyi hak etmediği kanısındaydı. Hikâyesini bitirdiğinde peçetesini masaya koyup hesabı ödemek üzere cüzdanını çıkardı.

"Özür dilerim," diye mırıldandı yüzü kızararak. Sonra sandalyesinin ayağına hafifçe tekme atıp neredeyse duyulmayacak kadar alçak bir sesle, "Sadece, senin bakacağın biri olmanın nasıl bir his olduğunu tatmak istedim," diye ekledi. Tam kalkarken Sonja elini uzatıp onun elinin üzerine koydu.

"Hiç bu kadar çok konuştuğunu duymamıştım," dedi gülümseyerek.

Ove bunun gerçeği değiştirmediğine dair bir şeyler mırıldandı. Nihayetinde bir yalancıydı. Sonja tekrar oturmasını istediğinde, Ove ona itaat ederek sandalyesine çöktü. Sonja, Ove'nin sandığı gibi kızgın değildi. Hatta gülmeye başladı. Sonunda da Ove'nin askerlik yapmadığını anlamanın o kadar da zor olmadığını, zira hiç üniforma giymediğini söyledi.

"Hem zaten askerlerin hafta içi saat beşte eve dönmediğini de herkes bilir."

Ove'nin, Rus casusu gibi davrandığını da pek söyleyemeyeceğini ekledi. Sonja, onun böyle yapmak için kendince sebepleri olduğu sonucuna varmıştı. Ayrıca Ove'nin onu dinlemesi hoşuna gidiyordu. Güldürmesi de. Bunun da onun için fazlasıyla yeterli olduğunu söylemişti.

Sonra Ove'ye, hayatta istediği herhangi bir şeyi yapabilecek olsa ne yapmak isterdi diye sordu. Ove, hiç düşünmeden, ev inşa etmek istediğini söyledi. Evleri inşa etmek. Planlarını çizmek. Kondukları yerde en sağlam şekilde durmalarını sağlayacak

en iyi yöntemi hesaplamak. Sonja'nın gülmeye başlayacağını düşünmüştü. Oysa kadın öfkelenmişti.

"Peki neden *yapmıyorsun* o zaman?" diye sordu.

Ove'nin buna verecek iyi bir cevabı yoktu.

Bir sonraki pazartesi Sonja, elinde uzaktan eğitimle mühendislik diploması veren bir kursun broşürleriyle çıkageldi. Yaşlı ev sahibesi, merdivenleri kendinden emin adımlarla çıkan bu güzel genç kadını görünce epey etkilendi. Sonra Ove'nin sırtına hafifçe vurup o çiçeklerin muhtemelen çok iyi bir yatırım olduğunu fısıldadı. Ove buna karşı çıkamazdı.

Ove odasına çıktığında Sonja onun yatağında oturuyordu. Ove, elleri ceplerinde, somurtarak kapının eşiğinde durdu. Sonja ona bakıp güldü.

"Artık sevgili miyiz?" diye sordu.

"Yani, evet," diye yanıtladı Ove tereddütle, "öyle olabili sanırım."

O andan sonra öyle oldu.

Sonja ona broşürleri uzattı. İki yıllık bir kurstu ve Ove'nin yıllardır ev inşasıyla ilgili öğrendiklerinin, düşündüğünün aksine boşa gitmediğini kanıtladı. Belki klasik anlamda ders çalışmaya çok yatkın değildi ama rakamlardan ve evlerden anlıyordu. Bu da onu epey ilerletti. Altı ay sonra sınava girdi. Ardından bir taneye daha. Derken bir tane daha. Sonunda konut ofisinde işe girdi ve orada bir asrın üçte birinden uzun bir süre çalıştı. Çok çalıştı, hiç hasta olmadı, ipoteğini ödedi, vergisini ödedi, görevini yerine getirdi. Ormanlık bölgede, yeni yapılmış, küçük, iki katlı bir sıra ev satın aldı. Sonja evlenmek istedi, Ove de ona evlenme teklif etti. Sonja çocuk istedi, Ove de bunda sorun görmediğini söyledi. Çocukların başka çocukların da olduğu sıra evlerde büyümesi gerektiği konusunda hemfikirlerdi.

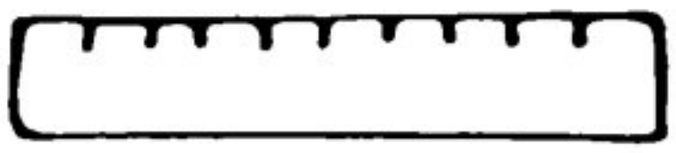
Aradan kırk yıl bile geçmeden, evin çevresinde orman diye bir şey kalmadı. Sadece başka evler vardı. Derken bir gün Sonja, hastane yatağında elini tutup endişelenmemesini söyledi. Her

şeyin yoluna gireceğini. Göğsü öfke ve kederle zonklayan Ove, onun için böyle söylemenin kolay olduğunu düşündü. Ama Sonja sadece, "Her şey iyi olacak, sevgili Ove," diye fısıldayıp kolunu onun koluna yasladı. Sonra işaret parmağını Ove'nin avucuna hafifçe bastırdı. Ardından da gözlerini kapadı ve öldü.

Ove, karısının elini saatlerce bırakmadı. Ta ki hastane çalışanları yumuşak seslerle ve dikkatli hareketlerle odaya girip karısını götürmeleri gerektiğini söyleyene kadar. Ove sandalyesinden kalktı, başını salladı ve evrak işleriyle ilgilenmek için levazımatçıya gitti. Pazar günü Sonja'yı toprağa verdi. Pazartesi günüyse işe gitti.

Ama biri soracak olsa, Sonja'yla tanışmadan önce hiç yaşamadığını söylerdi. O gittikten sonra da.

15

OVE DİYE BİRİ VE GECİKEN TREN

Pleksiglasın öteki tarafındaki hafif tombul adamın saçları geriye taranmış, kollarıysa dövmelerle kaplı. Kafasına margarin kutusu yapıştırılmış gibi görünmesi yetmemiş de bütün bedenini karalamalarla donatması gerekiyormuş gibi. Ove'nin görebildiği kadarıyla ortada doğru düzgün bir desen bile yok, sadece bir sürü şekil. Akıl sağlığı yerinde olan herhangi bir yetişkin buna nasıl razı olabilir ki? Etrafta pijamaya dönmüş kollarla dolaşmaya?

Ove adamı, "Bilet makinen çalışmıyor," diye bilgilendiriyor.

"Öyle mi?" diyor pleksiglasın arkasındaki adam.

"*Öyle mi* de ne demek?"

"Yani... çalışmıyor mu diye soruyorum işte."

"Az önce söyledim ya, bozuk!"

Pleksiglasın ardındaki adam kuşkuyla bakıyor. "Belki kartında sorun vardır? Manyetik şerit pislenmiş olabilir mi?" diye soruyor.

Ove, adam sanki iktidarsızlık sorunu yaşama ihtimalinden söz etmiş gibi bakıyor. Pleksiglasın arkasındaki adam susuyor.

"Manyetik şeridimde kir falan yok, bundan emin olabilirsin," diye köpürüyor Ove.

Pleksiglasın ardındaki adam başını onaylar gibi sallıyor. Sonra fikrini değiştirip hayır der gibi sallıyor. Ove'ye makinenin "aslında günün erken saatlerinde çalıştığını" açıklamaya çalışıyor. Ove bunu elbette tamamen ilgisiz buluyor çünkü makine şu anda bozuk. Pleksiglasın ardındaki adam, Ove'nin nakit parası olup olmadığını soruyor. Ove bunun onu hiç ama hiç ilgilendirmediğini söyleyerek yanıt veriyor. Aralarına gergin bir sessizlik çöküyor.

Sonunda pleksiglasın ardındaki adam, kartı "kontrol edip edemeyeceğini" soruyor. Ove adama sanki karanlık bir sokakta karşılaşmışlar da adam Ove'nin mahrem yerlerini "kontrol etmek" istemiş gibi bakıyor.

Ove, "Bir şeyler çevireyim deme," diye uyarıyor ve kartı tereddütle pencerenin altından uzatıyor.

Pleksiglasın ardındaki adam kartı aldığı gibi bacağına sürterek hararetle ovuşturmaya başlıyor. Sanki Ove, gazetelerde "kart kopyalama" dedikleri şeyi hiç okumamış gibi. Sanki Ove aptalın tekiymiş gibi.

"Ne YAPIYORSUN sen?" diye bağırıyor Ove ve avucunu pleksiglas cama vuruyor.

Adam kartı pencerenin altından geri uzatıyor.

"Şimdi dene," diyor.

Ove, otuz saniye önce çalışmayan kartın şimdi de çalışmayacağını en dangalak insanın bile anlayabileceğini düşünüyor. Pleksiglasın ardındaki adamın yüzüne karşı da bunu dile getiriyor.

"Lütfen?" diyor adam.

Ove abartılı bir iç çekişle karşılık veriyor. Gözünü pleksiglastan ayırmadan kartını alıyor. Kart çalışıyor.

"Gördün mü!" diye dalga geçiyor pleksiglasın ardındaki adam.

Ove cüzdanına koymadan önce karta sanki ona ihanet etmiş gibi ters ters bakıyor.

"İyi günler," diye sesleniyor pleksiglasın ardındaki adam Ove'nin arkasından.

"Göreceğiz bakalım," diye homurdanıyor Ove.

Son yirmi yıldır karşılaştığı herkes, her şeyi kartla ödemesi gerektiğini söyleyerek Ove'nin başının etini yiyor. Oysa nakit Ove için hep yeterli oldu; hatta binlerce yıldır insanlığa gayet iyi hizmet etti. Ove bankalara ve onların elektronik sistemlerine güvenmiyor.

Ama karısı, Ove'nin tüm uyarılarına rağmen ille de o ön ödemeli kartlardan almak istemişti. Karısı ölünce de banka, Ove'nin adına çıkarılmış ve doğrudan karısının hesabına bağlı yeni bir kart gönderdi. Ove'nin altı aydır o kartla karısının mezarı için aldığı çiçeklerden sonra kartta 136 kron 54 öre kalmış durumda. Ove gayet iyi biliyor ki bu parayı harcamadan ölürse para doğrudan bir banka müdürünün cebine gidecek.

Ama şimdi, Ove bu lanet plastik kartı gerçekten kullanmak istediğinde tabii ki çalışmıyor. Ya da dükkânlarda kullanmak istediğinde fazladan bir sürü kesinti oluyor. Ki bu da Ove'nin başından beri haklı olduğunu kanıtlıyor. Karısını görür görmez ona bunu söyleyecek, bundan kaçış yok.

O sabah, komşuları şöyle dursun, daha güneş bile ufukta belirecek kadar kendine gelememişken evden çıktı. Koridorda asılı duran tren tarifesini dikkatle inceledi. Sonra ışıkları söndürdü, radyatörleri kapadı, kapıyı kilitledi ve bütün talimatların yazılı olduğu zarfı kapının iç tarafındaki paspasın üzerine bıraktı. Evi almaya gelen birilerinin zarfı bulacağını tahmin ediyordu.

Kar küreğini aldı, evinin önündeki karı küredi, küreği kulübeye geri koydu. Kulübeyi kilitledi. Biraz daha dikkatli olsaydı, park yerine doğru yürümeye başlamadan hemen önce kulübenin yanındaki kocaman kar yığınının içinde beliren kedi şeklindeki oyuk dikkatini çekerdi. Ama kafasında daha önemli şeyler olduğu için fark etmedi.

Son günlerde yaşadığı tecrübelerden dersini aldığı için Saab'ı almayıp istasyona kadar yürüdü. Zira bu kez ne İki Canlı Yabancı'ya, ne Saman Kafa'ya, ne Rune'un karısına ne de kalitesiz ipe sabahını mahvetme fırsatını verecekti. Bu insanların radyatörlerinin havasını almış, onlara eşyalarını ödünç vermiş, onları hastaneye götürmüştü. Artık nihayet kendi işine bakma vaktiydi.

Tren tarifesini bir kez daha kontrol etti. Geç kalmaktan nefret ederdi. Bütün planı bozardı böyle şeyler. Her şeyi aksatırdı. Karısı, plana uymak konusunda tam bir beceriksizlik örneğiydi. Ama kadınlar hep öyleydi zaten. Ove, onları planlara yapıştırsan bile ona bağlı kalmayı beceremeyeceklerini uzun zaman önce öğrenmişti. Ove arabayla bir yerlere gidecekleri zaman programlar çıkarır, plan yapar, nerede benzin alacaklarını, kahve için nerede duracaklarını belirlerdi; hepsi de yolculuğu zaman bakımından en verimli şekilde sürdürmek içindi. Haritaları inceler, her rotanın ne kadar süreceğini hesaplar, trafik saatlerinden nasıl kaçılacağını, GPS'lerin asla anlayamayacağı kestirme yolları planlardı. Ove'nin her zaman net bir yolculuk stratejisi vardı. Öte yandan karısı sürekli "his yordamıyla gitmek" ya da "sakin olmak" gibi saçmalıklardan dem vurur dururdu. Sanki yetişkin bir insan bu şekilde hayatta bir yerlere varabilirmiş gibi. Üstelik bir de son anda telefon etmesi gerektiğini hatırlar ya da atkısını falan unutmuş olurdu. Ya da hangi paltoyu alacağına bir türlü karar veremezdi. Ya da başka bir şey çıkardı. Bulaşıklığın üstünde duran kahve termosunu da her seferinde unuturdu, ki aslında *tek* önemli şey de oydu. O kör

olasıca çantalarda dört palto bulunur ama içecek bir yudum kahveleri olmazdı. Sanki her saat başı bir benzin istasyonuna girip orada sattıkları yanmış tilki çişinden almak mümkünmüş gibi. Ve daha da gecikmesi. Ove homurdanmaya başladığındaysa yolculuklarda plana ihtiyaç duyulmasının önemini sorgulardı. "Zaten acelemiz yok," derdi. Sanki *bunun* konuyla bir ilgisi varmış gibi.

Ove şimdi istasyonun peronunda dururken ellerini ceplerine sokuyor. Üstünde takım elbisesinin ceketi yok. Zira ceket ziyadesiyle lekeli ve fena hâlde egzoz kokuyor. Dışarı öyle çıkarsa karısının muhtemelen canına okuyacağını hissediyor. Gerçi şu an üzerinde karısının hiç sevmediği bir gömlek ve süveter var ama en azından ikisi de temiz ve düzgün. Hava yaklaşık on derece. Ove mevsimlik mavi montunu henüz kışlıkla değiştirmediğinden soğuk hava doğrudan içine işliyor. Son zamanlarda biraz dalgın olduğunu kabul etmek zorunda. Yukarı çıktığında nasıl görünmesi gerektiğine pek kafa yormadı. Önceleri insanın süslenip püslenmesi, resmî bir giyimle gitmesi gerektiğini düşünüyordu. Muhtemelen karışıklık çıkmasın diye bir tür üniformaları vardı. Şimdi orada her türden insan olacağını düşünüyor. Her biri diğerinden daha garip giyinmiş yabancılar mesela. Muhtemelen oraya gidince kıyafetlerine çekidüzen verebilir, hatta bir tür gardırop servisi bile vardır kesin, değil mi?

Peron neredeyse bomboş. Rayların karşısında, devasa sırt çantalarıyla uykulu görünen birkaç genç var. Ove'ye göre çantalar muhtemelen uyuşturucu dolu. Yanlarında kırklı yaşlarında, gri takım elbiseli, siyah pardösülü bir adam gazete okuyor. Biraz ötede, göğüslerinde belediye logosu taşıyan, saçlarına mor tutamlar düşmüş orta yaşlı birkaç kadın var. Uzun mentollü sigaraların birini söndürmeden diğerini yakıyorlar.

Ove'nin bulunduğu taraf, işçi pantolonu giyip baret takmış, otuzlarının ortasındaki üç iri belediye çalışanı dışında boş; onlar da bir çukurun etrafında halka olmuş, bakıyorlar. Etraflarında

alelacele çekilmiş bir güvenlik şeridi var. Biri elinde 7-Eleven'dan alınmış bir kahve bardağı tutarken öbürü muz yiyor, üçüncüsü de eldivenini çıkarmadan cep telefonunu kurcalamaya çalışıyor. Pek de iyi gitmiyor. Üstelik çukur olduğu yerde duruyor. *Biz de hâlâ tek bir ekonomik krizle bütün dünyanın çökmesine şaşırıyoruz,* diye düşünüyor Ove. İnsanlar bütün gün muz yiyerek yerdeki çukurlara bakarken başka ne beklenebilir ki?

Saatine bakıyor. Bir dakika kalmış. Platformun kenarına geliyor. Ayakkabılarının tabanlarını tam kenara denk getiriyor. Bir buçuk metreden kısa bir düşüş olacağını hesaplıyor. Taş çatlasın iki. Hayatına bir trenin son verecek olmasının sembolik bir yanı var ama Ove bundan pek hoşlanmıyor. Makinistin bu dehşet verici manzaraya tanık olmaması gerektiğini düşünüyor. Bu yüzden tren iyice yaklaşınca atlamaya karar veriyor; böylece onu raylara savuracak olan ön cam değil, ilk vagonun yan tarafı olacak. Trenin geliş yönüne bakıyor ve ağır ağır saymaya başlıyor. Zamanlamanın kusursuzluğunun çok önemli olduğuna karar veriyor. Güneş daha yeni doğmuş; sanki bir çocuğa el feneri verilmiş gibi inatla gözlerine vuruyor.

İlk çığlığı da işte tam o sırada duyuyor.

Ove başını kaldırıp baktığı sırada siyah pardösülü, takım elbiseli adamın aşırı doz Valium almış bir panda gibi sağa sola sallanmaya başladığını görüyor. Bu durum birkaç saniye sürüyor, sonra adam kör gözlerle yukarı bakıyor ve bütün bedeni sinirsel bir kasılmayla sarsılmaya başlıyor. Kolları kontrolsüzce titriyor. Ardından sanki içinde bulundukları an, uzun bir fotoğraf dizisindeki karelerden ibaretmiş gibi gazete ellerinden düşüyor ve adam bayılıp bir çimento torbası gibi pat diye rayların üstüne yuvarlanıyor.

Arka arkaya sigara tüttüren, göğüsleri belediye logolu ihtiyar kadınlar panikle çığlık atmaya başlıyor. Uyuşturucu kullanan gençler, sanki öyle yapmazlarsa kendileri de düşecekmiş gibi sırt çantalarının askılarına sımsıkı yapışarak raylara bakakalıyor.

Ove öteki tarafta platformun kenarında duruyor ve hiddetle bir ona, bir ötekine bakıyor.

Sonunda raylara atlarken kendi kendine, "Tanrı aşkına," diye homurdanıyor. "BİR UCUNDAN TUTSANA ŞUNU!" diye bağırıyor platformdaki sırt çantalılardan birine. Donakalmış genç ağır adımlarla kenara geliyor. Ove, ömründe hiç spor salonuna gitmemiş ama hayatı boyunca kollarında beton blok taşımış adamlara has bir kolaylıkla takım elbiseli adamı kaldırıyor. Adamın bedenini sırt çantalı gencin kollarına öyle bir atıyor ki cırtlak renkli eşofmanlarını çekip Audi'leriyle gezen adamlar böyle bir şey yaptıklarını anca rüyalarında görürler.

"Burada, trenin geçeceği yerde kalamaz, anladın mı?!"

Sırt çantalılar şaşkınlıkla başlarını sallıyor ve nihayet güçlerini birleştirerek zar zor da olsa adamı platforma çekiyorlar. Belediyeci kadınlar böyle bir durumda en yapıcı yaklaşımın bu olduğuna yürekten inanmışçasına çığlık atmaya devam ediyor. Adam nefes alıyor gibi görünüyor ama Ove raylarda kalıyor. Trenin geldiğini duyuyor. Planladığı gibi değil ama böylesi de iş görür.

Sakince rayların ortasına yürüyor, ellerini ceplerine koyuyor ve farlara bakıyor. Uyarı düdüğünü bir sis düdüğü gibi duyuyor. Ayağının altındaki ray öyle şiddetle sarsılıyor ki testosteron yüklü bir boğa üzerine atılmak üzereymiş gibi hissediyor. Derin bir nefes veriyor. O cehennemî gürültünün, çığlıkların ve trenin frenlerinden yükselen cayır cayır sesin ortasında derin bir huzur buluyor.

Sonunda.

Ove için o andan sonrası sanki zaman kendi frenlerine asılmış ve etrafındaki her şeyi ağır çekime almış gibi geçiyor. Gürültü kulağında uğultulu bir hışırtıya dönüşüyor, tren iki yaşlı öküz

tarafından çekiliyormuş gibi yavaş ilerliyor. Farlar çaresizce göz kırpıyor. Farların iki çakışı arasında, gözlerinin kamaşmadığı bir anda kendini makinistle göz teması içinde buluyor. Makinist yirmisinden büyük değil. Büyük meslektaşlarının hâlâ "yavrucak" dediği türden biri.

Ove, yavrucağın yüzüne bakıyor. Ceplerindeki ellerini yumruk yapıyor, sanki yapmak üzere olduğu şey için kendine küfredermiş gibi bir hâli var. *Ama başka yolu yok,* diye düşünüyor. Bir şeyleri yapmanın bir doğru yolu vardır, bir de yanlış yolu.

Trenle aralarında aşağı yukarı on beş metre kalmışken Ove sinirle bir küfür savurup kahve almaya kalkarmış gibi sakince kenara sıçrayarak platforma çıkıyor.

Makinist nihayet durdurmayı başardığında tren onunla aynı noktaya geliyor. Yavrucak öyle korkmuş ki yüzündeki bütün kan çekilmiş. Gözyaşlarını zor tuttuğu belli. İki adam, kıyametten sağ çıkmış da çölün ortasında birbirlerini görünce dünyada yalnız olmadıklarını fark etmiş gibi bakışıyor. Bu durum birini rahatlatıyor. Diğeriyse hayal kırıklığına uğruyor.

Lokomotifteki çocuk temkinli bir baş selamı veriyor. Ove de teslimiyetle mukabele ediyor.

Tamam, artık yaşamak istemiyor olabilir. Ama Ove öyle başkasının hayatını mahvedecek, hele de göz göze geldikten saniyeler sonra bedenini onun camına yapıştıracak türden bir adam değil. Böyle bir şey yapacak olsa ne babası affeder onu ne de Sonja.

"İyi misin?" diye sesleniyor arkasındaki baretlilerden biri.

"Bir dakika daha geciksen gidiciydin!" diye bağırıyor bir diğeri.

Az önce çukura nasıl bakıyorlarsa şimdi de Ove'ye öyle bakıyorlar. Galiba en iyi bildikleri şey bu: Bir şeylere bakakalmak. Ove de onlara dik dik bakıyor.

"Daha doğrusu bir saniye," diye düzeltiyor hâlâ elinde muz tutan adam.

"Çok fena olabilirdi," diye sırıtıyor ilki.
"Gerçekten fena," diye onaylıyor öteki.
"Harbiden ölebilirdin," diye ekliyor üçüncüsü.
"Tam bir kahramansın!"
"Şahsın hayatını kurtardın!"
"Adam. *Adamın* hayatını kurtardım," diye düzeltiyor Ove ve kendi sesinde Sonja'yı duyuyor.
"Sen olmasan ölmüştü," diye tekrarlıyor üçüncüsü, muzdan bir ısırık alırken.
Raylarda tren tüm acil ışıklarını yakmış, duvara toslamış şişman biri gibi homurdanıp soluklanıyor. Ove'nin bilgi işlem uzmanı olduklarını varsaydığı bir sürü tip ve serseri kılıklı insanlar platforma yığılıyor. Ove ellerini pantolonunun cebine sokuyor.
"Herhâlde bir sürü tren de gecikir şimdi," diyor ve platformdaki keşmekeşe tiksintiyle bakıyor.
"Evet," diyor ilk baretli.
"Sanırım öyle," diyor ikincisi.
"Çok gecikme olur," diyor üçüncüsü.
Ove paslı bir dolabın gıcırtısını andıran bir ses çıkarıyor. Tek kelime etmeden üçlünün yanından geçiyor.
"Nereye gidiyorsun? Kahramansın sen!" diye arkasından bağırıyor ilki şaşkınlıkla.
"Evet," diye ekliyor ikincisi.
"Kahraman!" diye haykırıyor üçüncüsü.
Ove cevap vermiyor. Pleksiglasın ardındaki adamın önünden geçip karlı sokaklara çıkıyor ve eve doğru yürüyor.
Şehir ithal arabalarıyla, istatistikleriyle, kredi kartı borçlarıyla ve diğer bütün saçmalıklarıyla yavaş yavaş uyanıyor.
Ove bugünün de heba olup gittiğini kederle kabullenmek zorunda kalıyor.

Otoparkın yanındaki bisiklet kulübesinin önünden geçerken, Anita ve Rune'un evinin oradan gelen beyaz bir Škoda görüyor. Yan koltukta, kucağı dosyalarla dolu gözlüklü bir kadın oturuyor. Kadının kararlı bir ifadesi var. Direksiyonda da beyaz gömlekli adam oturuyor. Araba köşeyi hızla dönerken Ove ezilmemek için kenara kaçmak zorunda kalıyor.

Adam, ön camın ardından Ove'ye sigarasını kaldırarak kibirli, hafif bir tebessüm takınıyor. Sanki yolda olmak Ove'nin suçuymuş ama herif bunu görmezden gelmeye razı olacak kadar cömertmiş gibi.

"Dangalak!" diye bağırıyor Ove, Škoda'nın arkasından ama beyaz gömlekli adam hiç tepki vermiyor.

Araba köşeyi dönüp gözden kaybolmadan önce Ove plakasını aklına kazıyor.

"Yakında sıra sana gelecek, ihtiyar bunak," diye tıslıyor arkasından kötücül bir ses.

Ove yumruğunu içgüdüsel olarak kaldırmış hâlde arkasına döndüğünde Saman Kafa'nın güneş gözlüğündeki kendi yansımasıyla göz göze geliyor. Kadın, o lanet köpeği kucağında tutuyor. Hayvan ona hırlıyor.

"Sosyal Hizmetler'den gelmişlerdi," diye sırıtıyor kadın başıyla yolu işaret ederek.

Ove o dangalak Anders'in Audi'sini garajından çıkardığını görüyor. Arabanın yeni, dalga şekilli farları var. Ove, bunun gece vakti bok çuvalının teki tarafından kullanılan bir arabanın geldiği kimsenin gözünden kaçmasın diye tasarlanmış olabileceğini düşünüyor.

"Seni niye alakadar ediyor?" diyor Ove, Saman Kafa'ya.

Kadının dudakları, çevresel atıklar ve sinir zehirleri enjekte edilmiş birinin erişebileceği en gerçek gülümsemeye yaklaşıyor.

"Ediyor çünkü şimdilik yolun sonundaki yaşlı herifi huzurevine tıkıyorlar. Ondan sonra da sıra sana gelecek!"

Kadın yere, Ove'nin yanına tükürüyor ve Audi'ye doğru uzaklaşıyor. Ove onu izliyor; göğsü gömleğinin altında inip kalkıyor. Audi köşeyi dönerken kadın camın arkasından orta parmağını gösteriyor. Ove'nin ilk içgüdüsü, peşlerinden koşup o Alman sac levhası yığınını –içindeki dangalaklar, samanlar, hırlayan köpekler ve dalga şekilli farlarla birlikte– paramparça etmek oluyor. Ama birdenbire sanki karların içinde hızla koşmuş gibi nefesi kesiliyor. Öne eğilip ellerini dizlerine koyuyor ve öfkesine rağmen nefes nefese kaldığını, kalbinin hızla attığını fark ediyor.

Bir dakika kadar sonra doğruluyor. Sağ gözünde hafif bir seğirme oluyor. Audi gitmiş. Ove dönüyor ve bir elini göğsüne bastırarak yavaşça evine doğru yürüyor.

Evine geldiğinde kulübenin yanında duruyor. Kar yığınının içindeki kedi şekilli deliğe bakıyor.

Deliğin dibinde bir kedi var.

Böyle olacağı belliydi.

16

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE ORMANDA BİR KAMYON

Osomurtkan ve biraz da sakar ama kaslı bir vücudu ve hüzünlü mavi gözleri olan çocuğun trende yanına oturduğu günden önce Sonja'nın hayatında koşulsuzca sevdiği yalnızca üç şey vardı: kitaplar, babası ve kediler.

Elbette epey bir ilgi görmüştü, mesele o değildi. Her türden ve boyuttan talibi çıkmıştı. Uzun boylu, esmer, kısa boylu, sarışın, neşeli, sıkıcı, zarif, gösterişli, yakışıklı, açgözlü. Açıkçası köyde "Sonja'nın babasının ormandaki ıssız ahşap evinde bir iki silah bulundurduğu" söylentileri yayılınca biraz geri adım atmasalar muhtemelen daha da ısrarcı olurlardı. Ama hiçbiri Sonja'ya, o gün trende yanına oturan çocuk gibi bakmamıştı. Sanki dünyadaki tek kız oymuş gibi.

Bazen, özellikle de ilk yıllarda, arkadaşları Sonja'nın yaptığı seçimi sorgulamıştı. Sonja, çevresindeki insanların ona sık sık söylemeyi vazife bellediği gibi, çok güzeldi. Ayrıca kahkaha at-

mayı çok seviyordu ve hayat yoluna ne çıkarırsa çıkarsın olumlu taraftan bakmayı seçen biriydi. Ama Ove, şey, Ove Ove'ydi işte. Bu da çevresindekilerin Sonja'ya sık sık söylediği başka bir şeydi.

Ove'nin ilkokula başladığından beri aksi bir ihtiyar olduğunu iddia ediyorlardı. Pek tabii, Sonja'nın çok daha iyisini bulabileceğini de.

Ama Sonja için Ove hiçbir zaman somurtkan, beceriksiz ya da dikenli biri olmadı. Onun için Ove, ilk yemeklerinde masaya hafifçe dağılmış pembe çiçeklerdi. Geniş ama hüzünlü omuzlarını sıkan, babasından kalma kahverengi takımdı. Ove bazı şeylere kuvvetli bir inanç beslerdi: Adalet, hakkaniyet, sıkı çalışma ve doğrunun doğru olması gereken bir dünya. Madalya ya da sertifika alsın ya da sırtı sıvazlansın diye değil, sadece öyle olması gerektiği için. Artık onun gibi adamlar pek kalmamıştı, Sonja bunun farkındaydı. O yüzden de bulduğu adama tutunuyordu. Belki Ove ona şiirler yazmıyor, şarkılar söyleyip serenat yapmıyor, pahalı hediyelerle eve gelmiyordu. Ama başka hiçbir oğlan, sırf onun yanında oturup anlattıklarını dinlemek için her gün trenle saatlerce ters yöne gitmemişti.

Ayrıca Sonja, Ove'nin neredeyse bacağı kalınlığındaki kolunu yakalayıp gıdıkladığında o somurtkan yüzde koca bir tebessüm beliriyordu; çatlayan bir alçının içinden mücevherin belirmesine benziyordu bu görüntü. O anlarda Sonja'nın içinde bir şey şarkı söylemeye başlıyordu sanki. Üstelik o anlar yalnızca Sonja'ya aitti.

İlk yemeklerinde Ove ona askerlik konusunda yalan söylediğini itiraf ettiğinde Sonja kızmadı. Elbette ondan sonra sayısız kez kızacaktı ama o gece değil.

"Derler ki en iyi adamlar hatalarından doğar ve sonradan, hiç hata yapmamış olsalar gelişeceklerinden çok daha iyi yönde gelişirler," dedi yumuşak bir sesle.

"Kim demiş bunu?" diye sordu Ove. Sonra da sanki biri kutuyu açıp, "Silahını seç!" demiş gibi masadaki üçlü çatal bıçak takımına dikti gözlerini.

"Shakespeare," dedi Sonja.

"İyi bir şey mi diyor?" diye sordu Ove.

"Harika bir şey diyor." Sonja gülümseyerek başını salladı.

Ove masa örtüsüne bakarak, "Ondan hiçbir şey okumadım," diye mırıldandı.

"Onun *kaleme aldığı*," diye düzeltti Sonja, elini sevgiyle Ove'nin elinin üzerine koyarak.

Birlikte geçirdikleri yaklaşık kırk yıl boyunca Sonja öğrenme güçlüğü çeken yüzlerce öğrencisine okuma yazma öğretti ve onlara Shakespeare'in tüm eserlerini okuttu. Aynı süre içinde Ove'ye tek bir Shakespeare oyunu dahi okutmayı başaramadı. Ama sıra evlerine taşınır taşınmaz, Ove haftalarca her akşam bahçedeki alet kulübesine kapandı. Sonunda da oturma odalarında, Sonja'nın hayatında gördüğü en güzel kitaplık belirdi.

"O kitapları bir yere koyman gerekecek," diye homurdandı Ove, tornavidayla başparmağındaki küçük kesiği kurcalarken.

Sonja onun kollarına sokulup, "Seni seviyorum," dedi.

Ove'yse başını onaylar gibi salladı.

Sonja, Ove'ye kollarındaki yanık izlerini sadece bir kez sordu.

Ailesinden kalan evi nasıl kaybettiğiniyse Ove'nin isteksizce anlattığı kısa parçaları birleştirerek öğrendi. En sonunda izlerin nasıl oluştuğunu anladı. Bir arkadaşı ona, "Bu adamın nesini seviyorsun?" diye sorduğunda Sonja çoğu adamın yan-

gın gördü mü kaçacağını söylemişti. Fakat Ove gibi adamlar o yangının içine dalardı.

Ove'nin, Sonja'nın babasıyla görüşmeleri bir elin parmağını geçmezdi. Yaşlı adam epeyce kuzeyde, ormanın derinliklerinde yaşıyordu. Sanki ülkedeki tüm yerleşim yerlerinin haritasına bakıp insanlardan ne kadar uzağa gidebileceğini hesaplamış gibiydi.

Sonja'nın annesi doğumda ölmüştü. Babası bir daha evlenmemişti.

"Hayatımda bir kadın var. Sadece şu anda evde değil," diyordu, biri bu konuyu açmaya cesaret ettiğinde.

Sonja, on altı yaş üzeri gençleri lise bitirme sınavlarına hazırlayan bir okulun sınavlarına –hepsi beşeri bilimlerle ilgiliydi– hazırlanmak üzere yakınlardaki kasabaya taşındı. Babasına da onunla gelmesini önerdiğinde adam kızına uçsuz bucaksız bir içerlemeyle baktı. "Ne yapacağım orada? İnsanlarla mı tanışacağım?" diye homurdandı. "İnsanlar" kelimesini hep küfreder gibi söylerdi. Sonja da onu kendi hâline bıraktı. Kızının hafta sonu ziyaretleri ve ayda bir kamyonuna atlayıp en yakın köydeki markete yaptığı seferler dışında ona eşlik eden tek kişi Ernest'ti.

Ernest, dünyanın en büyük çiftlik kedisiydi. Sonja çocukken onu gerçekten midilli sanmıştı. Kedi, eve kafasına estiği gibi girip çıkıyordu ama aslında orada yaşamıyordu. Nerede yaşadığını kimse bilmiyordu. Sonja ona Ernest ismini Ernest Hemingway'den esinlenerek koymuştu. Babası kitaplara hiç ilgi duymazdı ama kızının daha beş yaşında oturup gazete okumaya başlamasını görmezden gelecek kadar da aptal değildi. "Bir kız böyle boktan şeyler okuyamaz, aklını kaybeder," dedikten sonra onu köy kütüphanesinin bankosuna doğru itekledi. Yaşlı

kütüphaneci adamın ne demek istediğini tam olarak anlamadı ama kızın olağanüstü bir zekâsı olduğu su götürmezdi.

Kütüphaneci ve baba, daha fazla konuşmaya lüzum görmeden ayda bir yapılan market seferlerinin, ayda bir yapılan kütüphane seferlerini de kapsaması konusunda fikir birliğine vardılar. Sonja on iki yaşına geldiğinde kütüphanedeki tüm kitapları en az iki kez okumuştu. Sevdiği kitaplarıysa, mesela *Yaşlı Adam ve Deniz*'i, sayısını unuttuğu kadar çok okumuştu.

Ernest'in Ernest adını alması böyle oldu. Ayrıca kedinin bir sahibi yoktu. Konuşmuyordu da ama Sonja'nın babasıyla balığa gitmeyi seviyordu. Adam da kedinin niteliklerini takdir ediyordu. Eve döndüklerinde avlarını eşitçe paylaşıyorlardı.

Sonja, Ove'yi ilk kez ormandaki ahşap eve götürdüğünde, Ove ile kızın babası yaklaşık bir saat boyunca yemek tabaklarına bakarak karşılıklı sustu, ki o esnada Sonja da bir nebze olsun medeni bir sohbet başlatmaya çabalıyordu. Ama iki adam da neden orada olduklarını tam olarak anlamıyordu; bildikleri tek şey, ikisinin de önem verdiği tek kadın için bunun önemli olduğuydu. İkisi de itiraz etmişti elbette; hem de ısrarla ve yüksek sesle. Ama sonuç değişmemişti.

Sonja'nın babası daha en başından önyargılıydı. Bildiği tek şey, bu çocuğun şehirden geldiğiydi ve Sonja da onun kedilerden pek hazzetmediğini söylemişti. Bu iki özellik, Ove'yi güvenilmez görmesi için fazlasıyla yeterliydi.

Ove'ye gelince, kendini iş görüşmesinde gibi hissediyordu ve o tür işlerde de hiç iyi değildi. Sonja sustuğunda –ki kabul edelim, nadiren görülen bir durumdu bu– odada yalnızca kızını kaybetmek istemeyen bir adamla henüz onu oradan alıp götürmek üzere seçildiğini tam olarak kavrayamamış bir adamın sessizliği kalıyordu. Sonunda Sonja, Ove'yi konuşturmak için kaval kemiğine tekmeyi bastı. Ove tabağından başını kaldırdı, Sonja'nın gözlerinin kenarında öfkeyle seğiren kasları fark etti. Boğazını temizledi ve umutsuzca etrafına bakarak yaşlı adama

soracak bir şey bulmaya çalıştı. Zira söyleyecek hiçbir şeyin yoksa, soracak bir şey bulman gerekirdi; Ove böyle görmüştü. İnsanlara birini sevmediklerini unutturacak tek şey, onlara kendilerini anlatma fırsatı vermekti.

Sonunda Ove'nin bakışları yaşlı adamın mutfağının penceresinden görünen kamyona kaydı.

"Bu bir L10, değil mi?" dedi, çatalıyla işaret ederek.

"Aynen," dedi yaşlı adam, tabağına bakarak.

"Artık Saab üretiyor onları," diye ekledi Ove, kısa bir baş hareketiyle.

Yaşlı adam, Ove'ye öfkeyle bakarak, "Scania!" diye kükredi.

Derken oda tekrar, ancak bir kadının sevgilisiyle babası arasında oluşabilecek türden o sessizlikle kaplandı.

Ove suratını sallandırarak tabağına baktı. Sonja bu kez babasının kaval kemiğine tekme attı. Babası somurtarak kızına baktı. Ta ki gözlerinin kenarındaki o sinirli seğirmeleri görene kadar. O seğirmelerin ardından gelmesi muhtemelen şeylerden kaçınmayı öğrenmeyecek kadar aptal bir adam değildi. Bu yüzden huzursuzca boğazını temizledi ve yemeğini kurcaladı.

"Sırf Saab'daki bir takım elbiseli cüzdanını sallayıp fabrikayı satın aldı diye kamyonum Scania olmaktan çıkacak değil ya," diye hırladı. Bu sefer sesi biraz daha az suçlayıcı çıkmıştı. Sonra kaval kemiklerini kızının ayakkabısından biraz daha uzaklaştırdı.

Sonja'nın babası hep Scania kamyon kullanmıştı. Başka bir şeyin nasıl tercih edilebileceğini aklı almıyordu. Yıllarca süren bu tüketici sadakatinden sonraysa şirket Saab'la birleşmişti. Bu, adamın hiçbir zaman tam anlamıyla affedemediği bir ihanetti.

Saab'la birleşmelerinden sonra Scania'ya çok daha fazla ilgi duymaya başlayan Ove'yse patatesini çiğnerken düşünceli bir tavırla pencereden dışarı baktı.

"İyi çalışıyor mu?" diye sordu.

"Hayır," diye homurdandı yaşlı adam huysuzca ve tabağına geri döndü. "Hiçbir modeli doğru dürüst çalışmaz. Hiçbiri doğru düzgün yapılmıyor ki. Tamirciler de en ufak şey için servet istiyor," diye ekledi, sanki masanın altında oturan birine açıklama yapıyormuş gibi.

"İzin verirsen bakabilirim," dedi Ove. Bir anda heyecanlanmıştı.

Bu, Sonja'nın onu herhangi bir şey için gerçekten heyecanlanırken gördüğü ilk seferdi.

İki adam bir an için birbirlerine baktılar. Sonra Sonja'nın babası başını onay verir gibi salladı. Ove de sert bir baş selamıyla karşılık verdi. Ardından ikisi de sanki az önce üçüncü bir adamı öldürmeye karar vermişler gibi hedefe kilitlenerek kararlı bir tavırla ayağa kalktı. Birkaç dakika sonra Sonja'nın babası bastonuna dayanarak mutfağa geri geldi, sandalyesine çöktü ve her zamanki memnuniyetsiz homurdanmalarını sürdürdü. Bir süre piposunu itinayla doldurdu, ardından nihayet tencerelere bakarak başını onaylarcasına salladı ve, "Güzel," demeyi becerdi.

"Teşekkürler, baba." Sonja gülümsedi.

"Yemeği sen yaptın. Ben değil," dedi babası.

"Teşekkür yemek için değildi," diye karşılık verdi Sonja. Tabakları toplarken babasının alnına şefkatli bir öpücük kondurdu. O sırada Ove'nin bahçede kamyonun kaputuna doğru eğilmiş olduğunu gördü.

Babası hiçbir şey demedi, sadece sessizce burnundan soluyarak ayağa kalktı ve mutfak tezgâhından gazeteyi aldı. Ancak oturma odasındaki koltuğuna giderken birden durdu, kararsızca bastonuna yaslandı.

"Balık tutar mı?" diye homurdandı sonunda kızına bakmadan.

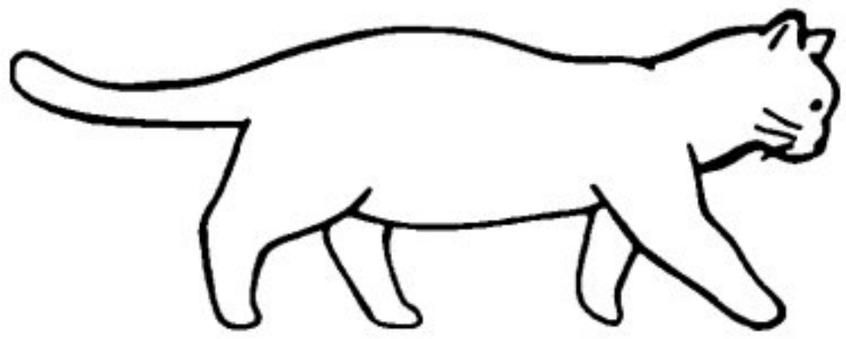
"Sanmıyorum," dedi Sonja.

Babası sertçe başını salladı. Uzun süre sessiz kaldı.

"Anladım. O zaman öğrenmesi gerekecek," diye homurdandı nihayet ve ardından piposunu ağzına yerleştirip oturma odasına girdi.

Sonja babasının hiç kimseye bundan daha büyük bir iltifat ettiğini duymamıştı.

17

OVE DİYE BİRİ VE KAR YIĞININDAKİ KEDİ BELASI

"Ölmüş mü?" diye soruyor Parvaneh dehşetle. Bir yandan da hamile göbeğinin izin verdiği hızla koşuyor ve deliğe bakarken olduğu yerde kalıyor.

"Ben veteriner değilim," diye karşılık veriyor Ove fakat bunu kabalık etmek niyetiyle söylemiyor. Daha ziyade gerekli bir bilgi verir gibi.

Bu kadının sürekli nereden çıktığını anlayamıyor. İnsan artık kendi bahçesinde, kar yığınının içindeki kedi şekilli bir deliğin başında sakin sakin duramayacak mı canım?

"Onu oradan çıkarmak zorundasın!" diye bağırıyor Parvaneh ve eldiveniyle Ove'nin omzuna vuruyor.

Ove hoşnutsuz görünüyor ve ellerini ceketinin ceplerinin daha da derinlerine daldırıyor. Hâlâ nefes almakta biraz zorlanıyor.

"Hiç de zorunda değilim," diyor.

"Tanrım, senin derdin ne?"

"Kedilerle pek anlaşamam," diye bilgilendiriyor Ove onu ve topuklarını kara bastırıyor.

Ama kadın döndüğünde gözlerinde öyle bir ifade var ki Ove istemsizce geri çekiliyor.

"Belki uyuyordur," diyor deliğe bakarak. Ardından da, "Yoksa eriyince çıkar," diye ekliyor.

Eldiven tekrar ona doğru uçunca, arada güvenli bir mesafe bırakmanın gayet akıllıca bir fikir olduğu konusunda kendi kendine onay veriyor.

Ama sonra bir de bakıyor ki Parvaneh kar yığınına dalmış. Birkaç saniye sonra ince kollarında donmuş küçük yaratıkla doğruluyor. Yaratık yırtık bir atkıya beceriksizce sarılmış dört top dondurmaya benziyor.

"Aç kapıyı!" diye bağırıyor Parvaneh soğukkanlılığını iyiden iyiye yitirerek.

Ove ayakkabılarının tabanını kara bastırıyor. Bu sabaha kesinlikle kadınları yahut kedileri evine alma niyetiyle başlamadı ve bunu kadına da açıkça belirtmek isterdi aslında. Fakat hayvanı kucağında tutan kadın kararlı adımlarla üstüne doğru geliyor. İçinden mi yoksa yanından mı geçeceği tamamen Ove'nin çevikliğine kalmış. Ove, makul insanların söylediklerine kulak asmama konusunda Parvaneh'ten daha beteriyle hiç karşılaşmadı. Yine nefesi daralıyor. Göğsünü tutma isteğiyle savaşıyor.

Kadın yürümeye devam ediyor. Ove yana çekiliyor. Kadın yanından geçip gidiyor.

Kucağındaki, buz sarkıtlarıyla süslenmiş küçük paket, Ove'nin zihninde engel olamayacağı bir hızla Ernest'e dair anıların canlanmasına neden oluyor. O şişman, aptal, yaşlı Ernest. Sonja, Ernest'i o kadar çok severdi ki ona her baktığında kalbinin üstünde beş kronluk paralar sektirmek mümkündü.

Parvaneh birden, "AÇ ŞU KAPIYI ARTIK!" diye kükreyerek hızla Ove'ye dönüyor; öyle hızlı ki boynu tutulacak gibi oluyor.

Ove cebinden anahtarları çıkarıyor. Kolunu bir başkası ele geçirmiş sanki. Aslında ne yaptığını kabullenmekte zorlanıyor. Aklının bir yanı "HAYIR" diye bağırırken, vücudunun geri kalanı bir tür ergenlik isyanıyla uğraşıyor.

"Bana birkaç battaniye getir!" diye emrediyor Parvaneh ve ayakkabılarını çıkarmadan içeri dalıyor.

Ove birkaç saniye olduğu yerde kalıp nefesini toparlıyor; kapının iç tarafındaki paspasta duran, son talimatlarının yazılı olduğu zarfı gizlice alıyor ve ağır ağır kadının peşinden gidiyor.

"Burası buz gibi. Şu petekleri aç!" diye sesleniyor Parvaneh. Bunu gayet olağan bir şeymiş gibi söylüyor. Kediyi kanepenin üstüne bırakırken Ove'ye sabırsızca el kol hareketleri yapıyor.

"Burada petek falan açılmayacak," diye duyuruyor Ove kesin bir dille. Oturma odasının kapısında dikiliyor ve acaba kedinin altına en azından bir gazete sermesini söylese yine eldivenle saldırıya uğrar mı diye düşünüyor. Kadın ona tekrar döndüğünde bu düşünceden vazgeçiyor. Ove hayatında bu kadar öfkeli bir kadın görüp görmediğinden emin değil.

"Yukarıda bir battaniyem var," diyor sonunda Ove. Antredeki lambaya karşı aniden ortaya çıkan müthiş bir ilgiyle gözlerini kaçırıyor.

"Getir öyleyse!"

Ove, onun sözlerini içinden sessizce, küçümseyici bir ses tonuyla tekrar ediyormuş gibi görünüyor ama ayakkabılarını çıkarıp eldivenin menziline girmemeye gayret ederek temkinli adımlarla oturma odasını geçiyor.

Basamakları çıkarken ve inerken kendi kendine bu sokakta biraz huzur bulmanın neden bu kadar zor olduğuna dair bir şeyler mırıldanıyor. Üst kata vardığında durup derin nefesler alıyor. Göğsündeki ağrı geçmiş. Kalbi yine normal atıyor. Ara sıra olan bir şey bu, artık onu telaşlandırmıyor. Her seferinde geçiyor. Hem zaten o kalbe uzun süre ihtiyacı olmayacak, o yüzden önemi de yok.

Oturma odasından sesler geldiğini duyuyor. Kulaklarına inanamıyor. İntihar etmesini sürekli engelleyip duran komşuları belli ki onu delirtmek ve intiharın eşiğine sürüklemek söz konusu olduğunda ellerini hiç de korkak alıştırmıyorlar. Orası kesin.

Ove elinde battaniyeyle merdivenden indiğinde, yan evdeki kilo fazlası olan genç adam oturma odasının ortasında, merakla kediyi ve Parvaneh'i seyrediyor.

"Selam, dostum!" diyor neşeyle ve Ove'ye el sallıyor.

Dışarıda kar olmasına rağmen üzerinde yalnızca tişört var.

"Hı hı," diyor Ove. Üst kata şöyle bir çıkıp inene kadar evinin pansiyona döndüğünü görmüş ve dehşete düşmüş gibi bir hâli var.

"Bağrışmalar duydum da, her şey yolunda mı diye bir bakayım dedim," diyor genç adam neşeyle. Omuzlarını silkince tişörtü sırtındaki yağların derin kıvrımlarına giriyor.

Parvaneh battaniyeyi Ove'nin elinden kaptığı gibi kediyi sarmaya başlıyor.

"Onu öyle ısıtamazsın," diyor genç adam tatlı tatlı.

"Karışma," diyor Ove. Buz tutmuş kedileri çözme uzmanı olmayabilir ama insanların evine dalıp her şeyin nasıl yapılacağına dair emirler yağdırmasına da tahammül edecek değil.

"Sus, Ove!" diyor Parvaneh ve genç adama yalvaran gözlerle bakıyor. "Peki ne yapacağız o zaman? Buz gibi!"

"Bana sus deme," diye homurdanıyor Ove.

"Ölecek," diyor Parvaneh.

"Ölecekmiş, peh! Birazcık üşümüş işte..." diye karşı çıkıyor Ove, hâkimiyeti yeniden ele geçirmeye çalışarak.

İki Canlı işaret parmağını Ove'nin dudaklarına götürerek onu susturuyor. Ove o kadar saçma bir öfkeye kapılıyor ki sanki birazdan öfkeden tek ayağının üstünde dönecek.

Parvaneh kediyi kaldırdığında hayvanın rengi mordan beyaza kaymaya başlıyor. Ove bunu fark edince kendinden biraz

şüphe eder gibi oluyor. Parvaneh'e bakıyor. Sonra gönülsüzce geri çekilip ona yol veriyor.

Kilo fazlası olan genç adam tişörtünü çıkarıyor.

"Ne... Nasıl... sen ne YAPIYORSUN?" diye kekeliyor Ove.

Gözleri, kucağında buzları çözülmekte olan kediyle yerlere sular damlatarak kanepenin yanında dikilmekte olan Parvaneh'le, gövdesi çıplak hâlde oturma odasının ortasında dikilen genç adam arasında gidip geliyor. Adamın göğsünden dizlerine kadar titreyen yağları, önce eriyip sonra yeniden dondurulmuş bir dondurma yığını gibi sallanıyor.

"Ver onu bana," diyor genç adam gayet umursamaz bir tavırla ve ağaç gövdesi kalınlığındaki kollarını Parvaneh'e uzatıyor. Kadın kediyi ona uzatınca genç adam hayvanı kocaman kollarının arasına alıyor ve sanki dev bir kedi böreği sarar gibi göğsüne bastırıyor.

"Bu arada, benim adım Jimmy," diyor Parvaneh'e gülümseyerek.

"Ben Parvaneh," diyor kadın.

"Güzel isim," diyor Jimmy.

"Teşekkürler! *Kelebek* demek." Parvaneh gülümsüyor.

"Güzelmiş!" diyor Jimmy.

"O kediyi boğuyorsun," diyor Ove.

"Off, bi' dur artık, Ove," diyor Jimmy.

"Bana kalırsa o hayvan, senin kollarında boğulmaktansa onuruyla donmayı tercih ederdi," diye ekliyor Ove, Jimmy'nin kollarında şıpır şıpır sularını damlatan tüy yumağını başıyla işaret ederek.

Jimmy'nin yüzünde neşeli bir sırıtış beliriyor.

"Rahat ol biraz, Ove. Biz şişmanlar hakkında istediğini söyleyebilirsin ama biraz ısı yaymak dedin mi o bizim işimiz!"

Parvaneh, onun yağlı üst kolunun üzerinden endişeyle bakıyor ve avucunu nazikçe kedinin burnuna dokunduruyor. Sonra yüzü aydınlanıyor.

"Isınıyor!" diyor sevinçle. Sonra zafer kazanmış gibi Ove'ye dönüyor.

Ove onu başıyla onaylıyor. Aslında ona alaycı bir şey söylemek üzereydi. Oysa şimdi, huzursuzca, bu haberin onu rahatlattığını fark ediyor. Bu duygudan kaçınmak için kendini TV kumandasını dikkatle incelemeye veriyor.

Kediyi umursadığı falan yok. Sadece Sonja mutlu olurdu, o kadar.

"Biraz su ısıtayım," diyor Parvaneh ve tek bir çevik hareketle Ove'nin yanından sıyrılıp bir anda mutfağa dalarak dolapları karıştırmaya başlıyor.

"Ne oluyor yahu?" diye homurdanıyor Ove, kumandayı elinden bırakıp onun peşinden fırlarken.

İçeri girdiğinde Parvaneh'in, elinde elektrikli su ısıtıcısıyla mutfağın ortasında hareketsiz ve biraz da şaşkın durduğunu görüyor. Olan bitenin farkına yeni varmış gibi bir hâli var.

Ove bu kadının ilk defa söyleyecek söz bulamadığını görüyor. Mutfak toparlanmış ama tozlu.

İçerisi demlenmiş kahve kokuyor, köşelerde kir birikmiş ve her yerde Ove'nin karısına ait eşyalar var. Pencere kenarında küçük süsleri, mutfak masasında saç tokaları, buzdolabındaki yapışkan notlarda el yazısı.

Zemin hafif tekerlek izleriyle dolu. Sanki birileri bisikletle defalarca gidip gelmiş gibi.

Ocak ve mutfak tezgâhı olması gerekenden epey alçak.

Bir çocuk için inşa edilmiş bir mutfağa benziyor burası. Parvaneh de içeriyi ilk kez gören herkes gibi öylece bakakalıyor. Ove çoktan alıştı bu tepkiye. Kazadan sonra mutfağı kendi elleriyle yeniden yapmıştı. Belediye tabii ki yardım etmeyi reddetmişti.

Parvaneh nedense orada sıkışıp kalmış gibi görünüyor.

Ove göz göze gelmemeye gayret ederek su ısıtıcısını elinden alıyor. Yavaşça içine su doldurup fişe takıyor.

"Bilmiyordum, Ove," diye fısıldıyor kadın suçluluk duyar gibi.

Ove alçak tezgâhın üstüne eğilmiş, sırtı ona dönük. Parvaneh yaklaşıyor, parmak uçlarını nazikçe omzuna koyuyor.

"Üzgünüm, Ove. Gerçekten. Sormadan öyle pat diye mutfağına dalmamam gerekirdi."

Ove boğazını temizleyip başıyla onaylıyor ama arkasına dönmüyor. Ne kadar süre öyle kaldıklarını bilmiyor. Kadının hâlsiz eli adamın omzunda öylece duruyor. Ove de o eli itmemeye karar veriyor.

Sessizliği Jimmy bozuyor:

"Yiyecek bir şeyin var mı?" diye sesleniyor oturma odasından.

Ove'nin omzu Parvaneh'in elinden sıyrılıyor. Başını iki yana sallıyor, elinin tersiyle yüzünü siliyor ve inatla Parvaneh'e bakmadan buzdolabına yöneliyor.

Ove elinde sosisli sandviçle mutfaktan çıkıp geldiğinde Jimmy memnuniyetini belirten bir ses çıkarıyor. Ove birkaç adım kenara çekiliyor ve biraz kasvetli görünüyor.

"Ee, şimdi nasıl?" diyor sert bir baş hareketiyle Jimmy'nin kucağındaki kediyi işaret ederek.

Artık su damlacıkları serbestçe etrafa saçılıyor ama hayvan da yavaş yavaş eski hâlini ve rengini geri kazanıyor.

"Daha iyi görünüyor, değil mi?" diyor Jimmy gülerek ve sandviçi tek lokmada yutuyor.

Ove ona şüpheyle bakıyor. Jimmy, sauna taşına bırakılmış domuz eti gibi terliyor. Tekrar Ove'ye döndüğünde gözlerinde hüzünlü bir ifade var.

"Karının durumu... bayağı kötüydü be, Ove. Hep sevmişimdir onu. Şehirdeki en iyi nevaleyi o yapardı."

Ove ona bakıyor ve o sabah ilk kez hiç de öfkeli görünmüyor.

"Evet. O... çok güzel yemek yapardı," diye onaylıyor.

Pencereye gidiyor ve odaya arkasını dönerek kontrol edermiş gibi mandalı çekiyor. Lastik contaya dokunuyor.

Parvaneh mutfak kapısında duruyor, kollarını karnının üzerinde kavuşturmuş.

"Tamamen çözülene kadar burada kalabilir. Ama sonra alıp götürmek zorundasınız," diyor Ove. Omuz silkerek kediyi gösteriyor.

Gözünün ucuyla, Parvaneh'in ona nasıl baktığını görüyor. Kadın, bir kumar masasında karşısındakinin kartlarını çözmeye çalışan biri gibi süzüyor adamı. Bu Ove'nin hiç hoşuna gitmiyor.

"Ben götüremem," diyor Parvaneh. "Kızlar... alerjik," diye ekliyor.

"Alerjik" demeden önce kısa bir duraksama oluyor. Ove bunu camdaki yansımasından fark ediyor ama cevap vermiyor. Onun yerine kilo fazlası olan gence dönüyor.

"O hâlde sen ilgileneceksin," diyor.

Artık sadece terlemekle kalmayan, yüzü de kızarmaya başlayan Jimmy, kediye sevecenlikle bakıyor. Hayvan yavaş yavaş kuyruğunu kıpırdatıyor, hâlâ suları damlayan burnunu delikanlının kol yağlarının arasına gömüyor.

"Benim kediyle ilgilenmemin iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum, kusura bakma dostum," diyor Jimmy ve titreyerek omuz silkiyor; kedi bir cambaz gibi takla atıp ters dönüyor. Jimmy kollarını uzatıyor. Teni sanki alev almış gibi kıpkırmızı.

"Ben de biraz alerjiğim..."

Parvaneh küçük bir çığlık atıyor, ona koşup kediyi alıyor ve hızla tekrar battaniyeye sarıyor.

"Jimmy'yi hastaneye götürmemiz lazım!" diye bağırıyor.

"Benim hastaneye girmem yasak," diyor Ove hiç düşünmeden.

Ona baktığında Parvaneh'in kediyi fırlatacak gibi durduğunu görünce başını eğip derin bir iç çekiyor. *Tek istediğim ölmek*, diye düşünüyor ve ayak parmaklarını zemin döşemesine bastırıyor.

Tahta hafifçe esniyor. Ove, Jimmy'ye bakıyor. Kediye bakıyor.

Islak zemini inceliyor. Parvaneh'e bakarak başını iki yana sallıyor.

"O zaman benim arabamı almamız gerekecek," diye homurdanıyor.

Askıdan ceketini alıp kapıyı açıyor. Birkaç saniye sonra kafasını tekrar içeri uzatıp Parvaneh'e ters ters bakıyor.

"Ama arabayı evin önüne getiremem çünkü yasak..."

Parvaneh, Ove'nin Farsça olduğunu tahmin ettiği bir şeyler söyleyerek sözünü kesiyor. Ove onun ne dediğini anlamıyor ama yine de gereksiz dramatik buluyor. Kadın kediyi battaniyeye daha sıkı sarıp onun yanından geçiyor ve karın içinde ilerliyor.

Kadın otoparka doğru yürürken Ove ters bir ifadeyle, "Kural kuraldır, biliyorsun," diyor ama kadın cevap vermiyor.

Ove dönüp Jimmy'ye parmağını sallıyor.

"Sen de üstüne bir kazak giy. Yoksa Saab'a binemezsin, bu konuda net olalım."

Hastanede park ücretini Parvaneh ödüyor. Ove bu sefer sesini çıkarmıyor.

18

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE ERNEST DİYE BİR KEDİ

Ove'nin bilhassa bu kediye garezi yoktu. Sadece genel olarak kedilerden pek hoşlanmıyordu. Onları hep güvenilmez bulurdu. Özellikle de Ernest gibi moped büyüklüğünde olanları. Aslında onun olağanüstü büyük bir kedi mi yoksa olağanüstü küçük bir aslan mı olduğunu anlamak epey zordu. Eh, insan uykusunda onu yemeye kalkışabilecek bir şeyle asla dost olmamalıydı.

Ama Sonja, Ernest'i öylesine koşulsuz seviyordu ki Ove aslında gayet mantıklı görünen bu tip gözlemlerini kendine saklamayı başarmıştı. Sonja'nın sevdiği şeyler hakkında kötü konuşmaması gerektiğini çözmüştü; ne de olsa başka kimse Sonja'nın sevgisine neden layık görüldüğünü anlamazken Ove o sevgiyi almanın ne anlama geldiğini çok iyi biliyordu. Dolayısıyla, ormandaki kulübeye gittiklerinde Ernest'le Ove makul ölçüde geçinmeyi iyi kötü öğrendiler. Tabii Ove'nin bir kere-

sinde mutfak sandalyelerinden birine oturmak isterken Ernest'in kuyruğuna oturması üzerine kedinin onu ısırması hariç. Ya da en azından aralarına makul bir mesafe koymayı öğrenmişlerdi. Tıpkı Ove ile Sonja'nın babası gibi.

Ove'ye göre bu Kedi Belası'nın bir sandalyeye oturup kuyruğunu da öbürüne yaymaya hakkı yoktu ama meseleyi uzatmadı. Sonja için.

Ove balık tutmayı öğrendi. İlk ziyaretlerinden sonraki iki sonbaharda, evin çatısı ilk kez sızdırmadı. Kamyon her seferinde anahtar çevrilir çevrilmez çalıştı. Tabii Sonja'nın babası bundan ötürü açıkça minnet gösterecek bir adam değildi fakat bir daha Ove'nin "şehirli" olmasına dair ağzını açıp da tek kelime söylemedi. Açıkçası bu da Sonja'nın babasından gelebilecek en büyük sevgi göstergesi sayılabilirdi.

İki bahar, iki yaz geçti. Üçüncü yılın serin bir haziran gecesinde, Sonja'nın babası öldü. Ove, daha önce Sonja'nın bu denli ağladığını hiç görmemişti. Kadın ilk birkaç gün yataktan bile doğru düzgün kalkmadı. Hayatı boyunca ölümle fazlasıyla haşır neşir olmak zorunda kalan Ove'nin duygularıyla ilişkisi oldukça zayıftı ve olanı da ormandaki kulübenin mutfağında biraz şaşkınlık içinde bastırdı. Köy kilisesinin papazı gelip cenaze detaylarını anlattı.

"İyi bir adam," dedi papaz kısaca ve Sonja ile babasının oturma odasının duvarındaki fotoğraflarından birini işaret etti. Ove başıyla onayladı. Bundan sonra ne söylemesi gerektiğini bilemiyordu. Sonra dışarı çıkarak kamyonda uğraşılacak bir şey var mı diye baktı.

Dördüncü gün Sonja yataktan kalktı ve kulübeyi öyle bir telaşla temizlemeye başladı ki Ove, kavrayışı güçlü insanların yaklaşan bir kasırgadan uzak durması gibi onun yoluna çıkmamaya özen gösterdi. Kulübenin etrafında dolanarak yapacak bir şeyler aradı. Kış fırtınalarından birinde yıkılan odunluğu yeniden yaptı. Sonraki günlerde içini yeni kesilmiş odunlarla

doldurdu. Çimleri biçti. Çevredeki ağaçların sarkan dallarını kesti. Altıncı günün akşamında bakkaldan aradılar.

Herkes bunun bir kaza olduğunu söylüyordu tabii. Ama Ernest'i tanıyan hiç kimse onun arabaların önüne "yanlışlıkla" atladığına inanmazdı. Keder, yaşayan canlılar üzerinde garip etkilere neden oluyordu. Ove o gece, o yollarda hiç olmadığı kadar hızlı sürdü arabasını. Sonja, Ernest'in kocaman kafasını yol boyunca ellerinin arasında tuttu. Veterinere ulaştıklarında kedi hâlâ nefes alıyordu ama yaraları çok ağırdı, epey kan kaybetmişti.

Sonja, ameliyathanede iki saat boyunca yanında diz çöktükten sonra kedinin geniş alnına eğilip, "Hoşça kal, sevgili Ernest," diye fısıldadı. Sonra da kelimeler ağzından bulut parçalarına sarılıymış gibi çıkarken, "Ve hoşça kal, sevgili babacığım," diye ekledi.

Kedi gözlerini kapadı ve öldü.

Sonja bekleme odasından çıktığında alnını Ove'nin geniş göğsüne yasladı.

"Çok büyük bir kayıp hissi var içimde, Ove. Öyle bir kayıp ki sanki kalbim bedenimin dışında atıyor."

Uzun süre kollarını birbirlerine dolamış hâlde sessizce durdular. Sonunda Sonja yüzünü kaldırıp büyük bir ciddiyetle Ove'nin gözlerinin içine baktı.

"Artık beni iki kat daha çok sevmek zorundasın," dedi. O anda Ove hayatında ikinci –ve son– kez karısına yalan söyleyerek, "Seveceğim," dedi. Oysa onu zaten sevdiğinden daha çok sevmesinin mümkün olmadığını biliyordu.

Ernest'i, Sonja'nın babasıyla balık tuttuğu gölün kenarına gömdüler. Papaz gelip duasını okudu. Sonra Ove, Saab'ı yükledi ve dar yollardan geri döndüler. Sonja başını onun omzuna yasladı. Yolda, içinden geçtikleri ilk kasabada Ove arabayı durdurdu. Zira Sonja orada biriyle buluşmak üzere sözleşmişti. Ove onun kiminle görüşeceğini bilmiyordu. Zamanla, yıllar

içinde Sonja'nın defalarca söyleyeceği gibi, Ove'nin en çok takdir ettiği özelliklerinden biri olacaktı bu. Çünkü arabada bir saat boyunca bekleyebilen, ne için beklediğini ya da ne kadar süreceğini sormayan başka kimseyi tanımıyordu. Bu Ove'nin sızlanmadığı anlamına gelmiyordu tabii; çünkü sızlanmak onun yegâne uzmanlık alanıydı. Hele bir de park ücreti ödemek zorundaysa. Ama Sonja'ya bir kere bile ne yaptığını sormadı ve onu her zaman bekledi.

Sonunda Sonja geldi ve yerine oturduktan sonra Saab'ın kapısını usulca kapadı. Kapıyı böyle kapaması gerektiğini biliyordu, aksi hâlde Ove'nin bakışları, karısı sanki canlı bir yaratığa tekme atmış gibi yaralı bir hâl alırdı. Sonja usulca uzanıp Ove'nin elini tuttu.

"Sanırım kendimize bir ev almamız gerekecek," dedi.

"Ne gereği var ki?" diye sordu Ove.

"Bana kalırsa çocuğumuzun bir evde büyümesi gerek," dedi Sonja ve Ove'nin elini dikkatle karnına götürdü.

Ove uzunca bir süre sessiz kaldı; Ove'nin standartlarına göre bile uzun bir süre. Karısının karnına oradan her an bir tür bayrak çıkacakmış gibi baktı. Sonra doğruldu ve radyonun düğmesini yarım tur ileri, yarım tur geri çevirdi. Dikiz aynalarını ayarladı. Ardından her şeyi makul bulmuş gibi başını salladı.

"O zaman bir Saab steyşın vagon almamız gerekecek."

19

OVE DİYE BİRİ VE GELDİĞİNDE ARIZALI OLAN KEDİ

Ove dünün büyük kısmını Parvaneh'e o lanet kedinin onun evinde yaşaması için cesedini çiğnemesi gerektiğini haykırarak geçirmişti.

Oysa şimdi burada durmuş, kediye bakıyor. Kedi de ona bakıyor.

Eh, Ove'nin ölü olmadığı da gayet ortada.

Bu inanılmaz derecede sinir bozucu.

Gece kedi hafiften saygısızca bir tavırla önce yanına kıvrılıp sonra da yatakta boylu boyunca gerininceye Ove beş altı kez uyandı. Ove biraz fazla haşin bir tavırla onu tekmeleyip yere atınca kedi de bir o kadar uyandı.

Şimdi, Ove saat altıya çeyrek kala kalktığında kedi mutfağın ortasında oturuyor. Yüzünde, sanki Ove'nin ona borcu varmış gibi somurtkan bir ifade mevcut. Ove de ona, kapısına

gelip elinde bir İncil'le zile basmış bir Yehova Şahidi'ne bakacağı türden bir şüpheyle bakıyor.

"Sanırım yemek bekliyorsun," diye homurdanıyor sonunda Ove.

Kedi cevap vermiyor. Sadece kalan tüy parçalarını kemiriyor ve gayet umursamaz bir tavırla patilerinden birini yalıyor.

"Ama bu evde öyle danışmanlar gibi yan gelip yatarak armut piş ağzıma düş diyemezsin."

Ove lavaboya gidiyor. Kahve makinesini açıyor. Saatine bakıyor. Kediye bakıyor. Jimmy'yi hastaneye bıraktıktan sonra Parvaneh veteriner bir arkadaşına ulaşmayı başarmış, veteriner de gelip kediye bakmıştı. "İleri derece donma ve ciddi yetersiz beslenme" sonucuna varmıştı. Sonra da Ove'ye kedinin ne yemesi gerektiğine ve genel bakımına dair uzun bir liste vermişti.

"Ben kedi tamircisi değilim," diyor Ove kediye. "Sadece o hamile kadınla makul bir düzlemde konuşmayı beceremediğim için buradasın." Kafasını kaldırıp oturma odasından Parvaneh'in evine bakan pencereyi işaret ediyor.

Gözlerinden birini yalamaya uğraşan kedi yanıt vermiyor.

Ove dört adet küçük çorabı kaldırıp kediye gösteriyor. Bu çorapları ona veteriner verdi. Görünüşe göre Kedi Belası'nın her şeyden çok egzersize ihtiyacı var, bu da Ove'nin yardım edebileceğini düşündüğü bir şey. O pençeler duvar kâğıtlarından ne kadar uzakta olursa o kadar iyi. Ove'nin mantığı bu.

"Şunların içine gir de gidelim. Geç kalıyorum!"

Kedi kasılarak kalkıp uzun, dikkatli adımlarla kapıya doğru yürüyor. Sanki kırmızı halıda yürüyormuş gibi. Çoraplara şüpheyle bir göz atıyor ama Ove onları sertçe ayağına geçirirken çok da yaygara koparmıyor. İşi bitince Ove ayağa kalkıp kediyi baştan aşağı süzüyor. Başını iki yana sallıyor. Çorap giymiş bir kedi; bu doğal olamaz. Yeni tarzını inceleyen kedi birden kendinden son derece memnun görünüyor.

Ove patikanın sonuna kadar fazladan bir tur atıyor. Anita ve Rune'un evinin önünde bir sigara izmariti buluyor. Yerden aldığı izmariti parmağının arasında yuvarlıyor. O Škoda süren belediye çalışanı etrafta sanki buralar ona aitmiş gibi dolaşıyor. Ove söverek izmariti cebine atıyor.

Eve döndüklerinde Ove isteksizce sefil hayvanı besliyor ve o meseleyi hallettikten sonra kediye yapacakları işler olduğunu anlatıyor. Belki geçici olarak bu küçük yaratıkla birlikte yaşamaya zorlanmış olabilir ama evinde vahşi bir hayvanı tek başına bırakırsa yuh olsun ona. Bu yüzden kedi de onunla gelmek zorunda. Ove ile kedi arasındaki ilk anlaşmazlık, kedinin Saab'ın yolcu koltuğunda gazete kâğıdının üstünde oturup oturmaması konusunda çıkıyor. Ove ilk önce kediyi iki eğlence ekinin üstüne koyuyor fakat kedi büyük bir hakarete uğramış gibi arka patileriyle gazeteleri yere itip yumuşak döşemeye kuruluyor. Bunun üzerine Ove kediyi ensesinden tutup kaldırıyor; Ove altına üç kültür ekiyle kitap incelemeleri sıkıştırırken kedi ona hiç de pasif-agresif olmayan bir tavırla tıslıyor. Öfkeyle bakıyor. Ove kediyi bırakıyor ama tuhaftır, kedi bu kez gazetenin üstünde kalıyor ve kırgın, bezgin bir ifadeyle pencereden dışarı bakıyor. Ove savaşı kazandığına karar vererek tatminle başını sallıyor, Saab'ı vitese takıp ana yola çıkıyor. Tam o anda kedi tırnaklarını yavaşça ve kasten gazetede gezdirerek kâğıtta uzun bir yırtık açıyor ve ön patilerini o yırtığın içine geçiriyor. Aynı anda da Ove'ye meydan okurcasına bakıyor: "Ee, şimdi ne yapacaksın?" der gibi.

Ove Saab'ın frenine asılınca kedi öne fırlıyor, burnunu gösterge paneline çarpıyor. Ove hayvana, "İŞTE benim cevabım bu!" der gibi muzaffer bir ifadeyle bakıyor. O andan sonra kedi yol boyunca Ove'ye bakmayı reddediyor, koltukta

büzülüp hayli gücenmiş gibi burnunu patisiyle ovalıyor. Ama Ove çiçekçideyken direksiyon simidine, emniyet kemerine ve kapının iç kısmına salyalarını bulaştırıyor.

Ove çiçeklerle geri gelip de bütün arabasının kedi salyasıyla kaplı olduğunu fark edince işaret parmağını kılıç gibi sallıyor. Kedi de o kılıcı ısırıyor. Ove yol boyunca onunla konuşmayı reddediyor.

Mezarlığa vardıklarında Ove işi sağlama alıyor; gazete kâğıdından geriye kalanları buruşturup bir top yapıyor ve kediyi onunla arabadan aşağı itiyor. Sonra bagajdan çiçekleri alıyor, Saab'ı anahtarla kilitliyor, arabanın etrafında bir tur dönüp tüm kapıları kontrol ediyor. Beraberce kilisenin yol ayrımına çıkan donmuş, çakıllı yokuşu tırmanıyor, karı yara yara ilerleyerek Sonja'nın yanına varıyorlar. Ove elinin tersiyle mezar taşındaki karı temizliyor ve çiçekleri hafifçe silkeliyor.

"Çiçek getirdim," diye mırıldanıyor. "Pembe. Sevdiğin gibi. Dondan ölürler diyorlar ama daha pahalı çiçekler satmak için öyle diyorlar yalnızca."

Kedi karın üstüne sere serpe yatıyor. Ove ona suratsızca bakıyor, sonra gözünü tekrar mezar taşına çeviriyor.

"Tamam, tamam... Tanıştırayım, bu Kedi Belası. Artık bizimle yaşıyor. Evimizin önünde donmak üzereydi."

Kedi, Ove'ye kırgın bir bakış atıyor. Ove boğazını temizliyor.

"Hâline bakma, geldiğinde de böyleydi," diye açıklıyor, sesi birden savunmaya geçmiş gibi. Sonra hem kediye hem mezar taşına doğru başını sallıyor.

"Yani onu ben bozmadım. Zaten bozuktu," diyor Sonja'ya.

Hem mezar taşı hem kedi yanında sessizce bekliyor. Ove bir süre ayakkabılarına bakıyor. Homurdanıyor. Kara diz çöküyor, taşın üstündeki karı biraz daha temizliyor. Elini dikkatle üstüne koyuyor.

"Seni özlüyorum," diye fısıldıyor.

Ove'nin gözünün kenarında çabucak bir parıltı belirip kayboluyor. Kolunda yumuşak bir şey hissediyor. Kedinin, kafasını nazikçe avucuna bıraktığını fark etmesi birkaç saniye sürüyor.

20

OVE DİYE BİRİ VE DAVETSİZ BİR MİSAFİR

Ove neredeyse yirmi dakika boyunca Saab'ın sürücü koltuğunda oturuyor; garajın kapısı da açık. İlk beş dakika boyunca kedi yolcu koltuğundan sabırsızca ona bakıyor. Sonraki beş dakikada ise iyice endişeli görünmeye başlıyor. En sonunda kapıyı kendi başına açmaya çalışıyor; başaramayınca da koltuğa yatıp hemen uyuyakalıyor.

Kedi yan dönüp horlamaya başlayınca Ove ona bakıyor. Kedi Belası'nın sorun çözme konusunda çok doğrudan bir yaklaşımı olduğunu kabul etmek zorunda.

Bakışlarını yeniden karşıdaki garaja çeviriyor. Rune'la orada en az yüz kez durmuştur herhâlde. Bir zamanlar arkadaştılar. Ove'nin hayatında böyle tanımlayabileceği pek fazla insan yok. Bu sıra evlerle dolu sokak daha yeni yapılmışken ve hâlâ ağaçlarla çevriliyken ilk taşınanlar Ove ile karısı olmuştu. Rune ve karısı da aynı gün taşınmıştı. Anita da hamileydi ve

elbette nasıl becerileceğini yalnızca kadınların bildiği bir şekilde Ove'nin karısıyla hemen kaynaşmışlardı. Sonra en iyi arkadaş olan her kadın gibi Rune ile Ove'nin de en iyi arkadaş olmaları gerektiğine karar vermişlerdi. Çünkü pek çok "ortak ilgi alanları" vardı. Ove bununla neyi kastettiklerini pek anlamamıştı aslında. Sonuçta Rune, Volvo kullanıyordu.

Tabii Ove'nin Rune konusunda bundan başka bir itirazı yoktu. Adamın düzgün bir işi vardı ve gerekmedikçe konuşmazdı. Gerçi Volvo kullanıyordu ama Ove'nin karısının ısrarla söylediği gibi bu, insanı ahlaksız yapacak diye bir şey yoktu. Ove de Rune'u öyle kabul etti. Hatta bir süre sonra ona aletlerini ödünç vermeye bile başladı. Bir öğleden sonra, park alanında kemerlerine dayalı başparmaklarıyla çim biçme makinesi fiyatları hakkında sohbete daldılar. Ayrılırken tokalaştılar. Sanki arkadaş olma konusunda aldıkları o ortak karar bir iş anlaşmasıymış gibi.

Sonraları mahalleye her cinsten insanın taşındığını gören iki adam, Ove ile Sonja'nın mutfağında toplanıp istişareye başladılar. Mutfaktan çıktıklarında mahallenin yeni kurallarını, neyin serbest neyin yasak olduğunu belirten tabelaları hazırlamış, Site Yönetim Kurulu'nu çoktan kurmuşlardı. Ove başkan, Rune ise başkan yardımcısıydı.

Sonraki aylarda birlikte çöp odasını denetlediler. Arabalarını yanlış park edenlere homurdandılar. Nalburda boya ve gider boruları için pazarlık yaptılar, telefon ve prizleri takmaya gelen görevlinin iki yanında dikilip nereden ve nasıl yapması gerektiğini duyurdular. Telefon kablolarının nasıl döşenmesi gerektiğini aslında ikisi de tam bilmiyordu ama bu tip gençleri gözetlemek ve uyanıklık etmelerini engellemekte ikisi de ustaydı. Hepsi bundan ibaretti.

Bazen eşleriyle birlikte yemek de yerlerdi. Gerçi yemek dedikleri, Ove ile Rune'un akşamın çoğunu park yerinde arabalarının lastiklerine tekme atarak, taşıma kapasitelerini, dönüş

yarıçaplarını ve benzeri önemli meseleleri kıyaslayarak geçirmelerinden ibaretti. O kadar.

Sonja'nın ve Anita'nın karınları giderek büyüyordu. Rune'a göre bu, Anita'nın "beyninden yiyordu". Hamileliğin üçüncü ayında kahve makinesini buzdolabında arar hâle gelmişti. Sonja da ondan aşağı kalmıyordu, John Wayne filmlerindeki kovboy barı kapıları gibi aniden asabileşip parlıyordu. Ove ağzını açmaya bile korkar hâle gelmişti. Tabii bu da başka kavgalara sebebiyet veriyordu. Sonja ter içinde kalmadığı anlarda soğuktan titriyordu. Ove tartışmaktan yorulup kaloriferleri yarım derece açmayı kabul eder etmez tekrar terlemeye başlıyordu ve Ove evde koşuşturup radyatörleri tekrar kapıyordu. Ayrıca Sonja öyle bir iştahla muz yiyordu ki markettekiler Ove'nin bir hayvanat bahçesi kurduğunu sanabilirdi.

Rune anlayışlı bir baş sallayışla, "Hormonlar savaşta," diye açıkladı, bir gece evinin arkasındaki avluda otururlarken. Kadınlar da Ove ile Sonja'nın mutfağında, kadınlar ne hakkında konuşursa o konuda konuşuyordu.

Rune, bir gün önce Anita'yı radyonun başında hüngür hüngür ağlarken bulduğunu söyledi; tek sebep "şarkının güzel olmasıymış."

"Güzel... şarkı mı?" diye sordu Ove şaşkınlıkla.

"Güzel şarkı," diye yanıtladı Rune.

İki adam birbirlerine inanmaz tavırlarla baş sallayıp karanlığa baktı. Sessizce oturmaya devam ettiler.

"Çimlerin biçilmesi gerek," dedi Rune sonunda.

"Biçme makinesine yeni bıçak aldım." Ove başını onaylar gibi salladı.

"Kaça aldın?"

Arkadaşlıkları bu minvalde devam edip gitti.

Akşamları Sonja karnına müzik dinletiyor, bebeğin hareket ettiğini söylüyordu. Ove genellikle koltuğunda oturup televizyon izliyormuş gibi yapıyor, içten içeyse çocuk doğduğunda

neler olacağı konusunda kendini yiyip bitiriyordu. Mesela ya çocuk, Ove'yi sevmezse? Sonuçta Ove'nin müziğe öyle aman aman bir düşkünlüğü *yoktu*.

Ove'nin korktuğu yoktu aslında. Sadece baba olmaya nasıl hazırlanacağını bilmiyordu. Bir çeşit kullanım kılavuzu olup olmadığını sormuştu ama Sonja ona gülüp geçmişti. Ove karısının neden güldüğünü anlamadı. Sonuçta her şeyin kılavuzu vardı.

Birinin babası olma konusunda iyi olup olmayacağından şüpheliydi. Çocuklardan pek hoşlanmıyordu. Hatta çocuk *olmakta* bile pek iyi değildi. Sonja, "aynı durumda" oldukları için Rune ile konuşması gerektiğini söyledi. Ove, karısının ne demek istediğini pek anlayamadı. Neticede Rune, Ove'nin çocuğunun babası olmayacaktı, bambaşka bir çocuğun babası olacaktı. En azından Rune da konuşulacak pek bir şey olmadığı konusunda Ove'yle hemfikirdi, bu da bir şeydi. Bu yüzden Anita akşamları Sonja'yla mutfakta oturup sancılardan ve şunlardan bunlardan bahsederken, Ove ve Rune da konuşacak "şeyleri" olduğu bahanesiyle çıkıp Ove'nin kulübesine gidiyor ve orada sessizce dikilirken Ove'nin çalışma tezgâhındaki çeşitli eşyalara bakıyorlardı.

Üç gün boyunca orada, kapalı kapılar ardında kendileriyle ne yapacaklarını bilemeden oturduktan sonra en sonunda, Rune'un deyişiyle "yeni komşuların aklına yanlış şeyler gelmesin diye" bir işe girişmeleri gerektiğinde anlaştılar.

Ove de onun dediği gibi bir şeyler yapmanın en iyisi olduğunu düşünüyordu. Öyle de yaptılar. Pek konuşmadan çizimlerde ve ölçülerde, köşelerin düzgün yapılmasında birbirlerine yardım ettiler. Anita ile Sonja hamileliklerinin dördüncü ayındayken, bir akşam geç saatlerde iki açık mavi beşik sıra evlerdeki çocuk odalarına kurulmuştu.

"Kız olursa zımparalayıp pembe boyarız," diye mırıldandı Ove, beşiği Sonja'ya gösterirken. Sonja kollarını onun boynuna

doladı ve Ove boynunun gözyaşlarıyla sırılsıklam olduğunu hissetti. Bu hormonlarda mantık falan yoktu.

"Bana evlenme teklif etmeni istiyorum," diye fısıldadı Sonja.

Ove de etti. Belediye binasında sade bir nikâh kıydılar. İkisinin de ailesi olmadığı için sadece Rune ve Anita geldi. Yüzüklerini taktılar ve dördü birlikte restorana gittiler. Hesabı Ove ödedi ama Rune garsonla birlikte adisyonu kontrol ederek hesabın "doğru çıkarıldığından" emin olmak istedi. Tabii ki yanlıştı. Yaklaşık bir saatlik tartışmadan sonra garsonu, faturayı yarı yarıya indirmesinin onun için daha kolay olacağına ikna ettiler, aksi takdirde onu "ihbar edeceklerdi." Kimin kimi, ne için ihbar edeceği pek net değildi gerçi ama sonunda garson küfrederek ve ellerini havaya kaldırarak pes edip mutfağa giderek yeni bir fatura yazdı. Bu sırada Rune ve Ove ciddi ifadelerle birbirlerine başlarını sallıyorlardı ve eşlerinin yirmi dakika önce taksiyle eve dönmüş olduğunu bile fark etmemişlerdi.

Ove, Saab'da otururken Rune'un garaj kapısına bakarak kendi kendine başını sallıyor. O kapıyı en son ne zaman açık gördüğünü hatırlayamıyor. Saab'ın farlarını kapıyor, kediyi dürtüp uyandırıyor ve dışarı çıkıyor.

"Ove?" diye sesleniyor aşina olmadığı tuhaf bir ses.

Aşina olmadığı sesin sahibesi olduğu açıkça belli olan yabancı bir kadın ansızın kafasını garaja uzatıyor. Kadın kırk beş yaşlarında, üstünde yıpranmış bir kot pantolon ve üzerine bol gelen yeşil bir rüzgârlık var. Yüzünde makyaj yok ve saçlarını atkuyruğu yapmış. Kadın sendeleyerek garaja girip merakla etrafa bakınıyor. Kedi Belası öne çıkıp tehditkâr bir tıslamayla karşılıyor kadını. Kadın duruyor. Ove ellerini cebine sokuyor.

Kadın bir şey satmak isteyen ama bunun aklının ucundan bile geçmediğini iddia edenlerin o abartılı samimiyetiyle bir kez daha, "Ove?" diyor.

"Bir şey istemiyorum," diyor Ove, başıyla garaj kapısını işaret ederek. Kadının başka bir kapı aramasına hiç gerek olmadığını, geldiği kapıdan çıkmasının gayet uygun olacağını açıkça belirtir gibi bir hâli var.

Kadın bundan hiç etkilenmemiş gibi görünüyor.

"Benim adım Lena. Yerel gazetede muhabirim ve şey..." diye söze başlıyor, ardından elini uzatıyor.

Ove kadının eline bakıyor. Sonra da yüzüne.

"Bir şey istemiyorum," diyor yine.

"Ne?"

"Abonelik falan satıyorsun galiba. Ama istemiyorum."

Kadın afallıyor.

"Şey... aslında... gazeteyi satmıyorum. Onun için yazıyorum. *Muhabirim*," diye yavaşça tekrarlıyor, sanki Ove'nin aklında bir sorun varmış gibi.

"Yine de bir şey istemiyorum," diye yineliyor Ove ve onu garaj kapısına doğru sürmeye başlıyor.

"Ama Ove, ben *seninle* konuşmak istiyorum!" diye karşı çıkıyor kadın zorla içeri girmeye çalışarak.

Ove ellerini, görünmez bir halıyı silkeleyerek onu korkutmaya çalışıyormuş gibi sallıyor.

"Dün tren istasyonunda bir adamın hayatını kurtardın! Bununla ilgili bir röportaj yapmak istiyorum," diye heyecanla bağırıyor kadın.

Belli ki başka bir şey daha söyleyecek ama Ove'nin dikkatinin dağıldığını fark ediyor. Ove'nin bakışları kadının arkasındaki bir şeye kayıyor. Gözleri kısılıyor.

"Başlarım böyle işe," diye mırıldanıyor Ove.

"Evet... sana birkaç soru sormak ist–" diye samimiyetle başlıyor kadın ama Ove çoktan onun yanından geçip koşmaya

başlamış bile. Otopark alanından dönüp evlere doğru ilerleyen beyaz bir Škoda'ya doğru koşuyor.

Ove hızla arabaya atılıp cama vurunca gözlüklü kadın hazırlıksız yakalanıyor ve belgelerle dolu dosyayı kendi yüzüne yapıştırıyor. Beyaz gömlekli adamsa gayet kayıtsız. Camı indiriyor.

"Evet?" diye soruyor.

"Yerleşim alanına araçla girilmesi yasak," diye hırlıyor Ove ve evleri, Škoda'yı, beyaz gömlekli adamı ve park yerini tek tek işaret ediyor. "Bu sitede herkes arabasını *otoparka* park eder!"

Beyaz gömlekli adam evlere bakıyor. Sonra otoparka. Sonra Ove'ye.

"Evlerin kapısına kadar araçla gitmek için belediyeden iznim var. O yüzden çekilmeni rica edeceğim."

Adamın bu cevabı Ove'yi öyle sinirlendiriyor ki karşılık verirken kullanacağı küfürleri toparlaması birkaç saniyesini alıyor. Bu sırada beyaz gömlekli adam torpido gözünden bir paket sigara alıp bacağına tıklatarak çeviriyor.

"Çekilir misin lütfen?" diyor Ove'ye.

Ove, "Burada ne işin var?" diye patlıyor.

"Senin kaygılanmanı gerektirecek bir şey yok," diyor beyaz gömlekli adam tekdüze bir sesle. Sesi, Ove'ye hattın beklemeye alındığını bildiren bir çağrı merkezi robotunun sesini anımsatıyor.

Paketten çıkardığı sigarayı ağzına koyup yakıyor. Ove öyle derin bir nefes alıyor ki göğsü ceketinin altında inip kalkıyor. Kadın kâğıtlarını ve dosyalarını toparlıyor, gözlüğünü düzeltiyor. Adamsa sanki Ove kaldırımı kaykayla işgal eden yaramaz bir çocukmuş gibi iç çekmekle yetiniyor.

"Burada ne işim olduğunu biliyorsun. Sokağın sonundaki evde oturan Rune'u bakımevine alıyoruz."

Kolunu camdan dışarı sarkıtıp külü Škoda'nın yan aynası üzerinden silkeliyor.

"Onu bakımevine mi alıyorsunuz?"

"Evet," diyor adam, umursamazca başını sallayarak.

"Peki ya Anita istemezse?" diye hırlıyor Ove, işaret parmağını arabanın tavanına vururken.

Beyaz gömlekli adam yan koltuktaki kadına bakıp bezgince gülümsüyor. Sonra yeniden Ove'ye dönüp ağır ağır konuşuyor. Sanki başka türlü konuşursa Ove söylediklerini anlamayacakmış gibi.

"Kararı Anita veremez. Kararı araştırma ekibi verir."

Ove'nin nefesi daha da sıklaşıyor. Nabzının boğazında attığını hissediyor.

"Bu arabayı buraya sokmayacaksın," diyor dişlerinin arasından.

Yumrukları sıkılı. Tonu sert ve tehditkâr. Ama rakibi gayet sakin görünüyor. Sigarasını kapının boyasına bastırıp söndürüyor ve yere atıyor.

Ove'nin söyledikleri yaşlı bir adamın akıl dışı hezeyanlarından ibaretmiş gibi davranıyor.

"Peki beni durdurmak için ne yapacaksın, Ove?" diyor adam sonunda.

Adamın ismini bu şekilde dillendirişi Ove'nin karnına bir yumruk yemiş gibi sersemlemesine yol açıyor. Ove, hafif aralanmış ağzıyla arabayı baştan aşağı süzerek bakakalıyor.

"Adımı nereden biliyorsun?"

"Seninle ilgili çok şey biliyorum."

Škoda yeniden hareket ederken Ove ayağını tekerin altından son anda çekiyor. Orada öylece donakalmış hâlde arabayı izliyor.

"Kimdi o?" diyor arkasındaki rüzgârlıklı kadın.

Ove arkasına dönüyor.

"Sen benim adımı nereden biliyorsun?" diye soruyor.

Kadın bir adım geriliyor. Yüzüne düşen saçlarını eliyle itiyor ama gözünü Ove'nin sıkılı yumruklarından ayırmıyor.

"Ben yerel gazetede çalışıyorum da... senin istasyondaki o adamı nasıl kurtardığını insanlara sorduk..."

"Adımı nereden biliyorsun?" diye yineliyor Ove, sesi öfkeyle titriyor.

"Tren biletini alırken kartını kullanmışsın. Ben de kasadaki makbuzları inceledim," diyor kadın ve birkaç adım daha geri çekiliyor.

"Peki ya o!!! O HERİF benim adımı nereden biliyor!!!" diye kükrüyor Ove. Škoda'nın gittiği yönü işaret ederken alnındaki damarlar kabarmış.

"Ben... bilmiyorum," diyor kadın.

Ove burnundan hırıltıyla soluyor ve gözlerini kadına dikiyor. Onun yalan söyleyip söylemediğini anlamaya çalışıyormuş gibi bir hâli var.

"Hiçbir fikrim yok. O adamı daha önce hiç görmedim," diye güvence veriyor kadın.

Ove'nin bakışları kadının üzerinde daha da ısrarla dolanıyor. Sonunda kendi kendine ciddiyetle başını sallıyor. Ardından da dönüp evine doğru yürüyor. Kadın arkasından sesleniyor ama Ove hiç tepki vermiyor. Kedi de onun peşinden hole giriyor. Ove kapıyı kapıyor. Yolun ilerisinde beyaz gömlekli adam ve gözlüklü kadın, Anita ile Rune'un kapısını çalıyor.

Ove antredeki tabureye çöküyor. Utançla titriyor.

Bu duyguyu neredeyse unutmuştu. Bu utancı. Acizliği. Beyaz gömlekli adamlara karşı savaşamayacağını fark etmenin ağırlığını.

İşte geri döndüler. İspanya'dan döndüklerinden beri ortalıkta yoklardı. Kazadan beri.

21

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE RESTORANLARINDA YABANCI MÜZİK ÇALAN ÜLKELER

Otobüs turu tabii ki karısının fikriydi. Ove böyle bir şeye neden gerek olduğunu anlamıyordu. Bir yere gitmeleri gerekiyorsa neden Saab'a binmiyorlardı? Ama Sonja otobüslerin "romantik" olduğunu savundu ve Ove bu tür şeylerin acayip önemli olduğunu öğrenmişti. Böylece karısının dediği oldu. Hem de sırf gün boyu esnedikleri, içtikleri, restoranlarda yabancı müzik çaldıkları ve gün ortasında yatmaya gittikleri için İspanya'daki herkesin kendini çok özel sanmasına rağmen.

Ove bunların hiçbirinden hoşlanmamak için elinden geleni yaptı. Ama Sonja bütün bunlara öylesine kapıldı ki sonunda kaçınılmaz olarak Ove'yi de etkiledi. Onu kollarına aldığında Sonja öyle kahkahalar atıyordu ki Ove o gülüşü bütün vücudunda hissediyordu. Ove bile bundan hoşlanmadan edemezdi.

Küçük bir havuzu ve küçük bir restoranı olan küçük bir otelde kaldılar. Restoran, Ove'nin anladığına göre adı Schosse olan bir adam tarafından işletiliyordu. Aslında "José" diye yazılıyordu ama İspanya'da insanların telaffuza pek önem vermedikleri anlaşılıyordu. Schosse hiç İsveççe bilmiyordu ama yine de konuşmaya çok hevesliydi. Sonja'nın küçük bir kitabı vardı; onu karıştırarak İspanyolca "gün batımı" ve "jambon" gibi şeyler söyleyebiliyordu. Ove bunu başka şekilde söylemenin onu domuzun kıç bölgesi olmaktan çıkarmadığını düşünüyordu ama bunu hiç dile getirmedi.

Öte yandan, Sonja'ya sokakta dilencilere para vermemesi gerektiğini, zira parayı sadece içkiye harcayacaklarını anlatmaya çalışıyordu. Ama Sonja bunu yapmaya devam etti.

"Parayla istediklerini yapabilirler," dedi.

Ove itiraz edince Sonja sadece gülümsedi, onun büyük ellerini tuttu, öptü ve bir insan başka bir insana bir şey verdiğinde, kutsananın sadece alan değil, aynı zamanda veren de olduğunu açıkladı.

Üçüncü gün Sonja gün ortasında yatağa girdi. İspanya'da insanların böyle yaptığını söyledi ve "bir yerin yerel âdetlerini benimsemek" gerektiğini savundu. Ove bunun aslında âdetlerle pek ilgisi olmadığından, daha çok Sonja'nın kendi tercihleriyle alakalı olduğundan şüpheleniyordu. Hamile kaldığından beri zaten yirmi dört saatin on altısını uyuyarak geçiriyordu.

Ove kendini yürüyüşlerle oyaladı. Otelin yanından köye giden yola saptı. Bütün evlerin taştan olduğunu fark etti. Birçoğunun ön kapısında eşik yoktu ve gözüne bir tane bile düzgün pencere fitili çarpmadı. Ove bunun biraz barbarca olduğunu düşündü. Kimse böyle evler yapmamalıydı.

Otele geri dönerken, yol kenarında dumanlar çıkaran kahverengi bir arabaya eğilmiş Schosse'yi gördü. Arabanın içinde iki çocuk ve başında şal olan çok yaşlı bir kadın oturuyordu. Yaşlı kadın hiç de iyi görünmüyordu.

Schosse, Ove'yi fark edince gözlerinde panikle çırpınarak el salladı. "Sennjaur!" diye seslendi, geldiklerinden beri Ove'yi her görüşünde yaptığı gibi. Ove bunun İspanyolcada "Ove" anlamına geldiğini varsayıyordu ama Sonja'nın kitapçığını o kadar dikkatli incelememişti. Schosse arabayı işaret etti, sonra Ove'ye doğru deli gibi el kol hareketleri yaptı. Ove ellerini pantolonunun ceplerine soktu ve yüzünde temkinli bir ifadeyle güvenli bir mesafede durdu.

"Hospital!" diye bağırdı Schosse bir kez daha ve arabada oturan yaşlı kadını işaret etti. Ove, kadının gerçekten de hiç iyi görünmediğini bir kez daha teyit etti. Schosse kadını işaret etti, sonra da motorun altını. Ardından çaresizlikle yine "Hospital! Hospital!" diye tekrarladı. Ove olan biteni zihninin süzgecinden geçirdikten sonra bu dumanlar çıkaran, İspanya üretimi arabanın adının "hospital" olması gerektiğine karar verdi.

Motorun üstüne eğilip içine baktı. O kadar da karmaşık görünmediğini düşündü.

"Hospital," diye yineledi Schosse. Sonra birkaç kez başını öne doğru salladı, oldukça endişeli görünüyordu.

Ove buna ne cevap vermesi gerektiğini bilmiyordu; anlaşılan araba markaları İspanya'da çok önemli bir meseleydi ve doğrusu Ove bunu anlayabiliyordu.

"Saaaab," dedi bu yüzden, göğsünü işaret ederek.

Schosse ona bir an boş gözlerle baktı. Sonra kendini işaret etti.

"Schosse!"

"Adını sormuyorum be adam, sadece diyorum ki..." diye başladı Ove ama kaputun öte yanından göl gibi donuk bir bakışla karşılaşınca cümlesini yarıda kesti.

Anlaşılan, Schosse'nin İsveççe bilgisi, Ove'nin İspanyolcasından da kötüydü. Ove iç çekti, arka koltukta oturan çocuklara endişeyle baktı. Yaşlı kadının ellerini tutmuşlardı, dehşete kapılmış görünüyorlardı. Ove tekrar motora baktı.

Sonra gömlek kollarını sıvadı ve Schosse'ye kenara çekilmesini işaret etti. On dakika içinde yeniden yoldaydılar. Ove, birinin arabası tamir edildi diye böylesine memnun olduğunu hiç görmemişti.

Ancak Sonja sözlüğü ne kadar karıştırırsa karıştırsın o hafta José'nin restoranında yedikleri yemekler için neden hiç ücret ödemediklerini öğrenemedi. Ufak tefek İspanyol adam Ove'yi gördüğünde güneş gibi parlıyor, kollarını açıp "Señor Saab!!!" diye bağırıyordu ve Sonja her defasında kahkahadan kırılıyordu.

Sonja'nın gündüz uykuları ve Ove'nin yürüyüşleri bir ritüele dönüştü. İkinci gün, Ove çit diken bir adamın yanından geçti ve bunun kesinlikle yanlış bir yöntem olduğunu açıklamak için durdu. Adam söylediklerinden hiçbir şey anlamadı, bu yüzden Ove sonunda ona göstermenin daha hızlı olacağına karar verdi. Üçüncü gün köy papazının yardımıyla bir kilise binasına yeni bir dış duvar yaptı. Dördüncü gün Schosse'yle köyün dışındaki bir tarlaya gitti, orada Schosse'nin bir arkadaşının çamurlu hendekte mahsur kalan atını kurtarmasına yardım etti.

Yıllar sonra Sonja ona bütün bunları sormayı akıl etmiş, Ove sonunda anlattığında da uzun uzun başını sallamıştı.

"Demek ben uyurken sen gizlice dışarı çıkıp ihtiyacı olan insanlara yardım ettin... ve onların çitlerini onardın? İnsanlar senin hakkında ne derse desin, Ove, sen şimdiye kadar duyduğum en garip süper kahramansın."

İspanya'dan dönüş yolunda otobüste Sonja, Ove'nin elini tutup karnına götürdü ve Ove çocuğun tekmelerini hissetti.

Sanki kalın bir fırın eldiveninin içinden avucunu hafifçe dürtüyormuş gibiydi. Orada saatlerce oturup bu küçük hareketleri hissettiler. Ove hiçbir şey söylemedi ama Sonja onun yerinden kalkarken gözlerini elinin tersiyle sildiğini ve tuvalete gitmesi gerektiğini mırıldandığını gördü.

Ove'nin hayatındaki en mutlu haftaydı.

Onu da en mutsuzu takip edecekti.

22

OVE DİYE BİRİ VE GARAJDAKİ BİRİ

Ove ve kedi hastanenin önüne park edilmiş Saab'ın içinde sessizce oturuyor.

"Bana bu sanki benim hatammış gibi bakmayı kes," diyor Ove kediye.

Kedi ona öfkeli değil ama hayal kırıklığına uğramış gibi bakıyor.

Aslında kendini yine bu hastanenin önünde bulmayı hiç planlamamıştı. Hastanelerden nefret etmesine rağmen lanet olası bir hafta içinde üçüncü kez burada şimdi. Bu ne doğru ne de uygun. Ama ona başka seçenek bırakmadılar.

Çünkü bugün daha en başından boka sarmıştı.

Her şey, Ove ve kedinin günlük teftişleri sırasında başladı; sitenin içinde araç trafiğini yasaklayan tabelanın ezildiğini fark ettiler. Bunu gören Ove öyle yakası açılmadık küfürler savurdu ki kedi epey utandı. Ove öfkeyle içeri daldı ve kısa bir süre sonra kar küreğini kapıp çıktı. Sonra durup Anita ile Rune'un evine bakarken çenesini o kadar sıktı ki resmen dişleri gıcırdadı.

Kedi ona suçlar gibi baktı.

"O herif gidip yaşlandıysa ben ne yapabilirim ki?" dedi Ove daha sert bir sesle.

Kedi, bunun kabul edilebilir bir açıklama olduğuna dair hiçbir tepki vermeyince Ove kar küreğini ona doğrulttu.

"Belediyeyle ilk kez papaz oluyorum sanıyorsun herhâlde? Rune hakkında verilen karar konusunda gerçekten nihai bir sonuca vardıklarını mı sanıyorsun? ASLA varmazlar! İtiraz edilir, sonra o boktan bürokrasi değirmeninde döndürür dururlar! Anlıyor musun? Hızlı olur sanıyorsun ama aylar sürer! Yıllar! Sırf o yaşlı herif aciz düştü diye buralarda oyalanacağımı mı sanıyorsun?"

Kedi cevap vermedi.

"Anlamıyorsun! Anlıyor musun?" dedi Ove sinirle ve arkasına döndü.

Eve dönerken kedinin bakışlarını sırtında hissetti.

Ama Ove ile kedinin hastanenin otoparkında, Saab'ın içinde oturmasının sebebi bu değil. Ancak gazeteci kadın hafif bol yeşil rüzgârlığıyla evin önünde belirdiği sırada Ove'nin kar küreğiyle orada dikiliyor olmasıyla epey doğrudan bir bağlantısı var.

"Ove?" diye seslendi kadın arkasından; sanki son gelişinden bu yana Ove kimliğini değiştirmiş olabilirmiş gibi.

Ove onu tamamen yok sayarak kar küremeye devam etti.

"Sadece birkaç soru sormak istiyorum..." diyerek şansını denedi kadın.

"Git ötede sor. Burada soru sorulmasını istemiyorum," dedi Ove. Etrafına öyle bir kar saçıyordu ki kürek mi sallıyor yoksa çukur mu kazıyor belli değildi.

Kadın, "Ama ben sadece..." diyecek oldu fakat Ove ile kedinin eve girip kapıyı suratına çarpmalarıyla sözü yarıda kesildi.

Ove ve kedi holde çömelip kadının gitmesini beklediler. Ama kadın gitmedi. Kapıyı yumruklamaya ve, "Ama sen bir kahramansın!!!" diye bağırmaya başladı.

"Bu kadın kafayı sıyırmış," dedi Ove kediye.

Kedi de karşı çıkmadı.

Kadın kapıya vurmaya devam edip daha da yüksek sesle bağırmaya başlayınca Ove ne yapacağını bilemedi. Kapıyı açtı, parmağını dudaklarına götürüp "sus" işareti yaptı; sanki birazdan da buranın aslında bir kütüphane olduğunu hatırlatacaktı.

Kadın Ove'ye sırıtmak için çabaladı, elinde Ove'nin içgüdüsel olarak bir çeşit fotoğraf makinesi olduğunu düşündüğü bir şey sallıyordu. Ya da başka bir şeydi. Bu lanet toplumda kameraların nasıl göründüğünü de bilemiyordu ki insan.

Derken kadın hole adım atmaya kalktı. Belki de bunu yapmamalıydı. Ove'nin büyük eli refleksle onu kapının dışına itti ve kadın neredeyse başüstü kara kapaklandı.

"Bir şey istemiyorum," dedi Ove.

Kadın dengesini yeniden kazandı ve elindeki kamerayı sallayarak bağırmaya devam etti. Ove onu dinlemiyordu. Kameraya bir silahmış gibi baktı, sonra da oradan kaçmaya karar verdi. Belli ki karşısındaki makul biri değildi.

Böylece kediyle Ove dışarı çıkıp kapıyı kilitlediler ve ellerinden geldiğince hızlı adımlarla otoparka yöneldiler. Gazeteci kadın da koşar adım peşlerinden gitti.

Ama açıkça belirtmek gerekirse, bu hadisenin Ove'nin şu an hastanenin önünde oturmasıyla doğrudan bir ilgisi yok. Fakat yaklaşık on beş dakika sonra Parvaneh'in, üç yaşındaki kızının elinden tutarak Ove'nin kapısını çalması ve kimse cevap vermeyince otopark tarafından sesler geldiğini duyması, doğrusunu söylemek gerekirse, Ove'nin hastanenin önünde oturmasıyla epey bir ilgili.

Parvaneh ve çocuk otoparkın köşesinden döndüler; Ove'yi kapalı garaj kapısının önünde, ellerini cebine sokmuş, somurtarak dikilirken buldular. Kedi de ayağının dibinde suçlu suçlu oturuyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Parvaneh.

"Hiç," dedi Ove savunmaya geçercesine.

Garaj kapısının arkasından güm güm sesler geldi.

"O da neydi?" diye sordu Parvaneh, şaşkınlıkla kapıya bakarak.

Ove aniden, ayakkabısının altındaki asfaltın belli bir bölümüne son derece ilgi duyar gibi bir tavır takındı. Kedi de neredeyse ıslık çala çala uzaklaşmaya başlayacak gibiydi.

Kapının arkasından güm diye bir ses daha geldi.

"Merhaba?" diye seslendi Parvaneh.

"Merhaba?" diye cevapladı garaj kapısı.

Parvaneh'in gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Tanrım... Ove, sen *garaja* birini mi kilitledin?!" Ove cevap vermedi. Parvaneh onu ağaçtan hindistancevizi düşürmeye çalışır gibi sarstı.

"OVE!"

"Evet, evet. Ama bilerek yapmadım, Tanrı aşkına," diye mırıldandı Ove ve kadının elinden sıyrıldı.

Parvaneh başını iki yana salladı.

"Bilerek yapmadın mı?"

"Evet, bilerek yapmadım," dedi Ove, sanki bu kadarı konuyu kapamaya yetermiş gibi.

Parvaneh'in açıklama beklediğini görünce kafasını kaşıyarak iç çekti.

"İçerideki... Şey. Şu gazeteci tiplerden biri. Onu oraya kilitleyen ben değilim. Aslında kendimi ve kediyi içeri kilitleyecektim. Ama o da peşimizden geldi. Sonra da bilirsin işte. Olaylar öyle gelişti."

Parvaneh şakaklarını ovmaya başladı.

"Buna inanamıyorum..."

"Yaramaz," dedi üç yaşındaki kız çocuğu, parmağını Ove'ye sallayarak.

"Merhaba?" dedi garaj kapısı.

Ove tıslar gibi bir ses çıkararak, "Burada kimse yok!" diye cevap verdi.

"Ama seni duyabiliyorum!" dedi garaj kapısı.

Ove iç çekerek umutsuzca Parvaneh'e baktı. Her an, "Duydun mu, artık garaj kapıları bile benimle konuşuyor?" diyecekmiş gibi görünüyordu.

Parvaneh onu kenara itip kapıya yaklaştı ve yüzünü dayayıp çekinerek vurdu. Kapı karşılık verdi. Bundan sonra Mors alfabesiyle iletişim kuracakmış gibi duruyorlardı. Parvaneh boğazını temizledi.

"Neden Ove'yle konuşmak istiyorsun?" dedi geleneksel alfabeye bağlı kalarak.

"O bir kahraman!"

"Bir... ne?"

"Tamam, özür dilerim. Baştan alayım: Benim adım Lena; yerel gazetede çalışıyorum ve röportaj yapm–"

Parvaneh şok içinde Ove'ye baktı.

"Kahraman falan... Ne diyor bu kadın?"

"Saçmalayıp duruyor işte!" diye itiraz etti Ove.

"Raylara düşen bir adamın hayatını kurtardı!" diye bağırdı garaj kapısı.

"Doğru Ove'yi bulduğuna emin misin?" diye sordu Parvaneh.

Ove gücenir gibi oldu.

"Vay be. Yani benim kahramanlık yapmam söz konusu bile olamaz, öyle mi?" diye homurdandı.

Parvaneh ona kuşkuyla baktı. Üç yaşındaki, heyecanla "Kediciiiik!" diyerek kedinin kuyruğundan geriye kalanı tutmaya çalıştı. "Kedicik" kızı pek sallamıyor gibiydi, Ove'nin bacaklarının arkasına saklanmaya çalıştı.

"Ne yaptın sen, Ove?" dedi Parvaneh, etraftan duyulmak istemezmiş gibi kısık bir sesle. Garaj kapısından da iki adım uzaklaştı.

Üç yaşındaki, kediyi Ove'nin ayaklarının etrafında kovalamaya başlamıştı. Ove ellerini nereye koyacağını çözmeye çalışıyordu.

"Yani, raylardan birini çekip aldım işte, ortalığı velveleye vermeye değecek bir şey değil," diye mırıldandı.

Parvaneh yüz ifadesini korumaya çalıştı.

"Ya da gülünecek bir şey de değil aslında," diye ekledi Ove suratını asarak.

"Özür dilerim," dedi Parvaneh.

Garaj kapısı, "Merhaba? Hâlâ orada mısınız?" gibi bir şeyler geveledi.

"Hayır!" diye haykırdı Ove.

"Peki neden bu kadar öfkelisin?" diye sordu garaj kapısı.

Ove tereddüde düşmüş gibiydi. Parvaneh'e doğru eğildi.

"Ben... onu başımdan nasıl atacağımı bilmiyorum," dedi. Parvaneh, Ove'yi tanımasa gözlerinde bir yakarış gördüğünü sanabilirdi. "Onu içeride Saab'la tek başına bırakmak istemiyorum!" diye fısıldadı Ove, çok ciddi bir ifadeyle.

Parvaneh, durumun talihsiz yanlarını onaylarcasına başını salladı. Ove, ayakkabılarının etrafında iş kontrolden çıkmadan evvel yorgun, yatıştırıcı bir tavırla üç yaşındakiyle kedinin arasına elini uzattı. Üç yaşındaki, kediyi kucaklamaya çalışacak gibi görünüyordu. Kedi ise sanki karakolda teşhis için sıraya

dizilmiş çocukların arasından onu seçmeye hazırmış gibi bakıyordu. Ove kahkahalara boğulmuş olan üç yaşındakini yakalamayı başardı.

"Sen buraya niye geldin?" diye sordu Ove, küçük çocuğu patates çuvalı gibi Parvaneh'e uzatırken.

"Otobüsle hastaneye gidip Patrick ile Jimmy'yi alacağız," diye cevapladı kadın.

"Otobüs" dediğinde Ove'nin yüzünün tam da elmacık kemikleri hizasında nasıl seğirdiğini fark etti.

"Biz..." dedi Parvaneh, bir düşüncenin başlangıcını dillendirir gibi.

Önce garaj kapısına, sonra Ove'ye baktı.

"Ne dediğinizi duyamıyorum! Daha yüksek sesle konuşun!" diye bağırdı garaj kapısı.

Ove hemen ondan iki adım uzaklaştı. O anda Parvaneh güvenle gülümsedi. Bir bulmacanın çözümünü bulmuş gibiydi.

"Hey Ove! Bak ne diyeceğim: Bizi hastaneye kadar arabayla götürürsen ben de şu muhabirden kurtulmana yardım ederim! Tamam mı?"

Ove başını kaldırdı. Hiç ikna olmuş gibi görünmüyordu. Parvaneh kollarını iki yana açtı.

"Ya da gazeteciye senin hakkında bir iki hikâye anlatabileceğimi söylerim, Ove," dedi, kaşlarını kaldırarak.

"Hikâye mi? Ne hikâyesi?" diye seslendi garaj kapısı, heyecanla çarpmaya başlarken.

Ove umutsuzca garaj kapısına baktı.

"Bu şantaj," dedi çaresizce Parvaneh'e.

Parvaneh neşeyle başını sallayarak onayladı.

"Ove palyançoyu pat pat yaptı!" dedi üç yaşındaki, sonra da başıyla kediyi işaret etti; belli ki son gidişlerinde orada olmayanlara, Ove'nin hastaneden neden kaçındığına dair bir açıklama getirme ihtiyacı hissediyordu.

Kedi, bunun ne anlama geldiğini bilmiyor gibiydi. Ama palyaço bu üç yaşındaki kadar sinir bozucuysa kedinin Ove'nin birine vurmasına o kadar da olumsuz bakmadığı söylenebilirdi.

İşte Ove'nin şu an burada oturmasının sebebi bu. Kedi, üç yaşındakiyle arka koltukta yolculuk etmek zorunda kaldığı için Ove'ye alınmış gibi. Ove, koltuklara serdiği gazeteleri düzeltiyor. Kendini kandırılmış hissediyor. Parvaneh "muhabirden kurtulurum" dediğinde, Ove'nin kafasında bunu nasıl yapacağına dair çok net bir fikir canlanmamıştı. Kadının puf diye ortadan kaybolmasını, Parvaneh'in onu kürekle bayıltmasını ya da çöle gömmesini filan beklemiyordu elbette.

Ama Parvaneh'in yaptığı tek şey de garaj kapısını açmak, muhabire kartını uzatmak ve, "Beni ara, Ove hakkında konuşuruz," demek olmuştu. Birinden kurtulmanın yolu gerçekten bu muydu? Doğrusunu söylemek gerekirse Ove bunun herhangi birinden kurtulmak için başvurulabilecek bir yol olduğunu düşünmüyor.

Ama artık çok geç tabii. Şimdi, lanet olsun ki bir haftadan kısa bir süre içinde üçüncü kez hastanenin önünde oturuyor. Buna şantaj derler.

Üstüne bir de kedinin öfkeli bakışlarıyla uğraşmak zorunda kalıyor. Kedinin gözlerinde eskiden Sonja'nın ona bakışını andıran bir şey var.

"Rune'u almaya gelmeyecekler. Yapacaklarını söylüyorlar ama süreci yıllarca tamamlayamayacaklar," diyor Ove kediye.

Gerçi belki aynı zamanda Sonja'ya da söylüyor. Kendine de. Hiçbir fikri yok.

"En azından kendine bu kadar acımayı bırak. Ben olmasam o çocukla yaşayacaktın, emin ol o zaman kuyruğundan geriye

pek bir şey kalmazdı. Bunu bir düşün!" Konuyu değiştirme gayretiyle kediye homur homur bir şeyler söylüyor.

Kedi, Ove'ye sırtını dönüp yan yatıyor ve onu protesto etmek amacıyla uykuya dalıyor. Ove yeniden pencereden dışarı bakıyor. Üç yaşındakinin aslında kediye falan alerjisi olmadığının gayet farkında. Parvaneh'in, Kedi Belası'yla ilgilenmemek için ona yalan söylediğini çok iyi biliyor.

Ove kör olasıca bunağın teki değil.

23

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE HİÇ GELMEYEN OTOBÜS

"Her erkeğin ne için savaştığını bilmesi gerekir." İnsanlar hep böyle söylerdi. En azından Sonja'nın bir keresinde Ove'ye kitaplarından birinden yüksek sesle okuduğu buydu. Ove hangi kitap olduğunu hatırlayamıyordu; o kadının etrafında her zaman çok fazla kitap olurdu. İspanya'da, İspanyolca bilmemesine rağmen koca bir çanta dolusu kitap almıştı. "Okurken öğrenirim," demişti. Sanki bu iş böyle yapılırmış gibi. Ove başkalarının kafasındaki saçmalıkları okumaktansa kendi kendine düşünmeye daha çok önem verdiğini söylediğindeyse Sonja sadece gülümseyip yanağını okşamıştı.

Sonra Ove, onun saçma sapan ağır çantalarını otobüse taşıdı. Şoförün yanından geçerken şarap koktuğunu hissetse de İspanya'da işlerin böyle yürüdüğüne karar verip üzerinde durmadı. Koltuğa oturduğunda Sonja onun elini karnına götürdü ve o anda Ove ilk ve son kez çocuğunun tekmesini hissetti. Ayağa

kalkıp tuvalete gitti ve koridoru henüz yarılamıştı ki otobüs yalpalayarak orta bariyere sürttü. Ardından bir sessizlik oldu. Sanki zaman derin bir nefes alıyordu. Sonra: Camların parçalandığı bir patlama. Bükülen metalin acımasız çığlığı. Arkadaki arabaların otobüse çarpmasıyla gelen şiddetli gürültüler.

Bir de bütün o çığlıklar. Ove bunları hiç unutmadı.

Hafifçe savruldu ve tek hatırladığı, karnının üstüne düştüğüydü. Korkuyla kalabalık insan bedenlerinin arasında Sonja'yı aradı ama hiçbir yerde bulamadı. Kendini öne atarak tavandan yağan cam yağmuru altında yaralansa da sanki öfkeli bir yaban hayvanı onu yere bastırıyor, aşağıya, onursuz bir çaresizliğe mahkûm ediyordu. Hayatının bundan sonraki her gecesinde ona musallat olacak duygu buydu işte: O andaki sonsuz acizliği.

İlk hafta boyunca her ânını Sonja'nın yatağının başında geçirdi. Ta ki hemşireler duş alıp üstünü değiştirmesi için ısrar edene kadar. Herkes ona acıyan gözlerle bakıyor, "baş sağlığı" diliyordu. Bir doktor gelip Ove'ye o soğuk, ilgisiz sesiyle, "bir daha uyanmaması ihtimaline kendini hazırlaması gerektiğini" söyledi. Ove o doktoru kapıdan dışarı fırlattı. Kapalı ve kilitli bir kapıdan. Koridorda, "O ölmedi! Ölmüş gibi davranmayı kesin!" diye haykırdı. Hastanede bir daha hiç kimse o hatayı yapmaya cesaret edemedi.

Onuncu gün, pencerelere yağmur vururken ve radyodan birkaç on yıldır görülmemiş büyüklükte bir fırtına anons edilirken, Sonja gözlerini işkence çeker gibi hafifçe araladı, Ove'yi gördü ve elini onun eline kaydırarak parmağını Ove'nin avucunun içine bıraktı.

Sonra uyuyakaldı ve geceyi öyle geçirdi. Tekrar uyandığında hemşireler ona her şeyi anlatmayı teklif etse de Ove bunu bizzat yapması gerektiği konusunda diretti. Sonra Sonja'nın ellerini

ısıtmak ister gibi avuçlarının arasına alıp okşarken sakin bir sesle her şeyi anlattı. Şoförün şarap koktuğunu, otobüsün bariyere sürtünüşünü, çarpışmayı. Yanmış lastik kokusunu. Kulakları sağır eden çatırtıları.

Ve artık hiç gelmeyecek olan bir çocuğu.

Sonja ağladı. İkisini de paramparça eden kadim, teselli edilemez, saatler süren bir umutsuzlukla ağladı. Zaman, acı ve öfke, uzun ve kasvetli bir karanlıkta birbirine karıştı. Ove, o anda, tam o anda, koltuğundan kalktığı ve onları koruması gerekirken yanlarında olmadığı için kendini asla affetmeyeceğini anladı. Bu acının sonsuza kadar süreceğini de.

Ama Sonja, karanlığın kazanmasına izin verecek biri değildi. Dolayısıyla bir sabah, ki Ove kazadan bu yana kaç gün geçtiğini bile bilmiyordu, kısa ve net bir biçimde, fizyoterapiye başlamak istediğini ilan etti. Ove, karısı her hareket ettiğinde işkence gören bir hayvan gibi çığlıklar atan kendi omurgasıymış gibi bir acıyla ona baktığında Sonja başını onun göğsüne yasladı ve fısıldayarak konuştu: "Ya yaşamla uğraşırız ya da ölümle, Ove. Devam etmek zorundayız."

Öyle de oldu.

Sonraki aylarda, İsveç'e döndüklerinde, Ove çok sayıda beyaz gömlekli adamla tanıştı. Belediyedeki çeşitli birimlerde, açık renk ahşap masaların arkasında oturuyorlardı. Ove'ye hangi belgelerin hangi amaçla doldurulması gerektiğini anlatırken çok zamanları varmış gibi davranıyorlardı ama iş Sonja'nın iyileşmesi için alınacak önlemleri konuşmaya geldiğinde ne hikmetse hiç vakitleri olmazdı.

Bir gün hastaneye belediyeden bir kadın gönderildi ve kaba bir dille Sonja'nın "benzer durumdaki diğer kişilere hizmet veren bir bakımevine" yerleştirilebileceğini açıkladı. Günlük hayatın yükünün Ove'ye anlaşılır bir biçimde "fazla ağır" gelebileceğini söyledi. Açıkça dile getirmese de ima ettiği şey gayet açıktı: Ove'nin artık karısının yanında kalamayacağını düşünüyordu.

"Mevcut koşullar altında," diye tekrarlıyordu sürekli, yataktaki Sonja'yı başıyla gizli saklı işaret ederek. Sonja odada değilmiş gibi sadece Ove'yle konuşuyordu.

Ove bu sefer kapıyı kendi açtı ama kadın da o doktorla aynı kaderi paylaştı.

"Gideceğimiz tek ev, kendi evimiz! YAŞADIĞIMIZ ev!" diye kükredi Ove kadına. Sonra da öfke ve çaresizlik içinde Sonja'nın ayakkabılarından birini fırlattı.

Sonrasında hemşirelere gidip az kalsın kafalarına isabet edecek olan ayakkabıyı görüp görmediklerini sormak zorunda kaldı. Tabii bu onu daha da öfkelendirdi. Ama o kazadan beri ilk defa Sonja'nın güldüğünü duydu. Sanki içinden fışkırıyormuş, durdurulması imkânsızmış, kendi kahkahalarıyla güreşiyormuş gibi gülüyordu. Sesler duvarlardan ve zeminden yuvarlanıyormuş gibi, zamanın ve mekânın kanunlarını silip süpürmek istermiş gibi gülüyordu. Ove, göğsünün depremde yıkılmış bir evin enkazından ağır ağır yükseldiğini hissetti. Kalbine yeniden yer açılmıştı.

Eve gidip bütün evi baştan aşağı yeniledi. Eski tezgâhı söküp daha alçak bir tezgâh taktı. Özel yapım bir ocak bulmayı bile başardı. Kapı çerçevelerini yenileyerek eşiklerin üzerine rampalar yerleştirdi. Sonja hastaneden çıktığının daha ertesi günü öğretmenlik eğitimine geri döndü. Baharda sınavına girdi. Gazetede, kasabanın en kötü şöhretli okulunda öğretmen açığı olduğuna dair bir ilan vardı. Kafasında bir tahtası eksik olmayan hiçbir öğretmenin kendi arzusuyla karşısına çıkmayacağı türden bir sınıftı bu. Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu icat edilmeden önceki dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuydu. "Bu çocukların hepsi umutsuz vaka," dedi müdür mülakatta, tüm ciddiyetiyle. "Bu eğitim değil, depolama." Belki de Sonja böyle tanımlanmanın nasıl bir his olduğunu çok iyi anlamıştı. Boş pozisyona yalnızca bir kişi başvurdu ve o da o çocuklara Shakespeare okutturdu.

Bu sırada Ove, öfkesinin ağırlığı altında öylesine eziliyordu ki Sonja bazen mobilyaları parçalamasın diye ondan dışarı çıkmasını istemek zorunda kalıyordu. Onu böyle görmek Sonja'nın yüreğini sızlatıyordu. Omuzlarına binen yükün bir şeyleri yok etme arzusu duyacak kadar ağırlaştığını görmek. O otobüs şoförünü yok etmek. Seyahat acentesini. O yoldaki bariyeri. Şarap üreticisini. Her şeyi ve herkesi. Bütün aşağılık herifler yok olana kadar yumruk atmak ve vurmak. Tek yapmak istediği buydu. O öfkeyi kulübesine koydu. Garajına koydu. Teftiş turları sırasında toprağa saçtı. Ama hepsi bu kadar değildi. Sonunda öfkesini mektuplara da saçmaya başladı. İspanyol hükümetine yazdı. İsveç makamlarına. Polise. Mahkemeye. Ama kimse sorumluluk almadı. Kimsenin umurunda olmadı. Hep yasalara, başka kurumlara atıfta bulunarak cevap verdiler. Bahaneler uydurdular. Belediye, Sonja'nın çalıştığı okulun merdivenlerine rampa yapmayı reddedince Ove aylarca dilekçe yazıp şikâyet etti. Gazetelere mektuplar gönderdi. Belediyeye dava açmaya çalıştı. Evladından mahrum kalmış bir babanın akılalmaz öç arzusuyla onları mektuplara boğdu.

Ama her yerde, er ya da geç, karşısına katı, kendini beğenmiş beyaz gömlekli adamlar çıktı. Onlarla savaşmak mümkün değildi. Arkalarında devlet yoktu, onlar devletin *ta kendisiydi*. Son şikâyet de reddedildi ve mücadele bitti çünkü beyaz gömlekli adamlar öyle karar vermişti. Ove sırf bu yüzden onları asla affetmedi.

Sonja her şeyi gördü, Ove'nin neresinin acıdığını anladı. O yüzden de onun öfkesini dizginlemeye çalışmadı; o öfkenin bir şekilde, bir yerde akıp gitmesine izin verdi. Ama bir mayıs ayının o ilk yaz akşamlarından birinde –yaklaşan yaza dair hep yumuşak vaatler taşıyan o akşamlardan birinde– tekerlekleri parke zeminde hafif izler bırakarak Ove'nin yanına geldi. Ove mutfak masasında oturmuş, yine o mektuplardan birini yazıyordu. Sonja kalemi elinden aldı, elini onun avucunun içine

yerleştirdi ve parmağını Ove'nin nasırlı avucuna bastırdı. Sonra başını onun göğsüne şefkatle yasladı.

"Yeter artık, Ove. Bundan sonra mektup yok. Senin bu mektupların yüzünden hayata yer kalmıyor."

Sonra başını kaldırdı, Ove'nin yanağını usulca okşadı ve gülümsedi.

"Yeter artık, canım Ove."

Böylece yetti.

Ertesi sabah Ove şafakta kalktı, Saab'ı sürdü ve belediyenin Sonja'nın okuluna yapmayı reddettiği engelli rampasını kendi elleriyle inşa etti. O günden sonra Sonja, Ove'nin hatırladığı kadarıyla, her akşam eve döndüğünde gözlerinde bir ateşle çocuklarını anlattı. Polis eşliğinde sınıfa getirilen ama oradan çıkarken dört yüz yıllık şiirleri ezbere okuyabilen çocukları. Hem ağlatan hem güldüren hem de insana sesi küçük evinin tavanında yankılanana kadar şarkı söyleten çocukları. Ove o anlaşılmaz çocukları hiçbir zaman tam olarak kavrayamadı ama Sonja'ya yaptıkları şey için onları sevmekten de geri durmadı.

Her insan ne için savaştığını bilmelidir. Öyle derlerdi. Sonja iyilik için savaştı. Hiç sahip olamadığı çocuklar için. Ove ise Sonja için savaştı.

Çünkü bu dünyada gerçekten bildiği tek şey buydu.

24

OVE DİYE BİRİ VE RENKLİ RESİMLER YAPAN VELİT

Hastaneden ayrılırken Saab o kadar insanla dolu ki Ove yakıt göstergesini sanki birazdan alaycı bir dansa başlamasından korkarmış gibi sürekli kontrol ediyor. Dikiz aynasında Parvaneh'in üç yaşındakine kayıtsızca kâğıt ve renkli boya kalemleri verdiğini görüyor.

"İlle de arabada yapması şart mı şunu?" diye hırlıyor Ove.

"İyice huzursuzlanıp koltukların döşemelerinin nasıl çıktığını çözmeye çalışmasını mı tercih edersin?" diyor Parvaneh sakince.

Ove cevap vermiyor. Sadece aynadan üç yaşındakine bakıyor. Kız elindeki kocaman mor boya kalemini Parvaneh'in kucağındaki kediye sallıyor ve, "REÇİİİİM!" diye bağırıyor. Kedi, çocuğu büyük bir ihtiyatla izliyor, belli ki dekoratif bir yüzey olarak kullanılmaya pek hevesli değil.

Patrick arka koltukta onların arasında oturuyor, ön koltukların arasındaki kol dayanağına yasladığı alçılı bacağı için rahat bir pozisyon bulmak için kıpırdanıp duruyor.

Hiç kolay değil, zira Ove'nin hem koltuğun üzerine hem de alçının altına serdiği gazeteleri oynatmamaya gayret ediyor.

Üç yaşındaki yere bir boya kalemi düşürüyor, kalem Jimmy'nin oturduğu ön koltuğun altına doğru yuvarlanıyor. Oğlan, fiziksel yapısına rağmen olimpik bir akrobata yaraşır bir hareketle öne doğru eğilip kalemi yerden almayı başarıyor. Bir süre kaleme bakıyor, gülümsüyor, sonra dönüp Patrick'in alçısının üzerine kocaman, gülümseyen bir adam çiziyor. Küçük kız bunu fark edince sevinçten çığlık atıyor.

"Sen de mi ortalığı batırmaya başlayacaksın?" diyor Ove.

"Acayip hoş olmadı mı?" diyor Jimmy keyifle ve her an Ove'ye beşlik çakmak için elini kaldıracakmış gibi görünüyor.

Ove gözlerini deviriyor.

"Affedersin dostum, kendimi tutamadım," diyor Jimmy ve biraz mahcup bir ifadeyle kalemi Parvaneh'e geri veriyor.

Jimmy'nin cebinden bir "çın" sesi geliyor. İri bir adamın eli büyüklüğündeki telefonunu çıkarıp ekranına deli gibi basmaya başlıyor.

"Kedi kimin?" diye soruyor Patrick arkadan.

"Ove'nin kedisi!" diye yanıtlıyor üç yaşındaki, kaya gibi sağlam bir kendinden eminlikle.

"*Değil!*" diye düzeltiyor Ove ânında.

Aynadan Parvaneh'in alaycı bir gülümsemeyle ona baktığını görüyor.

"Öyle tabii!" diyor kadın.

"Hayır DEĞİL!" diyor Ove.

Parvaneh kahkaha atıyor. Patrick şaşkın görünüyor. Kadın onu dizine hafifçe vurarak teselli ediyor.

"Ove'nin ne dediğine bakma sen. Kesinlikle onun kedisi."

"Sokak serserisinin teki o, tamam mı? O kadar!" diye düzeltiyor Ove.

Kedi başını kaldırıp bütün bu yaygaranın neyle ilgili olduğunu anlamak ister gibi etrafa bakıyor, sonra tüm bunların onu hiç alakadar etmediğine kanaat getirerek Parvaneh'in kucağına geri kıvrılıyor. Daha doğrusu karnına.

"Yani bir yere teslim edilmeyecek mi?" diye soruyor Patrick, kediyi dikkatle inceleyerek.

Kedi başını hafifçe kaldırıyor, kısa bir tıslamayla karşılık veriyor.

"*Teslim edilmek* derken?" diyor Ove, adamın lafını keserek.

"Yani... bir kedi barınağına ya da öyle bir ye–" diye başlıyor Patrick fakat devam edemeden Ove gürlüyor:

"Kimse hiçbir yere teslim edilmiyor, NOKTA!"

Böylece konu kapanıyor. Patrick korkmuş gibi görünmeye çalışıyor. Parvaneh de kahkahasını bastırmaya çalışıyor. İkisi de pek başarılı olamıyor.

"Yolda bir yerde durup bir şeyler yiyemez miyiz?" diye araya giriyor Jimmy, koltuğunu ayarlarken. Saab sallanıyor.

Ove, etrafındaki topluluğa, sanki kaçırılmış da paralel bir evrene götürülmüş gibi bakıyor. Bir an direksiyonu kırıp arabayı şarampole sürmeyi düşünüyor ama sonra fark ediyor ki en kötü ihtimalle hepsi onunla öteki tarafa gelir. Bunu düşününce hızını düşürüyor ve önündeki araçla mesafeyi iyice açıyor.

"Tiiiş!" diye bağırıyor üç yaşındaki.

"Durabilir miyiz, Ove? Nasanin'in çişi geldi," diyor Parvaneh. Daha doğrusu sanki arka koltuk sürücüden iki yüz metre uzaktaymış gibi sesleniyor.

"Aynen! Hem bir şeyler de yeriz." Jimmy hevesle başını sallıyor.

"Evet, evet, öyle yapalım. Benim de çişim geldi," diyor Parvaneh.

"McDonald's'ta tuvalet var," diye bilgi veriyor Jimmy tüm yardımseverliğiyle.

"McDonald's olur, orada dur," diye onaylıyor Parvaneh.

"Durmak falan yok," diyor Ove kesin bir tavırla.

Parvaneh aynadan ona bakıyor. Ove de ona ters ters bakıyor. On dakika sonra, Ove McDonald's'ın önüne park edilmiş Saab'ın içinde oturuyor, geri kalanlarsa restoranda. Hatta kedi bile. Hain. Parvaneh gelip Ove'nin camını tıklatıyor.

"Bir şey istemediğine emin misin?" diye soruyor yumuşak bir sesle.

Ove başıyla onaylıyor. Kadın biraz keyifsiz görünüyor. Ove camı kapıyor. Sonra kadın arabanın etrafından dolaşıp ön koltuğa oturuyor.

"Durduğun için teşekkür ederim." Gülümsüyor.

"Tamam, tamam," diyor Ove.

Kadın patates kızartması yiyor. Ove öne uzanıp kadının ayaklarının dibine biraz daha gazete seriyor. Kadın gülmeye başlıyor. Ove, neye güldüğünü anlamıyor.

"Yardımına ihtiyacım var, Ove," diyor kadın birden.

Ove öyle ani ya da büyük bir coşkuya kapılmış gibi görünmüyor.

"Diyorum ki ehliyet sınavını geçmemde bana yardım edebilir misin?" diye devam ediyor kadın.

"Ne dedin?" diyor Ove, yanlış duyduğundan gayet emin.

Parvaneh omuz silkiyor. "Patrick'in bacağı aylarca alçıda kalacak. Benim ehliyet almam lazım ki kızları götürüp getireyim. Bana direksiyon dersi vermeni istiyorum."

Ove öyle şaşırıyor ki sinirlenmeyi bile unutuyor.

"Yani senin ehliyetin yok mu?"

"Yok."

"Şaka değil miydi yani?"

"Hayır."

"Ehliyetini kaybettin, öyle mi?"

"Hayır. Hiç ehliyetim olmadı."

Ove'nin beyni bunu sindirmek için birkaç saniyeye ihtiyaç duyuyor. Ona göre akılalmaz bir durum bu.

"Peki işin ne senin?" diye soruyor.

"Ne alakası var şimdi?" diye karşılık veriyor kadın.

"Çok alakası var!" diyor Ove.

"Emlakçıyım."

Ove başını onaylar gibi sallıyor.

"Ve ehliyetin yok, öyle mi?"

"Yok."

Ove başını ciddiyetle iki yana sallıyor. Sanki hiçbir şeyin sorumluluğunu almayan bir insan olmanın şahikasıyla karşılaşmış gibi. Parvaneh yine o alaycı gülümsemesini takınıyor, boş patates kutusunu buruşturuyor ve kapıyı açıyor.

"Bir de şöyle düşün Ove: Gerçekten bu mahallede *başka birinin* bana araba kullanmayı öğretmesini ister misin?"

Arabadan inip çöp kutusuna doğru gidiyor. Ove cevap vermiyor. Sadece homurdanıyor.

Jimmy kapıda beliriyor.

"Arabada yiyebilir miyim?" diyor, ağzında bir parça tavukla.

Ove önce "hayır" demeyi düşünüyor ama sonra fark ediyor ki böyle giderse buradan hiç çıkamayacak. Bunun yerine yolcu koltuğunu ve zemini gazetelerle öyle bir kaplıyor ki gören, arabayı boyamaya hazırlandığını sanır.

"Hadi bin de eve gidelim artık," diye homurdanıyor Jimmy'ye eliyle işaret vererek.

Jimmy sevinçle başını sallıyor. Telefonu yine çınlıyor.

"Şunu da sustur, burası langırt salonu değil."

"Kusura bakma, dostum, işten sürekli e-posta geliyor," diyor Jimmy. Bir eliyle yiyeceğini tutarken diğer eliyle cebindeki telefonunu kurcalıyor.

"Yani senin bir işin var, öyle mi?" diyor Ove.

Jimmy hevesle başını sallayarak onaylıyor.

"iPhone uygulamaları programlıyorum."

Ove başka soru sormuyor.

Arabada en azından on dakika kadar görece bir sessizlik oluyor, ta ki Ove garajının önündeki otoparka girene kadar. Ove bisiklet barınağının yanında duruyor, motoru kapamadan Saab'ı boşa alıyor ve yolcularına manidar bir bakış atıyor.

"Merak etme, Ove. Patrick buradan sonrasında koltuk değnekleriyle idare eder," diyor Parvaneh, gözden kaçması imkânsız bir ironiyle.

"Yerleşim alanına araba girmesi yasak," diyor Ove.

Patrick yılmadan kendisini ve alçısını arka koltuktan dışarı çıkarmaya uğraşıyor, Jimmy ise tavuk yağına bulanmış tişörtüyle ön koltuktan kendini dışarı atıyor.

Parvaneh üç yaşındakini araba koltuğuyla birlikte kaldırıp yere koyuyor. Küçük kız havaya doğru bir şeyler sallarken bir yandan da geveleyerek bir şeyler bağırıyor.

Parvaneh başını onaylar gibi sallıyor, arabaya geri dönüyor, ön kapıdan eğilip Ove'ye bir kâğıt uzatıyor.

"Bu ne?" diyor Ove, kâğıdı almak için en ufak bir çaba göstermeden.

"Nasanin'in resmi."

"Ne yapacağım bununla?"

"Seni çizmiş," diye karşılık veriyor Parvaneh ve kâğıdı Ove'nin eline tutuşturuyor.

Ove gönülsüzce kâğıda bakıyor. Çizgiler ve karalamalarla dolu.

"Şu Jimmy, şu kedi, şu Patrick, şu da benim. Şuradaki de sensin," diye açıklıyor Parvaneh.

Sonuncuyu söylerken resmin ortasındaki figürü işaret ediyor. Kâğıttaki diğer her şey siyahla çizilmiş ama ortadaki figür tam anlamıyla bir renk patlaması. Sarı, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu ve morun cümbüşü.

"Hayır. Hiç ehliyetim olmadı."

Ove'nin beyni bunu sindirmek için birkaç saniyeye ihtiyaç duyuyor. Ona göre akılalmaz bir durum bu.

"Peki işin ne senin?" diye soruyor.

"Ne alakası var şimdi?" diye karşılık veriyor kadın.

"Çok alakası var!" diyor Ove.

"Emlakçıyım."

Ove başını onaylar gibi sallıyor.

"Ve ehliyetin yok, öyle mi?"

"Yok."

Ove başını ciddiyetle iki yana sallıyor. Sanki hiçbir şeyin sorumluluğunu almayan bir insan olmanın şahikasıyla karşılaşmış gibi. Parvaneh yine o alaycı gülümsemesini takınıyor, boş patates kutusunu buruşturuyor ve kapıyı açıyor.

"Bir de şöyle düşün Ove: Gerçekten bu mahallede *başka birinin* bana araba kullanmayı öğretmesini ister misin?"

Arabadan inip çöp kutusuna doğru gidiyor. Ove cevap vermiyor. Sadece homurdanıyor.

Jimmy kapıda beliriyor.

"Arabada yiyebilir miyim?" diyor, ağzında bir parça tavukla.

Ove önce "hayır" demeyi düşünüyor ama sonra fark ediyor ki böyle giderse buradan hiç çıkamayacak. Bunun yerine yolcu koltuğunu ve zemini gazetelerle öyle bir kaplıyor ki gören, arabayı boyamaya hazırlandığını sanır.

"Hadi bin de eve gidelim artık," diye homurdanıyor Jimmy'ye eliyle işaret vererek.

Jimmy sevinçle başını sallıyor. Telefonu yine çınlıyor.

"Şunu da sustur, burası langırt salonu değil."

"Kusura bakma, dostum, işten sürekli e-posta geliyor," diyor Jimmy. Bir eliyle yiyeceğini tutarken diğer eliyle cebindeki telefonunu kurcalıyor.

"Yani senin bir işin var, öyle mi?" diyor Ove.

Jimmy hevesle başını sallayarak onaylıyor.

"iPhone uygulamaları programlıyorum."

Ove başka soru sormuyor.

Arabada en azından on dakika kadar görece bir sessizlik oluyor, ta ki Ove garajının önündeki otoparka girene kadar. Ove bisiklet barınağının yanında duruyor, motoru kapamadan Saab'ı boşa alıyor ve yolcularına manidar bir bakış atıyor.

"Merak etme, Ove. Patrick buradan sonrasında koltuk değnekleriyle idare eder," diyor Parvaneh, gözden kaçması imkânsız bir ironiyle.

"Yerleşim alanına araba girmesi yasak," diyor Ove.

Patrick yılmadan kendisini ve alçısını arka koltuktan dışarı çıkarmaya uğraşıyor, Jimmy ise tavuk yağına bulanmış tişörtüyle ön koltuktan kendini dışarı atıyor.

Parvaneh üç yaşındakini araba koltuğuyla birlikte kaldırıp yere koyuyor. Küçük kız havaya doğru bir şeyler sallarken bir yandan da geveleyerek bir şeyler bağırıyor.

Parvaneh başını onaylar gibi sallıyor, arabaya geri dönüyor, ön kapıdan eğilip Ove'ye bir kâğıt uzatıyor.

"Bu ne?" diyor Ove, kâğıdı almak için en ufak bir çaba göstermeden.

"Nasanin'in resmi."

"Ne yapacağım bununla?"

"Seni çizmiş," diye karşılık veriyor Parvaneh ve kâğıdı Ove'nin eline tutuşturuyor.

Ove gönülsüzce kâğıda bakıyor. Çizgiler ve karalamalarla dolu.

"Şu Jimmy, şu kedi, şu Patrick, şu da benim. Şuradaki de sensin," diye açıklıyor Parvaneh.

Sonuncuyu söylerken resmin ortasındaki figürü işaret ediyor. Kâğıttaki diğer her şey siyahla çizilmiş ama ortadaki figür tam anlamıyla bir renk patlaması. Sarı, kırmızı, mavi, yeşil, turuncu ve morun cümbüşü.

"Sen onun tanıdığı en komik şeysin. O yüzden seni hep renkli çiziyor," diyor Parvaneh.

Sonra yolcu kapısını kapayıp uzaklaşıyor.

Ove'nin kendine gelip arkasından seslenmesi birkaç saniye alıyor: "*Hep* derken?"

Ama o sırada hepsi evlerine doğru yürümeye başlamış bile.

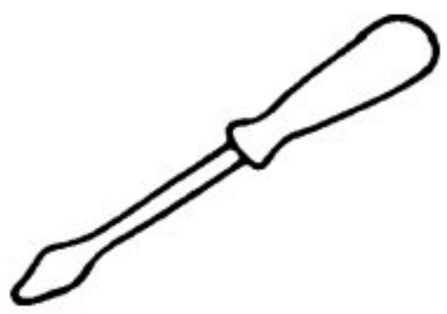
Ove hafiften alınmış bir hâlde yolcu koltuğundaki gazeteyi düzeltiyor. Kedi arkadan öne geçiyor ve gazetenin üzerine kıvrılıp yerleşiyor. Ove, Saab'ı geri geri garaja sokuyor. Kapıyı kapıyor. Yine motoru kapamadan arabayı boşa alıyor. Egzoz dumanının garajı yavaş yavaş doldurduğunu hissediyor ve duvardaki plastik boruya bakıyor. Birkaç dakika boyunca sadece kedinin nefesi ve motorun ritmik hırıltısı duyuluyor. Burada oturup kaçınılmazı beklemek kolay olurdu. Ove bunun tek mantıklı şey olduğunu biliyor. Uzun zamandır arzuladığı şey bu. Son. Karısını o kadar çok özlüyor ki bazen kendi bedeninde var olmaya bile dayanamıyor. Burada oturmak, dumanların hem onu hem de kediyi derin bir uykuya çekip her şeyi sona erdirmesi en akla yatkın şey olurdu.

Ama sonra kediye bakıyor ve motoru kapıyor.

Ertesi sabah altıya çeyrek kala kalkıyorlar. Ove kahvesini içiyor, kedi de ton balığını yiyor. Teftiş turlarını bitirdiklerinde Ove dikkatlice evinin önündeki karı kürüyor. İşi bittiğinde kulübenin önünde duruyor, kar küreğine yaslanıyor, sıra sıra dizili evlere bakıyor.

Sonra yolu geçiyor ve diğer evlerin önündeki karları da temizlemeye başlıyor.

25

OVE DİYE BİRİ VE BİR PARÇA OLUKLU SAC

Ove, kediyi dışarı saldıktan sonra kahvaltı bitene kadar bekliyor. Ancak ondan sonra banyodaki en üst raftan plastik bir şişe indiriyor. Şişeyi, bir yere fırlatacakmış gibi elinde tartarak içinde kaç hap kaldığını anlamak için hafifçe sallıyor.

Sonlara doğru doktorlar Sonja'ya o kadar çok ağrı kesici yazmıştı ki banyoları hâlâ Kolombiya mafyasının deposuna benziyor. Ove zaten ilaca güvenmiyor, kendini bildi bileli ilaçların yalnızca psikolojik bir etkisi olduğuna ve dolayısıyla yalnızca beyni zayıf insanlarda işe yaradığına inanıyor.

Ama kimyasallarla hayatına son vermenin aslında o kadar da alışılmadık bir yol olmadığı yeni aklına geliyor.

Kapının dışından bir ses geldiğini duyuyor. Kedi beklenmedik bir hızla geri dönmüş, eşiğe patilerini sürtüyor, bir yandan da demirden bir kapana yakalanmış gibi sesler çıkarıyor. Ove'nin aklından geçenleri biliyor sanki. Ove kediyi hayal kı-

rıklığına uğrattığının farkında. Ondan eylemlerini anlamasını da bekleyemez zaten.

Bu yolu tercih ederse neler hissedeceğini düşünüyor. Daha önce hiç uyuşturucu kullanmadı. Alkolün etkisini bile doğru dürüst hisseden biri değil. Kontrolü kaybetmekten hiç hoşlanmıyor. Yıllar içinde normal insanların tam da bu duyguyu sevdiğini, öyle bir noktaya erişmeye çabaladığını fark etti. Ama Ove'ye göre kontrol kaybını hedeflenen bir hâl olarak gören insan budalanın tekidir, o kadar. Midesi mi bulanacak, organları pes edip çalışmayı bıraktığında acı mı çekecek diye düşünüyor. Yoksa bedeni kullanılamaz hâle geldiğinde o mışıl mışıl uyuyor mu olacak?

Kedi artık dışarıda, karların arasında çığlık çığlığa bağırıyor. Ove gözlerini kapayıp Sonja'yı düşünüyor. Ove öyle vazgeçip ölen adamlardan değil, karısının böyle düşünmesini istemiyor. Ama aslında bütün bu olanlar *yanlış*. Sonja onunla evlendi. Ve Ove şimdi, boynuyla omzu arasındaki çukurda Sonja'nın burnunun ucunu hissetmeden nasıl devam edebileceğini bilmiyor. Hepsi bu.

Kapağı açıp hapları lavabonun kenarına diziyor. Onlara küçük katil robotlara dönüşmelerini bekler gibi bakıyor. Tabii ki öyle bir şey olmuyor. Ove'nin pek umursarmış gibi bir hâli yok. Bu küçük beyaz noktaların, kaç tane olursa olsun, ona nasıl zarar verebileceğini açıklanamaz buluyor. Kedi Ove'nin kapısının her tarafına kar tükürüyormuş gibi sesler çıkarıyor. Ama sonra başka, tamamen farklı bir ses geliyor.

Bir köpek havlaması.

Ove başını kaldırıyor. Birkaç saniye sessizlik oluyor, sonra kedinin acıyla miyavlamasını duyuyor. Ardından daha fazla havlama. Derken Saman Kafa'nın haykırışı.

Ove lavabonun kenarlarını sıkıca kavrayarak dikiliyor. Sanki sesleri susturmaya yetecekmiş gibi gözlerini kapıyor. Ama işe yaramıyor. En sonunda derin bir iç çekip doğruluyor. Şişenin

kapağını tekrar açıp hapları içine koyuyor. Merdivenden aşağı iniyor. Oturma odasından geçerken şişeyi pencere pervazına bırakıyor. Pencereden bakarken sokakta kediye doğru ilerleyip bütün gücüyle kafasına tekme atmaya hazırlanan Saman Kafa'yı görüyor.

Kadın tam hayvanın kafasına iğne gibi topuğuyla vuracakken Ove kapıyı açıyor. Kedi hızla topuktan sıyrılıp Ove'nin alet kulübesine doğru seğirtiyor. Köpek kuduz bir canavar gibi salyalar saçarak histerik havlamalarla tepki veriyor buna. Çenesinde tüyler var. Ove, Saman Kafa'yı ilk defa güneş gözlüğü olmadan görüyor. Yeşil gözlerinden kötülük akıyor. Saman Kafa tekrar vurmak için geri çekiliyor ama Ove'yi görünce duruyor. Alt dudağı öfkeyle titriyor.

"O şeyi vurduracağım!" diye tıslayarak kediyi işaret ediyor.

Ove gözlerini ondan ayırmadan başını çok yavaşça iki yana sallıyor. Saman Kafa yutkunuyor. Ove'nin ifadesinde, kayadan oyulmuş gibi duran bakışında öyle bir şey var ki kadının katilce kararlılığı teklemeye başlıyor.

"O l-l-lanet bir sokak kedisi ve... ve ölecek! Prince'i tırmaladı!" diye kekeliyor.

Ove hiçbir şey söylemiyor ama gözleri simsiyah oluyor. Sonunda köpek bile ondan uzaklaşıyor.

"Gel, Prince," diyor kadın ve Ove sanki arkasından fiziksel olarak itmiş gibi köşeyi dönüp kayboluyor.

Ove olduğu yerde kalıp derin derin nefes alıyor. Yumruğunu göğsüne bastırıyor, kalbinin kontrolsüz atışlarını hissediyor. Hafifçe inliyor. Sonra kediye bakıyor. Kedi de ona bakıyor. Böğründe yeni bir yara var. Tüylerine yine kan bulaşmış.

"Dokuz can sana fazla dayanmayacak, değil mi?" diyor Ove.

Kedi saymaya pek niyeti yokmuş gibi bakarak patisini yalıyor. Ove başını onaylar gibi sallayarak kenara çekiliyor.

"Gir içeri, hadi."

Kedi eşiği geçip içeri süzülüyor. Ove kapıyı kapıyor.

Oturma odasının ortasında duruyor. Sonja her yerden ona bakıyor. Karısının fotoğraflarını evin her köşesine nereye gitse onu izleyecek şekilde yerleştirdiğini yeni fark ediyor. Mutfaktaki masada, koridorun duvarında, merdivenin ortasında. Oturma odasında pencere pervazında. Kedi şimdi oraya atlıyor ve Sonja'nın yanına oturuyor. Ove'ye hoşnutsuz bir bakış atıyor ve hap şişesini bir şangırtıyla yere düşürüyor. Ove şişeyi alırken kedi ona dehşetle bakıyor, sanki "J'accuse!" diye bağıracak gibi.

Ove süpürgeliklere ayağıyla vuruyor, sonra mutfağa gidip hap şişesini dolaplardan birine koyuyor. Ardından kahve yapıyor ve kedi için de bir kâseye su koyuyor.

Sessizlik içinde içiyorlar.

Ove boş kâseyi alıyor, kahve fincanıyla birlikte lavaboya bırakıyor. Uzun bir süre ellerini beline dayayıp öylece duruyor. Sonra dönüp hole gidiyor.

"Düş bakalım peşime," diyor, kediye bakmadan. "Şu köy itine dersini verelim."

Ove lacivert kışlık montunu giyiyor, ayaklarını takunyalarına geçiriyor ve kedinin önden çıkmasına izin veriyor. Sonja'nın duvara asılı fotoğrafına bakıyor. Sonja ona gülüyor. Ove belki de ölmek için o kadar acele etmesine gerek olmadığını, bir saat daha bekleyebileceğini düşünüyor ve kedinin peşinden sokağa çıkıyor.

Doğruca Rune'un evine gidiyor. Kapının açılması birkaç dakika sürüyor. Kilidin açılmasından önce içeriden sürüme sesleri geliyor. Arkasından ağır zincirler sürükleyen bir hayalet yaklaşıyor gibi. Sonunda kapı açılıyor ve Rune boş bakışlarla Ove'ye ve kediye bakıyor.

"Elinde oluklu sac var mı?" diyor Ove hiç girizgâh yapmadan.

Rune bir iki saniye boyunca beynini zorlayarak bir anı üretmeye çalışırmış gibi dikkatle bakıyor.

"Oluklu sac mı?" diyor kelimenin tadına bakarmış gibi. Daha yeni uyanmış ve rüyasında ne gördüğünü hatırlamak için kafa patlatan insanların hâli var üzerinde.

"Oluklu sac işte," diyor Ove başıyla onaylayarak.

Rune ona bakıyor, daha doğrusu sanki ruhuna bakıyor. Gözleri yeni cilalanmış bir araba kaputu gibi parlıyor. Zayıflamış, kamburlaşmış; sakalı kırlaşmış, neredeyse bembeyaz. Eskiden saygı uyandıran sağlam bir adamken şimdi üstünden paçavralar sarkıyor. Yaşlanmış: Hem de çok ama çok yaşlanmış. Bunu birden fark eden Ove beklediğinden daha sert bir darbe alıyor. Rune'un bakışı bir an titreşiyor. Sonra dudakları seğirmeye başlıyor.

"Ove?" diye haykırıyor.

"Evet... yani, papa olmadığım ortada sonuçta," diyor Ove.

Rune'un gevşek yüzünde mahmur bir gülümseme beliriyor. Bir zamanlar kendileri gibi adamların olabileceği kadar yakın arkadaş olan iki adam birbirine bakıyor. İçlerinden biri geçmişi unutmayı reddediyor, diğeriyse artık hatırlayamıyor.

"Yaşlanmışsın," diyor Ove.

Rune gülümsüyor.

Sonra Anita'nın telaşlı sesi duyuluyor, ardından küçük, patırtılı adımları hızla kapıya geliyor.

Kapıda belirirken, "Kapıda biri mi var Rune? Ne yapıyorsun orada?" diye sesleniyor korkuyla. Sonra Ove'yi görüyor.

"Ah... merhaba, Ove," diyor birden durarak.

Ove elleri ceplerinde dikiliyor. Yanındaki kedi de sanki cepleri olsa aynısını yapacakmış gibi görünüyor. Ya da elleri. Anita gri pantolonu, gri hırkası, gri saçı ve gri teniyle küçük ve renksiz. Ama Ove onun gözlerinin hafif kızarmış ve şişmiş olduğunu fark ediyor. Kadın gözlerini alelacele siliyor ve gözlerini kırpıştırarak acısını uzaklaştırmaya çalışıyor. O kuşağın kadınlarının hep yaptığı gibi. Sanki her sabah kapıda durup inatla acıyı evlerinin dışına süpürüyorlar. Anita şefkatle Ru-

ne'un omuzlarını kavrıyor, onu oturma odasındaki pencerenin yanında duran tekerlekli sandalyesine götürüyor.

"Merhaba, Ove," diye tekrarlıyor Anita kapıya döndüğünde dostça ama aynı zamanda şaşkın bir sesle. "Senin için ne yapabilirim?"

"Elinde oluklu sac var mı?" diye soruyor Ove.

Anita afallıyor.

"Yoluk saç mı?" diye mırıldanıyor, sanki birinin saçlarını yolup saklamak mantıklıymış gibi.

Ove derin bir iç çekiyor.

"Tanrım ya! Oluklu sac diyorum."

Anita'nın yüzündeki şaşkınlık zerre azalmıyor.

"Benim öyle bir şeyim mi olmalı ki?"

"Rune'un kulübesinde kesin vardır," diyor Ove ve elini uzatıyor.

Anita başıyla onaylıyor. Duvardan kulübenin anahtarını alıp Ove'nin avucuna koyuyor.

"Oluklu. Sac?" diye tekrarlıyor.

"Evet," diyor Ove.

"İyi de bizim metal çatımız yok ki."

"Onunla ne ilgisi var?"

Anita başını iki yana sallıyor.

"Hayır... hayır, ilgisi yoktur herhâlde, tabii."

"İnsanın elinin altında her zaman biraz sac olur," diyor Ove, sanki bu tartışmaya kapalı bir gerçekmiş gibi.

Anita başıyla onaylıyor. Her normal, aklı başında insanın kulübesinde acil durumlar için bir parça oluklu sac bulundurması gerektiğiyle ilgili inkâr edilemez gerçekle yüz yüze gelen herkes gibi.

"Senin elinde yok mu peki?" diye soruyor, sırf konuşacak bir şey bulmak için.

"Benimkiler bitti," diyor Ove.

Anita anlayışla başını sallıyor. Hani çatısı metal olmayan bir adamın elinin altındaki oluklu sacların bile böyle hızlı tükenebileceği ve bunda tuhaf bir şey olmadığı konusundaki su götürmez gerçekle yüz yüze gelen herkes gibi.

Bir dakika sonra Ove muzaffer bir edayla kapıda beliriyor, peşinden de salon halısı büyüklüğünde kocaman bir oluklu sac parçasını sürüklüyor. Anita böyle koca bir metal levhanın oraya sığmış olmasına ve bunu hiç fark etmemesine akıl erdiremiyor.

Ove anahtarı ona verirken başını onaylarcasına sallayıp, "Sana demiştim," diyor.

Anita, "Evet... evet, demiştin, değil mi?" diye kabullenmek zorunda hissediyor kendini.

Ove pencereye dönüyor. Rune da ona bakıyor. Anita tam geri dönüp içeri girecekken Rune yine gülümsüyor ve elini kaldırıp kısaca sallıyor. Sanki o an, sadece bir saniyeliğine, Ove'nin kim olduğunu ve orada ne yaptığını gayet iyi biliyormuş gibi.

Anita tereddütle duruyor. Geri dönüyor.

"Bugün yine Sosyal Hizmetler'den geldiler, Rune'u benden almak istiyorlar," diyor, gözlerini kaldırmadan.

Kocasının adını söylerken sesi öyle çatallanıyor ki kuru bir gazete sayfasının hışırtısını andırıyor. Ove oluklu sacı parmaklarının arasında çeviriyor.

"Benim ona bakamayacağımı söylüyorlar. Hastalığıyla falan. Onu bir bakımevine yatırmam gerektiğini söylüyorlar," diyor Anita.

Ove oluklu sacla oynamaya devam ediyor.

"Onu bir bakımevine koyarsam ölür, Ove. Biliyorsun..." diye fısıldıyor.

Ove başıyla onaylarken kaldırım taşlarının arasında donmuş izmarite bakıyor. Göz ucuyla Anita'nın biraz yana doğru eğildiğini fark ediyor. Sonja bir yıl kadar önce bunun kalça protezi ameliyatından kaynaklandığını açıklamıştı, bunu hatırlıyor. Son zamanlarda elleri de titriyor. "Çoklu doku sertleşmesinin

ilk evresi," diye açıklamıştı Sonja. Birkaç yıl önce de Rune'a Alzheimer teşhisi konmuştu.

"Oğlun gelip sana yardım eder," diye mırıldanıyor Ove alçak sesle.

Anita başını kaldırıyor. Ove'nin gözlerinin içine bakıyor ve hoşgörülü bir tebessümle gülümsüyor.

"Johan mı? Ah... Amerika'da yaşıyor, biliyorsun. Kendi derdi başından aşkın. Gençler nasıldır bilirsin!"

Ove cevap vermiyor. Anita "Amerika" derken sanki o bencil oğlunun taşındığı yer cennetin krallığıymış gibi söylüyor bunu. Rune hastalanalı beri Ove o serseriyi bu sokakta bir kez bile görmedi. Koca adam oldu ama anne babasına ayıracak vakti yok.

Anita, sanki uygunsuz bir şey yaparken yakalanmış gibi toparlanıyor. Ove'ye özür diler gibi gülümsüyor.

"Kusura bakma, Ove, boş gevezeliklerle vaktini alıyorum."

Anita eve geri dönüyor. Ove ise elinde oluklu sac, yanında kediyle öylece duruyor. Kapı kapanmadan hemen önce kendi kendine bir şey mırıldanıyor. Anita şaşkınlıkla dönüp kapıyı hafifçe aralıyor ve ona bakıyor.

"Efendim?"

Ove gözlerini kaçırarak kıpırdanıyor. Sonra arkasına dönüp uzaklaşmaya başlıyor ama sözler ağzından istemsizce dökülüyor.

"Dedim ki, o lanet radyatörlerle ilgili bir sorun olursa gelip kapımı çalabilirsin. Kedi de ben de evdeyiz."

Anita'nın kırışık yüzünde şaşkın bir gülümseme beliriyor. Kapıdan yarım adım dışarı çıkıyor, sanki biraz daha konuşmak ister gibi. Belki de Sonja hakkında, en yakın arkadaşını ne kadar özlediği hakkında konuşmak. Belki kırk yıl önce bu sokağa ilk taşındıklarında dördünün paylaştıkları anılardan bahsetmek. Belki Rune ve Ove'nin atışmalarını bile özlediğini söylemek istiyor. Ama Ove çoktan köşeyi dönüp gözden kaybolmuş.

Alet kulübesine geri döndüğünde Ove, Saab'ın yedek aküsünü ve iki büyük metal kelepçe çıkarıyor. Oluklu sacı kulübe

ile evin arasındaki taşların üzerine yayıyor ve üzerini karla güzelce örtüyor.

Uzun süre kedinin yanında durup eserini değerlendiriyor. Kusursuz bir köpek tuzağı: kar altında gizli, elektrik yüklü, ısırmaya hazır. Tam yerinde bir intikam gibi geliyor. Saman Kafa o lanet köpeğiyle buradan geçerken köpek Ove'nin taşlarına işemeye kalkarsa bunu iletken metal plakanın üstüne yapacak. *Bunu ne kadar komik bulacaklar, göreceğiz,* diye düşünüyor Ove.

Kedi kafasını yana eğip saca bakıyor.

"İdrar yolunun içinden yıldırım gibi geçecek," diyor Ove.

Kedi ona uzun uzun bakıyor. Sanki, "Ciddi değilsin, değil mi?" dermiş gibi. Sonunda Ove ellerini ceplerine sokup başını iki yana sallıyor.

"Yok... yok, sanırım değilim." Kederle içini çekiyor.

Sonra aküyü, kelepçeleri ve oluklu sacı toplayıp garaja kaldırıyor. O aptalların sağlam bir elektrik çarpmasını hak etmediğini düşündüğünden değil. Hak ediyorlar. Ama bir süredir kimse ona mecburiyetten kötü olmakla sırf yapabildiği için kötü olmak arasındaki farkı hatırlatmıyor.

"Yine de harika bir fikirdi," diyor kediye, eve dönerlerken.

Kedi, "Tabii tabii, öyleydi..." diye homurdanan birinin küçümseyici beden diliyle oturma odasına giriyor.

Sonra da öğle yemeği yiyorlar.

26

OVE DİYE BİRİ
VE ARTIK KİMSENİN BİSİKLET BİLE TAMİR EDEMEDİĞİ BİR TOPLUM

Çoğu insan, yalnız kalmayı seven biriyle yaşamayı zor bulur. Kendileri kaldıramadığından onların yalnızlığı dayanılmaz gelir. Ama Sonja hiç gereğinden fazla sızlanmazdı. "Ben seni olduğun gibi kabul ettim," derdi hep.

Fakat Sonja öyle, Ove gibi adamların bile arada sırada konuşacak birine ihtiyaç duyduğunu anlamayacak kadar da saf değildi. Ove öyle birini bulamayalı epey olmuştu.

"Ben kazandım," diyor Ove, posta kutusunun sertçe çarpılarak kapandığını duyunca.

Kedi, oturma odasındaki pervazdan atılıp mutfağa geçiyor. *Pis ezik,* diye geçiriyor içinden Ove ön kapıya yönelirken. Yıllardır kimseyle postanın ne zaman geleceğine dair iddiaya girmemişti. Eskiden yaz tatiline çıktıklarında Rune'la bahse tu-

tuşurdu; hatta iş o kadar ciddiye binerdi ki kimin tahmini daha doğru sayılacak diye yarım dakikalık uzatmalar ve ek sistemler geliştirmişlerdi. O zamanlar öyleydi. Posta tam on ikide gelirdi, bu yüzden doğru tahmin ettiğini iddia edebilmek için kesin sınırlar çizmesi gerekirdi insanın. Ama artık öyle değil. Artık posta öğleden sonra herhangi bir saatte, canı ne zaman isterse o zaman geliyor. Postane ne zaman uygun görürse o zaman. İnsanların da bununla yetinmesi gerekiyor yalnızca. Rune'la konuşmaz olunca Sonja'yla iddiaya tutuşmaya kalkmıştı ama karısı kuralları anlamayınca Ove de pes etti.

Ove kapıyı açınca karşısındaki genç merdivenden düşmekten son anda kurtuluyor. Ove ona şaşkınlıkla bakıyor. Çocuğun üstünde postacı üniforması var.

"Evet?" diye soruyor Ove.

Genç çocuk verecek cevap bulamıyor. Elindeki gazete ve bir mektupla oynuyor. Ove tam da o sırada karşısındakinin birkaç gün önce bisiklet yüzünden depo kulübesinin yanında tartıştığı genç olduğunu fark ediyor. O bisikleti "tamir edeceğini" söylemişti. Ove tabii bunun ne demek olduğunu biliyor: "Tamir" demek, "çalıp internetten satmak" demek bu serseriler için. Lafı eğip bükmeye hiç gerek yok.

Genç de Ove'yi tanıdığı için pek o kadar heyecanlı sayılmaz. Sanki bir garsonun, önündeki yemeği size mi getirse yoksa mutfağa götürüp üzerine mi tükürse diye karar veremediği anlardan birini yaşıyor. Delikanlı soğuk bir ifade takınarak gönülsüzce postayı veriyor. "Al bakalım," diyor aksi bir sesle. Ove, gözlerini ondan ayırmadan uzatılanları alıyor.

"Posta kutun yamulmuş da o yüzden bunları elden vereyim dedim," diyor genç.

Başıyla geçenlerde römorkla geri geri gidemeyen o Fasulye Sırığı çarpıp da kullanılmaz hâle getirene kadar Ove'nin posta kutusu olan iki büklüm olmuş metal yığınını işaret ediyor, sonra da yine başıyla Ove'nin elindeki zarfı ve gazeteyi gösteriyor.

Ove elindekilere bakıyor. Gazete ücretsiz dağıtılan, üstelik açık açık "atmayın" yazılı uyarı tabelasına rağmen zorla dayatılan türden bir yerel gazete. Mektup da muhtemelen reklam. Üstüne adı soyadı elle yazılmış olsa da Ove bunun reklamcıların yeni numarası olduğundan şüpheleniyor. Alıcıya gerçek bir insandan geldiğini düşündürüyorlar ve adam zarfı açar açmaz, hop, ânında pazarlamanın kurbanı oluyor. Ama bu numaralar Ove'ye sökmez.

Genç gözlerini yerden ayırmadan topuklarının üzerinde sallanıyor. İçinden çıkmak isteyen ama çıkamayan bir şeyle boğuşur gibi bir hâli var.

"Başka bir şey mi var?" diye soruyor Ove.

Genç, parmaklarını yağlı, ergenliğin son demlerine has o gür ve kabarık saçlarının arasından geçiriyor.

"Ah, neyse ya... Ben sadece... Sonja adında bir eşin var mı diye soracaktım," demeyi başarıyor sonunda.

Ove şüpheyle bakıyor. Delikanlı, zarfı işaret ediyor.

"Soyadını gördüm de. Benim de aynı soyadlı bir öğretmenim vardı. Sadece merak ettim..."

Konuyu açtığına kendi de pişman olmuş gibi. Olduğu yerde dönüyor ve uzaklaşmaya başlıyor. Ove boğazını temizliyor, eşikte ayağını yere vuruyor.

"Bekle... olabilir. Ne olmuş Sonja'ya?"

Genç bir iki metre ötede duruyor.

"Ah, kahretsin... Sadece onu sevdiğimi söylemek istedim. Ben... yani... okuma yazmada o kadar iyi değilimdir."

Ove, "Aa, hiç tahmin etmezdim," diyecek oluyor ama kendini tutuyor. Delikanlı sıkıntıyla kıvranıyor, sonra dalgınca, sanki uygun kelimeleri orada bulacakmış gibi saçlarını karıştırıyor.

"O, benim kalın kafalı olmadığımı düşünen tek öğretmenimdi," diye mırıldanıyor, boğazında düğümlenen duygularla. "Bana şu... Shakespeare denen adamı okuttu, biliyor musun? Ben o tür bir şeyi okuyabileceğimi bile bilmiyordum aslında.

Bildiğin tuğla gibi kitabı okuttu bana. Onun öldüğünü duyduğumda çok üzüldüm."

Ove cevap vermiyor. Genç yere bakıyor. Omuz silkiyor.

"Hepsi bu işte..."

Susuyor. Sonra ikisi de öylece duruyor. Elli dokuz yaşındaki adamla ergen delikanlı birkaç adım arayla dikilmiş, karı tekmeliyorlar. Sanki bir hatırayı birbirlerine atıp tutar gibi. Bazı erkeklerde onların kendilerinde gördüğü potansiyelin çok daha fazlasını gören bir kadının hatırasını. İkisi de bu ortak deneyimle ne yapacağını bilemiyor.

"O bisikleti ne yapacaksın?" diyor sonunda Ove.

"Kız arkadaşıma söz verdim, tamir edeceğim. Şurada oturuyor," diyor genç, sıranın en sonunda, Anita ve Rune'un karşısındaki evi başıyla işaret ederek. Şu geri dönüşümcü tiplerin Tayland'da ya da işte ha bire nereye gidip duruyorlarsa orada olmadıklarında yaşadıkları evi.

"Yani işte... Henüz kız arkadaşım değil. Ama olmasını istiyorum. Gibi."

Ove, ayaküstü kendilerine ait bir dil uydurur gibi konuşan gençleri dinleyen orta yaşlı erkeklere has bir bakışla oğlanı süzüyor.

"Peki aletlerin var mı?" diye soruyor.

Genç, başını iki yana sallıyor.

"Aletin olmadan bisikleti nasıl tamir edeceksin ki?" diye soruyor Ove hayretle. Öfkeyle değil, daha çok gerçek bir şaşkınlıkla.

Genç, omuz silkiyor.

"Bilmem."

"Peki neden tamir etmeye söz verdin o zaman?"

Delikanlı karı tekmeliyor. Sonra utanarak bütün eliyle yüzünü kaşıyor.

"Çünkü onu seviyorum."

Ove buna ne diyeceğini kestiremiyor. Yerel gazeteyi ve zarfı dürüp sopa gibi eline vuruyor.

"Benim gitmem gerek," diyor genç, neredeyse fısıldayarak. Sonra tekrar arkasını dönmeye davranıyor.

"İşten sonra gel o zaman, senin için bisikleti çıkarırım."

Ove'nin sözcükleri başına buyruk, bir anda dökülüyorlar dudaklarından. "Yanında kendi aletlerini getirmek zorundasın ama," diye ekliyor.

Gencin yüzü parlıyor. "Ciddi misin, dostum?"

Ove, gazeteden sopasını eline vura vura dikiliyor. Genç yutkunuyor.

"Süper! Bir dakika... ah, kahretsin... bugün gelemem! Diğer işime gitmem lazım! Ama yarın, dostum, yarın gelirim. Yarın gelip alsam olur mu?"

Ove kafasını yana eğiyor ve sanki duyduklarının hepsi bir çizgi filmden fırlamaymış gibi bakıyor. Genç derin bir nefes alarak toparlanıyor.

"Hangi diğer iş?" diyor Ove, sanki *Jeopardy*'nin finalinde cevap eksik verilmiş gibi.

"Akşamları ve hafta sonları bir kafede çalışıyorum," diyor genç, gözlerinde yeni doğmuş bir umutla. Belki hâlâ kız arkadaşıyla –sevgilisi olduğunu bile bilmeyen kız arkadaşıyla– arasındaki hayalî ilişkiyi kurtarma şansı vardır. Zaten böyle bir ilişki de ancak geç ergenlikte, yağlı saçlarla mümkündür. "İki işe de ihtiyacım var çünkü para biriktiriyorum," diye açıklıyor.

"Ne için?"

"Bir araba için."

"Araba" derken biraz doğrulması Ove'nin gözünden kaçmıyor. Ove bir an kuşkulu görünüyor. Sonra yavaşça ama dikkatle, elindeki kâğıt tomarını tekrar avucuna vuruyor.

"Ne tür araba?"

"Bir Renault'ya baktım," diyor genç, neşeyle, biraz daha gerinerek.

İkisi arasındaki hava, saniyenin yüz binde biri kadar bir süreliğine donuyor. İkisini de garip bir sessizlik kuşatıyor. Bu bir film sahnesi olsaydı, muhtemelen kamera 360 derece etraflarında dönerdi, ta ki Ove sonunda kendini kaybedene kadar.

"Renault mu? *Renault* mu? Bu resmen FRANSIZ malı! Gidip de FRANSIZ arabası alamazsın!!!"

Genç bir şey söyleyecek gibi oluyor ama fırsat bulamadan Ove bütün üst gövdesini, sanki peşini bırakmayan bir yaban arısını savuşturmaya çalışıyormuş gibi silkeliyor.

"Tanrım, seni küçük yavrucak! Arabalardan hiç mi anlamıyorsun?"

Genç, başını iki yana sallıyor. Ove derin bir iç çekiyor, sanki aniden migreni tutmuş gibi elini alnına koyuyor.

"Peki araban yoksa bisikleti kafeye nasıl götüreceksin?" diyor sonunda kendini toparlamak için gözle görülür bir çaba sarf ederek.

"Onu... hiç düşünmemiştim," diyor genç.

Ove başını iki yana sallıyor.

"Renault mu? Aman Tanrım ya..."

Genç başını onaylar gibi sallıyor. Ove sinirle gözlerini ovuşturuyor.

"Peki çalıştığın şu beş para etmez kafe nerede?" diye homurdanıyor.

Yirmi dakika sonra, Parvaneh kapısını şaşkınlıkla açıyor. Karşısında, elindeki kâğıt tomarını düşünceli düşünceli avucuna vuran Ove dikiliyor.

"Sende şu yeşil levhalardan var mı?"

"Ne?"

"Sürücü adayı olunca arabaya o yeşil levhadan takmak zorundasın. Var mı, yok mu?"

Parvaneh başını onaylar gibi sallıyor.

"Evet... evet var ama ne..."

"İki saat sonra gelip seni alacağım. Benim arabamla çıkacağız."

Ove arkasını dönüyor ve cevap beklemeden küçük caddenin karşısına doğru ağır adımlarla ilerliyor.

27

OVE DİYE BİRİ VE DİREKSİYON DERSİ

Osıra evlerde yaşadıkları yaklaşık kırk yıl boyunca, zaman zaman düşüncesiz ve mahalleye yeni taşınmış bir komşunun Sonja'ya Ove ile Rune arasındaki derin düşmanlığın gerçek sebebini sorma cüretini gösterdiği olurdu. Bir zamanlar dost olan bu iki adam nasıl olmuştu da aniden böylesine ezici bir nefret beslemeye başlamıştı birbirlerine?

Sonja genelde meselenin çok basit olduğunu söylerdi. Mesele sadece şuydu: O iki adam ve eşleri evlerine taşındıklarında Ove bir Saab 96 sürüyordu, Rune ise bir Volvo 244. Bir yıl kadar sonra Ove bir Saab 95 aldı, Rune ise bir Volvo 245. Üç yıl sonra Ove bir Saab 900 aldı, Rune ise bir Volvo 265. Sonraki on yıllar boyunca Ove iki tane daha Saab 900 aldı, ardından da bir Saab 9000. Rune bir Volvo 265 daha aldı, ardından da bir Volvo 745; ama birkaç yıl sonra tekrar sedan modele döndü ve bir Volvo 740 aldı. Bunun üzerine Ove bir Saab 9000 daha

aldı, Rune sonunda bir Volvo 760'a geçti. Sonra Ove kendine bir Saab 9000i aldı, Rune ise Volvo 760 Turbo'ya geçti.

Ve gün geldi, Ove yeni çıkan Saab 9-3'e bakmak için bayiye gitti, akşam eve döndüğünde Rune bir BMW almıştı.

"*BMW* mi!" diye kükredi Ove, Sonja'ya. "Böyle biriyle nasıl *mantıklı* bir diyalog kurabilirsin ki? *Nasıl?*"

Sonja daha sonra bunun belki de iki adamın birbirinden nefret etmesinin tek açıklaması olmadığını eklerdi. Ya anlardınız ya da anlamazdınız. Anlamıyorsanız da geri kalanını açıklamaya çalışmanın hiçbir anlamı yoktu.

Çoğu insanın hiç anlamadığını söylerdi Ove sık sık. Ama zaten günümüzde insanların sadakate dair hiçbir fikri yoktu. Araba sadece "bir ulaşım aracı"ydı, yol ise iki nokta arasında ortaya çıkan bir komplikasyondan ibaretti. Ove, yolların bu kadar kötü olmasının sebebinin de bu olduğuna emin. İnsanlar arabalarına biraz daha özen gösterseler bu kadar aptalca araba sürmezler diye düşünüyor, Parvaneh'in koltuğuna serdiği gazeteyi kenara itmesini endişeyle izlerken. Parvaneh, hamile karnını direksiyonun arkasına sığdırabilmek için sürücü koltuğunu sonuna kadar geriye çekiyor, sonra direksiyona ulaşabilmek için tekrar öne alıyor.

Ders pek iyi başlamıyor. Daha doğrusu, Parvaneh'in Saab'a elinde gazoz şişesiyle binmeye çalışmasıyla başlıyor. Bunu yapmamalıydı. Sonra Ove'nin radyosunu kurcalayıp "daha eğlenceli bir kanal" bulmaya çalışıyor. Bunu da yapmamalıydı.

Ove yerdeki gazeteyi alıp rulo yapıyor ve sinirli sinirli eline vuruyor; stres topunun daha agresif bir versiyonu muamelesi yapıyor gazeteye. Parvaneh direksiyonu kavrayıp göstergelere meraklı bir çocuk gibi bakıyor.

Epey direndikten sonra gazozu teslim etmeyi kabul ederek, "Nereden başlıyoruz?" diye heyecanla bağırıyor.

Ove içini çekiyor. Kediyse arka koltuğa kurulmuş ve sanki kedilerin emniyet kemeri takmayı bilmesini her şeyden çok istermiş gibi bakıyor.

"Debriyaja bas," diyor Ove biraz suratını asarak.

Parvaneh bir şeyler arar gibi koltuğunun etrafına bakınıyor. Sonra Ove'ye dönüp yaltaklanırcasına gülümsüyor.

"Hangisi debriyaj?"

Ove'nin yüzü şaşkınlıkla doluyor.

Parvaneh debriyajı emniyet kemeri tokasında bulacakmış gibi yine koltuğun etrafına bakıyor. Ove alnını tutuyor. Parvaneh'in yüzü hemen ekşiyor.

"Sana otomatik vites için ehliyet istediğimi söylemiştim! Neden senin arabanı kullanmamı istedin ki?"

"Çünkü doğru düzgün bir ehliyet alacaksın!" diye kestirip atıyor Ove. *Doğru düzgün* ifadesini öyle bir vurguluyor ki otomatik ehliyetin *gerçek ehliyet*, otomatik arabalarınsa *gerçek araba* olmadığını açıkça belli ediyor.

"Bana bağırmayı kes!" diye bağırıyor Parvaneh.

"Ben bağırmıyorum!" diye bağırıyor Ove de.

Arka koltuktaki kedi kıvrılıyor, belli ki burada dönen her neyse o şeyin ortasında kalmak istemiyor. Parvaneh kollarını kavuşturarak yan cama bakıyor. Ove kâğıt tomarını avucuna ritmik şekilde vuruyor.

"En soldaki pedal debriyaj," diye homurdanıyor sonunda.

Derin bir nefes alıyor, öyle derin ki ortasında durup dinlenmesi gerekiyor, sonra devam ediyor:

"Ortadaki fren. En sağdaki de gaz. Debriyajı yavaşça bırakacaksın, kavrama noktasını bulacaksın, biraz gaz verip debriyajı bırakacaksın ve hareket edeceksin."

Parvaneh bunu bir özür gibi kabul ediyor. Başını onaylar gibi sallarken biraz sakinleşiyor. Direksiyonu tutup arabayı çalıştırıyor ve Ove'nin dediklerini uyguluyor. Saab küçük bir sıçrayışla öne atılıyor, sonra duraksıyor, ardından gürültüyle misafir

otoparkına doğru fırlıyor ve başka bir arabaya çarpmaktan son anda kurtuluyor. Ove el frenini çekiyor. Parvaneh direksiyonu bırakıyor, panikle bağırarak Saab sonunda aniden durana kadar elleriyle gözlerini kapıyor. Ove, el frenine ulaşmak için sanki askerî bir engel parkurunu aşmak zorunda kalmış gibi soluk soluğa kalıyor. Yüz kasları gözüne limon suyu fışkırtılan bir adamınki gibi seğiriyor.

"Şimdi ne yapıyorum?!" diye haykırıyor Parvaneh, Saab'ın önündeki arabaya milim kala durduğunu fark edince.

"Geri vitese tak. Geriye alacaksın," diyor Ove dişlerinin arasından.

"Az kalsın arabaya çarpıyordum!" diyor Parvaneh soluk soluğa.

Ove kaputun üstünden bakıyor. Sonra yüzüne birden bir tür sakinlik çöküyor. Parvaneh'e dönüp gayet sıradan bir tavırla başını sallıyor.

"Fark etmez. O bir Volvo."

Otoparktan çıkıp ana yola varmaları on beş dakika sürüyor. Ana yola çıktıklarında Parvaneh birinci viteste gaza öyle bir yükleniyor ki Saab sanki patlayacak gibi titreşiyor. Ove ona vites değiştirmesini söylüyor, Parvaneh ise nasıl yapılacağını bilmediğini söylüyor. Bu sırada kedi arka kapıyı açmayı dener gibi hareketler yapıyor.

İlk kırmızı ışıkta, ön koltuğunda iki dazlak genç adamın oturduğu kocaman, siyah bir SUV arkalarında duruyor. O kadar dibine giriyorlar ki Ove eve döndüğünde o aracın plakasını boyasına kazınmış hâlde bulacağından emin. Parvaneh aynadan kaygıyla bakıyor. SUV bir tür fikir beyanı gibi motorunu kükretmeye başlıyor. Ove dönüp arka camdan bakıyor. Adamların boğazlarının dövmelerle kaplı olduğunu fark ediyor. Sanki SUV aptallıklarını yeterince ilan etmiyormuş gibi.

Işık yeşile dönüyor. Parvaneh ayağını debriyajdan çekiyor, Saab öksürüyor, gösterge paneli kararıyor. Strese kapılan Par-

vaneh kontağı çeviriyor, motor yalnızca iç burkan bir gıcırtıyla karşılık veriyor. Gürlüyor, öksürüyor ve yine duruyor.

Dazlak kafalı ve gırtlakları dövmeli adamlar kornaya abanıyor. İçlerinden biri el kol hareketi yapıyor.

"Debriyaja basıp daha çok gaz ver," diyor Ove.

"Ben de öyle yapıyorum zaten!" diye karşılık veriyor Parvaneh.

"Hayır, yapmıyorsun."

"Evet yapıyorum!"

"Şimdi de sen bağırıyorsun."

"BEN HİÇ DE BAĞIRMIYORUM!" diye bağırıyor Parvaneh.

SUV kornayı öttürmeye devam ediyor. Parvaneh debriyaja basıyor. Saab birkaç santim geriye kayıyor ve SUV'nin önüne çarpıyor. Dövmeli Gırtlaklar bu kez hava saldırısı alarmı verirmiş gibi abanıyor kornaya.

Parvaneh umutsuzlukla anahtarı çeviriyor fakat motor yine stop ediyor. Sonra birden her şeyi bırakıp yüzünü ellerine gömüyor.

"Tanrı aşkına, şimdi de ağlıyor musun?" diye soruyor Ove, hayretle.

"BEN AĞLAMIYORUM!" diye haykırıyor Parvaneh, gözyaşları ön panele sıçrarken.

Ove arkasına yaslanıp dizine bakıyor. Kâğıt tomarının ucunu parmağıyla yokluyor.

"Bu çok yorucu bir şey, anlıyor musun?" diye hıçkırıyor Parvaneh. Sonra yumuşacık ve pofuduk olmasını umuyormuş gibi alnını direksiyona dayıyor. "Ben bir nevi HAMİLEYİM! Biraz STRESLİYİM! Hamile bir kadının biraz STRESLİ olmasına hiç kimse anlayış gösteremiyor mu?!"

Ove yolcu koltuğunda huzursuzca kıpırdanıyor. Parvaneh direksiyona birkaç kez yumruk atıyor, tek istediğinin "biraz adı batasıca limonata" olduğunu mırıldanıyor, kollarını direk-

siyonun üstüne bırakıp yüzünü kollarına gömüyor ve tekrar ağlamaya başlıyor.

Arkalarındaki SUV öyle uzun süre korna çalıyor ki Finlandiya feribotu üstlerine doğru geliyormuş gibi bir hava oluşuyor. O anda Ove'nin içinde bir şey kopuyor. Kapıyı hızla açıyor, arabadan iniyor, ağır ağır SUV'nin etrafında dolaşıp sürücü kapısını sertçe açıyor.

"Hiç mi şoför adayı olmadın sen?"

Sürücünün cevap vermeye vakti olmuyor.

"Dangalak herif seni!" diye kükreyerek dazlak kafalı, gırtlağı dövmeli gencin yüzüne bağırırken tükürükleri SUV'nin koltuklarına saçılıyor.

Dövmeli Gırtlak cevap verecek vakit bulamıyor, zaten Ove de cevap falan beklemiyor; onu yakasından öyle sert kavrıyor ki adamın iri gövdesi beceriksizce arabadan dışarı yuvarlanıyor. Adam kaslı, en az doksan kilo geliyor ama Ove'nin mengene gibi ellerinden kurtulamıyor. Dövmeli Gırtlak, yaşlı adamın gücüne öyle şaşırıyor ki karşı koymayı bile akıl edemiyor. Ove'nin gözlerinde öfke alev alev yanıyor. Ondan muhtemelen otuz beş yaş küçük adamı SUV'nin kaportasına öyle bastırıyor ki metal gıcırdıyor. İşaret parmağının ucunu kazınmış kafasının tam ortasına koyuyor, gözlerini Dövmeli Gırtlak'ın yüzüne öyle yaklaştırıyor ki nefesleri birbirine değiyor.

"Eğer o kornaya bir kez daha basarsan bu dünyada yaptığın SON şey o olur. Anladın mı?"

Dövmeli Gırtlak gözlerini çabucak arabada oturan kaslı arkadaşına, sonra da SUV'nin arkasında biriken araba kuyruğuna kaydırıyor. Kimse yardımına gelmek için kılını kıpırdatmıyor. Kimse korna çalmıyor. Kimse hareket etmiyor. Herkes aynı şeyi düşünüyor gibi: Ove yaşında, boğazında dövme olmayan bir adam bu Dövmeli Gırtlak'ı hiç tereddüt etmeden arabasının kaputuna yapıştırıyorsa kızdırmaktan asıl korkmaları gereken kişi muhtemelen o dövmeli değil, bu yaşlı adamdır.

Ove'nin gözleri öfkeden simsiyah. Kısa bir tereddüdün ardından Dövmeli Gırtlak, yaşlı adamın ciddi olduğunu anlayıp ikna oluyor. Burnunun ucu belli belirsiz aşağı yukarı hareket ediyor.

Ove onaylarcasına başını sallıyor ve onu yere bırakıyor. Sonra arkasını dönüyor, SUV'nin etrafından dolaşıyor ve Saab'a geri biniyor. Parvaneh ağzı bir karış açık hâlde ona bakıyor.

Ove kapıyı dikkatle kapatırken, "Şimdi beni iyi dinle," diyor sakince. "İki çocuk doğurmuşsun, çok yakında da üçüncüyü yumurtlayıvereceksin. Buraya çok uzaklardan geldin, muhtemelen savaştan, zulümden ve bir sürü beladan kaçtın. Yeni bir dil öğrendin, eğitim aldın ve beceriksizlerden oluştuğu ortada olan bir aileyi ayakta tutuyorsun. Şimdiye dek bu dünyadaki herhangi bir şeyden korktuğunu gördüysem ne olayım."

Ove gözlerini ona dikiyor. Parvaneh hâlâ şaşkınlıkla bakıyor. Ove buyurgan bir tavırla ayağının altındaki pedalları işaret ediyor.

"Senden beyin ameliyatı yapmanı istemiyorum. Araba sürmeni istiyorum. Gaz var, fren var, debriyaj var. Dünya tarihinin en büyük dangalakları bile bunun nasıl çalıştığını öğrendi. Sen de öğreneceksin."

Sonra altı kelime daha söylüyor, ki Parvaneh bu lafları Ove'nin ona hayatı boyunca edip edebileceği en güzel iltifat olarak hep hatırlayacak:

"Çünkü sen tam bir dangalak değilsin."

Parvaneh gözyaşlarından yapış yapış olmuş saçlarını yüzünden çekiyor. Yine iki eliyle, beceriksizce direksiyonu kavrıyor. Ove başını onay verircesine sallayarak emniyet kemerini takıyor, rahatça oturuyor.

"Şimdi debriyaja bas ve dediklerimi yap."

O öğleden sonra Parvaneh araba kullanmayı öğreniyor.

28

BİR ZAMANLAR: OVE DİYE BİRİ VE RUNE DİYE BİRİ

Sonja, Ove'nin "kindar" olduğunu söylerdi. Mesela, 1990'ların sonunda atıştırmalık bir şeyler alırken yanlış para üstü verdiler diye sekiz yıl boyunca o pastaneye adım atmayı reddetmişti. Ove buna "prensiplerine sıkı sıkıya bağlı olmak" diyordu. Kelimeler ve anlamları konusunda hiçbir zaman tam olarak anlaşamadılar.

Ove, Rune'la barışmadığı için Sonja'yı hayal kırıklığına uğrattığını biliyordu. Aralarındaki husumetin Sonja'yla Anita'nın şimdikinden çok daha iyi dost olma ihtimalini ortadan kaldırdığının da farkındaydı. Ama bir çatışma yeterince uzun sürdüğünde çözülmesi imkânsız bir hâl alabilir, zira kimse o çatışmanın nasıl başladığını hatırlamıyordur. Ove de nasıl başladığını hatırlamıyordu.

Sadece nasıl bittiğini biliyordu.

Bir BMW. Bunu anlayacak insan da vardır, anlamayacak insan da. Büyük ihtimalle, arabalarla duygular arasında bağlantı olmadığını düşünen insanlar da vardı. Ama bu iki adamın ömür boyu düşman olmalarının bundan daha net bir açıklaması olamazdı.

Elbette her şey, Ove ve Sonja'nın İspanya'dan dönmesinden, yani kazadan kısa bir süre sonra, gayet masumane başlamıştı. Ove o yaz bahçelerine yeni parke taşları döşedi, bunun üzerine Rune da kendi bahçesini yeni bir çitle çevirdi. Ove kendi bahçesine daha da yüksek bir çit yapınca Rune da yapı markete gitti ve birkaç gün sonra bütün sokağa böbürlene böbürlene "havuz yaptığını" anlattı. Ove öfkeyle Sonja'ya bunun havuz filan olmadığını söyledi. Rune'la Anita'nın yeni doğmuş veletleri için ufacık bir su birikintisiydi, o kadar. Ove bir ara bunu belediyenin İmar Müdürlüğü'ne kaçak inşaat diye şikâyet etmeyi bile düşündü ama o noktada Sonja olaya el koydu ve onu "çim biçmeye" gönderip sinirini yatıştırmaya çalıştı. Ove gidip çimleri biçti ama bu onu pek de sakinleştirmedi.

Çimenler beş metre genişliğinde dikdörtgen bir alanı kaplıyor, Ove'yle Rune'un ve arada kalan evin arkasından uzanıyordu, ki Sonja'yla Anita çok geçmeden oraya "tarafsız bölge" adını takmıştı. Kimse bu çimenliğin ne işe yaradığını, hangi amaçla planlandığını tam olarak bilmiyordu ama sıra evler yapılırken bir şehir plancısı belli ki sırf çizimlerde hoş görünüyor diye oraya buraya birkaç çimenlik koymayı uygun görmüştü. Ove ve Rune, hâlâ arkadaş oldukları dönemde Site Yönetimi'ni kurduklarında, Ove'nin "bahçıvan" olmasına ve çimleri onun biçmesine karar vermişlerdi. Zaten önceden de hep Ove biçiyordu. Bir keresinde diğer komşular yönetimin bu çimenliğe masa ve bank koymasını, böylece "herkes için ortak bir alan"

oluşturulmasını önermişti ama tabii ki Ove'yle Rune bunu hemen engellediler. Ortalık rezil olacak, gürültüden geçilmeyecekti.

Bunun dışında ortalıkta barış ve huzur vardı. En azından Ove ve Rune gibi adamların olduğu bir yerde "barış ve huzur"un olabileceği kadar işte.

Rune "havuzunu" yaptıktan kısa süre sonra, Ove'nin yeni biçtiği çimlerin üzerinden bir sıçan koşarak öteki taraftaki ağaçların arasına girdi. Ove hemen yönetimi "acil toplantıya" çağırdı ve tüm sakinlerin evlerinin etrafına sıçan zehri koymasını talep etti. Komşular buna tabii ki karşı çıktı, zira orman kenarında kirpiler görmüşlerdi ve onların da zehri yiyebileceğinden endişeleniyorlardı. Rune da karşı çıktı, çünkü zehrin kendi havuzuna karışmasından korkuyordu. Ove, Rune'a şapkasını önüne koyup düşünmesini, Fransız Rivierası'nda yaşıyormuş gibi sanrılar gördüğü için bir psikoloğa gitmesini önerdi. Rune, Ove'nin aslında o sıçanı hayal ettiğine dair kötü niyetli bir şaka yaptı. Herkes güldü. Ove bu yüzden Rune'u hiç affetmedi. Ertesi sabah biri Rune'un arka bahçesini kuş yemleriyle doldurmuştu ve Rune haftalarca elektrik süpürgesi büyüklüğünde sıçanları kürekle kovalayıp durdu. Ove o hadiseden sonra zehir koymak için gerekli izni aldı almasına ama Rune, bunun bedelini ödeteceğine dair bir şeyler mırıldanmaktan da geri durmadı.

İki yıl sonra Rune, Büyük Ağaç Muharebesi'ni kazandı; yıllık toplantıda, Anita'yla ikisinin evinin bir cephesine vuran akşam güneşini kesen ağacı budamak için izin almayı başardı. Aynı ağaç Ove'yle Sonja'nın yatak odasını sabah güneşinden koruyordu. Ayrıca Ove'nin yeni tente masrafının yönetim tarafından karşılanması yönündeki öfkeli önerisi de Rune'un önderliğinde reddedildi.

Ancak Ove bir sonraki kış gerçekleşen Kar Temizleme Muharebesi sırasında intikamını aldı. Rune o dönemde kendini "Kar Küreme Şefi" ilan etmek ve aynı zamanda Site Yönetimi'ne devasa bir kar üfleme makinesi aldırmak istiyordu. Ove,

Rune'un yönetim bütçesinden alınacak o zımbırtıyla ortalıkta dolaşmasına ve camlarının önüne kar püskürtmesine izin vermeye niyetli değildi; bu görüşünü yürütme kurulu toplantısında da son derece net bir ifadeyle dile getirdi.

Kar temizliğinden sorumlu kişi yine Rune oldu fakat büyük bir hüsranla tüm kışı evlerin arasındaki karı kürekle temizleyerek geçirmek zorunda kaldı. Bunun sonucu olarak da sıra evlerin hepsinin önünü küredi ama Ove ile Sonja'nınkini inatla atladı. Ove, sırf Rune'u gıcık etmek için ocak ortasında kapısının önündeki on metrekarelik alanı temizletmek üzere devasa bir kar üfleme makinesi kiraladı. O ânı hatırladığında Rune'un öfkeden nasıl da deliye döndüğünü keyifle anımsar hâlâ.

Elbette Rune bu hamleye, ertesi yaz, devasa bir çim biçme traktörü alarak karşılık verdi. Üstelik hile, yalan ve kumpaslarla, "öncekine kıyasla biraz daha uygun ekipmanı olduğu"nu öne sürerek yıllık toplantıda çimleri biçme görevini de Ove'nin elinden aldı.

Kısmi bir intikam olarak, dört yıl sonra Ove, Rune'un evine yeni pencereler taktırma planını engellemeyi başardı. Otuz üç mektup ve bir düzine öfkeli telefon görüşmesinden sonra belediyenin İmar Müdürlüğü sonunda pes etti ve bunun "mahalledeki uyumlu mimari karakteri bozacağını" kabul etti.

Sonraki üç yıl boyunca Rune, Ove'den sadece "o adı batasıca bürokrasi müptelası" diye söz etti. Ove bunu bir iltifat olarak aldı. Ertesi yıl da kendi pencerelerini değiştirdi.

Bir sonraki kış geldiğinde, yönetim kurulu yeni bir ortak ısıtma sistemi gerektiğine karar verdi. Tesadüf bu ya, Rune ve Ove'nin ne tür bir ısıtma sistemine ihtiyaç duyulduğu konusunda tamamen zıt görüşleri vardı, ki komşular buna şakayla karışık "su pompası savaşı" adını vermişti. Bu hadise, iki adam arasında bitmek bilmez bir mücadeleye dönüştü.

Ve böyle sürüp gitti.

Ama Sonja'nın hep dediği gibi, başka anlar da olmuştu. Çok değildi belki ama Sonja ve Anita gibi kadınlar o anların nasıl yaratılacağını bilirdi. Çünkü her zaman hararetli çatışmalar yoktu. Mesela 1980'lerde bir yaz, Ove bir Saab 9000, Rune ise bir Volvo 760 almıştı. Bu arabalar ikisini de o kadar memnun etmişti ki birkaç hafta boyunca ateşkesi korudular. Sonja ve Anita onları birkaç kez aynı masada yemeğe bile oturtmayı başardı. Rune'la Anita'nın oğlu o sıralar ergenliğe girmişti ve ergenliğin beraberinde getirdiği o acayip sevimsizlik ve kabalıkla sofranın bir ucunda sinir küpü gibi oturuyordu. "Bu çocuk doğuştan öfkeli," derdi Sonja hüzünlü bir sesle ama Ove ve Rune o kadar iyi geçinmişti ki akşamın sonunda birlikte biraz viski bile içmişlerdi.

Ne yazık ki o yazki son akşam yemeklerinde mangal yapmaya karar verdiler. Tabii ki hemen, Ove'nin küre şeklindeki ızgarasını yakmanın en etkili yolu konusunda kavga etmeye başladılar. On beş dakika içinde kavga öyle alevlendi ki Sonja'yla Anita yemeği ayrı yemelerinin daha iyi olacağına karar verdi. İki adam tekrar konuşana kadar bir Volvo 760 (Turbo) ve bir Saab 9000i alınıp satılmıştı bile.

Bu arada sıra evlerdeki komşular değişip durdu. En sonunda kapılarda o kadar çok yeni yüz belirdi ki hepsi birbirine karışarak gri bir deniz oluşturdu. Önceden orman olan yerde artık sadece vinçler yükseliyordu. Ove ve Rune evlerinin önünde, ellerini inatla pantolon ceplerine gömmüş hâlde dikiliyordu; yeni bir çağdaki eski çağ kalıntıları gibi. Bu esnada boyun bağlarına greyfurt büyüklüğünde düğümler atmış, burnu havada emlakçılar sokakta volta atıyor, gözlerini onlardan ayırmıyorlardı. Yaşlı su bufalolarını gözleyen akbabalar gibiydiler. Evlerine bir an önce bir sürü danışman ailesi doldurmak için sabırsızlandıkları her hâllerinden belliydi, Ove de Rune da bunun gayet farkındaydı.

Rune'la Anita'nın oğlu 1990'ların başında, yirmi yaşına geldiğinde evden ayrıldı. Ove'nin Sonja'dan öğrendiğine göre

Amerika'ya gitmişti. Bir daha da pek görmediler onu. Ara sıra, genellikle de Noel zamanı, Anita ondan bir telefon alırdı ama Anita'nın moralini yüksek tutmaya çalışarak dediği gibi "kendi işleriyle çok meşguldü". Gerçi Sonja, onun gözyaşlarını zor tuttuğunu görebiliyordu. Bazı oğlanlar her şeyi geride bırakır ve bir daha arkasına bakmaz. Olay bundan ibaretti.

Rune bu konuda ağzını açıp tek kelime etmedi. Ama onu uzun zamandır tanıyan herkes, sonraki yıllarda Rune'un birkaç santim kısaldığını fark edebilirdi. Derin bir iç çekişle buruşmuş, bir daha da tam olarak nefes alamamış gibiydi.

Birkaç yıl sonra Rune'la Ove, o ortak ısıtma sistemi yüzünden yüzüncü kez kavga ettiler. Ove bir site toplantısından öfkeyle çıkıp gitti ve bir daha dönmedi. İki adamın son savaşına, 2000'lerin başına doğru, Rune'un Asya'dan sipariş ettiği otomatik çim biçme robotu neden oldu. Rune onu arkadaki çimenlikte kendi kendine gezdiriyor, hatta uzaktan kumandayla "özel desenler" biçmeye bile programlayabiliyordu. Anita'yı ziyarete giden Sonja, eve döndüğünde hayranlıkla anlatmıştı bunu. Ove çok geçmeden bu "özel desen" dedikleri şeyin, küçük robotun bütün gece Ove'yle Sonja'nın yatak odasının penceresi altında gidip gelerek gürültü etmesi olduğunu fark etti. Bir akşam Sonja, Ove'nin tornavida alıp veranda kapısından çıktığını gördü. Ertesi sabah, küçük robot açıklanamaz bir şekilde Rune'un havuzunun içinde bulunmuştu.

Sonraki ay Rune ilk kez hastaneye kaldırıldı. Bir daha da çim biçme makinesi almadı. Aralarındaki husumetin nasıl başladığını Ove kendi de bilmiyordu ama orada bittiğini çok iyi biliyordu. Bundan sonra Ove için sadece anılar kaldı, Rune içinse onlar bile kalmadı.

Kuvvetle muhtemeldir ki insanların kullandıkları arabalara bakarak duygularını anlayamayacaklarına inanan insanlar vardı.

Fakat sokağa taşındıklarında Ove Saab 96 kullanıyordu, Rune ise Volvo 244. Kazadan sonra Ove, Sonja'nın tekerlekli sandalyesine yer olsun diye bir Saab 95 aldı. Aynı yıl Rune da bebek arabası sığabilsin diye bir Volvo 245 aldı. Üç yıl sonra Sonja daha modern bir tekerlekli sandalyeye geçince Ove de bir heçbek Saab 900 aldı. Anita başka bir çocuk bahsini açtığından Rune da bir Volvo 265 aldı.

Sonra Ove iki Saab 900 daha ve ardından ilk Saab 9000'ini aldı. Rune bir Volvo 265 ve ardından bir Volvo 745 steyşın vagon aldı. Ama başka çocukları olmadı. Bir akşam Sonja eve gelip Anita'nın doktora gittiğini söyledi.

Bir hafta sonra Rune'un garajında bir Volvo 740 duruyordu. Sedan model.

Ove arabayı Saab'ını yıkarken görmüştü. Aynı akşam Rune kapısının önünde yarım şişe viski buldu. Bu konudan hiç bahsetmediler.

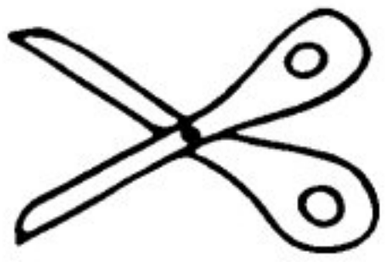
Belki de hiç doğmayan çocukların hüznü iki adamı yakınlaştırmalıydı. Ama hüzün bu bakımdan güvenilmezdir. Paylaşılmadığında insanları yakınlaştırmak yerine aralarına duvar örebilir.

Ove, belki de Rune'un bir oğlu olduğu hâlde onunla hiç anlaşamamasını asla affedemiyordu. Belki de Rune, Ove'nin bunu affedemeyişini affedemiyordu. Belki ikisi de en çok sevdikleri kadınlara, onların en çok istediği şeyi veremeyişlerini affedemediler. Rune'la Anita'nın oğlu büyüdü ve fırsatını bulur bulmaz evi terk etti. Rune ise gidip spor bir BMW aldı; yalnızca iki kişi ve bir el çantasının sığabileceği şu arabalardan. Çünkü artık yanında yalnızca Anita vardı, otoparkta karşılaştıklarında Sonja'ya öyle demişti. "İnsan ömrü boyunca Volvo süremez ya," demişti yarım yamalak bir gülümsemeyle. Gözyaşlarını bastırmaya çalıştığı belliydi. Ove'nin, Rune'un bir parçasının

sonsuza dek pes ettiğini anladığı an oydu işte. Ve belki Ove de Rune da bunun için Rune'u hiç affetmedi.

Yani evet, duyguların arabalara bakarak anlaşılamayacağını söyleyen insanlar vardı muhakkak. Ama yanılıyorlardı.

29

OVE DİYE BİRİ VE BİR NONOŞ

"Cidden, nereye gidiyoruz biz?!" diye soruyor Parvaneh, nefes nefese.

"Bir şey tamir etmeye," diye yanıtlıyor Ove kısa keserek. Ondan üç adım önde, yanındaki kedi yarı koşar adım ilerliyor.

"Ne şeyi?"

"Bir şey işte!"

Parvaneh durup soluklanıyor.

"İşte!" diye sesleniyor Ove ve birden küçük bir kafenin önünde duruyor.

Cam kapıdan taze pişmiş kruvasan kokusu geliyor. Parvaneh, caddenin karşısındaki otoparka, Saab'ı bıraktıkları yere bakıyor. Son kertede, kafenin bundan daha yakınına park etmeleri zaten mümkün değildi. Başta Ove, kafenin bloğun diğer ucunda olduğundan emindi. Parvaneh, oraya park edebilecek-

lerini söylemişti ama saat başı park ücreti bir kron daha pahalı çıkınca bu fikirden vazgeçtiler.

Onun yerine arabayı şimdiki yerine park edip bütün bloğu dolaşarak kafeyi aradılar. Çünkü Parvaneh'in kısa sürede fark ettiği gibi, Ove nereye gittiğinden tam emin değilse bile dümdüz yürümeye devam eden ve yolun eninde sonunda ona uyacağına inanan adamlardandı. Şimdi kafenin tam karşılarında olduğunu görünce Ove'nin yüzünde, sanki planı başından beri buymuş gibi bir ifade beliriyor. Parvaneh yanaklarındaki teri siliyor.

Sokakta, duvara yaslanmış, sakalı kir içinde bir adam duruyor; önünde kâğıt bir bardak var. Ove, Parvaneh ve kedi, kafenin önünde yirmili yaşlarında, gözlerinin etrafında is gibi duran siyahlıklar olan ince yapılı bir çocukla karşılaşıyorlar. Ove'nin anlaması biraz zaman alıyor ama sonunda bunun bisikletli oğlanla ilk karşılaştığında yanında biten arkadaşı olduğunu anlıyor. Çocuk biraz temkinli görünüyor; o Ove'ye gülümsese de Ove'nin aklına başıyla karşılık vermekten başka bir şey gelmiyor. Gülümsemeye niyeti yok ama selamı aldığını belli etmekte sakınca görmediğini açıklığa kavuşturmak ister gibi.

"Niye kırmızı arabanın yanına park etmeme izin vermedin?" diye soruyor Parvaneh, cam kapıyı açıp içeri girerken.

Ove cevap vermiyor.

"Başarabilirdim!" diyor Parvaneh kendinden emin bir sesle.

Ove yorgun bir ifadeyle başını iki yana sallıyor. İki saat önce debriyajın nerede olduğunu bilmeyen kadın, şimdi daracık bir park yerine girmesine izin vermediği için içerliyor.

Kafeye girdiklerinde Ove, göz ucuyla o ince yapılı, is gözlü çocuğun sakladığı sandviçleri berduşa verdiğini görüyor.

"Merhaba, Ove!" diye heyecanlı bir ses duyuluyor, o kadar heyecanlı ki tizleşip çatallanıyor.

Ove arkasına dönünce bisiklet kulübesindeki çocuğu görüyor. Uzun, cilalı tezgâhın arkasında, birtakım teçhizatın önünde

duruyor. Ove, oğlanın kafasında bir beyzbol şapkası olduğunu fark ediyor. Kapalı mekânda.

Kediyle Parvaneh iyice yerleşiyorlar; Parvaneh dışarısı buz gibi olmasına rağmen alnındaki teri siliyor. Hatta içerisi dışarıdan daha soğuk. Tezgâhtaki sürahiden kendine su dolduruyor. O bakmazken kedi, bardağından kaygısızca su yudumluyor.

"Tanışıyor musunuz?" diye soruyor Parvaneh, şaşkınlıkla gence bakarak.

"Ove'yle arkadaş sayılırız," diyor çocuk başıyla onaylayarak.

"Öyle mi? Ben de Ove'yle arkadaş sayılırım!" diye gülümsüyor Parvaneh, onun heyecanını tatlılıkla taklit ederek.

Ove, tezgâhtan güvenli bir mesafede duruyor. Fazla yaklaşırsa biri ona sarılır diye korkuyor sanki.

"Benim adım Adrian," diyor çocuk.

"Parvaneh," diyor Parvaneh.

"Bir şey içmek ister misiniz?" diye soruyor Adrian.

"Bana bir latte, lütfen," diyor Parvaneh, sesi birden omuzlarına masaj yapılıyormuş gibi yumuşuyor. Bir peçeteyle alnını siliyor. "Hatta varsa soğuk latte olsun!"

Ove ağırlığını sol ayağından alıp sağ ayağına veriyor, etrafa bakınıyor. Kafelerden oldu olası hoşlanmaz. Sonja, tabii ki, böyle yerlere bayılırdı. Bütün bir pazar gününü "insanlara bakarak" geçirebileceğini söylerdi. Ove de onunla oturup gazete okurdu. Her pazar yaparlardı bunu. Sonja öldüğünden beri bir kafeye adımını atmışlığı yok. Başını kaldırıyor ve Adrian'la Parvaneh'in ve kedinin ondan cevap beklediğini fark ediyor.

"Kahve olsun madem. Siyah."

Adrian, şapkanın altından saçını kaşıyor.

"Yani... espresso mu?"

"Hayır. Kahve."

Adrian saçlarını bırakıp çenesini kaşımaya başlıyor.

"Yani... siyah kahve mi?"

"Evet."

"Sütlü mü?"

"Süt koyarsan siyah kahve olmaz."

Adrian sırf yapacak bir şeyi olsun da aptal gibi görünmesin diye tezgâhtaki birkaç şekerliğe dokunuyor. *Bunun için biraz geç*, diye düşünüyor Ove.

"Normal filtre kahve. Normal lanet olası filtre kahve," diye tekrarlıyor Ove.

Adrian başını onaylar gibi sallıyor.

"Ha... o mu? Ama... nasıl yapılacağını bilmiyorum."

Ove, köşedeki gümüş renkli bir uzay gemisine benzeyen devasa espresso makinesinin arkasında zar zor görünen filtre kahve makinesini işaret ediyor öfkeyle.

"Ha, o mu? Evet," diyor Adrian, jetonu yeni düşmüş gibi. "Ama... o aletin nasıl çalıştığını pek bilmiyorum."

"Bilsen şaşardım..." diye homurdanıyor Ove, tezgâhın arkasına geçip meseleye el koyarken.

"Biri bana burada ne yaptığımızı söyleyebilir mi?" diye sesleniyor Parvaneh.

"Şu çocuğun tamir edilmesi gereken bir bisikleti var," diyor Ove, sürahiye su doldururken.

"Arabanın arkasında asılı olan bisiklet mi?"

"Bisikleti mi getirdin? Sağ ol Ove!"

"Araban yok, değil mi?" diye karşılık veriyor Ove, dolapları karıştırarak kahve filtresi ararken.

"Sağ ol Ove!" diyor Adrian ve ona doğru bir adım atıyor ama neyse ki salakça bir şey yapmadan önce duruyor.

"Demek o bisiklet senin ha?" diye gülümsüyor Parvaneh.

"Sayılır... Aslında kız arkadaşımın. Yani daha doğrusu kız arkadaşım olmasını istediğim kızın... gibi bir şey."

Parvaneh sırıtıyor.

"Yani Ove ve ben, sen tamir edebilesin diye bir bisiklet getirmek için mi teptik onca yolu? Hem de bir kız için?"

Adrian başıyla onaylıyor. Parvaneh tezgâhın üzerinden eğilip Ove'nin koluna hafifçe vuruyor.

"Biliyor musun Ove, insan bazen senin de bir kalbin olduğundan şüpheleniyor..."

"Burada tamir aletin var mı, yok mu?" diyor Ove, kolunu çekerek.

Adrian yine başıyla onaylıyor.

"Git getir o zaman. Bisiklet otoparkta, Saab'ın üstünde."

Adrian hızlıca başını sallayıp mutfağa geçiyor. Bir dakika sonra elinde büyük bir alet çantasıyla çıkıyor ve doğruca kapıya yöneliyor.

"Sen de sessiz ol," diyor Ove, Parvaneh'e.

Parvaneh gülümseyerek sessiz kalmaya hiç niyeti olmadığını belli ediyor.

"O bisikleti buraya sadece çocuk kulübeyi dağıtmasın diye getirdim..." diye ekliyor Ove.

"Tabii tabii," diyor Parvaneh gülerek.

"Ha, şey..." diyor Adrian, is gözlü çocuk yeniden belirdiğinde. "Bu benim patronum."

"Merhaba... Ee, şey... özür dilerim, siz ne yapıyorsunuz?" diye soruyor *patron*, kafesindeki tezgâhın arkasına geçmiş, gayet çevik görünen yabancıyı merakla süzerken.

"Çocuk bisiklet tamir edecek," diyor Ove ayan beyan ortada olan bir gerçeği dile getirir gibi. "Gerçek kahvenin filtresini nerede tutuyorsunuz?"

İs gözlü çocuk raflardan birini işaret ediyor. Ove, gözlerini kısarak ona bakıyor.

"Bu makyaj mı?" diye soruyor.

Parvaneh onu hemen susturuyor. Ove alınmış görünüyor.

"Ne var ya? Sormamın nesi yanlış?"

Çocuk biraz tedirgin bir gülümseme takınıyor.

"Evet, makyaj." Gözlerinin etrafını ovuşturarak başını onaylar gibi sallıyor. "Dün gece dans etmeye gittim de," diyor, bir

suç ortağının çevikliğiyle çantasından ustaca bir ıslak mendil çıkarıp ona uzatan Parvaneh'e minnetle gülümseyerek.

Ove başını onaylarcasına sallıyor ve kahve yapmaya geri dönüyor.

"Senin de bisiklet, aşk meşk ve kız meselelerin var mı?" diye soruyor dalgınca.

"Yok, yok, bisiklet meselesi yok. Aşk da yok, sanırım. Yani... kız meselesi kesin yok en azından." Gülüyor.

Ove kahve makinesini açıyor ve tıslamaya başlayınca, çalışmadığı bir kafede yapılabilecek en doğal şey buymuş gibi tezgâhın içeri bakan tarafına yaslanıyor.

"Nonoş musun?"

"OVE!" diye çıkışıyor Parvaneh ve koluna vuruyor.

Ove kolunu çekerken fazlasıyla alınmış görünüyor.

"Ne var?!"

"Öyle denmez... Öyle dememelisin," diyor Parvaneh, kelimeyi tekrar etmek bile istemeyerek.

"Kuir mi?" diye öneriyor Ove.

Parvaneh tekrar koluna vurmaya çalışıyor ama Ove hızlı davranıyor.

"Öyle konuşma!" diye emrediyor ona.

Ove şaşkınlıkla is gözlü çocuğa dönüyor.

"Nonoş diyemiyor muyuz? Şimdilerde ne deniyor?"

"Eşcinsel diyebilirsin. Ya da LGBT birey," diye araya giriyor Parvaneh, kendini tutamadan.

"Ah, ne dersen de olur, sorun yok," diyor çocuk gülümseyerek. Tezgâhın arkasına geçip önlüğünü takıyor.

"Tamam, güzel. Netleştirdiğimiz iyi oldu. Yani şu geylerden birisin," diye mırıldanıyor Ove. Parvaneh başını özür diler gibi iki yana sallıyor, çocuksa sadece gülüyor. "Peki madem," diyor Ove, başını anlamış gibi sallayarak ve kahve daha süzülmeye devam ederken kendine bir fincan dolduruyor.

Sonra kupayı alıyor ve tek kelime etmeden dışarı çıkıp otoparka, Saab'a doğru yürüyor. İs gözlü çocuk, onun kupayı dışarı çıkarmasına dair herhangi bir yorumda bulunmuyor. İçeri girmesinin üzerinden beş dakika geçmeden başına barista kesilen, üstüne üstlük cinsel tercihlerini sorgulayan adama bu şartlar altında laf etmeyi gereksiz buluyor.

Adrian, Saab'ın yanında dikilirken yüzünde ormanda kaybolmuş gibi bir ifade var.

Ove hâlâ arabadan sökülmemiş bisiklete bakarken kahvesinden bir yudum alarak, "İyi gidiyor mu?" diye soruyor cevap beklemeden.

"Eh... işte... Sayılır. Öyle gibi," diye başlıyor Adrian, dürtüsel bir hareketle göğsünü kaşıyarak.

Ove onu yarım dakika kadar izliyor. Kahvesinden bir yudum daha alıyor. Sonra eline aldığı avokadonun fazla olgun çıktığını fark etmiş gibi sinirle başını iki yana sallıyor. Kahve kupasını Adrian'ın eline tutuşturuyor, sonra ileri çıkıp bisikleti çözüyor. Ters çeviriyor, gencin kafeden getirdiği alet çantasını açıyor.

"Baban sana bisiklet tamir etmeyi öğretmedi mi?" diye soruyor delinmiş lastiğin üstüne eğilmişken, Adrian'a bakmadan.

"Babam kodeste," diyor Adrian neredeyse duyulmaz bir sesle. Omzunu kaşırken sanki içine gömülebileceği bir kara delik arar gibi etrafa bakınıyor. Ove duruyor, başını kaldırıp çocuğu tartar gibi bakıyor. Çocuk bakışlarını yere eğiyor. Ove boğazını temizliyor.

"O kadar da zor değil," diyor sonunda homurdanarak ve Adrian'a yere oturmasını işaret ediyor.

Deliği yamamaları on dakika sürüyor. Ove tek heceli emirler veriyor; Adrian hiç konuşmuyor. Ama dikkatli ve becerikli, üstelik Ove, oğlanın kendini aptal durumuna düşürmediğini kabul etmek zorunda. Belki de elleri, kelimeleri kadar beceriksiz değildir. Saab'ın bagajından çıkan bir bezle, göz göze gelmeden ellerini siliyorlar.

"Umarım o kız buna değer," diyor Ove, bagajı kapatırken. Bu kez afallama sırası Adrian'da.

Kafeye döndüklerinde, kısa boylu, gövdesi küpü andıran, göm-leği lekeli bir adam merdivenin tepesinde, Ove'nin fanlı ısıtıcı olduğundan şüphelendiği şeyle uğraşıyor. İs gözlü çocuk merdivenin altında, elinde çeşitli tornavidalar tutuyor. Gözlerindeki makyajı silmeye devam ediyor ve merdivenin tepesindeki adama tedirgin bakıyor. Sanki yakalanmaktan korkar gibi. Parvaneh heyecanla Ove'ye dönüyor.

"Bu Amel! Kafenin sahibi!" diyor her tarafından fışkıran bir coşkuyla. Sonra merdivendeki kübik adamı işaret ediyor.

Amel dönmüyor ama uzun, sert ünsüzler sıralıyor. Ove her ne kadar anlamasa da bunun sinkaflı küfürlerle vücut parçalarının çeşitli kombinasyonları olduğundan şüpheleniyor.

"Ne diyor?" diye soruyor Adrian.

İs gözlü çocuk rahatsızca kıpırdanıyor. "Şey... fanlı ısıtıcının ibnelik yaptığını söylüyor..."

Adrian'a bakıyor, sonra hemen yüzünü eğiyor.

"O da ne demek?" diye soruyor Ove, ona yaklaşırken.

"Yani işe yaramaz, eşcinsel gibi," diye fısıldıyor çocuk. Bunu öyle kısık sesle söylüyor ki yalnızca Ove duyuyor.

Öte yandan Parvaneh, müthiş bir keyifle Amel'i işaret etmekle meşgul.

"Ne dediğini anlamıyorsun ama küfür olduğunu hissediyorsun! Resmen senin dublajlı hâlin gibi Ove!" diyor.

Ove pek keyifli görünmüyor. Amel de öyle.

Fanlı ısıtıcıyı kurcalamayı bırakıp tornavidayı Ove'ye doğrultuyor.

"Kedi? Senin kedin mi?"

"Hayır," diyor Ove.

Yalnızca kedi onun değil diye değil, aslında kimsenin kedisi olmadığını açıklığa kavuşturmak için.

"Kedi dışarı! Kafede hayvan yok!" Amel ünsüzleri öyle şiddetle savuruyor ki cümlede haşarı çocuklar gibi zıplıyorlar.

Ove, Amel'in başının üstündeki fanlı ısıtıcıya bakıyor. Sonra bar taburesindeki kediye. Sonra Adrian'ın elindeki alet çantasına. Sonra yeniden fanlı ısıtıcıya. Ve Amel'e.

"Onu senin için tamir edersem kedi kalır."

Bunu sorudan ziyade durumu bildirir gibi söylüyor. Amel birkaç saniyeliğine kendini kaybeder gibi oluyor. Kendine geldiğinde, nasıl olduğunu kendisi de anlamadan, merdivende duran değil, merdiveni tutan adam oluveriyor. Ove birkaç dakika uğraşıyor, sonra iniyor, elini pantolonuna siliyor, tornavida ve küçük bir ayarlı anahtarı is gözlü çocuğa uzatıyor.

"Tamir ettin!" diye bağırıyor Amel birden, fanlı ısıtıcısı yeniden çalışmaya başlayınca.

Coşkuyla Ove'nin omuzlarını tutuyor.

"Viski? İster misin? Mutfakta viski var!"

Ove saatine bakıyor. İkiyi çeyrek geçiyor. Başını iki yana sallıyor, hem viskiden hem de hâlâ ona yapışık duran Amel'den rahatsız olmuş gibi bir hâli var. İs gözlü çocuk tezgâhın arkasındaki mutfak kapısından geçip gözden kaybolurken hâlâ gözlerini ovuşturuyor.

Ove ve kedi Saab'a dönerken Adrian peşlerinden yetişiyor.

"Ove, dostum, Mirsad'ın... şey olduğu hakkında bir şey söylemezsin değil mi?"

"Kim?"

"Patronum," diyor Adrian. "Makyajlı olan."

"Nonoş olan?" diyor Ove.

Adrian başıyla onaylıyor.

"Babası... yani Amel... Mirsad'ın şey olduğunu... bilmiyor."

Doğru kelimeyi bulmakta zorlanıyor.

"Nonoş olduğunu mu?" diye ekliyor Ove.

Adrian başıyla onaylıyor. Ove omuz silkiyor. Parvaneh nefes nefese arkalarından yetişiyor.

"Nereye gittin sen?" diye soruyor Ove ona.

"Şu adama bozukluklarımı verdim," diyor Parvaneh, duvarın yanında duran saçı sakalı pislik içindeki adamı başıyla göstererek.

"Onu sadece içkiye harcayacağını biliyorsun, değil mi?" diyor Ove.

Parvaneh'in gözleri, Ove'nin iğneleme olduğundan kuvvetle şüphelendiği bir ifadeyle irileşiyor. "Gerçekten mi? Öyle mi yapacak? Ben parçacık fiziği eğitiminden kalan öğrenci kredilerini kapatacağını umuyordum ama ya!"

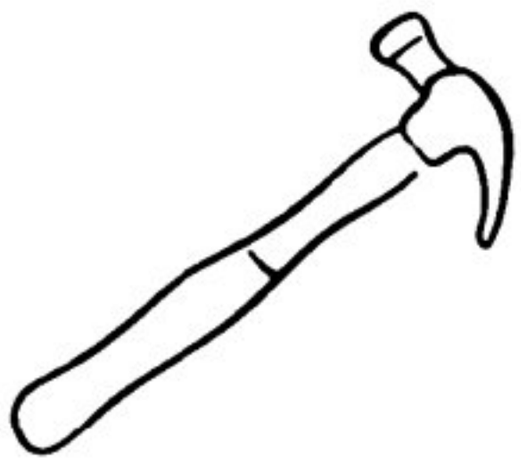
Ove homurdanarak Saab'ın kapısını açıyor. Adrian hâlâ arabadan biraz ötede bekliyor.

"Evet?" diye soruyor Ove.

"Mirsad hakkında bir şey söylemeyeceksin değil mi? Cidden?"

"Ne demeye bir şey söyleyeyim ki?" diyor Ove parmağını öfkeyle ona doğrultarak. "Sen! Sen gidip Fransız arabası almak istiyorsun. Başkaları için bu kadar endişelenme, senin yeterince derdin var zaten."

30

OVE DİYE BİRİ VE ONSUZ BİR TOPLUM

Ove mezar taşının üzerindeki karı temizliyor. Kararlı bir tavırla donmuş toprağı eşeliyor ve çiçekleri dikkatle yeniliyor. Ayağa kalkıyor, üstünü siliyor ve çaresizce onun adına bakıyor, kendinden utanıyor. Ona hep geç kaldığı için dırdır eden adam. Şimdi burada, planladığı şekilde peşinden gitmeyi becerememiş gibi öylece dikiliyor.

"Bildiğin kaos işte," diye mırıldanıyor taşa.

Sonra yine sessizleşiyor.

Karısının cenazesinden sonra ona ne olduğunu bilmiyor. Günler ve haftalar öyle mutlak bir sessizlik içinde birbirine karışıyor ki ne yaptığını tarif etmesi neredeyse imkânsız. Sonja'nın ölümün-

den sonra, Parvaneh ve Patrick gelip posta kutusuna çarpana kadar, başka biriyle konuştuğunu hatırlamıyor.

Bazı akşamlar yemek yemeyi unutuyor. Hatırladığı kadarıyla böyle bir şey daha önce hiç olmamıştı. Yaklaşık kırk sene önce trende onunla yan yana oturduğundan beri. Sonja yanındayken rutinleri vardı. Ove altıya çeyrek kala kalkar, kahve yapar, sonra teftişine çıkardı. Altı buçukta Sonja duşunu alır, sonra kahvaltı edip kahve içerlerdi. Sonja yumurta, Ove ekmek yerdi. Yediyi beş geçe Ove onu kucaklayıp Saab'ın yolcu koltuğuna oturtur, tekerlekli sandalyeyi bagaja koyar ve onu okula bırakırdı. Sonra işe giderdi. Dokuza çeyrek kala ayrı ayrı kahve molaları olurdu. Sonja kahvesine süt koyar, Ove ise siyah içerdi. On ikide öğle yemeği. İki buçukta bir kahve molası daha. Beşi çeyrek geçe Ove, Sonja'yı okul bahçesinden alır, onu yolcu koltuğuna, sandalyeyi bagaja koyardı. Altıda mutfak masasında akşam yemekleri hazır olurdu; genellikle et, patates ve sos. Ove'nin en sevdiği yemek. Sonja bacaklarını altına kıvırıp kanepede bulmaca çözerdi, Ove alet kulübesinde oyalanır, haberleri izlerdi. Dokuz buçukta Ove onu yukarıya, yatak odasına çıkarırdı. Sonja yıllarca misafir odasına taşınmaları için dırdır etse de Ove kabul etmemişti. On yıl kadar sonra Sonja fark etti ki bu, Ove'nin asla pes etmeyeceğini gösterme biçimiydi. Tanrı'ya, evrene ve bütün o şeylere yenilmeyeceklerdi. O domuz sürüsünün cehenneme kadar yolu vardı. Sonja da sonunda dırdır etmeyi bıraktı.

Cuma akşamları dokuz buçuğa kadar televizyon izlerlerdi. Cumartesileri kahvaltıyı geç ederlerdi, bazen sekizi bile bulurdu. Sonra işlerini halletmeye çıkarlardı. Yapı market, mobilya dükkânı, bahçe merkezi. Sonja saksı toprağı alırdı, Ove aletlere bakardı. Küçücük sıra evleri ve minicik bahçeleri vardı ama her zaman ekilecek bir şey, yapılacak bir iş bulunurdu. Eve dönerken dondurma alırlardı. Sonja çikolatalı, Ove fındıklı tercih ederdi. Yılda bir kere dükkân fiyatı bir kron artırırdı ve

Sonja'nın deyimiyle Ove "çıldırırdı." Eve geldiklerinde Sonja teras kapısından dışarı çıkar, Ove onu çiçeklerin arasına indirirdi. O çiçeklerle uğraşırken Ove bir tornavida alır ve eve dalardı. İşte evin en güzel yanı buydu. İşi hiç bitmezdi. Hep sıkılacak bir vida vardı.

Pazarları kafeye gider, kahve içerlerdi. Ove gazete okur, Sonja konuşurdu. Sonra pazartesi gelirdi.

Ve bir pazartesi Sonja artık yanında değildi.

Ove ne zaman bu kadar sessizleştiğini bilmiyor. Hep az konuşan biriydi ama bu bambaşka bir şey. Belki de kafasının içinde daha çok konuşmaya başlamıştı. Belki aklını kaçırıyordu (zaman zaman öyle olup olmadığını merak ederdi). Başkalarının sesleri, Sonja'nın sesinin anısını bastırır diye korktuğundan kimse onunla konuşmasın istiyordu sanki.

Parmaklarını, kalın püsküllü bir halının saçaklarını okşar gibi mezar taşında gezdiriyor. Gençlerin sürekli "kendini bulmak" hakkında gevezelik etmesini hiç anlamıyor. İş yerinde otuzlu yaşlardaki bütün çalışma arkadaşlarının dilindeydi bu. Sürekli "daha çok boş zaman" istediklerini söylüyorlardı. Sanki çalışmanın tek amacı, artık çalışmalarına gerek kalmayacak bir noktaya varmakmış gibi. Sonja güler ve Ove'ye "dünyanın en esnek olmayan adamı" derdi. Ove bunu asla hakaret olarak almazdı. Her şeyin bir düzeni olması gerektiğini düşünüyordu. Birtakım rutinler olmalı ve insan onlara güvenebilmeliydi. Bunun neden kötü bir özellik olabileceğini anlamıyordu.

Sonja insanlara sık sık 1980'lerin ortasında, geçici bir basiret bağlanması ânında, Ove'yi kırmızı bir Saab almaya ikna ettiğini anlatırdı. Oysa Ove, Sonja onu tanıdı tanıyalı hep mavi arabalar kullanmıştı. "Ove'nin hayatının en kötü üç yılıydı," diye kıkırdardı Sonja. O günden sonra da Ove mavi Saab dı-

şında herhangi bir şey kullanmadı. "Başka kadınlar kocalarının saç kesimlerini fark etmemesinden şikâyet eder. Benimkine gelince artık eskisi gibi görünmediğim için günlerce bana surat asıyor," derdi Sonja.

Ove'nin en çok özlediği bu işte. Her şeyin hep aynı olması. İnsanların bir işlevi olması gerektiğine inanıyor. Onun hep işlevsel biri olduğunu da kimse inkâr edemez.

Ove, mavi Saab 9-5 steyşın vagonunu alalı on üç yıl oldu. Çok geçmeden General Motors'taki Yankiler şirketteki son İsveç hisselerini de satın aldı. O gün gazeteyi bir küfür seliyle kapadı ve bu küfürler öğleden sonraya kadar sürdü. Bir daha araba almadı. Ayağı ve vücudunun geri kalanı bir tabuta konmadıkça bir Amerikan arabasına ayak basmaya niyeti yoktu. Bundan emin olabilirlerdi. Sonja da haberi okumuştu tabii ve şirketin milliyeti konusunda Ove'nin fikirlerine itirazları vardı ama bu hiçbir şeyi değiştirmedi. Ove kararını vermişti ve hâlâ da o karara bağlıydı. O ya da araba; ikisinden biri bozulana dek böyle devam edecekti. Sonuçta artık doğru düzgün araba üretilmediğine karar vermişti. Hepsinin içi bir dünya elektronik ıvır zıvırla doluydu. Sürülen bir bilgisayar gibi. Parçalarını sökmeye kalksan üreticiler "garanti geçersiz" diye ağlaşırlardı. Yani durum böyleyken böyleydi. Sonja bir keresinde Ove'nin gömüldüğü gün arabasının da üzüntüden bozulacağını söylemişti. Belki de doğruydu.

Ama her şeyin bir zamanı olduğunu da eklerdi hep. Mesela, dört yıl önce doktorlar ona teşhisi koyduğunda. Sonja, Ove'ye göre daha kolay affedebilen biriydi. Tanrı'yı, evreni, her şeyi. Ove ise öfkeleniyordu. Belki de bütün kötülükler onları hak etmeyen tek insanı bulduğunda, onun adına birinin öfkelenmesi gerek: üşünüyordu.

O yüzden de bütün dünyayla savaştı. Hemşirelerle, uzmanlarla, başhekimlerle. Beyaz gömlekli adamlarla, belediye yetkilileriyle. O kadar çoklardı ki isimlerini bile doğru düzgün hatırlamıyordu. Bilmem ne için sigorta poliçesi, yok efendim bir de şunun için sigorta poliçesi. Sonja hasta diye biriyle iletişim kuruyordu, tekerlekli sandalyede diye başka biriyle. Sonja işe gitmek zorunda kalmasın diye üçüncü biriyle ve yetkilileri onun asıl istediğinin işe gitmek olduğuna ikna edebilmek için de dördüncü biriyle.

Fakat beyaz gömleklilerle savaşmak imkânsızdı. Teşhisle savaşmak da.

Sonja kanserdi.

"Geleni olduğu gibi kabul etmeliyiz," dedi Sonja. Öyle de yaptılar. Sonja, gücü tükenene kadar o sevgili haylazlarıyla çalışmaya devam etti. Ta ki kendi başına gidecek gücü kalmadığından Ove her sabah onu sınıfa itene kadar. Bir yıl sonra haftalık mesaisinin %75'ini yapabilir olmuştu. İki yıl sonra %50'sini. Üçüncü yıl %25'ini. Sonunda eve dönmek zorunda kaldığında, her öğrencisine şahsen uzun birer mektup yazdı. Bir gün konuşacak birine ihtiyaçları olursa aramalarını rica etti.

Neredeyse hepsi aradı. Uzun kuyruklar hâlinde ziyarete geldiler. Bir hafta sonu sıra evde o kadar çok kişi vardı ki Ove dışarı çıkıp altı saat boyunca alet kulübesinde takıldı. Akşam olup son ziyaretçi de gittiğinde evi baştan sona dolaşarak bir şey çalınıp çalınmadığını kontrol etti. Her zamanki gibi. Ta ki Sonja içeriden ona buzdolabındaki yumurtaları saymayı unutmaması için seslenene kadar. O an pes etti. Onu kucağına alıp yukarı çıkarırken Sonja kahkahalarla gülüyordu. Ove karısını yatağa yatırdı. Sonja tam uykuya dalmadan önce ona döndü. Parmağını avucuna sakladı. Burnunu köprücük kemiğinin altına gömdü.

"Tanrı benden bir çocuk aldı, canım Ove. Ama binlerce başka çocuk verdi."

Dördüncü yıl, Sonja öldü.

Şimdi Ove orada dikilmiş, mezar taşının üzerinde elini gezdiriyor. Tekrar tekrar. Sanki sırtını sıvazlayarak onu hayata döndürmeye çalışırmış gibi.

"Bu sefer gerçekten yapıyorum. Hoşuna gitmediğini biliyorum. Benim de hoşuma gittiği söylenemez," diyor Ove kısık sesle.

Sanki Sonja onu vazgeçirmeye çalışacakmış gibi derin bir nefes alarak kendini hazırlıyor.

"Yarın görüşürüz," diyor kararlılıkla ve karısının itiraz etmesine fırsat vermemeye çalışır gibi ayakkabılarını sertçe yere vurarak üstlerindeki karı silkeliyor.

Sonra küçük patikadan otoparka iniyor, kedi de ona eşlik ediyor. Siyah kapılardan çıkarak arka kapısında hâlâ sürücü adayı levhası duran Saab'ın etrafından dolanıyor. Yolcu kapısını açıyor.

Parvaneh ona bakıyor, iri kahverengi gözleri anlayışla dolu.

"Düşünüyordum da," diyor Parvaneh temkinli bir tavırla, Saab'ı vitese takıp hareket ettirirken.

"Düşünme."

Ama Parvaneh'i durdurmak ne mümkün?

"Sadece... şey düşündüm, belki sana evi toparlamanda yardım edebilirim. Belki Sonja'nın eşyalarını kutulara koyup..."

Sonja'nın adını söylediği anda Ove'nin yüzü kararıyor, öfke yüzünü taş gibi sertleştiriyor.

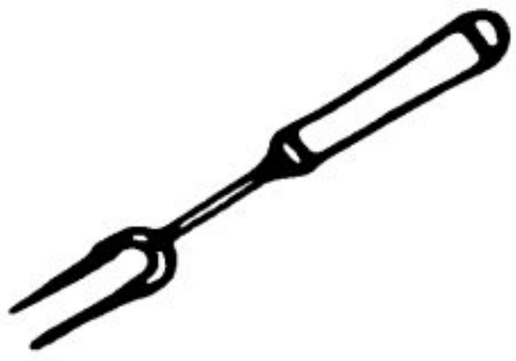
"Tek kelime daha edeyim deme," diye gürlüyor, arabada yankılanan bir sesle.

"Ama ben sadece dü–"

"Tek KELİME daha etme dedim. Anladın mı?!"

Parvaneh başını onaylarcasına sallayarak susuyor. Ove, yol boyunca öfkeden tir tir titreyerek camdan dışarı bakıyor.

31

OVE DİYE BİRİ
RÖMORKU GERİ GERİ SÜRÜYOR. YİNE.

Ertesi sabah, kediyi dışarı saldıktan sonra tavan arasından Sonja'nın babasının eski tüfeğini indiriyor. Silahlara duyduğu nefretin, sessiz küçük evlerinde Sonja'nın arkasında bıraktığı boşluklara duyduğu nefretten daha büyük olamayacağına karar veriyor. Artık zamanı geldi.

Ama belli ki bir yerlerde birileri, onu durdurmanın tek yolunun, karşısına onu bu işi yapmaktan vazgeçecek kadar sinirlendirecek bir şey çıkarmak olduğunu biliyor.

Tam da bu yüzden şimdi evlerin arasındaki patikada, kollarını inatla göğsünde kavuşturmuş hâlde, beyaz gömlekli adama bakarak şöyle diyor:

"Buradayım çünkü televizyonda doğru dürüst bir şey yoktu."

Beyaz gömlekli adam, tüm konuşma boyunca onu en ufak bir duygu belirtisi olmadan izliyor. Aslında Ove onu her gördüğünde bir insandan çok makineye benziyor adam. Ove'nin

hayatı boyunca rastladığı tüm diğer beyaz gömlekliler gibi. Otobüs kazasından sonra Sonja'nın öleceğini söyleyenler, sonrasında sorumluluk almayı reddedenler, başkalarını sorumlu tutmayı reddedenler. Okula rampa yapmayanlar. Sonja'nın çalışmasına izin vermek istemeyenler. Sigortadan para ödememek için küçücük harflerle yazılmış paragraflardan bir madde arayıp bulanlar. Sonja'yı bakımevine yatırmak isteyenler.

Hepsinin gözlerinde aynı boşluk vardı. Sanki normal insanları öğütüp hayatlarını parçalara ayıran ayaklı parlak kabuklardan ibaretlermiş gibi.

Ama Ove, televizyonda doğru dürüst bir şey olmadığını söylerken beyaz gömlekli adamın şakağında küçük bir seğirme yakalıyor. Belki anlık bir hayal kırıklığı. Muhtemelen hayret dolu bir öfke. Büyük ihtimalle saf küçümseme. Ove'nin bir beyaz gömleklinin sinirine dokunmayı ilk başarışı bu. O güne kadar hiçbir beyaz gömlekliyle yapamadığı bir şey.

Adam çenesini sertçe kapatıyor, arkasını dönüyor ve yürümeye başlıyor. Ama bu kez bir belediye çalışanının ölçülü, hedefe yönelik adımlarıyla değil. Öfkeyle. Sabırsızca. İntikam hırsıyla.

Ove uzun zamandır hiçbir şeyin ona kendini bu kadar iyi hissettirdiğini hatırlamıyor.

Evet, bugün ölmesi gerekiyordu. Kahvaltıdan hemen sonra kafasına sıkıp sessizce ve huzurla gitmeyi planlamıştı. Mutfağı toplamış, kediyi dışarı bırakmış, sonra en sevdiği koltuğa kurulmuştu. Planını bu şekilde yapmıştı çünkü kedi her zaman aynı saatte dışarı çıkmak istiyordu. Ove'nin kedide en çok takdir ettiği özelliklerden biri de başka insanların evine pislemeye kalkışmamasıydı. Ove de aynı hamurdan yoğrulmuş bir adamdı.

Ama sonra Parvaneh medeniyetin ayakta kalan son tuvaleti oradaymış gibi kapıyı yumruklamaya başladı. Sanki kendi evinde çişini yapamıyormuş gibi. Ove kadın görüp de işine karışmasın diye tüfeği radyatörün arkasına sakladı. Kapıyı açar açmaz da Parvaneh telefonu zorla eline tutuşturdu.

Ove, telefonu sanki kötü bir koku yayıyormuş gibi işaret parmağıyla başparmağı arasında tutarak, "Bu ne şimdi?" diye sordu.

"Telefon sana," diye inledi Parvaneh. Karnını tutup alnındaki teri sildi, oysa dışarısı buz gibiydi. "Şu gazeteci."

"Onun telefonunu ne yapacağım ki ben?"

"Tanrım. Telefon onun değil, benim telefonum. O hatta!" dedi Parvaneh sabırsızca.

Sonra Ove'nin itiraz etmesine fırsat bırakmadan yanından sıyrılıp banyoya doğru ilerledi.

Ove telefonu kulağına birkaç santim uzaklıkta tutarak, "Evet," dedi. Hâlâ Parvaneh'le mi yoksa hattın diğer ucundaki kişiyle mi konuştuğundan kendi de emin değildi.

"Merhaba!" diye bağırdı gazeteci kadın, Lena. Ove telefonu kulağından biraz daha uzak tutmanın mantıklı olabileceğini düşündü. "Peki, bana röportaj vermeye hazır mısın artık?" diye devam etti kadın coşkulu bir sesle.

Ove telefona bakıp onu nasıl kapatacağını anlamaya çalışarak, "Hayır," dedi.

"Sana gönderdiğim mektubu okudun mu? Ya da gazeteyi? Gazeteyi okudun mu? Gazetecilik tarzımızı anlaman için sana gazeteyi göstereyim dedim!"

Ove mutfağa gitti. Birkaç gün önce Adrian'ın getirdiği gazeteyi ve mektubu eline aldı.

"Eline ulaştı mı?" diye sordu kadın resmen kükreyerek.

"Sakin ol. Okuyoruz işte, değil mi ya?" diye bağırdı Ove telefona, sonra da mutfak masasına eğildi.

"Sadece merak ediyorum da..." diye devam etmeye kalktı kadın azimle.

"Biraz SAKİN OLUR MUSUN, kadın?!" diye çıkıştı Ove.

Tam o sırada pencereden, beyaz gömlekli bir adamın bir Škoda'yla evinin önünden geçtiğini fark etti.

Ove tam kapıdan dışarı fırlarken gazeteci kadın, "Alo?" diye seslendi.

Parvaneh banyodan çıkıp da Ove'nin evlerin arasında koşturduğunu görünce, "Ah, daha neler..." diye mırıldandı.

Beyaz gömlekli adam, Rune ve Anita'nın evinin önünde, sürücü kapısından indi.

"Yeter artık! Duydun mu? Arabanı bu yerleşim alanında SÜREMEZSİN! Bir MİLİM daha ilerlemek yok! Anladın mı?!" diye bağırdı Ove, adama ulaşmasına henüz epey bir mesafe varken.

Beyaz gömlekli küçük adam, üstenci bir tavırla göğüs cebindeki sigara paketini düzeltti ve Ove'nin bakışlarına sakince karşılık verdi.

"İznim var."

"Hadi oradan!"

Beyaz gömlekli adam omuz silkti. Daha ziyade canını sıkan bir sineği savuşturmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu.

"Peki bu konuda tam olarak ne yapacaksın, Ove?"

Soru Ove'yi bir kez daha hazırlıksız yakaladı. Elleri öfkeyle titrerken durdu, aklında en az on küfür hazır bekliyordu. Ama şaşkınlıktan hiçbirini kullanamadı.

"Senin kim olduğunu biliyorum, Ove. Karının geçirdiği kaza ve hastalığıyla ilgili yazdığın tüm mektupları biliyorum. Bizim ofiste efsane gibi bir şeysin, haberin olsun," dedi beyaz gömlekli adam, sesi tek bir an bile titremeden.

Ove'nin ağzı hafifçe aralandı. Beyaz gömlekli adam ona başıyla selam verdi.

"Kim olduğunu biliyorum. Hem ben sadece işimi yapıyorum. Bir karar verildi mi, verildi demektir. Bu konuda hiçbir şey yapamazsın, bunu şimdiye kadar öğrenmiş olman gerekirdi."

Ove adama doğru bir adım attı ama adam elini göğsüne koyup onu geri itti. Ne şiddetle ne saldırganlıkla. Sanki o el ona ait değilmiş de belediyenin bilgisayar merkezindeki bir robot tarafından yönetiliyormuş gibi, yumuşak ve katiydi.

"Git televizyon izle. Kalbinle ilgili daha fazla sorun çıkmasın."

Škoda'nın yolcu tarafından o kararlı kadın indi, üzerinde adamınkinin aynısından beyaz bir gömlek, kucağındaysa bir tomar kâğıt vardı. Adam arabayı yüksek bir bip sesiyle kilitledi. Sonra Ove sanki hiç orada dikilmemiş, onunla hiç konuşmamış gibi Ove'ye arkasını döndü.

Ove olduğu yerde kalakaldı; yumruklarını iki yanında sıkmış, çenesi kasılarak ileri çıkmıştı, öfkeli bir boz ayı gibi. Beyaz gömlekliler Anita ve Rune'un evine girdi. Ove'nin toparlanıp geri dönmesi bir dakikasını aldı. Sonra kararlı bir öfkeyle yönünü değiştirdi ve Parvaneh'in evine doğru ilerledi. Parvaneh patikanın ortasında duruyordu.

"O beceriksiz kocan evde mi?" diye homurdandı Ove, cevap bile beklemeden yanından geçip giderken.

Ove dört uzun adımda evlerinin kapısına ulaştığında Parvaneh sadece başını onaylar gibi sallamaya fırsat bulabilmişti. Patrick kapıyı açtı, bedeninin yarısını kaplayan alçılarla koltuk değneklerine yaslanarak orada öylece dikildi.

"Merhaba, Ove!" diye neşeyle selam verdi. Değneğiyle el sallamaya çalışırken dengesini kaybedip duvara çarptı.

"Buraya taşınırken kullandığın şu römork vardı ya, nereden bulmuştun onu?" diye sordu Ove.

Patrick sağlam koluyla duvara yaslandı. Gören de az önce dengesini kaybetmemiş de oraya bilerek çarpmak istemiş sanırdı.

"Ne? Ha... *şu* römork. İş yerindeki birinden ödünç almıştım..."

"O adamı ara. Römorkunu yine ödünç alman gerekiyor."

Ove'nin bugün ölmemesinin sebebi buydu işte. Çünkü onu, dikkatini çekecek kadar öfkelendiren bir şeyle oyalanıyordu.

Beyaz gömlekli adamla kadın, yaklaşık bir saat sonra Anita ve Rune'un evinden çıktıklarında, üzerinde belediye logosu olan küçük beyaz arabalarının koca bir römorkla çıkmaz sokakta kapana kısıldığını görüyorlar. Birinin belli ki onlar içerideyken tam da çıkışı kapayacak şekilde park ettiği bir römork. Hani biri görse bilerek yapıldığını bile düşünebilir.

Kadın sahiden şaşırmış görünüyor. Ama beyaz gömlekli adam hemen Ove'ye doğru ilerliyor.

"Bunu sen mi yaptın?"

Ove kollarını kavuşturarak ona soğuk bir bakış atıyor.

"Hayır."

Beyaz gömlekli adam, üstten bakarcasına bir tavır takınarak tebessüm ediyor. Hani şu her şeyi diledikleri gibi yapmaya alışmış beyaz gömlekli adamların birileri onlara karşı çıkmaya kalktığında takındıkları tebessümden.

"Hemen kaldır şunu."

"Hiç sanmıyorum," diyor Ove.

Beyaz gömlekli adam, sonrasında yönelteceği tehdidin mutabı bir çocukmuş gibi iç çekiyor.

"Römorku kaldır, Ove. Yoksa polisi ararım."

Ove, aşağıdaki tabelayı işaret ederek başını umursamazca iki yana sallıyor.

"Yerleşim alanına motorlu araç girmesi yasak. Tabelada açıkça belirtilmiş."

"Senin burada dikilip başkan pozları kesmekten başka yapacak işin yok mu?" diye homurdanıyor beyaz gömlekli adam.

"Televizyonda doğru dürüst bir şey yoktu," diyor Ove.

Ve işte o an, beyaz gömlekli adamın şakağında küçük bir seğirme beliriyor. Sanki maskesi sadece bir anlığına hafifçe yerinden oynuyor. Gözlerini römork, kapana kısılmış Škoda, tabela ve kollarını kavuşturmuş Ove arasında gezdiriyor. Bir anlığına Ove'yi zorla alt etmeyi düşünür gibi oluyor ama hızla bunun çok kötü bir fikir olduğunu fark ediyor.

"Çok aptalca bir şey yaptın, Ove. Çok, çok aptalca," diyor sonunda tıslar gibi.

Mavi gözleri ilk kez gerçek öfkeyle doluyor. Ove'nin yüzü en ufak bir duygu bile yansıtmıyor. Beyaz gömlekli adam, bu işin burada bitmeyeceğini belli eden adımlarla garajların o tarafa, oradan da ana yola doğru yürüyor.

Kâğıt yığınını taşıyan kadın aceleyle peşinden gidiyor.

Ove'nin yüzünde zafer kazanmış gibi bir ifadeyle onların gidişini izlemesini bekleyebilirsiniz, gayet doğal. Hatta Ove de muhtemelen öyle yapacağını sanıyor. Ne var ki sadece üzgün ve yorgun görünüyor. Sanki aylardır uyumamış gibi. Kolunu kaldıracak mecali bile kalmamış sanki. Ellerini ceplerine sokup eve dönüyor. Ama kapıyı kapatır kapatmaz biri yeniden yumruklamaya başlıyor.

"Rune'u Anita'dan koparacaklar," diyor Parvaneh telaşla, Ove daha kapıya dokunamadan açıp içeri dalarak.

"Peh," diye homurdanıyor Ove bitkince.

Sesi Parvaneh'i de, arkasında duran Anita'yı da şaşırtıyor. Hatta belki Ove'yi bile şaşırtıyor. Burnundan hızlıca soluk alıyor. Anita'ya bakıyor. Kadın her zamankinden daha solgun, daha çökmüş; gözleri kızarmış ve şiş.

"Bu hafta gelip onu alacaklarını söylediler, ben tek başıma bakamazmışım," diyor Anita, sesi öyle kırılgan ki dudaklarını aşmayı zar zor başarıyor.

"Bir şey yapmamız lazım!" diye bağırıyor Parvaneh, Ove'yi yakalayarak.

Ove kolunu geri çekiyor ve gözlerini kaçırıyor.

"Peh! Onu almaları yıllar sürer. Dosya itiraza gider, sonra bütün bürokratik saçmalıklardan geçer," diyor Ove.

Sesinin hissettiğinden daha emin çıkması için çabalıyor ama aslında bambaşka hisler içinde. Umursayacak hâli kalmamış. Tek istediği herkesin gitmesi.

"Sen ne dediğini bilmiyorsun!" diye haykırıyor Parvaneh.

"Ne dediğini bilmeyen sensin asıl! Senin belediyeyle hiç işin oldu mu? Onlarla savaşmanın ne demek olduğunu bilmiyorsun," diye cevap veriyor Ove, tekdüze bir sesle. Omuzları iyice çökmüş.

Parvaneh titrek bir sesle, "Ama konuşman lazım..." diye lafa giriyor. Ove'nin bedenindeki bütün enerji oracıkta çekilip gidiyor sanki. Belki Anita'nın yıpranmış yüzünü görmekten. Belki de basit bir zaferin aslında hiçbir şey değiştirmediğini fark ettiğinden. Bir Škoda'yı kapana kıstırmak hiçbir şey ifade etmiyor. Hep geri geliyorlar. Tıpkı Sonja'da yaptıkları gibi. Hep yaptıkları gibi. Kendi maddeleri ve belgeleriyle. Beyaz gömlekliler hep kazanıyor. Ove gibi adamlar da hep Sonja gibi insanları kaybediyor. Bundan sonra hiçbir şey Sonja'yı ona geri getiremez.

Sonunda geriye, mutfak tezgâhlarını yağlamaktan başka anlamlı herhangi bir eylem içermeyen uzun bir iş günü silsilesi kalıyor. Ove bununla daha fazla baş edemeyecek. O an her zamankinden daha net hissediyor bunu. Artık savaşamayacağını. Savaşmak istemediğini. Sadece her şeyin bitmesini istediğini.

Parvaneh hâlâ ona bir şeyler söylemeye çalışıyor ama Ove kapıyı kapıyor. Kadın kapıyı yumruklasa da Ove aldırmıyor. Antredeki tabureye çökerken ellerinin titrediğini hissediyor.

Kalbi öyle hızlı çarpıyor ki kulakları patlayacak gibi oluyor. Devasa bir karanlık, ayağıyla boğazına basmış gibi bir baskı var göğsünde, ancak yirmi dakikadan biraz daha uzun sürüyor, sonra hafifliyor.

Ondan sonra da Ove ağlamaya başlıyor.

32

OVE DİYE BİRİ ADI BATASICA BİR OTEL İŞLETMİYOR

Sonja, bir keresinde Ove ve Rune gibi adamları anlamak için onların yanlış zamanda sıkışıp kalmış adamlar olduğunu en baştan kabullenmek gerektiğini söylemişti. *Hayattan yalnızca birkaç basit şey bekleyen adamlar,* derdi. Başlarını sokacakları bir çatı, sessiz bir sokak, doğru marka bir araba ve sadık kalacakları bir kadın. Gerçek bir işlevinin olacağı bir iş. Düzenli aralıklarla bozulan, böylece her zaman kurcalayacak bir şeyler bulabileceğin bir ev.

"Her insan onurlu bir hayat yaşamak ister; sadece onurun anlamı insanlara göre değişir," derdi Sonja. Ove ve Rune gibi adamlar için onur, kendi başlarına büyümeyi başarmış olmalarıydı ve bu yüzden de yetişkinliklerinde kimseye muhtaç olmamayı hak görüyorlardı. Kontrolü elinde tutmanın onlara verdiği bir gurur vardı. Haklı olmanın. Hangi yolu seçeceğini, bir vidayı nasıl sıkacağını bilmenin. Ove ve Rune gibi adamlar,

bir insanın konuştuklarıyla değil, yaptıklarıyla kendini belli ettiği nesildendi.

Sonja, Ove'nin adı konulmamış öfkesini nasıl taşıyacağını bilmediğini de biliyordu elbette. Ove'nin o öfkeye bir etiket yapıştırması gerekiyordu. Ne yapıp ne edip kategorilere ayırması. O yüzden, normal bir insanın isimlerini hayatta takip edemeyeceği belediyedeki beyaz gömlekliler ne vakit Sonja'nın istemediği bir şeyler yapmaya kalkışsa –çalışmayı bırakması, evinden taşınması, yürüyebilen sağlıklı birinden daha değersiz olduğunu ima etmeleri, öldüğünü söylemeleri– Ove onlarla savaştı. Gazetelere gönderilen yazılarla, dilekçelerle, temyizlerle, okulda bir erişim rampası gibi önemsiz görünen şeyler için bile savaştı. Ove, karısı için beyaz gömleklilerle öyle bir inatla savaştı ki nihayetinde Sonja'nın –ve çocuğun– başına gelen her şeyden bizzat onları sorumlu tutmaya başladı.

Ama sonra Sonja onu, dilini artık anlayamadığı bir dünyada yapayalnız bıraktı.

O gece, Ove ve kedi akşam yemeklerini yiyip biraz televizyon izledikten sonra, Ove oturma odasındaki lambayı kapayıp üst kata çıkıyor. Kedi, sanki Ove'nin ondan habersiz bir şey yapacağını sezmiş gibi adamın dibinden ayrılmıyor. Ove soyunurken odanın zemininde oturup ona bir sihirbazlık numarasını çözmeye çalışır gibi bakıyor.

Ove yatağa girip hareketsizce uzanırken o adı batasıca kedi, Sonja'nın tarafında bir saatten fazla dönüp durduktan sonra nihayet horlamaya başlıyor. Ove'nin kediyi uyutmak için bu kadar uğraşması bir bağlılık duygusundan falan kaynaklanmıyor; tartışacak hâli yok sadece. Kendi tüylerine bile bakamayan bir hayvana hayat ve ölüm kavramlarını açıklaması beklenemez sonuçta.

Kedi nihayet Sonja'nın yastığında sırtüstü uzanmış, ağzı açık horlarken Ove elinden geldiğince sessiz hareketlerle yataktan çıkıyor. Aşağıya, oturma odasına inerek radyatörün arkasındaki sakladığı tüfeği çıkarıyor. Alet kulübesinden getirip kedi fark etmesin diye süpürge dolabına sakladığı dört kalın brandayı da çıkarıyor. Bunları koridordaki duvarlara bantlamaya başlıyor. Ove bir süre düşündükten sonra bu iş için en uygun yerin koridor olduğuna karar vermişti; zira yüzey alanı en küçük olan yer orasıydı. İnsan kendi kafasına sıktığında etrafa epey bir şey saçıldığını tahmin ediyor ve arkasında gerekenden daha fazla dağınıklık bırakacak olmaktan nefret ediyor. Sonja hep dağınıklıktan nefret ederdi.

Yine takım elbisesini ve dışarı ayakkabılarını giymiş. Takımı kirli ve hâlâ egzoz kokuyor ama idare edecek. Tüfeği eline alıp ağırlık merkezini kontrol ediyor. Sanki bu, teşebbüsünün geleceği konusunda önemli bir rol oynayacakmış gibi. Tüfeği çevirip büküyor, namluyu katlamaya çalışır gibi açısını değiştiriyor. Silahlardan pek anlamıyor ama insanın elindekinin işe yarar bir alet olup olmadığını bilmesi gerektiğini düşünüyor. Eh, tüfeğin kalitesini tekmeleyerek de test edemeyeceğine göre büküp çekiştirerek test edebileceğine karar veriyor.

Bunu yaparken, en iyi kıyafetini giymenin pek de akıllıca bir fikir olmadığını fark ediyor. Takım elbisesine epey bir kan bulaşacağını tahmin ediyor. Saçma geliyor. O yüzden de tüfeği bırakıp oturma odasına giderek soyunuyor, takım elbisesini dikkatle katlayıp dışarı ayakkabılarının yanına bırakıyor. Parvaneh için hazırladığı talimatların olduğu mektubu çıkarıyor, "Cenaze Düzenlemeleri" başlığının altına "Beni takım elbisemle gömün" yazıyor ve mektubu kıyafetlerin üstüne koyuyor. Diğer konuları zaten gayet açık ve net yazdı, öyle telaşeli bir şey istemiyor. Abartılı bir tören yahut öyle saçmalıklar olmayacak. Onu Sonja'nın yanına gömsünler, yeter. Mezar yeri çoktan hazır,

parası da ödenmiş. Cenaze arabası için de zarfın içine nakit bıraktı zaten.

İşte böylece Ove, sadece çorapları ve iç çamaşırıyla koridora dönüp tüfeği eline alıyor. Aynada kendi bedenine gözü takılıyor. Otuz beş yıldır kendisini böyle görmemişti. Hâlâ kaslı ve dinç. Çoğu yaşıtından iyi durumda. Ama derisine bir şey olduğunu, eriyormuş gibi göründüğünü fark ediyor. Berbat duruyor.

Ev çok sessiz. Aslında bütün mahalle öyle. Herkes uyuyor. Patlamanın kediyi uyandıracağını da ancak o zaman idrak diyor. Hayvancağızın ödü kopacak muhtemelen. Bunu uzun uzun düşünüyor, sonra tüfeği bırakıp mutfağa gidiyor ve radyoyu açıyor. Canına kıymak için müziğe ihtiyacı yok, öldükten sonra elektriğin boşa harcanacak olmasından da hoşlanmıyor ama en azından kedi patlamayı şarkının bir parçası sanıp uyumaya devam eder diye düşünüyor. Ove'nin aklından geçenler bunlar.

Ama radyoda modern bir pop şarkısı yerine yerel haberler var. Ove, tüfeği eline almadan önce bir süre dinliyor. İntiharın eşiğinde olan birinin yerel haberlere kulak vermesi çok da mantıklı değil ama Ove güncelden haberdar olmanın zararı olmayacağını düşünüyor. Hava durumundan bahsediyorlar. Ekonomiden. Trafikten. Bir de hafta sonu boyunca şehirde birçok hırsızlık çetesi dolaştığı için mülk sahiplerinin dikkatli olması gerektiğinden. "Kör olasıca çeteciler," diye homurdanıyor Ove ve tüfeği daha sıkı kavrıyor.

Tamamen tarafsız bir noktadan bakıldığında, Ove'nin elinde bir tüfek olduğunu birkaç saniye sonra her şeyden habersiz Ove'nin kapısında bitecek iki çeteci, yani Adrian ve Mirsad da bilse iyi olurdu tabii. Ove karda gıcırdayan ayak seslerini duyduğunda aklından geçen şey kesinlikle, *Aa, yaşasın! Misafir gelmiş!* olmuyor. Daha çok, *Hay ben böyle işe,* gibi bir şey oluyor. İki arkadaş bu bilgiyi haiz olsaydı muhtemelen sadece çorapları ve donuyla, elinde yetmiş beş yıllık bir av tüfeğiyle dikilen Ove'nin yaşlı, yarı çıplak bir banliyö Rambo'su gibi

kapıyı tekmeleyeceğini de bilirlerdi. Bunu bilselerdi Adrian çığlık atıp cadde boyunca bütün pencereleri zangır zangır titretecek sesler çıkarmaz ve panikle alet kulübesine dalıp kendini bayıltmanın eşiğine gelmezdi.

Mirsad hırsız değil de sıradan bir serseri olduğunu açıklayana kadar bir sürü curcuna ve epey bir koşuşturma yaşanıyor. Ove'nin de olan biteni kavraması biraz zaman alıyor. İlk anda tüfeği onlara doğrultacak zamanı oldu ve Adrian'ın hava saldırısı sireni gibi çığlık atmasına sebebiyet verdi.

"Sus! O adı batasıca kediyi uyandıracaksın!" diye hırlıyor Ove. Adrian geriye doğru sendelerken alnında orta boy bir ravioli paketi büyüklüğünde bir şişlik oluşuyor.

"Tanrı aşkına, gecenin bu saatinde burada ne işiniz var?" diye köpürüyor Ove, tüfeği onlara doğrultmaya devam ederken. "Gecenin körü olmuş be!"

Mirsad elindeki büyük çantayı yavaşça karın üzerine bırakıyor. Adrian da içgüdüsel olarak ellerini soyuluyormuş gibi havaya kaldırıyor, bir an dengesini kaybedip neredeyse tekrar kara düşecek gibi oluyor.

"Adrian'ın fikriydi," diyor Mirsad gözlerini kara dikerek.

"Mirsad bugün açıldı da, bilirsin!" deyiveriyor Adrian.

"Ne?"

"O... açıldı işte. Herkese söyledi... şey olduğunu," diyor Adrian ama hem karşısında iç çamaşırıyla sinirden köpüren yaşlı bir adamın ona silah doğrultmasından hem de adamın bir çeşit beyin sarsıntısı geçirdiğinden emin olmaya başlamasından dolayı kafası karışmış.

Mirsad doğruluyor ve daha kararlı bir ifadeyle Ove'ye bakıyor.

"Babama, eşcinsel olduğumu söyledim."

Ove'nin gözleri biraz daha az tehditkâr görünüyor. Ama tüfeğini indirmiyor.

"Babam eşcinsellerden nefret eder. Çocuklarından birinin eşcinsel olduğunu öğrenirse kendini öldüreceğini söylerdi hep," diye devam ediyor Mirsad.

Kısa bir sessizlikten sonra ekliyor:

"Pek iyi karşılamadı. Öyle diyelim."

"Onu evden koymuş!" diye araya giriyor Adrian.

"*Kovmuş*," diye düzeltiyor Ove.

Mirsad çantasını yerden alıyor ve Ove'ye yeniden bir baş selamı veriyor.

"Bu aptalca bir fikirdi. Rahatsız etmemeliydik..."

"Ne açıdan rahatsız etmek?" diyerek sözünü kesiyor Ove. İç çamaşırıyla buz gibi havada ayakta dururken, en azından bunun nedenini öğrenebileceğini düşünüyor.

Mirsad derin bir nefes alıyor. Gururunu fiziksel olarak boğazından aşağı ittirmeye çalışıyor gibi bir havası var.

"Babam benim hasta olduğumu ve beni *doğal olmayan hâllerimle* çatısının altında istemediğini söyledi..." diyor. *Doğal olmayan* ifadesi dudaklarından dökülmeden önce boğazında düğümleniyor.

"Nonoş olduğun için mi?" diye netleştiriyor Ove.

Mirsad başıyla onaylıyor.

"Şehirde hiç akrabam yok. Bu gece Adrian'da kalacaktım ama annesinin yeni erkek arkadaşı orada..."

Sesi kısılıyor. Kendini aptal gibi hissediyor.

"Aptalca bir fikirdi," diyor alçak sesle ve dönüp gitmek üzere hamle yapıyor.

Adrian ise konuşma hevesini yeniden keşfetmiş gibi, karlar arasında sendeleyerek heyecanla Ove'ye yaklaşıyor.

"Ne olacak yani, Ove? İçeride bir sürü boş yerin var! Biz de dedik ki, belki bu gece çaktırmadan burada kalabilir?"

"Burada mı? Burası lanet olası bir otel değil!" diyor Ove, tüfeği kaldırıp Adrian'ın göğsüne doğrultarak.

Adrian donakalıyor. Mirsad karda iki hızlı adım atıp tüfeğin namlusuna elini koyuyor.

"Başka gidecek yerimiz yoktu, üzgünüm," diyor kısık sesle ve namluyu yavaşça Adrian'dan uzaklaştırıyor.

Ove'nin biraz olsun aklı başına gelmiş gibi görünüyor. Silahı yere indiriyor. Koridora doğru yarım adım kadar geriliyor; iyi giyinmemiş bedenini saran soğuğun farkına daha yeni varmış gibi. Sonra göz ucuyla Sonja'nın duvardaki fotoğrafını görüyor. O kırmızı elbiseyle. Hamileyken İspanya'ya yaptıkları otobüs yolculuğunda. Ove ondan kaç kere o lanet olası fotoğrafı oradan kaldırmasını istemişti ama Sonja hep reddetmişti. "Diğerleri kadar değerli bir anı," demişti.

İnatçı kadın.

İşte bugün, Ove'nin *sonunda* öleceği gün olmalıydı. Oysa ertesi sabah uyandığında evinde sadece bir kedi değil, bir de nonoş vardı. Sonja'nın hoşuna giderdi muhtemelen. Otelleri severdi.

33

OVE DİYE BİRİ
VE SIRADAN OLMAYAN BİR TEFTİŞ TURU

Bazen bazı adamların neden aniden birtakım şeyler yaptığını açıklamak zordur. Bazen, elbette, zaten er ya da geç yapacaklarını bildikleri için hemen yapmanın daha iyi olduğunu düşündüklerinden yaparlar. Bazen de durum bunun tam tersidir; çünkü o birtakım şeyleri aslında çok daha önce yapmaları gerektiğini fark ederler. Ove muhtemelen en başından beri ne yapması gerektiğini biliyordu ama nihayetinde tüm insanlar zaman konusunda iyimserdir. Başkalarıyla bir şeyler yapmak için yeterince zamanımız olduğunu düşünürüz hep. Onlara bir şeyler söylemek için zamanımız olduğunu. Sonra bir şey olur ve elimizde yalnızca *keşke*ler kalır.

Ertesi sabah merdivenlerden inerken koridorda duruyor. Sonja öldüğünden beri ev hiç böyle kokmadı. Son birkaç basamağı dikkatle inip parkeye basıyor ve mutfağın kapısında duruyor; vücut dili, sanki hırsızı suçüstü yakalamış gibi.

"Ekmek kızartan sen misin?"

Mirsad başını kaygıyla sallayarak onaylıyor.

"Evet... umarım sorun değildir. Özür dilerim. Sıkıntı olmaz, değil mi?"

Ove, Mirsad'ın kahve de yaptığını fark ediyor. Kedi yerde ton balığı yiyor. Ove başını onaylar gibi sallıyor ama soruya cevap vermiyor.

"Kediyle ikimiz mahallede kısa bir tur atacağız," diye açıklıyor bunun yerine.

"Ben de gelebilir miyim?" diye soruyor Mirsad hemen.

Ove ona, sanki Mirsad bir yaya yolunda korsan kostümüyle önünü kesmiş de üç fincandan hangisinin altında gümüş para olduğunu tahmin etmesini istemiş gibi bakıyor.

"Belki yardımcı olabilirim?" diye hevesle devam ediyor Mirsad.

Ove hole gidiyor, takunyalarını ayağına geçiriyor.

"Burası özgür bir ülke," diye homurdanıyor, kapıyı açıp kediyi dışarı salarken.

Mirsad bunu, "Tabii ki gelebilirsin!" diye yorumluyor, çabucak montunu ve ayakkabılarını giyip Ove'nin arkasından çıkıyor.

"Hey millet!" diye bağırıyor Jimmy, diğerleri kaldırıma ayak basarken. Oflayıp puflayarak nefes alırken Ove'nin arkasında beliriyor; üstündeki çimen yeşili eşofman öyle dar ki, Ove ilk başta bunun kıyafet mi yoksa vücut boyası mı olduğundan emin olamıyor.

"Jimmy!" diyor Jimmy nefes nefese, Mirsad'a elini uzatarak.

Kedi sanki Jimmy'nin bacaklarına sürünüp sevimlilik yapmak ister gibi görünüyor ama geçen sefer benzer bir şeyin Jimmy'yi hastanelik ettiğini hatırlamış olacak ki vazgeçiyor. Onun yerine ikinci en iyi seçeneğe yönelerek karda yuvarlanıyor. Jimmy, Ove'ye dönüyor.

"Seni genelde bu saatlerde yürürken görüyorum da benim de seninle yürümemde sakınca var mı diye soracaktım. Spor yapmaya başladım da!"

Başını öyle büyük bir memnuniyetle sallıyor ki çenesinin altındaki yağ, fırtınada dalgalanan yelken gibi omuzlarının arasında salınıyor. Ove gayet kuşkuyla bakıyor.

"Genelde bu saatlerde mi kalkarsın?"

"Yok be abi, daha yatmadım bile!" diye kahkaha atıyor Jimmy.

İşte böylece o sabah bir kedi, kilo fazlası olan bir alerji hastası, bir nonoş ve Ove diye biri hep birlikte teftiş turuna çıkıyor.

Mirsad kısaca babasıyla anlaşamadığını ve geçici olarak Ove'de kaldığını anlatıyor; Jimmy ise Ove'nin her sabah bu saatte ayakta olduğuna inanamıyor.

"Niye kavga ettin ki pederle?" diye soruyor Jimmy.

"Orası seni ilgilendirmez!" diye çıkışıyor Ove.

Mirsad, Ove'ye minnetle bakıyor.

"Cidden, dostum, sen bunu *her* sabah yapıyor musun?" diye neşeyle soruyor Jimmy.

"Evet, hırsızlık olmuş mu diye bakmak için."

"Gerçekten mi? Buralarda çok mu hırsızlık oluyor?"

"İlk hırsızlıktan önce hiçbir zaman çok hırsızlık olmaz," diye homurdanıyor Ove ve misafir otoparkına yöneliyor.

Kedi, Jimmy'nin spor hevesinden pek etkilenmemiş gibi görünüyor. Jimmy dudak büküp göbeğine dokunuyor; belli ki şimdiden kilo verdiğini sanıyor.

"Rune'un olayını duydun mu peki?" diye sesleniyor Jimmy. Ove'ye yetişmeye çalışırken adımlarını hızlandırıp hafif bir koşu tutturuyor.

Ove cevap vermiyor.

"Sosyal Hizmetler onu almaya gelecek, bilirsin," diye açıklıyor Jimmy, Ove'yi yakalayınca.

Ove defterini çıkarıp arabaların plakalarını yazmaya başlıyor. Jimmy belli ki onun sessizliğini konuşmaya devam etmesi için bir davet olarak alıyor.

"Yani işte işin özü şu ki, Anita daha fazla ev yardımı için başvuruda bulunmuş. Rune artık iyice bitmiş durumda, kadıncağız da hâliyle tek başına yetemiyormuş. Sonra Sosyal Hizmetler bir araştırma yapmış, adamın teki arayıp kararın çıktığını söylemiş. Rune'u o kurumlardan birine yerleştireceklermiş işte. Anita, *Boş verin, ev yardımı da istemiyorum artık,* demiş. Ama sonra o herif çıldırmış gibi davranmış, ona resmen yüklenmiş. *Artık vazgeçemezsiniz, siz başvurdunuz, araştırma yapıldı, karar verildi, o kadar,* diye tutturmuş. Yani Anita ne dese boşmuş, çünkü Sosyal Hizmetler'deki herif bildiğini okuyormuş, anlıyor musun?"

Jimmy susuyor ve bir tepki alma umuduyla Mirsad'a başını sallıyor.

"Rezalet..." diyor Mirsad tereddütle.

"Hem de NE rezalet!" diye onaylıyor Jimmy, bütün gövdesi sallanana kadar başını sallayarak.

Ove defterini ve kalemini ceketinin iç cebine koyup çöp odasına doğru ilerlemeye başlıyor.

"Ah, o tür kararları almaları yıllar sürer. *Hemen harekete geçiyoruz,* derler ama o parmaklarını kıpırdatmaları bile en az bir iki yıl sürer," diye homurdanıyor Ove.

O lanet bürokrasinin nasıl işlediğini biliyor.

"Ama... karar verilmiş işte, dostum," diyor Jimmy, kafasını kaşıyarak.

"Bir itiraza bakar! Yıllar sürer!" diye homurdanıyor Ove huysuzlanarak adımlarını hızlandırırken.

Jimmy, onu takip etme zahmetine değip değmeyeceğini ölçer gibi bakıyor.

"Etmiş ki zaten! İki yıldır falan mektup yazıp duruyor!"

Ove bunu duyunca durmuyor. Ama yavaşlıyor. Karların üzerinde Jimmy'nin ağır adımlarını duyuyor.

"İki yıl mı?" diyor, arkasına dönmeden.

"Aşağı yukarı," diyor Jimmy.

Ove'nin yüzü, kafasında ayları hesaplıyormuş gibi görünüyor.

"Yalan. Öyle olsa Sonja bilirdi," diyor küçümseyerek.

"Sonja'ya söylememe izin vermediler. Anita istemedi. Bilirsin işte..."

Jimmy susuyor. Yerdeki karlara bakıyor. Ove dönüyor. Kaşlarını kaldırıyor.

"Neyi bilirim?"

Jimmy derin bir nefes alıyor.

"Anita... senin derdinin zaten başından aşkın olduğunu düşündü," diyor kısık sesle.

Ardından öyle yoğun bir sessizlik oluyor ki baltayla yarılabilecek gibi. Jimmy başını kaldırmıyor. Ove de hiçbir şey demiyor. Çöp odasına giriyor. Çıkıyor. Bisiklet kulübesine giriyor. Çıkıyor. Jetonu ancak düşmüş gibi. Jimmy'nin son sözleri, Ove'nin hareketlerinin üstünde bir örtü gibi asılı kalıyor ve Ove'nin içinde tarifsiz bir öfke filizlenerek göğsünde kasırga gibi dönmeye başlıyor. Kapıları giderek daha sert çekiyor. Eşiklere tekme atıyor. En sonunda Jimmy, "İşte şimdi de her şey boka sardı, dostum. Rune'u alıp kuruma götürecekler, anlıyor musun?" diye bir şeyler mırıldandığında Ove kapıyı öyle bir çarpıyor ki bütün çöp odası sarsılıyor. Sırtı onlara dönük, ağır ağır soluyarak duruyor.

"İyi... misin?" diye soruyor Mirsad.

Ove dönüyor ve öfkesini kontrol etmekten çok uzak bir hâlde Jimmy'ye parmağını sallıyor.

"Tam olarak ne dedi? Sonja'dan yardım istememesinin nedeni bizim *derdimizin başımızdan aşkın olması* mıymış?"

Jimmy başını kaygıyla sallayarak onaylıyor. Ove karlara bakıyor, ceketinin altında göğsü inip kalkıyor. Sonja'nın bunu

öğrendiğinde nasıl karşılayacağını düşünüyor. En yakın arkadaşının, "Sonja'nın yeterince derdi var," diyerek ondan yardım istemediğini bilseydi... Sonja'nın kalbi kırılırdı.

Bazen bazı adamların neden aniden birtakım şeyler yaptığını açıklamak zordur. Ove de büyük ihtimalle en başından beri ne yapması, kime yardım etmesi gerektiğini biliyordu. Ama biz insanlar zaman konusunda hep iyimserizdir; başkalarıyla bir şeyler yapmak için zamanımız olduğunu sanırız. Onlara bir şeyler söylemek için de.

İtiraz etmek için de zamanımız olduğunu sanırız.

Ove tekrar Jimmy'ye dönüyor, suratı asık.

"İki yıl mı?"

Jimmy başıyla onaylıyor. Ove boğazını temizliyor. İlk kez kararsız görünüyor.

"Ben daha yeni başladığını sanıyordum. Ben... daha fazla zamanım olduğunu sanıyordum," diye mırıldanıyor.

Jimmy, Ove'nin kiminle konuştuğunu anlamaya çalışır gibi bakıyor. Ove başını kaldırıyor.

"Yani şimdi Rune'u almaya mı geliyorlar? Gerçekten mi? Hiçbir bürokratik saçmalık, itiraz falan olmadan. Bundan EMİN misin?"

Jimmy yine başını sallayarak onaylıyor. Bir şey söylemek için ağzını açıyor ama Ove çoktan yürümeye başlamış. Evlerin arasından, sanki bir kovboy filminde ölümcül bir adaletsizliğin intikamını almak üzereymiş gibi yürüyüp gidiyor. Sokağın sonundaki eve dönüyor; römork ve beyaz Škoda hâlâ orada duruyor. Kapıyı öyle bir yumrukluyor ki açılana kadar tahta talaşına dönüşüp dönüşmeyeceğini kestirmek zor. Anita şok içinde kapıyı açıyor. Ove doğrudan hole adım atıyor.

"Yetkililerden gelen evrak sende mi?"

"Evet, ama ben..."

"Ver onları bana!"

Sonradan Anita, diğer komşulara, Ove'yi en son 1977'de, Saab ile Volvo'nun birleşeceği söylentileri çıktığında bu kadar öfkeli gördüğünü anlatacak.

34

OVE DİYE BİRİ VE YAN EVDEKİ OĞLAN

Ove, karların içine koyup oturmak için yanında mavi, katlanır bir plastik sandalye getirmiş. Bunun biraz uzun süreceğini biliyor. Sonja'ya ne zaman hoşuna gitmeyecek bir şey söylemesi gerekse uzun sürer zaten. Birbirlerini rahatça görebilsinler diye mezar taşının üzerindeki bütün karı dikkatle temizliyor.

Kırk yıl boyunca, sıra evlerden oluşan bu mahalleden birçok farklı insan gelip geçti. Ove'nin eviyle Rune'unkinin arasındaki evde kimi zaman sessiz, kimi zaman gürültücü, kimi zaman tuhaf, kimi zaman dayanılmaz, kimi zamansa varlığı bile fark edilmeyen insanlar yaşadı. Orada yaşayan kimi ailelerin ergen çocukları sarhoş olduklarında çite işedi, kimi aileler izinsiz çalı dikmeye kalkıştı, kimilerinin aklına esti, evlerini pembeye boyamaya kalktılar. Öte yandan Ove ile Rune'un arasındaki kavga ne kadar şiddetli olursa olsun komşu evde o sıralar her

kim oturuyorsa tam anlamıyla bir dangalak olduğu konusunda muhakkak hemfikir olurlardı.

Seksenlerin sonunda o evi banka müdürü gibi bir şey olduğu anlaşılan bir adam satın aldı; Ove, adamın emlakçıya böbürlenerek bunun "yatırımlık bir ev" olduğunu söylediğini duydu. Sonra da evi yıllar boyunca kiraya verdi. Bir yaz, evi âdeta uyuşturucu bağımlıları, fahişeler ve sabıkalı tiplerin özgür bölgesi olarak yeniden tanımlamaya kalkışan üç gence kiraladı misal. Partiler aralıksız sürdü, bira şişelerinin kırıkları iki ev arasındaki küçük patikayı konfeti gibi kapladı. Müzik öyle bangır bangır çalardı ki Ove ile Sonja'nın oturma odasındaki tablolar duvardan düşerdi.

Ove gidip cümbüşe son vermek istedi fakat gençler onunla alay etti. Ove gitmeyi reddedince biri onu bıçakla tehdit etti. Ertesi gün Sonja onlara akıl vermeye çalıştığında da "felçli koca karı" diye hakaret ettiler. O akşam müziği daha da açtılar ve Anita çaresizlikten dışarı çıkıp onlara bağırdığında, Rune ile Anita'nın oturma odasının camından içeri bir şişe fırlattılar.

Tabii bu pek de iyi bir fikir değildi.

Ove hemen ev sahibinin mali işlerini kurcalayarak intikam planları üzerinde çalışmaya başladı. Evin kiraya verilmesine engel olmak için avukatları ve vergi dairesini aradı. Bir keresinde Sonja'ya da dediği gibi gerekirse davayı "ta Yüksek Mahkeme'ye" kadar götürmeye niyetliydi. Ama planını hayata geçirmeye hiç fırsat bulamadı.

Bir gece geç vakitlerde Rune'un, elinde araba anahtarlarıyla otoparka doğru yürüdüğünü gördü. Geri geldiğinde, Ove'nin içinde ne olduğunu anlayamadığı plastik bir torba taşıyordu. Ertesi gün polis gelip üç genci karga tulumba götürdü. İsimsiz bir ihbar neticesinde bahçedeki kulübelerinde yüklü miktarda uyuşturucu bulunduğu tespit edilerek haklarında dava açıldı.

O sırada Ove ile Rune sokakta duruyordu. Göz göze geldiler. Ove çenesini kaşıdı.

"Ben bu şehirde nereden uyuşturucu alınır bilmem bile," dedi Ove düşünceli bir tavırla.

"Tren istasyonunun arkasındaki sokaktan," dedi Rune elleri ceplerinde. "Yani... öyle diyorlar," diye ekledi gülerek.

Ove başını onaylar gibi salladı. Uzun süre sessizlik içinde, gülümseyerek ayakta durdular.

"Araba iyi çalışıyor mu?" diye sordu sonunda Ove.

"İsviçre saati gibi," dedi Rune gülümseyerek.

İki ay boyunca araları iyiydi. Sonra tabii ki yine ısıtma sistemi yüzünden kavga ettiler. Ama Anita'nın dediği gibi, sürtüşme devam ettiği sürece iyiler demekti.

Sonraki yıllarda kiracılar gelip gitmeye devam etti; çoğu Ove ve Rune'dan şaşırtıcı ölçüde hoşgörü ve kabullenme gördü. Perspektif, insanların itibarını bayağı bir değiştirebiliyor.

Doksanların ortasında bir yaz, dokuz yaşlarında tombulca bir oğlanla bir kadın taşındı eve. Sonja ile Anita çocuğu hemen bağırlarına bastı. Sonja ve Anita'ya çocuğun babasının o doğduktan hemen sonra evi terk ettiği söylenmişti. Artık kırk yaşlarında, kısa boyunlu bir adamla birlikte yaşıyorlardı ve kadınlar, adamın nefesindeki kokuyu olabildiğince uzun süre görmezden gelmeye çalıştı. Kadının yeni sevgilisiydi. Eve pek uğradığı yoktu. Anita ve Sonja da fazla soru sormaktan kaçındı. Belki de kadın, onların anlayamadığı bazı iyi yanlarını görüyordu adamın. "Bize sahip çıktı, bilirsiniz, tek başına anne olmak kolay değil," dedi kadın bir seferinde cesurca bir gülümsemeyle. Komşu kadınlar da bunu duyunca daha fazla üstelemedi.

Kısa boyunlu adamın duvarlardan yankılanan bağırışlarını ilk duyduklarında, herkesin kendi evinde kendi işine bakmaya hakkı olduğuna karar verdiler. İkinci kez olduğundaysa bütün

ailelerin kavga ettiğini, bunun o kadar da ciddi bir şey olmayabileceğini düşündüler.

Kısa boyunlu adamın evden bir sonraki çıkışında Sonja, kadını ve oğlunu kahve içmeye davet etti. Kadın, zoraki bir kahkahayla, morlukların mutfak dolabını hızlı açmasından kaynaklandığını söyledi. Akşamında Rune, otoparkta kısa boyunlu adamla karşılaştı. Arabadan inen adamın sarhoş olduğu ortadaydı.

Takip eden iki gece boyunca komşu evin duvarlarının ardından adamın bağırışları ve yere fırlatılan eşyaların sesi duyuldu. Kadının acıyla kısa bir çığlık attığını, sonra da dokuz yaşındaki çocuğun adama ağlayarak yalvardığını duydular. Ove, dışarı çıkıp kapının önünde dikildi. Rune çoktan oradaydı.

İkili arasında o sıralar Yönetim Kurulu'ndaki en hararetli iktidar mücadelelerinden biri devam ediyordu. Yaklaşık bir yıldır konuşmuyorlardı. O gün de sadece kısa bir anlığına göz göze geldiler ve tek kelime etmeden tekrar evlerine döndüler. İki dakika sonra, tamamen giyinmiş hâlde ön kapıda buluştular. Kapıyı çaldılar; ayyaş herif kapıyı açar açmaz saldırdı ama Ove'nin yumruğu burnunun köprüsüne indi. Adam sendeleyip devrildi, ayağa kalktı, mutfaktan bir bıçak kapıp Ove'nin üstüne koştu. Fakat ona hiç ulaşamadı. Rune'un dev yumruğu balyoz gibi suratına indi. Rune altın çağında öyle bir adamdı ki onunla yumruk yumruğa dalaşmak pek akıllıca bir tercih sayılmazdı.

Ertesi gün adam evi terk etti, bir daha da dönmedi. Genç kadın, kendi evine dönmeye cesaret edene kadar iki hafta boyunca oğluyla birlikte Rune ve Anita'nın evinde yattı. Sonra Rune ve Ove şehre gidip bankaya uğradı; aynı akşam Sonja ile Anita, genç kadına bunu bir hediye, borç ya da nasıl isterse öyle görebileceğini anlattı. Ama tartışmaya açık değildi. Böylece genç kadın oğluyla birlikte evde kalmaya devam etti. O tombul, bilgisayar meraklısı çocuğun adı Jimmy'ydi.

Şimdi Ove, mezar taşına doğru eğilip büyük bir ciddiyetle bakıyor.

"Her şeye... daha çok vaktim olur diye düşündüm nedense."

Karısı ona cevap vermiyor.

"Biliyorum, sorun çıkarmamı sevmezsin, Sonja. Ama bu kez anlamak zorundasın. Bu insanlarla makul bir zeminde konuşmak mümkün değil."

Başparmağının tırnağını avucuna bastırıyor. Mezar taşı sessiz kalıyor ama Ove onun aklından neler geçtiğini anlamak için kelimelere ihtiyaç duymuyor. Sonja'nın anlaşmazlığa düştüler mi ilk başvurduğu yöntem her zaman sessizlikti. Hayattayken de, öldükten sonra da.

Sabah Ove, Sosyal Hizmetler ya da her ne boksa orayı aramıştı. Tabii kendi telefon hattını kapattırdığı için Parvaneh'in evinden. Parvaneh ona "nazik ve yaklaşılabilir" olmasını tavsiye ettiyse de görüşme pek iyi başlamadı, çünkü kısa süre içinde "sorumlu memura" bağlandı. Yani beyaz gömlekli, sigara içen adama. Adam daha ilk saniyeden itibaren, Rune ve Anita'nın evinin önünde durmaya devam eden küçük beyaz Škoda yüzünden belirgin bir öfke sergilemeye başladı. Evet, Ove hemen özür dileyip, beyaz gömlekliyi kasıtlı olarak bu araçsızlık çıkmazına sokmasının "talihsizlik" olduğunu kabul ederek daha iyi bir pazarlık pozisyonu elde edebilirdi. Bu, kesinlikle alternatifinden daha iyi bir seçenekti, ki söz konusu alternatif de, "Belki artık tabelaları okumayı öğrenirsin! Okuma özürlü herif!" diye tıslamaktı.

Ove'nin planındaki bir sonraki hamle, adamı Rune'un bir kuruma yerleştirilmemesi gerektiğine ikna etmekti. Adam, "Okuma özürlü herif!" ifadesinin bu konuyu açmak için çok kötü bir tercih olduğunu belirtti. Bundan sonra iki taraf da telefonda epey nezaketsiz ifadeler sıralamaya başladı. Sonunda Ove, işlerin bu şekilde yürütülmesine izin verilmemesi gerektiğini açıkça ifade etti. Öyle pat diye insanların kapısında bitip

onları evlerinden ayıramayacaklarını, hafızaları biraz zayıfladı diye onları kurumlara kapatamayacaklarını haykırdı. Hattın diğer ucundaki adam soğuk bir sesle "mevcut durumunda" nereye konulduğunun Rune için "çok da fark etmeyeceğini", zira onun için "nerede olduğunun muhtemelen epey önemsiz bir fark yaratacağını" söyledi. Ove küplere binerek bir dizi hakaret yağdırdı. Beyaz gömlekli adam o sırada çok aptalca bir şey söyledi.

"Karar verildi. Soruşturma iki yıldır sürüyor. Yapabileceğin hiçbir şey yok, Ove. Hiç. Ama. Hiçbir şey."

Sonra da telefonu kapadı.

Ove, Parvaneh'e baktı. Patrick'e baktı. Sonra Parvaneh'in cep telefonunu mutfak masasına hızla çarparken, "Yeni plan! Hemen!" diye kükredi. Parvaneh epey mutsuz görünüyordu ama Patrick hiç tereddüt etmeden başını onaylarcasına salladı, koltuk değneklerini kaptı ve hızla kapıdan çıktı. Sanki Ove'nin bunu söylemesini bekliyormuş gibiydi. Beş dakika sonra o aptal, züppe komşuları Anders'i getirerek Ove'yi derin bir memnuniyetsizliğe sürükledi. Arkalarından da neşeyle Jimmy geldi.

"Onun burada ne işi var?" dedi Ove, züppeyi işaret ederek.

"Bir plana ihtiyacın vardı ya?" dedi Patrick, kendinden memnun bir ifadeyle züppeyi göstererek.

"Anders bizim planımız!" diye atıldı Jimmy.

Anders, belli ki Ove'nin yüz ifadesinden çekinerek bakışlarını holde gezdirdi. Ama Patrick ve Jimmy, onu ısrarla oturma odasına itekledi.

"Hadi, anlat ona," dedi Patrick.

"Neyi anlatacakmış bana?"

"Şey, duyduğuma göre Škoda'nın sahibiyle bazı sorunların varmış, değil mi?" diye söze girdi Anders, Patrick'e tedirgin bir bakış atarak. Ove adamın devam etmesi için başını sabırsızca sallayarak onayladı.

"Şey, ben sana şirketimin ne iş yaptığını hiç söylemedim, değil mi?" diye devam etti Anders temkinli bir tavırla.

Ove ellerini ceplerine soktu, biraz daha rahat bir pozisyon aldı. Sonra Anders anlattı. Açıkçası Ove bile bunun fazlasıyla işe yarar göründüğünü kabul etmek zorunda kaldı.

"Peki o sarışın aptal kar–" diye başlayacak oldu ama Parvaneh ayağıyla bacağını tekmeleyince, "Sevgilin yani, o nerede?" diye düzeltti.

"Ha. Ayrıldık. Taşındı gitti," dedi Anders, ayakkabılarına bakarak.

Sonra da Ove'nin onunla ve köpekle sürekli dalaşmasından kadının epey rahatsız olduğunu açıklamak zorunda kaldı. Ama en çok da Ove'nin köpeğine "kırma" dediğini öğrendiğinde Anders'in bunu komik bularak gülmesine sinirlenmişti.

Böylece o gün öğleden sonra, zincirleme sigara içen beyaz gömlekli adam Ove'den Škoda'yı azat etmesini talep etmek için bir polis memuruyla birlikte çıkmaz sokaklarına geldiğinde hem römork hem de beyaz Škoda ortadan kaybolmuştu. Ove, evinin önünde, ellerini sakince ceplerine sokmuş bekliyordu. Hasmı sonunda çileden çıkarak ona ağzına geleni saydırmaya başladı. Ove, hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davrandı ama dostane bir tavırla, en başta motorlu taşıt giremez diyen uyarı levhasına saygı gösterseydi tüm bunların hiç yaşanmayacağını belirtti. Tabii ki Anders'in bir çekici firması olduğunu ve öğle vakti araçlarından birinin Škoda'yı alıp şehrin kırk kilometre dışındaki büyük bir kum ocağına bıraktığını söylemedi. Polis memuru Ove'ye kibarca gerçekten hiçbir şey görüp görmediğini sorduğunda, Ove cevabını beyaz gömlekli adamın gözlerinin içine bakarak verdi:

"Bilmiyorum. Unutmuş olabilirim. Bu yaşta hafıza gidiyor, malum."

Polis, Škoda'nın ortadan kaybolmasıyla bir ilgisi yoksa neden sokakta dikildiğini sorunca Ove omuz silkti ve beyaz gömlekli adama baktı.

"Televizyonda hâlâ doğru dürüst bir şey yok."

Öfke adamın yüzündeki rengi öyle bir soldurdu ki yüzü resmen gömleğinden bile daha beyaz oldu. "Bu iş burada bitmedi!" diye bağırarak çekip gitti. Elbette bitmemişti. Bir saat sonra Anita'nın kapısında bir kurye belirdi. Elinde "bakımevine naklin" gerçekleşeceği tarih ve saati belirten, belediyeden imzalı ve onaylı bir belge vardı.

Ove şimdi Sonja'nın mezar taşının yanında duruyor ve nihayet ne kadar üzgün olduğuna dair bir şeyler mırıldanmayı başarıyor.

"İnsanlarla kavga ettiğimde ne kadar sinirlendiğini biliyorum. Ama ne yapalım, yukarıda beni biraz daha beklemek zorundasın. Şu anda ölmeye vaktim yok."

Sonra eski, donmuş pembe çiçekleri topraktan çıkarıyor, yenilerini dikiyor, doğruluyor, katlanır sandalyesini topluyor ve sonra "çünkü ortada kör olasıca bir savaş var" olması kuvvetle muhtemel bir şeyler mırıldanarak park yerine doğru yürümeye başlıyor.

35

OVE DİYE BİRİ VE TOPLUMSAL BECERİKSİZLİK

Parvaneh, "Günaydın," deme zahmetine bile girmeden, panik dolu bir ifadeyle Ove'nin holüne dalıp doğruca banyoya koştuğunda Ove bir insanın kendi eviyle onun evi arasındaki yirmi saniyelik mesafeyi katedene kadar nasıl bu kadar sıkışabileceğini dile getirerek itiraz etmek istiyor. Ama Sonja bir zamanlar ona, "İdrar torbası dolu hamile bir kadından daha korkuncu yoktur," dediğinden ağzını kapalı tutuyor.

Komşular son günlerde Ove'nin "tamamen farklı biri" olduğunu, onu daha önce hiç bu kadar "ilgili" görmediklerini söylüyorlar. Ama Ove'nin onlara öfkeyle açıkladığı gibi, bunun tek sebebi, bugüne kadar hiçbir zaman onların saçma sapan işlerine bulaşmamış olması. Yoksa Ove her zaman fazlasıyla "ilgili" bir adamdı.

Patrick, Ove'nin evlerin arasında yürüyüp sürekli kapıları çarparken "gelecekten gelmiş öfkeli bir intikam robotu"na ben-

zediğini söylüyor. Ove bunun ne demek olduğunu anlamıyor. Ama yine de son günlerde akşamları saatlerce Parvaneh, Patrick ve çocuklarla oturdu; Patrick, Ove bir şey göstermek istediğinde bilgisayar ekranına öfkeyle parmağını bastırmasını engellemek için tüm maharetlerini sergiledi. Jimmy, Mirsad, Adrian ve Anders de genelde oradaydı. Jimmy defalarca herkese Parvaneh ve Patrick'in mutfağına "Ölüm Yıldızı" ve Ove'ye de "Darth Ove" dedirtmeye çalıştı. Son günlerde sayısız plan ürettiler – bunların arasında Rune'un aklına gelebilecek türden bir plan olarak beyaz gömlekli adamın kulübesine esrar yerleştirmek bile vardı– ama birkaç gece sonra Ove âdeta pes etti. Suratını asarak başını öne arkaya salladı, telefonu istedi ve yan odaya geçip birini aradı.

Bundan hiç hoşlanmadı. Ama ortada bir savaş varsa gereği yapılırdı.

Parvaneh banyodan çıkıyor.

"İşin bitti mi?" diye soruyor Ove, sanki bunun bir tür devre arası olduğunu düşünüyormuş gibi.

Parvaneh başıyla onaylıyor ama tam kapıdan çıkacakken salondaki bir şeye gözü takılıyor ve olduğu yerde kalıyor. Ove kapının eşiğinde duruyor ama neye baktığını gayet iyi biliyor.

"Bu... Peh! Yani öyle özel bir şey değil," diye mırıldanıyor ve eliyle onu dışarı yönlendirmeye çalışıyor.

Parvaneh kıpırdamayınca kapının kasasına sertçe bir tekme atıyor.

"Orada öyle tozlanıyordu. Ben de zımparaladım, boyadım, üstüne bir kat cila sürdüm, hepsi bu. Büyütülecek bir şey değil," diye homurdanıyor öfkeyle.

"Ah, Ove," diye fısıldıyor Parvaneh.

Ove, bir iki tekmeyle eşiği kontrol ederek oyalanıyor.

"Yeniden zımparalayıp pembeye boyayabiliriz. Kız olursa, yani," diye mırıldanıyor.

Boğazını temizliyor.

"Ya da erkek olursa. Artık erkekler de pembe kullanabiliyor, değil mi?"

Parvaneh, açık mavi beşiğe bakıyor, elini ağzına götürüyor.

"Şu an ağlamaya başlarsan onu sana vermem," diye uyarıyor Ove.

Ama Parvaneh yine de ağlamaya başlayınca, Ove derin bir iç çekiyor –"Lanet olası kadınlar"– ve arkasını dönüp sokağa doğru yürümeye başlıyor.

Yarım saat sonra beyaz gömlekli adam, sigarasını ayakkabısıyla ezip Anita ve Rune'un kapısını yumrukluyor. Şiddetli bir direnişle karşılaşmayı bekler gibi yanında hemşire üniforması giymiş üç genç adam getirmiş. Çelimsiz Anita kapıyı açınca, üç hemşire hafiften utanmış gibi bakıyor ama beyaz gömlekli adam öne çıkıyor, elindeki belgeleri sanki balta tutuyormuş gibi sallıyor.

"Vakit geldi," diyor sabırsızca ve içeri adım atmaya çalışıyor.

Ama Anita yolunu kesiyor. Yani, onun boyutlarında birinin yapabileceği kadar işte.

"Hayır!" diyor yerinden milim kıpırdamadan.

Beyaz gömlekli adam durup ona bakıyor. Başını yorgun bir edayla sallıyor, burnunun etrafındaki deriyi neredeyse burnu yanakları tarafından yutulmuş gibi görünene kadar büzüyor.

"Bunu kolay yoldan yapmak için iki yılınız oldu, Anita. Ama artık karar verildi. Buraya kadar."

Yeniden yanından geçmeye çalışıyor ama Anita eşikte kadim bir dikilitaş gibi duruyor. Göz temasını kesmeden derin bir nefes alıyor.

"İşler sarpa sarınca sevdiğini teslim etmek ne biçim bir sevgi ki?" diye haykırıyor. Sesi üzüntüden titriyor. "Birkaç zorlukla karşılaştın diye onu bırakmak? Söylesene bana, bunun neresi sevgi?"

Adam dudaklarını büzüyor. Elmacık kemiklerinin etrafında öfkeli bir seğirme baş gösteriyor.

"Rune çoğu zaman nerede olduğunu bile bilmiyor, inceleme gösterdi ki..."

"Ama BEN BİLİYORUM!" diye araya giriyor Anita, hemşireleri işaret ederek. "BEN BİLİYORUM!" diye haykırıyor onlara.

"Peki ona kim bakacak, Anita?" diye soruyor adam başını iki yana sallayarak. Cevap beklemediği belli. Sonra bir adım atıyor ve hemşireleri de peşinden çağırıyor.

"Ben bakacağım!" diye yanıtlıyor Anita. Bakışları denizin derinlikleri kadar karanlık.

Beyaz gömlekli adam Anita'nın yanından geçmeye çalışırken başını iki yana sallamaya devam ediyor. Kadının arkasında yükselen gölgeyi de ancak o anda görüyor.

"Ben de bakacağım," diyor Ove.

"Ben de," diyor Parvaneh.

"Ben de!" diye haykırıyor Patrick, Jimmy, Anders, Adrian ve Mirsad hep bir ağızdan. Kapıya yığılırlarken birbirlerinin üstüne düşecek gibi oluyorlar.

Beyaz gömlekli adam duruyor. Gözleri kısılıyor.

Tam o sırada yıpranmış kot pantolonlu, üzerine biraz büyük gelen yeşil bir rüzgârlık giymiş bir kadın, elinde kayıt cihazıyla beyaz gömlekli adamın dibinde bitiyor.

"Ben yerel gazetedenim," diyor Lena, "ve size birkaç soru sormak istiyorum."

Beyaz gömlekli adam uzun süre ona bakıyor. Sonra bakışlarını Ove'ye çeviriyor. Sessizlik içinde birbirlerine bakıyorlar. Muhabir Lena çantasından bir tomar kâğıt çıkarıyor. Hepsini adamın eline tutuşturuyor.

"Bunlar sizin bölümünüzün son yıllarda sorumlu olduğu tüm hastalar. Rune gibi, kendilerinin ve ailelerinin karşı çıkmasına rağmen bakımevine yerleştirilen herkes. Yaşlı bakımında sizin sorumlu olduğunuz tüm yerleştirmelerde yapılan usulsüzlükler. Uyulmamış kurallar, göz ardı edilmiş prosedürler," diyor.

Sanki piyangoda araba kazanmış birine anahtar teslim eder gibi bir ses tonuyla konuşuyor. Sonra gülümseyerek ekliyor:

"Gazetecilikte bürokrasiyi didik didik etmenin en güzel yanı, yasaları ilk çiğneyenlerin her zaman bizatihi bürokratlar olması."

Beyaz gömlekli adam ona dönüp bakmıyor bile. Gözlerini Ove'ye dikiyor. İkisi de tek kelime etmiyor. Beyaz gömlekli adam ağır ağır çenesini sıkıyor.

O sırada Patrick, Ove'nin arkasında boğazını temizliyor ve koltuk değnekleriyle dışarı çıkıp başıyla adamın ellerindeki belgeleri işaret ediyor.

"Son yedi yılın banka hesap dökümlerini de bulduk. Kredi kartıyla aldığın tren ve uçak biletlerini, kaldığın otelleri. İş bilgisayarındaki tüm tarayıcı geçmişini. Hem iş hem özel tüm e-posta yazışmalarını..."

Beyaz gömlekli adamın gözleri sırayla üstlerinde geziniyor. Çenesini artık o kadar sıkıyor ki yüzü bembeyaz oluyor.

"Yani tabii saklamak *isteyeceğin* herhangi bir şey olduğundan değil," diyor Lena alaycı bir gülümsemeyle.

"Alakası bile yok," diye onaylıyor Patrick.

"Ama bilirsiniz ki..."

"...birinin geçmişini eşelediğinde..."

"...genelde kendilerine saklamak istedikleri bir şeyler mutlaka çıkar," diye tamamlıyor Lena.

"Unutmak istedikleri bir şey," diyor Patrick, Rune'un kafasının göründüğü salonu başıyla işaret ederek.

İçeride televizyon açık. Kapıdan taze kahve kokusu geliyor. Patrick koltuk değneğini kaldırıp belgelerin üstüne hafifçe dokunduruyor; beyaz gömlekli adamın üzerine biraz kar dökülüyor.

"Yerinde olsam özellikle o internet geçmişine bir bakardım, benden söylemesi," diye ekliyor.

Sonra hepsi orada öylece duruyor. Anita, Parvaneh, gazeteci kadın, Patrick, Ove, Jimmy, Anders, Adrian, Mirsad, beyaz gömlekli adam ve üç hemşire. Pokerde herkes tüm fişlerini ortaya koymuş da kartları açmak üzereymiş gibi soluksuz bir sessizlik.

Sonunda, herkes için suyun altındaymışlar da nefessiz kalmışlar gibi geçen bir sessizlikten sonra, beyaz gömlekli adam kollarındaki kâğıtları karıştırmaya başlıyor.

"Bunları nereden buldunuz?" diye hırlıyor, omuzlarını kulaklarına kadar kaldırarak.

"İnterNETten!" diye patlıyor Ove. Anita ve Rune'un evinden öfkeyle dışarı çıkarken, yumruklarını iki yanında sıkmış.

Beyaz gömlekli adam tekrar başını kaldırıp bakıyor. Lena boğazını temizleyerek eliyle belgeleri hafifçe dürtüyor.

"Belki bu eski kayıtlarda yasa dışı bir şey yok. Ama editörüm doğru yönetilmiş bir medya baskısıyla bölümünüzün geçirmek zorunda kalacağı hukuki süreçlerin aylar, belki de yıllar süreceğinden emin." Elini nazikçe adamın omzuna koyuyor. "Bence şimdi arkanızı dönüp gitmeniz herkes için en hayırlısı olur," diye fısıldıyor.

Ve küçük adam, Ove'yi samimi bir şaşkınlığa sürükleyerek gerçekten de öyle yapıyor. Arkasını dönüp gidiyor. Üç hemşire de peşinde. Köşeyi dönüyor ve güneş tepedeyken yok olan gölgeler gibi gözden kayboluyor. Ya da hikâyelerin sonundaki kötü adamlar gibi.

Lena kendinden emin bir tavırla Ove'ye bir baş selamı veriyor. "Sana söylemiştim, kimsenin gazetecilerle kavga edecek yüreği yoktur!"

Ove ellerini ceplerine sokuyor.

"Bana verdiğin sözü unutma." Lena sırıtıyor.

Ove homurdanıyor.

"Bu arada, sana gönderdiğim mektubu okudun mu?" diye soruyor Lena.

Ove başını iki yana sallıyor.

"Oku!" diye diretiyor Lena.

Ove'nin yanıtı, "tamam, tamam" gibi bir şey de olabilir, burnundan verdiği sert bir soluk da. Ayırt etmek güç.

Ove bir saat kadar sonra evden çıktığında, Rune'la salonda uzun süre baş başa konuşmuş oluyor. Parvaneh, Anita ve Patrick'i mutfağa kışkışlarken Rune'la "rahatsız edilmeden konuşması gerektiğini" açıklamıştı.

Anita kocasının durumunu bilmese, o dakikalarda Rune'un birkaç kez kahkaha attığını duyduğuna yemin edebilirdi.

OVE DİYE BİRİ VE VİSKİ

İnsanın yanıldığını kabul etmesi zordur. Hele ki uzun zamandır yanılıyorsa.

Sonja, Ove'nin evlilikleri boyunca yalnızca bir kez yanıldığını kabul ettiğini söylerdi, o da 1980'lerin başlarında, Ove'nin sonradan aslında yanlış olduğu ortaya çıkan bir konuda onunla aynı fikirde olmasıyla ilgiliydi. Ove ise bunun bir yalan, lanet olası bir yalan olduğunu iddia ederdi. Ona göre, tanım gereği, yalnızca Sonja'nın yanıldığını kabul etmişti, kendisinin değil.

"Bir insanı sevmek, bir eve taşınmak gibidir," derdi Sonja. "İlk başta ondaki bütün o yeniliklere âşık olursun, her sabah tüm bunların sana ait olduğuna hayret eder, her an birinin içeri dalıp korkunç bir hata yapıldığını, aslında senin böyle harika bir yerde yaşamaman gerektiğini söyleyeceğinden korkarsın. Sonra yıllar geçer, duvarlar yıpranır, ahşabın orası burası aşınır ve sen o evi kusursuz olduğu için değil, bilakis kusurları için sevmeye başlarsın. Her köşesini öğrenmişsindir artık. Soğukta kilide sıkışmaması için anahtarı nasıl tutman gerektiğini, hangi

tahtanın üstüne basıldığında hafifçe esnediğini ya da gardırop kapılarını gıcırdatmadan açıp kapamayı öğrenmişsindir. Orayı senin evin yapan tam da bu küçük sırlardır."

Elbette Ove, bu örnekte gardırop kapısını temsil ettiğinden şüphelenirdi. Zaman zaman da, ona öfkelendiğinde, "Bazen düşünüyorum da ev temelden yamuk olduğunda yapılabilecek bir şey var mıdır acaba?" diye mırıldandığını duyardı Sonja'nın. Onun ne demek istediğini gayet iyi bilirdi.

"Demek istediğim, eminim ki bu, dizel motorun fiyatına bağlıdır? Peki kilometre başına ne kadar yakıyor?" diyor Parvaneh kayıtsızca. Saab'ı kırmızı ışıkta yavaşlatırken koltuğunda daha rahat oturabilmek için homurdanarak kıpırdanıyor.

Ove, sanki kadın bugüne dek söylediklerinin tek kelimesini bile dinlememiş gibi sonsuz bir hayal kırıklığıyla ona bakıyor. Bu hamile kadına bir araba edinmenin temel gerekliliklerini öğretmek için çaba gösterdi. Arabayı üç yılda bir değiştirmenin para kaybetmemek için şart olduğunu anlattı. Biraz olsun aklı olan herkesin bildiği şeyi, yani yılda en az yirmi bin kilometre yapmadıkça dizel motorla benzinli arasında tasarruf bakımından pek bir fark olmadığını tane tane açıkladı. Peki o ne yapıyor? Başlıyor saçmalamaya, her zamanki gibi karşı çıkıyor, "ama yeni araba almakla para kaybetmemek ne alaka?" ve "arabanın fiyatına bağlı" gibi savlar öne sürüyor. Sonra da tutup, "Neden?" diye soruyor.

"İşte!" diye patlıyor Ove.

"Tabii," diyor Parvaneh, gözlerini öyle bir deviriyor ki Ove kadının beklendiğinin aksine onun bu konudaki otoritesini kabul etmediğinden kuşkulanıyor.

Birkaç dakika sonra Parvaneh arabayı caddenin karşısındaki otoparka çekiyor.

"Ben burada beklerim," diyor.

"Radyomun ayarlarına dokunma," diye emir veriyor Ove.

"Hayatta elimi sürmem," diyerek kahkaha atıyor Parvaneh, son haftalarda Ove'nin iyice sinirine dokunmaya başlayan o gülüşüyle.

"Dün akşam uğramana sevindim," diye ekliyor Parvaneh.

Ove ona kelimeye pek benzemeyen, hava yollarını temizler gibi bir ses çıkararak karşılık veriyor. Parvaneh, Ove'nin dizine hafifçe vuruyor.

"Kızlar sen gelince mutlu oluyor. Seni seviyorlar!"

Ove cevap vermeden arabadan iniyor. Dünkü yemekte ters giden çok bir şey yoktu, bunu kabul etme esnekliği gösterebilir. Gerçi Parvaneh'in yemek yapmak konusunda öyle bir tantana çıkarmasına gerek olmadığını düşünüyor. Et, patates ve sos gayet yeterliydi. Ama illa işi zorlaştırmak gerekiyorsa Ove onun safranlı pilavının da gayet yenebilir olduğunu kabul edebilirdi. Sahiden de öyle bu arada. O yüzden iki tabak yedi. Kedi de bir buçuk.

Yemekten sonra Patrick bulaşıkları yıkarken üç yaşındaki, Ove'den ona bir masal okumasını istedi. Ove yer cücesini ikna etmekte epey zorlandı, zira kız normal tartışma tarzını anlamıyormuş gibi görünüyordu. Bu yüzden isteksizce peşine takılarak kızın odasına gitti, yatağının kenarına oturdu, Parvaneh'in bir keresinde "Ove-heyecanı" diye tarif ettiği şekilde, ki Ove onun ne demek istediğini hiç anlamamıştı, küçük kıza masal okudu. Çocuk, başı biraz kolunun biraz da açık kitabın üzerinde uyuyakaldığında Ove hem onu hem kediyi yatağa yatırıp ışığı kapadı.

Salona dönerken yedi yaşındakinin odasının önünden geçti. Kız tabii ki bilgisayarın başında tıkır tıkır bir şeylere basıyordu. Ove'nin anladığı kadarıyla bu devirde çocukların yaptığı tek şey buydu zaten. Patrick, "Daha yeni oyunlar vermeye çalıştım ama sadece bu oyunu istiyor," demişti daha önce, ki bu da Ove'nin hem kıza hem bilgisayar oyununa daha sempatik bakmasını sağlamıştı. Patrick'in sözünü dinlemeyen insanları severdi.

Odanın duvarları çizimlerle kaplıydı. Çoğunlukla siyah-beyaz karakalem eskizleri. Ove, yedi yaşındaki bir çocuğun akıl yürütme eksikliği ve motor becerilerinin gelişmemişliği hesaba katılırsa bu çizimlerin hiç de fena sayılmayacağını kabul etmeye hazırdı. Hiçbirinde insan yoktu. Sadece evler vardı. Ove bunu olağanüstü ilgi çekici bulmuştu.

İçeri adım atıp kızın yanına dikildi. Kız, bilgisayardan başını kaldırıp her zamanki suratsızlığıyla ona bakarak varlığından pek hoşlanmadığını belli etti. Ama Ove yerinden kıpırdamayınca yerde duran plastik bir kutuyu gösterdi. Ove kutunun üstüne oturdu. Kız sessizce oyunun önce evler inşa edip sonra da o evlerle şehir kurmak üzerine olduğunu anlatmaya başladı.

"Evleri seviyorum," diye mırıldandı.

Ove ona baktı. O da Ove'ye baktı. Ove kocaman bir parmak izi bırakarak ekrana bastırdığı işaret parmağıyla şehrin boş bir yerini işaret edip oraya tıklayınca ne olacağını sordu. Kız imleci oraya götürüp tıklayınca ekranda bir anda yeni bir ev beliriverdi. Ove epey şüpheci bir yüz ifadesi takındı. Sonra plastik kutunun üzerine rahatça yerleşerek başka bir boşluğu gösterdi. İki buçuk saat sonra Parvaneh öfkeyle içeri dalarak o oyunu hemen bırakmazlarsa fişi çekmekle tehdit etti.

Ove evine dönmek üzere kapıdan çıkmaya hazırlanırken yedi yaşındaki çekingen bir tavırla Ove'nin gömleğinin kolunu çekiştirerek hemen yandaki duvarda asılı duran bir resmi işaret etti.

"Bu senin evin," diye fısıldadı bu onların sırrıymış gibi.

Ove başını onaylarcasına salladı. Belki de o iki çocuk tamamen işe yaramaz değildi.

Ove, Parvaneh'i otoparkta bırakıp karşıya geçiyor, cam kapıyı açıp içeri giriyor. Kafe boş. Tavandaki ısıtıcı, sanki puro duma-

nıyla dolmuş gibi öksürüyor. Amel lekeli gömleğiyle tezgâhın arkasında dikilmiş, beyaz bir havluyla bardakları siliyor.

O iri bedeni sanki çok uzun bir nefesle içe çökmüş gibi. Yüzünde, sadece onun kuşağındaki ve geldiği topraklardaki erkeklerin ustalıkla taşıyabildiği derin bir keder ve tesellisi imkânsız bir öfke var. Ove olduğu yerde, kafenin tam ortasında kalıyor. Biri eşcinsel bir genci evinden atmaktan geri duramayan, diğeri ise onu evinden kovmaya kıyamayan iki adam birkaç dakika boyunca birbirine bakıyor. Sonunda Ove sert bir baş sallayışla selam verip bar taburelerinden birine oturuyor.

Ellerini tezgâhın üstünde kenetleyerek Amel'e tatsız bir ifadeyle bakıyor.

"Şu viski teklifin hâlâ geçerliyse itirazım olmaz."

Amel'in göğsü, lekeli gömleğinin altında birkaç kesik nefesle inip kalkıyor. Önce ağzını açacak gibi oluyor ama sonra vazgeçiyor. Sessizlik içinde bardakları silmeyi bitiriyor. Havluyu katlayıp espresso makinesinin yanına bırakıyor. Tek kelime etmeden mutfağa giriyor. İki bardak ve Ove'nin üstündeki harfleri okuyamadığı bir şişeyle geri dönüyor. Hepsini aralarındaki tezgâha koyuyor.

İnsanın yanıldığını kabul etmesi zordur. Hele ki uzun zamandır yanılıyorsa.

37

OVE DİYE BİRİ
VE HER ŞEYE BURUNLARINI SOKAN
BİR SÜRÜ LAVUK

"Bunun için üzgünüm," diyor Ove çatallı bir sesle. Mezar taşında birikmiş karı siliyor. "Ama biliyorsun işte, artık kimsenin kişisel sınırlara zerre saygısı kalmadı. Kapıyı çalmadan evine dalıyorlar, ortalığı karıştırıyorlar, insan ağız tadıyla tuvalet keyfi bile yapamıyor artık," diye açıklıyor, donmuş çiçekleri topraktan söküp yenilerini karın altına bastırırken.

Onayını beklermiş gibi ona bakıyor. Ama hâliyle herhangi bir onay gelmiyor. Kedi Ove'nin yanında karın üzerine sere serpe uzanmış, bu konuda onunla hemfikir gibi. Bilhassa da ağız tadıyla tuvalet keyfi yapamamakla ilgili kısımda.

———

O sabah Lena, gazetenin bir nüshasını bırakmak için Ove'nin evine uğradı. Ove, huysuz ihtiyar kavramının arketipi gibi bir pozla ön sayfadaydı. Sözünü tutmuş, röportajı kabul etmişti. Ama eşek gibi sırıtarak poz vermeyeceğini de açıkça ifade etmişti.

"Harika bir röportaj oldu!" dedi Lena gururla.

Ove cevap vermedi ama Lena bundan pek rahatsız görünmüyordu. Bir yandan acelesi varmış gibi saatine bakarken sabırsızlıktan yerinde duramıyordu.

"Ben seni tutmayayım," diye homurdandı Ove.

Lena ergen işi, bastırılmış bir kıkırtıyla karşılık verdi. "Anders'le gölde paten kaymaya gideceğiz!"

Ove o noktada yalnızca başını sallamakla yetindi ve bunu konuşmanın bittiğine dair bir onay olarak kabul edip kapıyı kapadı. Gazeteyi paspasın altına koydu; kediyle Mirsad'ın getirdiği karı ve çamuru emmeye yarardı hiç değilse.

Mutfağa dönerek Adrian'ın postayla birlikte getirdiği reklam broşürlerini ve bedava gazeteleri ayıklamaya başladı (Sonja bu haylazı Shakespeare okutacak kadar eğitmişti belki ama üzerinde koca harflerle "REKLAM BROŞÜRÜ KOYMAYIN" yazan üç kelimelik levhayı hâlâ okuyamıyordu demek ki).

Yığının en altında Lena'nın ilk mektubunu buldu. Hani Adrian'ın zile bastığı ve Ove'nin kapıyı açtığı o ilk gün getirdiği mektubu.

Genç çocuk o zamanlar zile basıyordu en azından. Şimdilerdeyse buraya yerleşmiş gibi kafasına göre girip çıkıyor, diye homurdandı Ove, mektubu bir banknotu kontrol eder gibi mutfak lambasına tutarken. Sonra mutfak çekmecesinden bir sofra bıçağı çıkardı. Oysa Sonja, zarfı mektup açacağı yerine sofra bıçağıyla açtığında çok sinirlenirdi.

Sevgili Ove,

Sana bu şekilde ulaşmamı mazur görmeni dilerim. Gazetedeki Lena, senin bu meseleyi büyütmek istemediğini

söyledi ama yine de bana adresini verme nezaketini gösterdi. Çünkü bu benim için büyük bir şeydi ve sana bunu söylemeden geçen biri olmak istemedim, Ove. Sana şahsen teşekkür etmeme izin vermemeni saygıyla karşılıyorum ama en azından cesaretin ve özverin için sana daima minnettar olacak bazı insanları tanımanı istedim. Senin gibi insanlar artık yok. Teşekkür çok yetersiz bir kelime.

Mektup gri takım elbiseli ve siyah pardösülü adamın imzasıyla bitiyordu. Bayılıp düşmesinden sonra Ove'nin raylardan kurtardığı adam. Lena, bayılmasının sebebinin karmaşık bir beyin hastalığı olduğunu söylemişti. Eğer o an fark edilip tedaviye başlanmasaydı, birkaç yıl içinde hayatına mal olacaktı. "Yani bir anlamda adamın hayatını iki kere kurtarmış oldun," demişti Lena, Ove'nin hâlâ fırsatı varken onu garajda daha uzun süre kilitli tutmadığına pişman olmasına yol açan o heyecanlı sesiyle.

Ove mektubu katlayıp zarfa geri koydu. Fotoğrafı kaldırıp baktı. En büyüğü ergenlik çağında, diğerleri aşağı yukarı Parvaneh'in büyük kızıyla aynı yaşlarda görünen üç çocuk birbirinin üstüne yığılmış, ellerinde su tabancalarıyla çığlık çığlığa gülüyorlardı. Arkalarında kırk beş yaşlarında sarışın bir kadın, kollarını kartal gibi açmıştı ve iki elinde taştı taşacak birer plastik kova tutuyordu. Yığının en altında ise mavi polo tişört giymiş gri takım elbiseli adam, bu su saldırısından boş yere korunmaya çalışıyordu.

Ove mektubu reklamlarla birlikte çöpe attı. Çöp poşetini bağlayıp kapının önüne bıraktı. Sonra mutfağa döndü ve alt çekmeceden bir mıknatıs çıkarıp fotoğrafı buzdolabına astı. Hastane dönüşünde üç yaşındaki ufaklığın çizdiği, rengârenk Ove resminin yanına.

Ove, mezar taşındaki karları çoktan temizlemiş olmasına rağmen elini bir kez daha taşa sürüyor.

"Yani aslında onlara herkesin normal bir insan evladı gibi birazcık huzur ve sükûnet istediğini söyledim. Söyledim ama dinleyen kim? Yok!" diye homurdanıyor, kollarını bitkince taşa doğru sallayarak.

"Merhaba, Sonja!" diyor Parvaneh, Ove'nin arkasından. Öyle bir neşeyle el sallıyor ki kocaman eldivenleri düştü düşecek.

Üç yaşındaki de, "Meyaba!" diye bağırıyor mutlu mesut.

"*Merhaba* demen lazım, *merhaba!*" diye düzeltiyor yedi yaşındaki.

"Merhaba, Sonja," diyor Patrick, Jimmy, Adrian ve Mirsad, sırayla başlarını sallayarak.

Ove, ayakkabısının altındaki karı silkeleyip başıyla homurdana homurdana kediyi işaret ediyor.

"Heh. Kediyi zaten tanıyorsun."

Parvaneh'in karnı o kadar büyümüş ki bir elini Patrick'in koluna diğerini mezar taşına dayayarak çömelirken dev bir kaplumbağaya benziyor. Tabii ki Ove bu benzetmeyi dillendirmeye asla cesaret edemiyor. İntihar etmenin daha keyifli yolları olduğunu düşünüyor. Üstelik daha önce pek çok yöntemi denemiş biri olarak söylüyor bunu.

"Bu çiçek Patrick'ten, çocuklardan ve benden," diyor Parvaneh, taşa dostça gülümseyerek.

Sonra bir çiçek daha kaldırıp ekliyor:

"Bu da Anita ile Rune'dan. Çok sevgilerini yolladılar."

Kalabalık topluluk otoparka doğru dönüyor ama Parvaneh mezar taşının yanında kalıyor. Ove nedenini sorduğunda ona yalnızca, "Sana ne be!" diyor. Bunu söylerken Parvaneh'in yüzünde öyle bir gülümseme var ki Ove'nin ona bir şeyler fırlatası geliyor. Öyle çok sert bir şey değil tabii. Sembolik bir şey.

Ove bir oktav kısık bir homurdanmayla karşılık veriyor, sonra kendi içinde ölçüp biçtikten sonra, aynı anda iki kadınla

tartışmanın en baştan gereksiz olduğuna karar vererek Saab'a yöneliyor.

"Kız kıza muhabbet," diye açıklıyor Parvaneh kısaca, sonunda otoparka dönüp sürücü koltuğuna oturduğunda. Ove'nin bunun ne demek olduğuna dair en ufak bir fikri bile yok ama kurcalamamaya karar veriyor. Nasanin'in ablası arkada kemerini bağlıyor. O sırada Jimmy, Mirsad ve Patrick, Adrian'ın öndeki yeni arabasına sıkışmış durumda. Bir Toyota. Akıllı bir insan için kesinlikle en ideal tercih değil, Ove bayideyken bunu ona defalarca hatırlattı. Ama en azından Fransız değil. Ove, fiyatı sekiz bin kron kadar indirip üstüne kış lastiklerini de fiyata dâhil ettirdi. Bu yüzden de her şeye rağmen kabul edilebilir sayılırdı.

Ne de olsa Ove bayiye girdiğinde çocuk bir Hyundai inceliyordu. Yani daha kötüsü de olabilirdi.

Sokaklarına vardıklarında herkes kendi yoluna gidiyor. Ove, Mirsad ve kedi Parvaneh, Patrick, Jimmy ve çocuklara el sallayıp Ove'nin alet kulübesinin yanındaki köşeden dönüyor.

Kısa boylu, iri yapılı adamın Ove'nin evinin önünde ne kadar süredir beklediğini kestirmek güç. Belki de sabahtan beri oradadır. Ama tavrı, yabani bir arazide nöbet tutan bir asker gibi kararlı. Kalın bir ağaç gövdesinden kesilmiş gibi dimdik duruyor, buz gibi havadan zerre rahatsız değil. Mirsad köşeden dönüp göründüğünde, adam hemen canlanıyor.

"Merhaba," diyor, gerinerek bedeninin ağırlığını tekrar diğer ayağına veriyor.

"Merhaba baba," diye mırıldanıyor Mirsad.

O akşam Ove yemeği, Parvaneh ve Patrick'le yiyor, onun mutfağındaysa bir baba ile oğul iki dilde hayal kırıklıklarını, umutlarını ve erkekliği konuşuyor. En çok da cesareti. Sonja bundan hoşlanırdı, Ove bunu biliyor. Ama Parvaneh fark etmesin diye fazla gülümsememeye çalışıyor.

Yedi yaşındaki, yatağa gitmeden önce Ove'nin eline bir kâğıt sıkıştırıyor. Üzerinde "Doğum Günü Partisi Davetiyesi" yazıyor. Ove eline tutuşturulan kâğıdı kira devir sözleşmesiymiş gibi dikkatle okuyor.

"Anladım. Sen şimdi hediye de istersin tabii, değil mi?" diyor sonunda homurdanarak.

Küçük kız yere bakarak başını iki yana sallıyor. "Bir şey almana gerek yok. Ben zaten sadece tek bir şey istiyorum."

Ove davetiyeyi katlayıp pantolonunun arka cebine koyuyor. Sonra otoriter bir tavırla ellerini beline dayıyor.

"Öyle mi?"

"Ama annem çok pahalı diyor, o yüzden önemli değil," diyor kız, yere bakmaya devam ederek. Sonra başını bir kez daha iki yana sallıyor.

Ove, kullandıkları telefonun dinlendiğini diğer suç ortağına belli belirsiz bir işaretle anlatmaya çalışan bir suçlu gibi, gizemli bir tavırla başını sallıyor. Kızla birlikte koridorda etrafa bakınıp annesiyle babasının köşeden gizlice kulak kabartmadığından emin oluyorlar. Sonra Ove eğiliyor, kız avuçlarını birleştirip adamın yüzüne dayıyor ve kulağına fısıldıyor:

"Bir iPad."

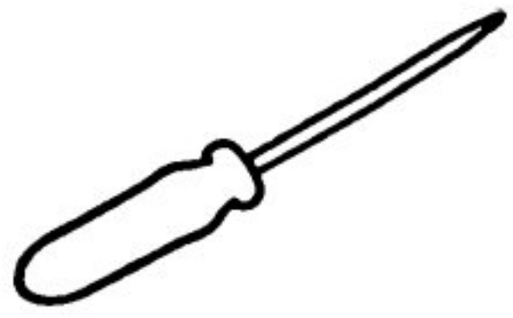
Ove'nin yüz ifadesi kız, "Bir awyttsczyckdront!" demiş gibi bir hâl alıyor.

"Bir çeşit bilgisayar. Özel çizim programları var. Çocuklar için," diye fısıldıyor kız, biraz daha yüksek sesle.

Gözlerinde bir ışıltı var.

Ove'nin çok iyi tanıdığı bir ışıltı.

38

OVE DİYE BİRİ VE BİR HİKÂYENİN SONU

Kabaca iki tür insan vardır. Beyaz kabloların ne kadar faydalı olabileceğini anlayanlar ve anlamayanlar. Jimmy ilk gruba giriyor. Beyaz kabloları seviyor. Beyaz telefonları da. Arkasında meyve olan beyaz bilgisayar ekranlarını seviyor. Arabayla birlikte şehir merkezine giderken Jimmy'nin her aklı başında insanın müthiş bir ilgi duyması gerektiğini düşündüğü şeyler hakkında heyecanla gevezelik edişinden anladığı kabaca bu; ta ki Ove sonunda kilo fazlası olan genç adamın soluksuz dırdırını donuk bir uğultuya çeviren derin bir meditasyon hâline gömülene kadar.

Genç adam elinde kocaman bir sandviçle Saab'ın yolcu koltuğuna oturduğu anda Ove zaten ondan yardım istediğine de isteyeceğine de pişman oluyor. Mağazaya girer girmez Jimmy'nin "birkaç şeye bakmak üzere" ortadan kaybolması da işleri hiç kolaylaştırmıyor.

Ove iki eli varsa kendi başını kaşıması gerektiğini kendi kendine bir kez daha teyit ediyor ve tek başına satış görevlisine doğru yürüyor. Jimmy'yse ançak Ove, mağazadaki taşınabilir bilgisayar modellerini göstermeye çalışan gence, "Senin ön lobun mu alındı ne?!" diye kükrediğinde yardıma koşuyor. Gerçi mevcut durumda yardıma ihtiyacı olan Ove değil, satış görevlisi.

"Birlikte geldik," diyor Jimmy, satış görevlisine gizli tokalaşma işlevi gören bir bakış atarak. O bakışla resmen, "Merak etme, ben sizdenim!" mesajını iletiyor.

Satış görevlisi uzun, sinirli bir nefes alıp Ove'yi işaret ediyor.

"Ona yardımcı olmaya çalışıyorum ama..."

"Bana bir sürü ÇERÇÖP kakalamaya çalışıyorsun, yaptığın bu!" diye bağırıyor Ove, genç adamın cümlesini bitirmesine bile izin vermeden. En yakın raftan kaptığı bir şeyle adamı tehdit ediyor.

Elindekinin ne olduğunu tam bilmiyor ama ihtiyaç hâlinde satış görevlisinin suratına fırlatabileceği bir şey gibi görünüyor. Satış görevlisinin gözlerinde beliren sinirli seğirme, Ove'nin temas ettiği insanlarda sık sık uyandırdığı türden bir tepki. O kadar sık ki Ove'nin adını bir sendroma vermek mümkün.

"Kötü bi' niyeti yok," diyor Jimmy, gönül almaya çalışarak.

"Ona bir MacBook gösteriyorum, bana ne marka araba kullandığımı soruyor," diyor satış görevlisi, kırgın bir sesle.

"Gayet alakalı bir soru," diye homurdanıyor Ove, başını ciddiyetle Jimmy'ye doğru sallayarak.

"Arabam yok! Çünkü gereksiz buluyorum ve daha çevreci ulaşım yöntemlerini tercih ediyorum!" diyor satış görevlisi. Sesi uzlaşılmaz bir öfke ve cenin pozisyonunda kıvrılma arasında gidip geliyor.

Ove sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi kollarını açıp Jimmy'ye bakıyor.

"Böyle bir insanla makul bir zeminde konuşamazsın ki." Sonra başını sallıyor ve belli ki hemen destek görmeyi bekliyor. "Hem sen hangi cehennemdeydin, ha?"

"Şuradaki monitörlere bakıyordum da," diye açıklıyor Jimmy.

"Monitör mü alacaksın?" diye soruyor Ove.

"Hayır," diyor Jimmy ve Ove'ye, sanki çok saçma bir soru sormuş gibi bakıyor. Sonja'nın, Ove ona yeni bir çift ayakkabıya gerçekten de "ihtiyacı olup olmadığını" sorduğunda, "Ne alakası var şimdi?" derkenki hâline benziyor.

Satış görevlisi arkasını dönüp kaçmaya çalışıyor ama Ove bacağını ileri uzatarak yolunu kesiyor.

"Nereye gidiyorsun? Daha işimiz bitmedi."

Satış görevlisi derin bir mutsuzluğun içinde debelenirmiş gibi görünüyor. Jimmy, adamın sırtını sıvazlıyor.

"Ove sadece bir iPad'e bakmak istiyor, yardımcı olabilir misin?"

Satış görevlisi suratını asarak Ove'ye bakıyor.

"Peki, az önce de sormaya çalıştığım gibi, hangi modeli istiyorsunuz? 16, 32 ya da 64 gigabayt?"

Ove, satış görevlisine sanki konuşmuyormuş da rastgele harf ve rakam kusuyormuş gibi bakıyor.

"Farklı hafıza seçenekleri olan farklı versiyonlar var," diye çeviriyor Jimmy, Göçmenlik Dairesi'nde tercümanmış gibi.

"Eminim bunun için bir sürü fazladan para istiyorsunuzdur," diye homurdanıyor Ove.

Jimmy anlayışla başını sallıyor ve satış görevlisine dönüyor.

"Sanırım Ove, modeller arasındaki farkları biraz daha açıklamanı istiyor."

Satış görevlisi inliyor.

"Normal model mi istiyorsunuz yoksa 3G olanı mı?"

Jimmy, Ove'ye dönüyor.

"Daha çok evde mi kullanılacak yoksa dışarıda mı?"

Ove işaret parmağını havaya kaldırıp satış görevlisine doğrultuyor.

"Hey! EN İYİSİNİ istiyorum! Anlaşıldı mı?"

Satış görevlisi gergin bir tavırla geriye doğru bir adım atıyor. Jimmy gülerek kollarını genişçe açıyor.

"3G, 128 GB, ne varsa en iyisi olsun. Yanına bir kablo da ekleyebilir misin?"

Birkaç dakika sonra Ove, tezgâhtan aldığı iPad kutusunun olduğu poşeti kaptığı gibi, "Sekizbinikiyüzdoksanbeşkron ödüyorsun, yanında bir klavye bile vermiyorlar!" diye homurdanıyor. Ardından da "hırsızlar", "eşkıyalar" gibi türlü küfürler sıralıyor.

Böylece yedi yaşındaki, akşam Ove'den bir iPad alıyor. Jimmy'den de bir kablo.

Nasıl tepki vereceğini bilemeyerek koridorda, kapının hemen iç kısmında öylece duruyor. Sonunda sadece başını sallıyor ve, "Çok güzel... teşekkürler," diyor. Jimmy başını coşkuyla aşağı yukarı sallıyor.

"Atıştırmalık var mı?"

Kız, kalabalık salonu işaret ediyor. Ortada sekiz mumlu bir doğum günü pastası var, ki iri yarı genç de hemen oraya yöneliyor. Artık sekiz yaşında olan kızsa koridorda kalıyor. Ellerinde tuttuğu iPad kutusuna hayranlıkla dokunuyor, inanmakta hâlâ zorlanıyor gibi. Ove ona doğru eğiliyor.

"Ben de her yeni araba aldığımda aynen böyle hissederdim," diye fısıldıyor.

Kız etrafa bakıp kimsenin görmediğinden emin oluyor, sonra gülümsüyor ve ona sarılıyor.

"Teşekkürler, dede," diye fısıldıyor ve odasına koşuyor.

Ove, koridorda ev anahtarlarını nasırlı avuçlarına bastırarak sessizce dikiliyor. Patrick, koltuk değneklerine yaslanarak

topallaya topallaya sekiz yaşındaki kızının peşinden geliyor. Görünüşe bakılırsa ona akşamın en zor görevi verilmiş: Kızını, odasında oturup pop müzik dinlemek ve yeni iPad'ine uygulama indirmek yerine, güzelce giyinip bir dolu sıkıcı yetişkinle pasta yemenin daha eğlenceli olduğuna ikna etmeye çalışmak. Ove, koridorda üzerinde montuyla duruyor ve neredeyse on dakika boyunca boş boş yere bakıyor.

"İyi misin?"

Parvaneh'in sesi onu derin bir rüyadan uyandırır gibi kendine getiriyor. Kadın salonun kapısında durmuş, kocaman karnını sanki çamaşır sepetiymiş de onu özenle dengelemeye çalışıyormuş gibi elleriyle tutuyor. Ove başını kaldırıyor, gözleri biraz buğulu.

"Evet, evet. Tabii ki."

"İçeri gelip biraz pasta yemek ister misin?"

"Yok... ben pasta sevmem. Kediyle biraz dolaşacağım."

Parvaneh'in iri, kahverengi gözleri, bu aralar gitgide daha sık yaptığı gibi, delip geçen bir bakışla Ove'ye kilitleniyor. Bu bakış Ove'yi her seferinde huzursuz ediyor. Sanki içinde karanlık bir önsezi taşıyormuş gibi.

"Peki," diyor Parvaneh sonunda ama sesine bakılırsa pek de ikna olduğu söylenemez. "Yarın direksiyon dersimiz var mı? Sekizde kapını çalarım," diye ekliyor.

Ove başıyla onaylıyor. Kedi, bıyıklarında pasta kırıntılarıyla koridorda beliriyor.

"İşin bitti mi?" diye homurdanıyor Ove. Kedi evet der gibi bakınca, Parvaneh'e göz atıp anahtarlarıyla oynuyor ve kısık sesle teyit ediyor.

"Tamam. O zaman yarın sabah sekizde görüşürüz."

Ove ve kedi evlerin arasındaki patikaya çıktığında kışın o yoğun karanlığı çoktan çökmüş. Partiden yayılan kahkahalar ve müzik, duvarların arasında büyük, sıcak bir halı gibi yayılıyor. *Sonja buna bayılırdı,* diye düşünüyor Ove. Bu deli dolu,

hamile yabancı kadın ve kontrol edilemeyen ailesi geldiğinden beri olan bitene mutlaka bayılırdı. Çok gülerdi. Ve Tanrı biliyor ya, Ove o gülüşü çok özlüyor.

Kediyle birlikte otoparka doğru yürüyor. Tabelaları teker teker tekmeleyerek kontrol ediyor. Garaj kapılarını çekiştiriyor. Misafir otoparkına uğrayıp geri dönüyor. Çöp odasını kontrol ediyor. Alet kulübesinin yanından dönerlerken Ove, Parvaneh ve Patrick'in tarafındaki son evin önünde bir hareketlilik fark ediyor. Önce partiden biri sanıyor ama yakından bakınca, gölgede kalan o karaltının geri dönüşümcü ailenin ışıkları yanmayan evinin kulübesine doğru ilerlediğini görüyor. Bildiği kadarıyla aile hâlâ Tayland'da. Gölgelerin onu yanıltmadığından emin olmak için gözlerini kısarak loşluğa bakıyor. Birkaç saniye boyunca sahiden de hiçbir şey görmüyor. Gözlerinin artık iyi seçemediğini kabullenmek üzereyken o karaltı tekrar beliriyor. Arkasında iki kişi daha var. Derken başka bir şeyle karıştırılması mümkün olmayan o sesi duyuyor: Çekiçle, üzeri bantlanmış bir pencereye vurma sesi. Cam kırıldığında çıkacak sesi azaltmak için yapılan bir numara. Ove bu sesi gayet iyi biliyor; demiryollarında kırık tren camlarını elini kesmeden sökebilmek için bunun nasıl yapılacağını öğrenmişti.

"Hey? Ne yapıyorsunuz orada?" diye sesleniyor karanlığa.

Evin önündeki karaltılar hareket etmeyi kesiyor. Ove birtakım sesler duyuyor.

"Hey, size diyorum!" diye haykırıyor Ove ve onlara doğru koşmaya başlıyor.

Ove adamlardan birinin ona doğru birkaç adım attığını görüyor, bir diğerinin bir şeyler bağırdığını duyuyor. Adımlarını hızlandırıp etten kemikten bir koçbaşı gibi üzerlerine doğru atılıyor. *Kulübeye uğrayıp silah olarak kullanacağım bir şeyler alsaydım keşke,* diye geçiriyor içinden ama artık çok geç. Göz ucuyla adamlardan birinin elinde uzun ve ince bir şey

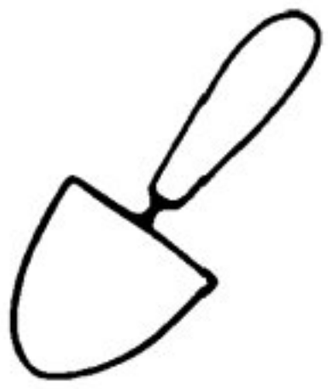
salladığını fark edince, önce o herifi yere sermesi gerektiğine karar veriyor.

Göğsünde ani bir batma hissedince ilkin adamlardan birinin arkasından yaklaşıp sırtına yumruk attığını sanıyor. Ama sonra ikinci bir sancı geliyor; bu kez içeriden. Şimdiye dek hissettiklerinin en şiddetlisi. Sanki biri, kafatasının tepesinden başlayarak tüm bedenine bir kılıç saplıyor ve o kılıcı ayak tabanlarından çıkarana dek yavaşça aşağıya itip içini lime lime ediyormuş gibi. Ove nefes almaya çalışıyor ama ortada soluyacak hava yok. Adımını tamamlayamadan yere yığılıyor, tüm ağırlığıyla kara düşüyor. Yanağı buza sürtünürken hafif bir acı hissediyor; göğsü devasa, merhametsiz bir yumruk tarafından eziliyor sanki. Tıpkı bir teneke kutunun elde ezilmesi gibi.

Ove, hırsızların karda koşan adımlarını duyuyor ve kaçtıklarını fark ediyor. Kaç saniye geçtiğini bilmiyor ama başındaki o floresan lambaların birer birer patlamasını andıran ağrı dayanılmaz. Bağırmak istiyor ama ciğerlerinde oksijen yok. Kulaklarında zonklayan kanın uğultusu arasında sadece Parvaneh'in uzaktan gelen sesini duyabiliyor. Onun karda sendeleyerek koştuğunu, küçük ayaklarıyla dengesiz vücudunu taşımaya çalıştığını fark ediyor. Her şey kararmadan önce aklından geçen son şey, Parvaneh'ten ambulansın yerleşim alanına girmesine izin vermeyeceği konusunda söz alması gerektiği.

Çünkü yerleşim alanı araç trafiğine kapalı.

39

OVE DİYE BİRİ

"Ölüm garip şey. İnsanlar bütün hayatlarını sanki o yokmuş gibi yaşıyor ama çoğu zaman yaşamın en büyük motivasyonlarından biri de o. Kimimiz zamanla onun varlığını öyle bir hissediyoruz ki daha hırçın, daha inatçı, daha öfkeli yaşamaya başlıyoruz. Kimimiz antitezinin farkında olmak için onun daimî varlığına ihtiyaç duyuyor. Kimiyse onunla öylesine meşgul oluyor ki o daha gelişini duyurmadan bekleme odasına geçiyor. Ondan korkuyoruz ama çoğumuz bizi değil de başkalarını almasından korkuyoruz daha çok. Çünkü ölüme dair en büyük korkumuz, bizi es geçmesi. Bizi bir başımıza bırakması.

İnsanlar hep Ove'nin "huysuz" olduğunu söylüyor. Ama o hiç de huysuz falan değil. Sadece etrafta sürekli sırıtarak dolaşmıyor. İnsana bu yüzden suçlu muamelesi mi yapılmalı yani? Ove hiç de öyle düşünmüyor. Hayatında onu gerçekten anlayan tek kişiyi gömdüğünde, insanın içinde bir şeyler paramparça oluyor. O tür bir yaraya merhem olacak bir zaman yok.

Hem zaman da garip şey. Çoğumuz sadece önümüzde uzanan zaman için yaşıyoruz. Birkaç gün, birkaç hafta, birkaç yıl. Belki de insanın hayatındaki en acı verici an, önünde uzanandan daha fazlasının arkasında kaldığını fark ettiği o yaşa geldiği andır. Artık önünde uzanan bir zaman kalmadığındaysa başka şeyler için yaşamak gerekir. Anılar mesela. Güneşin altında biriyle el ele tutuşarak geçirilen öğle sonraları. Yeni açmış çiçeklerin kokusu. Pazar günleri bir kafe. Belki torunlar. İnsan bir başkasının geleceği için yaşamanın bir yolunu buluyor. Sonja onu bıraktığında Ove ölmedi. Sadece yaşamayı bıraktı.

Yas da garip şey.

Hastane personeli, Parvaneh'in Ove'nin sedyesinin peşinden ameliyathaneye girmesine izin vermeyince Patrick, Jimmy, Anders, Adrian, Mirsad ve dört hemşire onu tutmak için güçlerini birleştirmek zorunda kalıyor. Bir doktor hamile olduğunu hatırlatıp "sakin olmasını" söyleyince Parvaneh bekleme salonundaki banklardan birini deviriyor ve bank doktorun ayağına düşüyor. Başka bir doktor kapıdan çıkıp da ifadesiz bir yüzle, "kendilerini en kötüsüne hazırlamaları gerektiğini" söyleyince Parvaneh çığlık atıyor ve porselen bir vazo gibi yere yığılıyor. Yüzünü ellerinin arasına gömüyor.

Sevmek de garip şey. İnsanı gafil avlıyor.

Hemşirenin biri gelip Parvaneh'i çağırdığında saat gece üç buçuğu geçiyor. Parvaneh bütün gün bekleme odasından ayrılmamak için direndi. Saçları darmadağın, gözleri kıpkırmızı, yüzü gözyaşı izleri ve bulaşmış rimelle kaplı. Koridorun ucundaki küçük odaya girerken öylesine dermansız görünüyor ki hemşirelerden biri düşmesin diye yanına koşuyor. Parvaneh kapı eşiğine yaslanıyor, derin bir nefes alıyor, çok zayıf bir gülümsemeyle hemşireye "iyi" olduğunu söylüyor. Odaya adım

atıyor ve orada bir an duruyor. Sanki o gece olan bitenin büyüklüğünü ilk kez kavrıyor gibi.

Sonra yatağa doğru ilerleyerek taze gözyaşlarıyla Ove'nin yanında dikiliyor. Her iki avucuyla Ove'nin koluna vurmaya başlıyor.

"Benim gözetimimde ölmek falan yok, Ove," diye ağlıyor. "Sakın aklından bile geçirme!" Ove'nin parmakları güçsüzce hareket ediyor; Parvaneh adamın parmaklarını hemen iki eliyle kavrıyor, alnını onun avucuna dayıyor.

"Bence biraz sakinleşsen iyi olur, kadın," diye fısıldıyor Ove boğuk bir sesle.

Parvaneh, koluna bir darbe daha indiriyor. Ove bu darbeden sonra bir süre sessiz kalmanın en iyisi olacağını idrak ediyor. Ama kadın elini bırakmıyor. Sandalyeye yığılıyor, o iri, kahverengi gözlerinde korku, şefkat ve öfke aynı anda parlıyor. Ove diğer elini kaldırıp kadının saçlarını okşuyor. Burnunda borular var, göğsü örtülerin altında güçlükle inip kalkıyor. Sanki her nefesi uzun, kesintisiz bir acı gibi. Kelimeleri hırıltıyla dökülüyor dudaklarından.

"O heriflerin ambulansı yerleşim alanına sokmasına izin vermedin, değil mi?"

Hemşirelerin odaya tekrar girecek cesareti toplaması kırk dakikayı buluyor. Az sonra plastik terlikli, gözlüklü ve Ove'ye göre kıçına sopa kaçmış gibi duran genç bir doktor geliyor ve yatağın başında uykulu uykulu dikiliyor. Elindeki kâğıda bakıyor.

"Parr... nava...?" diye mırıldanıyor, Parvaneh'e kayıtsızca bakarak.

"Parvaneh," diye düzeltiyor kadın.

Doktor pek de umurundaymış gibi görünmüyor.

"Burada *en yakın akraba* olarak siz yazılısınız," diyor, otuz yaşındaki bariz İranlı kadın ile yataktaki İranlı-Olmayan-İsveçli adama bakarak.

İkisi de açıklamak için en ufak bir çaba dahi göstermiyor. Parvaneh gülerek, "Aaa, en yakın akraba demek!" diye kıkırdıyor; Ove de, "Kes sesini!" diyerek onu tersliyor. Doktor iç çekerek devam ediyor.

"Ove'nin kalp sorunu var..." diye başlıyor yatıştırıcı bir sesle ve ardından on yıl tıp eğitimi almamış yahut birtakım televizyon dizilerine sağlıksız bir bağımlılık geliştirmemiş hiçbir insanın anlamasının beklenemeyeceği bir yığın tıbbi terim sıralıyor.

Parvaneh hem soru işareti hem de ünlem işaretiyle dolu bir bakış atınca, doktor bir kez daha iç çekiyor. Hani şu gözlüklü, plastik terlikli, kıçında sopa varmış gibi duran genç doktorların, tıp fakültesine gitme zahmetine bile katlanmadan hastaneye gelen insanlarla karşılaşınca başvurduğu türden bir iç çekiş bu.

"Kalbi fazla büyük," diyor doktor pat diye.

Parvaneh uzun bir süre boş boş bakıyor. Sonra yataktaki Ove'ye dönüp onu dikkatle inceliyor. Ardından kollarını açıp parmaklarıyla caz figürleri yapmasını ve birden "Şaka yaptım!" diye haykırmasını beklermiş gibi yeniden doktora bakıyor.

Ama doktor bunların hiçbirini yapmayınca Parvaneh gülmeye başlıyor. İlk başta daha çok öksürür gibiyken daha sonra hapşırığını tutarmış gibi yapıyor, çok geçmeden de kahkahalara boğuluyor. Uzun, kesintisiz, gürültülü bir gülme krizi. Yatağın kenarına tutunuyor, kendini durmaya zorlamak ister gibi elini yüzünün önünde sallıyor ama fayda etmiyor. En sonunda da kahkahası giderek büyüyüp karnının derinliklerinden kopan uzun bir patırtıya dönüşüyor. Öyle ki, koridordaki hemşireler dayanamayıp kapıdan kafalarını uzatıyor ve hayretle, "Ne oluyor burada?" diye soruyorlar.

Ove temkinli bir tavırla doktora, "Neler çektiğimi görüyorsunuz, değil mi?" diye fısıldıyor. Parvaneh kahkahalarını bastırmak için yüzünü yastığa gömerken Ove gözlerini deviriyor.

Daha önce böyle bir durumla nasıl baş edileceğine dair hiçbir seminere katılmamış gibi görünen doktor sonunda odadakilere

sözümona otoritesini hatırlatmak için ayağını hızla yere vurarak boğazını yüksek sesle temizliyor. Pek işe yaramıyor tabii. Ama Parvaneh birkaç denemeden sonra nihayet, "Ove'nin kalbi çok büyük ha? Ay, galiba ölüyorum!" demeyi başarıyor.

"Ölen benim be!" diye bağırıyor Ove.

Parvaneh başını iki yana sallıyor ve gülümseyerek doktora dönüyor.

"Bu kadar mıydı?"

Doktor teslim olur gibi dosyayı kapıyor.

"İlaçlarını alırsa kontrol altında tutarız. Ama bu tür şeylerde kesin konuşmak çok zor. Birkaç ayı da kalmış olabilir, birkaç yılı da."

Parvaneh geçiştirir gibi elini sallıyor.

"Amaaan, dert etme. Ove zaten ölme konusunda ACAYİP BECERİKSİZ!"

Ove buna epey alınıyor.

Dört gün sonra Ove karda tökezleyerek evine dönüyor. Bir yanında Parvaneh, diğer yanında Patrick ona destek oluyor. Biri koltuk değnekleriyle ayakta, diğeri hamile. Ove içinden, *Desteğe bak, desteğe*, diye düşünüyor. Ama dile getirmiyor. Az önce Saab'ı yerleşim alanına sokmasına izin vermedi diye Parvaneh kıyameti kopardı zaten. "BİLİYORUM, OVE! TAMAM! BİLİYORUM! Bir daha söylersen o lanet tabelanı yakarım!" diye bağırdı. Açıkçası Ove bunu en hafif tabirle biraz fazla dramatik buldu.

Kar, ayakkabılarının altında gıcırdıyor. Pencereler ışıl ışıl. Kedi kapıda bekliyor. Mutfakta masanın üzerinde çizimler yayılı duruyor.

"Kızlar senin için çizdi," diyor Parvaneh, anahtarları telefonun yanındaki sepete bırakırken.

Ove'nin bakışları resimlerin köşesindeki yazılara kayınca, Parvaneh biraz utanıyor.

"Şey... kusura bakma, Ove. Onların yazdıklarına aldırma sen! Çocuklar işte. Babam İran'da öldü. Hiç... şeyleri olmadı... bilirsin."

Ove ona aldırmadan çizimleri alıp mutfak çekmecesine gidiyor.

"Bana istedikleri gibi hitap edebilirler. Senin burnunu sokmana gerek yok."

Sonra resimleri tek tek buzdolabına asıyor. Üst köşeye "Dedeye" yazanı koyuyor. Parvaneh gülümsemesini bastırmaya çalışıyor ama pek beceremiyor.

"Kes gülmeyi de kahve koy. Ben çatı katından karton kutuları indiriyorum," diye homurdanıyor Ove ve basamaklara yöneliyor.

O akşam Parvaneh ve kızlar, Ove'nin evini toparlamasına yardımcı oluyor. Sonja'nın eşyalarını gazetelere sarıp kutulara yerleştiriyorlar. Her birinin ayrı bir anısı var. Saat dokuz buçuğa geldiğinde işleri bitiyor. Kızlar Ove'nin kanepesinde uyuyakalıyor, parmakları mürekkep lekeleriyle kaplı, ağızlarının kenarına çikolatalı dondurma bulaşmış. O anda Parvaneh'in eli Ove'nin kolunu aniden mengene gibi kavrıyor. Ove, "AH!" diye bağırınca kadın da "SUS!" diye bağırıyor.

Derken hastaneye geri dönmek zorunda kalıyorlar.

Çocuk erkek.

40

OVE DİYE BİRİ VE BİR KAPANIŞ

Hayat garip şey.

Kış bahara dönüyor ve Parvaneh ehliyet sınavını geçiyor. Ove, Adrian'a lastik değiştirmeyi öğretiyor. *Çocuk Toyota almış olabilir ama bu* tamamen *kaybedilmiş olduğu anlamına gelmiyor,* diye açıklıyor Ove, Sonja'ya, nisan ayında bir pazar günü mezarına uğradığında. Sonra Parvaneh'in küçük oğlunun fotoğraflarını gösteriyor. Dört aylık ve fok yavrusu gibi tombul. Patrick, Ove'ye o cep telefonu kameralarından birini kakalamaya çalışmış ama Ove onlara güvenmiyor. Bunun yerine cüzdanında, lastikle tutturulmuş kalınca bir tomar kâğıt baskıyla dolaşıyor. Karşısına çıkan herkese gösteriyor. Çiçekçide çalışanlara bile.

Bahar yaza dönüyor ve sonbahar geldiğinde o sinir bozucu muhabir Lena, Audi süren züppe Anders'in evine taşınıyor. Ove eşyalarının yüklü olduğu kamyonu bizzat sürüyor; bu şapşalların yeni posta kutusunu mahvetmeden evi tutturabileceklerine güvenmiyor.

Lena'nın tabii ki "evlilik kurumuna inanmadığını" söylüyor Sonja'ya, bu meselenin sokakta birtakım tartışmalara yol açtığını belli eden küçümser bir homurtuyla. Ama ertesi bahar yeniden mezara gelip başka bir düğün davetiyesi gösteriyor.

Mirsad siyah takım giymiş, gerginlikten yaprak gibi titriyor. Belediye binasına girmeden önce Parvaneh ona tekila içirmek zorunda kalıyor. Jimmy içeride bekliyor. Ove onun sağdıcı. Yeni bir takım elbise almış. Kutlama Amel'in kafesinde yapılıyor; o iri yapılı adam üç kez konuşma yapmayı deniyor ama duygularına hâkim olamıyor, birkaç kekelemeden fazlasını çıkaramıyor. Öte yandan bir sandviçe Jimmy'nin adını veriyor, Jimmy de bunun hayatında aldığı en güzel hediye olduğunu söylüyor. İkisi, Jimmy'nin annesinin evinde yaşamaya devam ediyor. Ertesi yıl küçük bir kız evlat ediniyorlar. Jimmy her öğleden sonra, saat tam üçte, kahve saatinde kızıyla birlikte Anita ve Rune'un evine gidiyor.

Rune iyileşmiyor. Bazı dönemlerde günlerce ulaşılamaz oluyor. Ama o küçük kızın Anita'ya kollarını uzatarak eve her koşuşunda, yüzü mutlulukla ışıldıyor. İstisnasız.

Semte daha fazla ev yapılıyor. Birkaç yıl içinde sessiz sakin bir dağ başından şehirleşmiş bir bölgeye dönüşüyor. Tabii ki bu, Patrick'i pencere açmakta veya IKEA dolabı kurmakta daha becerikli kılmıyor. Bir sabah Ove'nin kapısını çalıyor, yanında kendi yaşlarında iki adam var. Onlar da ev sahibi. Birkaç sokak ötedeki evlerini restore ediyorlar ama bölme duvarların kiriş-

lerinde sorun çıkmış. Ne yapacaklarını bilmiyorlar. Ama Ove biliyor elbette. "Aptallar," diye homurdanıyor ve onlara gösteriyor. Ertesi gün başka bir komşu geliyor. Sonra bir başkası. Bir başkası daha. Birkaç ay içinde Ove, dört sokak yarıçapındaki bölgede neredeyse her eve uğrayıp bir şeyler tamir etmiş oluyor. Tabii ki her seferinde insanların beceriksizliğinden yakınıyor. Fakat bir mezar ziyaretinde Sonja'ya, "Bazen gündüzleri yapılacak bir şeylerin olması fena olmuyor," diye mırıldanmadan da edemiyor.

Parvaneh'in kızları yaş günlerini kutluyor ve kimse ne ara olduğunu anlamadan üç yaşındaki altı oluyor. Ove, kızın okuldaki ilk gününde ona eşlik ediyor. Kız ona kısa mesajlara nasıl gülen yüz ekleneceğini öğretiyor, o da cep telefonu aldığını Patrick'e asla söylememesi için kızdan söz alıyor. Sekiz yaşındaki, aynı saygısız hızla on yaşına geliyor ve ilk pijama partisini veriyor. Küçük kardeş oyuncaklarını Ove'nin mutfağına saçıyor. Ove onun için bahçeye küçük bir süs havuzu yapıyor ama birisi buna "süs havuzu" deyince, "Aslında gayet de bildiğin havuz, değil mi?" diye homurdanıyor. Anders yeniden Site Yönetim Kurulu başkanı seçiliyor. Parvaneh, arka bahçedeki çimler için yeni bir çim biçme makinesi alıyor.

Mevsimler birbirini kovalıyor, yaz sonbahara, sonbahar kışa dönüyor ve Parvaneh ile Patrick'in o römorku Ove'nin posta kutusuna çarpmasının üzerinden neredeyse dört yıl geçmişken, buz gibi bir kasım sabahı Parvaneh aniden alnına buz gibi bir el konmuş gibi uyanıyor. Yatak odasının penceresinden bakıyor

ve saati kontrol ediyor. Sekizi çeyrek geçiyor. Ove'nin evinin önündeki karlar hâlâ temizlenmemiş.

Geceliği ve terlikleriyle Ove'nin adını haykırarak karşıya koşuyor. Yedek anahtarla kapıyı açıyor, salona dalıyor, basamakları çıkıyor ve yüreği ağzında, yatak odasına giriyor.

Ove çok derin bir uykuda gibi. Yüzünde Parvaneh'in hiç görmediği kadar huzurlu bir ifade var. Yanında kedi, küçük başını onun avucuna koymuş. Parvaneh'i görünce sanki olan biteni ancak şimdi kabul ediyormuş gibi yavaşça doğrulup kadının kucağına tırmanıyor. İkisi yatağın kenarında oturuyor. Parvaneh ambulans ekibi gelip de şefkatli sözlerle ve hareketlerle, cesedi götürmek zorunda olduklarını açıklayana kadar Ove'nin incecik saçlarını okşuyor. Sonra eğilip Ove'nin kulağına, "Sonja'ya sevgilerimi ilet. Seni bize ödünç verdiği için teşekkür et," diye fısıldıyor. Ardından komodinin üzerindeki "Parvaneh'e" yazılı büyük zarfı alıp aşağı iniyor.

İçinde belgeler, sertifikalar, evin orijinal planları, video oynatıcının kullanım kılavuzu, Saab'ın bakım kılavuzu var. Banka hesap numaraları, sigorta belgeleri. Ove'nin "tüm işlerini bıraktığı" bir avukatın numarası. Derlenip toparlanmış, dosyalara konmuş koca bir yaşam. Hesapların kapatılması. En üstte ona yazılmış bir mektup var. Parvaneh mutfak masasına oturarak mektubu okuyor. Kısa bir şey. Sanki Ove, sonuna varmadan kâğıdı gözyaşlarıyla sırılsıklam edeceğini biliyormuş gibi.

Saab'ı Adrian alacak. Geri kalan her şey sana emanet. Anahtarlar sende. Kedi günde iki kez ton balığı yer, başka insanların evinde tuvaletini yapmayı sevmez. Buna saygı göster lütfen. Şehirde bir avukat var, tüm banka evrakları onda. 11.563.013 kron ve 67 örelik bir banka hesabı var. Sonja'nın babasından kalma. Yaşlı herif cimrinin tekiydi. Sonja ve ben

o parayla ne yapacağımızı hiç bilemedik. Çocukların on sekizine bastığında birer milyon onların, Jimmy'nin kızı da buna dâhil. Geri kalan senin. Ama sakın Patrick'e emanet edeyim deme. Sonja seni severdi. Yeni komşuların arabalarını yerleşim bölgesine sokmalarına izin verme.

Ove

Sayfanın en altına da büyük harflerle, "*SEN TAM BİR DANGALAK DEĞİLSİN!*" yazmış. Hemen peşine de Nasanin'in ona öğrettiği gülen yüzlerden birini koymuş.

Mektuplarda cenazeye dair de açık talimatlar var: "*Hiçbir koşulda tantanalı bir şey yapılmayacak.*" Ove tören falan istemiyor, tek arzusu Sonja'nın yanına gömülmek, o kadar. "*İnsan yok. Saçmalık yok!*" diye yazmış Parvaneh'e gayet açık ve net.

Cenazeye üç yüzden fazla insan geliyor. Patrick, Parvaneh ve kızları içeri girdiğinde, insanlar bütün koridorları ve duvar diplerini doldurmuş. Herkesin elinde üzerinde "Sonja Fonu" yazılı mumlar var. Çünkü Parvaneh, Ove'nin parasının büyük bölümünü böyle kullanmaya karar verdi: Öksüz çocuklar için bir vakıf. Gözleri şişmiş, boğazı kupkuru, günlerdir nefes almakta zorlanıyor. Mumları görmek onu biraz rahatlatıyor. Patrick kalabalığı görünce Parvaneh'i dirseğiyle hafifçe dürtüp gülümseyerek fısıldıyor:

"Siktir. Ove bundan nefret ederdi, değil mi?"

Parvaneh gülüyor. Çünkü gerçekten de nefret ederdi.

Akşam olduğunda genç, yeni evli bir çifte Ove ile Sonja'nın evini gezdiriyor. Kadın hamile. Odaları gezerken gözleri ışıldıyor; sanki çocuğunun gelecekteki anılarını bu odalarda görür gibi. Kocası ise belli ki pek memnun değil. Üzerinde bir marangoz tulumu var ve çoğunlukta etrafta gezinip süpürgeliklere şüpheyle tekme atıyor ve somurtuyor. Ama Parvaneh bunun bir şeyi değiştirmeyeceğinin farkında. Kadının gözlerinden belli, karar çoktan verilmiş. Adam somurtarak ilandaki "garaj yeri"ni soruyor. Parvaneh adamı baştan aşağı süzdükten sonra duygusuzca başını sallıyor ve adamın hangi arabayı kullandığını soruyor. Genç adam birden dikleşiyor, belli belirsiz bir gülümsemeyle gözlerinin içine bakıyor. O bakışlarda yalnızca tek bir kelimenin taşıyabileceği dimdik bir gurur var.

"Saab."

TEK İHTİYACINIZ OVE.

Ove tanıyıp tanıyabileceğiniz en huysuz adamdı: sarsılmaz prensipleri, katı rutinleri ve hemen parlayan öfkesiyle aksi adamın teki. Sporcular, şifreli konuşan tezgâhtarlar ve onu site yönetim kurulu başkanlığından indiren o hain komplocularla çevriliyken kendini aptalların arasında hissediyordu. İnsanlar onun aksi olduğunu düşünüyordu ama gülümsemeyen, her zaman insanların duymak istediklerini söylemeyen ve söyleyecek bir şeyi olmadığında sessiz kalan herkese aksi mi denecekti yani?

Bir kasım sabahı mahalleye yeni taşınan komşular, Ove'nin yalnız ve düzenli yaşamını altüst edecekti. Geveze bir çift ve iki şamatacı kızdan oluşan bu aile, mahalleye adım atar atmaz römorklarıyla Ove'nin posta kutusunu dümdüz ederek geldiklerini ilan etmişti. Sadece onlar olsa yine iyi; bir de her yerden çıkan Kedi Belası vardı. Sonrasında gelişen beklenmedik olaylarsa mahalle sakinlerinin, her yönüyle tanıdıklarını sandıkları bir adamı yeniden tanımasıyla şekillenen komik ve iç ısıtan bir hikâyenin ta kendisi olacaktı.

İlk izlenimlerin ne kadar yanıltıcı olabileceğini gözler önüne seren ve hayatın en güzel hâlinin başkalarıyla paylaşıldığında ortaya çıktığını hatırlatan *Ove Diye Biri*, umut dolu bir hikâye.

OVE TEK İHTİYACINIZ.

www.olimposdukkan.com
/olimposyayinlari
/KairosKitap
/kairoskitap